

APROBAT
prin Ordinul Procurorului General interimar
nr. 25/3 din 15.03.2023

PROCURATURA REPUBLICII MOLDOVA

R A P O R T

PRIVIND ACTIVITATEA PROCURATURII PENTRU ANUL 2022

C H I Ș I N Ă U
2023

CUPRINS

CAPITOLUL I. CONSIDERAȚII GENERALE.....	4
1.1. Misiunea și organizarea Procuraturii	4
1.2. Garanțiile funcționale ale procurorilor.....	5
1.3. Priorități și evoluții în activitatea Procuraturii.....	8
CAPITOLUL II. MANAGEMENTUL INSTITUȚIEI.....	14
2.1. Personalul Procuraturii	14
2.1.1. Procurori.....	15
2.1.2. Funcționari publici și personal tehnic	19
2.1.3. Formarea profesională.....	20
2.1.4. Etica și integritatea.....	21
2.2. Finanțe și administrare.....	26
2.3. Protecția datelor cu caracter personal	28
2.4. Transparența și comunicarea.....	28
CAPITOLUL III. ACTIVITATEA DE URMĂRIRE PENALĂ	30
3.1. Evoluția și tendințele criminalității	30
3.1.1. Tendințele criminalității	30
3.1.2. Factorii criminalității.....	34
3.2. Exercițarea urmăririi penale	35
3.3. Conducerea urmăririi penale.....	37
3.4. Unificarea practicii privind urmărirea penală pe domenii specifice.....	38
3.4.1. Investigarea cauzelor privind infracțiunile ecologice	38
3.4.2. Traficul de ființe umane și infracțiuni conexe	40
3.4.3. Combaterea violenței în familie și a violenței în bază pe gen.....	49
3.4.4. Combaterea delincvenței juvenile	51
3.4.5. Combaterea torturii și a relelor tratamente.....	54
3.4.6. Combaterea crimelor informatice și din domeniul telecomunicațiilor	58
3.5. Activitatea specială de investigații.....	61
3.6. Măsuri procesuale de constrângere.....	64
3.7. Activitatea instituțională de încasare a cheltuielilor judiciare	69
3.8. Aportul procurorilor la recuperarea prejudiciului cauzat prin infracțiuni.....	72
3.9. Efectuarea investigațiilor financiare paralele	74
3.10. Asigurarea confiscării veniturilor infracționale.....	76
3.11. Factorii care influențează negativ activitatea în domeniul urmăririi penale	79
3.12. Respectarea termenului rezonabil	81
CAPITOLUL IV. ACTIVITATEA JUDICIARĂ	84
4.1. Activitatea judiciară în materie penală.....	84

4.1.1. Activitatea judiciară la nivelul instanțelor de fond	84
4.1.2. Activitatea judiciară la nivelul Curților de Apel	85
4.1.3. Activitatea judiciară la nivelul Curții Supreme de Justiție.....	86
4.1.4. Politica punitivă	87
4.1.5. Achitarea inculpaților.....	89
4.1.6. Încetarea procesului penal.....	91
4.1.7. Tergiversarea examinării cauzelor penale.....	94
4.1.8. Reabilitarea victimelor represiuilor politice.....	97
4.1.9. Aplicarea confiscării speciale	100
4.2. Activitatea judiciară în materie non-penală	102
4.2.1. Activitatea judiciară în materie de proces contravențional	102
4.2.2. Activitatea judiciară în materie civilă și de contencios administrativ.....	102
4.2.3. Activitatea judiciară pe domeniul de implementare CEDO.....	103
CAPITOLUL V. ACTIVITATEA DE COOPERARE, ASISTENȚĂ JURIDICĂ INTERNAȚIONALĂ ȘI INTEGRARE EUROPEANĂ.....	105
5.1. Activități privind integrare europeană și cooperare internațională	105
5.2. Asistența juridică internațională în materie penală	107
5.3. Asistența externă și colaborarea cu partenerii de dezvoltare	110
CAPITOLUL VI. ACTIVITATEA PROCURATURILOR SPECIALIZATE	114
6.1. Activitatea Procuraturii Anticorupție.....	114
6.1.1. Exercițarea urmăririi penale	114
6.1.2. Conducerea urmăririi penale	118
6.1.3. Reprezentarea învinuirii în instanțele de judecătorești	124
6.1.4. Rezultatele Procuraturii Anticorupție în domeniul recuperării prejudiciului cauzat prin infrațiuni și a cheltuielilor judiciare	129
6.1.5. Obiective în activitatea Procuraturii Anticorupție pentru anul 2023	131
6.2. Activitatea Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale (PCCOCS).....	132
6.2.1. Exercițarea urmăririi penale	132
6.2.2. Conducerea urmăririi penale	138
6.2.3. Reprezentarea acuzării de stat.....	145
6.2.4. Transparența și promovarea imaginii Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale	150
6.2.5. Obiective în activitatea Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale pentru anul 2023.....	150
CAPITOLUL VII. CONCLUZII ȘI PRIORITĂȚI	152
7.1. Concluzii privind activitatea Procuraturii în anul 2022.....	152
7.2. Priorități în activitatea Procuraturii pentru anul 2023	153
ANEXE	156

CAPITOLUL I. CONSIDERAȚII GENERALE

1.1. Misiunea și organizarea Procuraturii

În anul 2022, activitatea Procuraturii Republicii Moldova s-a realizat în concordanță cu misiunea instituției consacrată în *art.124 al Constituției Republicii Moldova*¹ și *art. 1 al Legii nr.3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură*², și anume, contribuirea în procedurile penale și alte proceduri prevăzute de lege, la respectarea ordinii de drept, efectuarea justiției, apărarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanei și ale societății.

Procuratura ca instituție publică autonomă în cadrul autorității judecătorești, a continuat să funcționeze ca un sistem unic, care a cuprins:

- 1) Procuratura Generală;
- 2) Procuraturile specializate: Procuratura Anticorupție și Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale;
- 3) Procuraturile teritoriale.

Activitatea Procuraturii a fost axată pe implementarea politicii penale a statului în contracararea fenomenelor infracționale și protejarea intereselor societății, rolul primordial fiind atribuit exercitării și conducerii urmăririi penale, în special pe dosarele de rezonanță, precum și din domenii specifice ale criminalității, cum ar fi: corupția, spălarea banilor, traficul ilicit de droguri, crimele cibernetice, infracțiunile contra mediului, infracțiunile economice ș.a.

În legătura cu conflictul armat care se derulează la granițele Republicii Moldova o importanță deosebită s-a atribuit infracțiunilor ce țin de securitatea statului, traficul de ființe umane și contrabandă.

Procuratura a asigurat prevenirea și combaterea criminalității la nivel național prin eforturi comune cu organele de urmărire penală ale Ministerului Afacerilor Interne, Serviciului Vamal, Centrului Național Anticorupție și Serviciului Fiscal de Stat, precum și cele ce realizează activitatea specială de investigații din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Apărării, Centrului Național Anticorupție, Serviciului de Informații și Securitate, Serviciului de Protecție și Pază de Stat, Serviciului Vamal, Serviciului Fiscal de Stat și Administrației Naționale a Penitenciarelor.

Totodată, Procuratura a contribuit la realizarea justiției prin reprezentarea acuzării de stat în instanțele de judecată de toate nivelele, participarea în cadrul procedurilor judiciare non-penale, inclusiv prin asigurarea recuperării cheltuielilor judiciare și a prejudiciului cauzat prin infracțiuni.

¹ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=128016&lang=ro#

² https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=129673&lang=ro#

Persistența corupției, dar și al criminalității organizate a determinat necesitatea fortificării capacităților procuraturilor specializate, dar și necesitatea de consolidare a instituțiilor de drept printr-un proces de evaluare a integrității procurorilor și judecătorilor.

Prin urmare, la 04.04.2022, în temeiul *Legii nr. 26 din 10.03.2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcțiile de membri în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor*, a fost creată Comisia de evaluare a integrității viitorilor lideri din justiție. Demararea activității Comisie de evaluare a început cu procesul de verificare a integrității judecătorilor și procurorilor care aspiră la funcții în Consiliul Superior al Magistraturii (CSM) și Consiliul Superior al Procurorilor (CSP).

Comisia analizează și stabilește dacă procurorii-candidați au avut un comportament compatibil cu etica profesională pe parcursul activității, dacă au adoptat sau nu acte arbitrare, dacă au admis conflicte de interese, dacă au declarat în mod corespunzător averea și dacă aceasta corespunde veniturilor lor. Procesul de selectare a candidaților la CSP este planificat pentru realizare în anul 2023.

1.2. Garanțiile funcționale ale procurorilor

Potrivit prevederilor *art.3 al Legii nr.3/2016*, principiul independenței exclude subordonarea Procuraturii puterii legislative și celei executive, precum și influența sau imixtiunea altor organe și autorități ale statului în activitatea Procuraturii.

Standardele Asociației Internaționale a Procurorilor privind responsabilitatea profesională (1999) și Declarația privind îndatoririle și drepturile esențiale ale procurorilor prevăd că procurorii trebuie să fie protejați împotriva acțiunilor arbitrare ale Guvernului, pentru a se asigura că ei sunt în măsură să își îndeplinească responsabilitățile profesionale în mod independent și în conformitate cu standardele stabilite. În general, procurorii trebuie să aibă dreptul la condiții rezonabile de serviciu și remunerare adecvată, proporționale cu rolul crucial realizat de ei și să nu le fie diminuate în mod arbitrar salariile sau alte beneficii ale lor.

Alocarea adecvată a resurselor organizatorice, financiare, materiale și umane contribuie la asigurarea independenței. Mai ales în perioade de dificultăți economice trebuie alocate suficiente resurse pentru a se asigura servicii de calitate. Remunerația adecvată a procurorilor implică, de asemenea, recunoașterea importanței misiunii și rolului lor și reduce riscurile de corupție.

Prin *Declarația de la Bordeaux*, adoptată de Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni și Consiliul Consultativ al Procurorilor Europeni la 18.11.2009 (alineatul 37, nota explicativă), s-a indicat că statutul procurorilor urmează să fie garantat prin lege la nivelul cel mai înalt posibil, într-o manieră similară cu cel al judecătorilor.

Astfel, prin *Legea nr.152/2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative* a fost modificată *Legea nr.328/2013*, prin care s-a stabilit salariul procurorilor după aceleași principii ca salariul judecătorilor, fiind stabilit un mecanism clar și previzibil de determinare a cuantumului remunerației judecătorilor și procurorilor, care depindea de un coeficient determinat de ierarhia funcției deținute înmulțit la salariul mediu pe economie realizat în anul precedent, care constituia un parametru macroeconomic obiectiv și varia doar în dependență de situația economică la nivel de stat.

De asemenea, luând în considerație incompatibilitățile și interdicțiile stabilite pentru procurori (absența drepturilor exclusiv politice și a drepturilor social-economice, dreptul la negocieri colective în materie de muncă, dreptul la grevă, libertatea economică, precum și incompatibilitatea cu orice altă funcție publică sau privată, precum și alte activități remunerate și neremunerate, cu excepția activității didactice și științifice) stabilirea unei remunerații salariale adecvate, ca unică sursă de venit, constituie o garanție importantă în asigurarea independenței și integrității procurorilor.

Modalitatea expusă *supra* de calculare a salariilor a fost generată în rezultatul unor reforme profunde în sistemul judecătoresc și Procuratură, petrecute cu participarea tuturor părților interesate și societății civile, cu susținerea multilaterală din partea partenerilor de dezvoltare.

După adoptarea, în noiembrie 2018, a *Legii nr.270 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar*, mărimea salariilor depinde de valoarea de referință stabilită anual în *Legea bugetului de stat*, fapt care a diminuat drepturile salariale ale procurorilor.

Eliminarea mecanismului de cuantificare obiectivă a salariilor judecătorilor și procurorilor și reatribuirea acestei prerogative în competența executivului și legislativului, au diminuat semnificativ garanțiile sociale existente și au readus asigurarea materială a actorilor, care înfăptuiesc actul de justiție în câmpul discreționar al politicului.

Astfel, deși salariul de funcție a unui procuror în Republica Moldova a crescut, față de salariile de care dispunea în 2016, acesta nu a mai avut o creștere începând cu 2018, având în vedere că a fost dependent de valoarea de referință stabilită anual de Guvern și Parlament, care a rămas aceeași. Astfel, salariul procurorilor din Republica Moldova rămâne cu mult inferior salariului unui procuror european, spre exemplu din România³, unde procurorii primesc și sporuri de risc și suprasolicitare neuropsihică, spor de confidențialitate și spor pentru condiții de muncă grele, vătămătoare sau periculoase, sporuri de care procurorii de la noi sunt privați. De asemenea, procurorii nu dispun de servicii medicale gratuite, nu dispun de compensații pentru transport sau de ajutor material.

³ <https://monitoruljustitiei.ro/stiri/salariile-procurorilor-25-000-de-lei-salariul-maxim-in-2022-18660196/>

În aceste condiții, Procuratura a înaintat în adresa Curții Constituționale sesizarea nr.18a din 08.02.2022 privind controlul constituționalității *articolului 30 alin.(4) din Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar* în partea abrogării *Legii nr.328/2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor*, anexa nr.4 la capitolul Grupul ocupațional „Justiție B” tabelul 1 „Funcțiile de demnitate publică: judecători și procurori (B1)” și *pct.2,3,4 al art. XXVII al Legii nr. 271/2018 pentru modificarea unor acte legislative* (sesizarea nr.18a din 08.02.2022), având în vedere că încalcă mai multe principii fundamentale și contravin prevederilor statuate în *articolele 1 alin.(3), 6, 46, 54 și 124 din Constituție*.

Luând în considerație faptul că sesizarea nu a fost examinată, Procuratura a solicitat suplimentar exercitarea controlului constituționalității și a prevederilor *art.12 alineatul (15), articolul 29 alineatul (2) și la Anexa nr.4 Tabelul 1 din Legea 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar*, în partea aferentă procurorilor, prin prisma *articolelor 1 alin.(3), 6, 46, 54 și 124 din Constituție*, însă în anul 2022 Curtea nu s-a expus asupra acestora.

În continuare, ține de menționat că, deși *articolul 13 al Legii nr.270/2018* stabilește un spor lunar pentru grad profesional în mărimile specificate în *anexa nr. 2*, care constituie pentru procurori, de la 200 la 500 de lei, *Legea nr.3/2016* nu conține prevederi privind acordarea unor astfel de grade și respectiv procurorii nu beneficiază de aceste sporuri.

Un alt aspect, care afectează drepturile materiale ale procurorilor se referă la faptul că aceștia nu beneficiază de spor pentru situațiile în care îndeplinesc, la aceeași unitate (subdiviziune), obligațiile de muncă ale unui procuror temporar absent, fără a fi scutiți de munca lor de bază (în limitele duratei normale a timpului de muncă stabilite de prezentul cod).

Prin urmare, procurorii sunt puși în situația în care de multe ori înlocuiesc colegii absenți, fapt care deși influențează nemijlocit volumul de muncă, prin mărirea considerabilă a acestuia, dar nu beneficiază sporuri pentru munca suplimentar realizată.

În condițiile în care *Codul muncii nr. 154 din 28.03.2003 (articolul 156)* prevede dreptul salariatului de a primi un astfel de spor, la fel precum și *Legea nr.279/2018 (art.24)*, neacordarea acestuia procurorilor în situații similare, creează discriminări în raport cu alte categorii de angajați. Astfel, Procuratura a elaborat un proiect de modificare a *Legii nr.3/2016 cu privire la Procuratură* care prevede posibilitatea cumulării atribuțiilor în cazul în care un procuror este temporar absent, cu mențiunea că acest fapt nu constituie o situație de incompatibilitate.

Cu referire la alte garanții sociale, conform *Listei din Anexa nr. 1 din Regulamentul cu privire la modul de acordare a locuințelor de serviciu*, aprobat prin *Hotărârea Guvernului nr. 914 din 25.07.2016*, procurorii au fost incluși în categoria persoanelor care au dreptul de a primi locuință de serviciu, sau după caz de o compensație pentru chirie, însă *Legea nr. 3/2016* nu

prevede expres acest drept, așa cum este stipulat de exemplu în alte legi pentru unele categorii de funcții.

În comparație, *art. 26 alin. (3) din Legea nr. 39 din 07.04.1994 despre statutul deputatului în Parlament* prevede că „deputatul care nu dispune de spațiu locativ în municipiul Chișinău se asigură cu apartament de serviciu pe durata mandatului. În cazul neasigurării cu apartament de serviciu, deputatului i se acordă o indemnizație lunară neimpozabilă pentru chirie”.

Art. 46 din Legea nr. 288 din 16.12.2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, prevede că: „... dacă funcționarul public cu statut special și soția/soțul acestuia nu dețin în proprietate o locuință în localitatea în care activează, acesta are dreptul la spațiu locativ de serviciu pentru perioada de activitate în localitatea respectivă. [...] În cazul în care funcționarului public cu statut special nu i se poate oferi o locuință corespunzătoare, acesta va primi o indemnizație pentru închirierea locuinței în mărimea și modul stabilite de Guvern”.

În acest sens de către Ministerul Afacerilor Interne a fost elaborat și *Regulamentul cu privire la modul de achitare a compensației bănești pentru închirierea (subînchirierea) spațiului locativ funcționarilor publici cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne*.

Astfel, pentru a pune în aplicare prevederile *Hotărârii Guvernului nr. 914 din 25.07.2016* și pentru ca procurorii să beneficieze de asemenea garanții este necesar de a opera modificări la *Legea nr. 3/2016*.

În aceste condiții, concluzionăm că inconsecvența politicii de stat privind rolul și locul procurorilor în sistemul de justiție, a garanțiilor corelative funcției și responsabilităților atribuite, nu asigură un nivel adecvat pentru menținerea unui capital uman profesionist, motivat și integru.

1.3. Priorități și evoluții în activitatea Procuraturii

Prioritățile în activitatea Procuraturii pentru anul 2022, fiind avizate pozitiv de Consiliul Superior al Procurorilor, în baza *Hotărârii nr. 1-21/2022 din 04.02.2022* au fost aprobate, prin *Ordinul Procurorului General nr. 12/8/1 din 09.02.2022*.

Prin urmare, pentru perioada anului 2022 au fost stabilite următoarele priorități în activitatea Procuraturii, după cum urmează:

1. Combaterea corupției la nivel înalt și a criminalității organizate;

Extinderea corupției de-a lungul anilor în diverse domenii ale vieții sociale, inclusiv în politică și justiție, au creat conexiuni durabile și modele de comportament adaptiv la corupție, ceea ce în consecință au agravat criza socială și economică.

Coruperea politicianilor și alegătorilor, coruperea reprezentanților organelor de drept, inclusiv a altor actori din justiție, îmbogățirea ilicită, delapidarea proprietății publice, devalizarea

sistemului bancar și spălarea banilor, precum și amploarea de extindere a acestor fenomene, au impus o intervenție prioritară, cu toate că resursele puse la dispoziția procurorilor sunt limitate.

2. Asigurarea supremației legii, respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului;

Prioritatea a rezultat din misiunea Procuraturii de a contribui la înfăptuirea justiției asigurând supremația legii, respectarea drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului, precum și asigurarea tratamentului bazat pe egalitatea în fața legii pentru toți participanții la procedurile penale sau la alte proceduri din competența sa.

Scopul realizării acestei priorități a fost de a întreprinde acțiuni în vederea alinierii la standardele ce garantează drepturile omului în toate procedurile urmate de către procurori în cadrul efectuării urmăririi penale sau reprezentării acuzării de stat (de reținere/arestare, de audieri etc.).

3. Dezvoltarea capacităților funcționale ale instituției și revizuirea structurii Procuraturii;

În condițiile în care persistă un exod al personalului din Procuratură, iar instituția are de răspuns la multiple provocări, s-a impus necesitatea revizuirii modului de repartizare a resurselor umane în raport cu sarcinile stabilite.

Necesitatea optimizării resurselor materiale, umane, financiare, informaționale puse la dispoziția Procuraturii în scopul realizării misiunii sale, rezidă din necesitate consolidării instituției pentru a genera rezultatele așteptate de societate.

Totodată, s-a urmărit consolidarea capacităților funcționale ale procuraturilor specializate, care potrivit legii dispun de independența funcțională.

Dezvoltarea capacităților funcționale ale Procuraturii a prevăzut extinderea digitalizării activității desfășurate de către personalul instituției.

Prin urmare, dezvoltarea și mentenanța sistemului informațional automatizat „Urmărire penală: E-Dosar”, a constituit un obiectiv de bază în dezvoltarea capacității funcționale a instituției.

De asemenea s-a urmărit asigurarea implementării sistemului de control intern managerial în cadrul Procuraturii și promovarea unui climat de integritate instituțională, menit să creeze condiții optime pentru eficientizarea activității.

4. Dezvoltarea instrumentelor de asistență juridică internațională;

Tot mai frecvent procurorii se confruntă cu caracterul transfrontalier al infracțiunilor investigate, iar asistența juridică internațională reprezintă un instrument fără de care este tot mai dificil de a înainta în investigații. În mai multe cauze penale de rezonanță faptuitorii au reușit să părăsească teritoriul Republicii Moldova și se eschivează de răspundere penală.

Prin urmare, asigurarea funcționalității unui mecanism rapid de schimb de date și informații între state și instituțiile specializate (EUROPOL, EUROJUST, INTERPOL) a avut scopul investigării cazurilor complexe cu elemente de extraneitate, urmărirea bunurilor infracționale și extrădarea persoanelor care au comis infracțiunile.

5. Asigurarea transparenței în activitate;

Dezvoltarea platformelor de comunicare deopotrivă cu dezvoltarea abilităților de comunicare pentru Procuratura Generală și procuraturile specializate, au avut ca scop creșterea transparenței în activitatea Procuraturii și sporirea calității interacțiunii cu publicul.

În scopul asigurării priorităților expuse *supra*, repartizării cât mai eficientă a resurselor și realizării unei activități performante, prin *Ordinul Procurorului General interimar nr. 16/8/1/ din 21.02.2022* a fost aprobat *Planul de activitate al Procuraturii pentru anul 2022*, în care au fost stabilite obiectivele și acțiunile care urmau a fi realizate întru asigurarea performanței în activitatea Procuraturii.

În total, în scopul realizării obiectivelor pentru anul 2022 au fost planificate **104** acțiuni, dintre care **91** au fost realizate, iar **13** au rămas nerealizate. Astfel, în rezultatul procesului de monitorizare a implementării Planului de activitate al Procuraturii pentru anul 2022, s-a constatat un grad parțial de realizare, în proporție de **87,5 %**.

În procesul realizării activităților planificate au fost constatate anumite lacune în legislație care împiedicau buna desfășurare a activității. Prin urmare au fost elaborate **8** proiecte de *Lege* pentru modificarea actelor normative, după cum urmează:

- *Proiectul de lege pentru modificarea Codului de procedură penală*, oferind aplicabilitate practică dispoziției de la *alin. (2) art. 297 Cod de procedură penală*, în partea ce vizează expedierea de către procuror a cauzei penale în instanța de judecată fără efectuarea acțiunilor procesuale (prezentarea materialelor cauzei penale și înmânarea rechizitoriului), precum și în cazul abținerii învinuitului de a se prezenta pentru a lua cunoștință cu materialele cauzei și a primi rechizitoriul sau în cazul sustragerii acestuia de la urmărire penală.

Proiectul de lege menționat a fost remis Ministerului Justiției pentru expertizare, avizare și promovare prin scrisoare nr.8/4-2d/22-11 din 17.10.2022;

- *Proiectul de lege de modificare a Codului penal*, prin care s-a propus modificarea *art.60 alin.(1) lit.a) din Codul penal* în sensul măririi termenului de prescripție de tragere la răspundere penală pentru infracțiunile ușoare de la 2 la 3 ani, astfel să se asigure realizarea tragerii la răspundere penală a persoanelor vinovate de săvârșirea acestor categorii de infracțiuni.

Proiectul de lege menționat a fost remis Ministerului Justiției pentru expertizare, avizare și promovare prin scrisoare nr.4-2d/22-138 din 25.05.2022;

- *Proiectul de lege de modificare a Codului de procedură penală (introducerea consemnului la frontieră), care vizează posibilitățile de citare și asigurare a prezenței participanților la procesul penal în fața organului de urmărire penală, a judecătorului de instrucție sau instanței de judecată.*

Proiectul de lege menționat, a fost remis Ministerului Justiției pentru expertizare, avizare și promovare prin scrisoare nr.4-2d/22-195 din 30.06.2022;

- *Proiectul de lege de modificare a unor acte normative (Legea 3/2016 cu privire la Procuratură, Legea 290/2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, Legea 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar).* Proiectul de lege a fost elaborat în scopul excluderii inadvertențelor în partea reglementărilor ce țin de garanțiile sociale ale procurorilor și judecătorilor precum și perfecționarea legislației în sensul asigurării și desfășurării unei activități mai eficiente a Procuraturii și a instanțelor de judecată.

Proiectul de lege menționat a fost remis Ministerului Justiției pentru expertizare, avizare și promovare prin scrisoare nr.8/4-2d/22-22 din 26.01.2022.

- *Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative privind modificarea și completarea articolelor 215 alin.(1), 260⁵, 260⁶ alin.(1), și 361 alin.(1) din Codul penal, precum și articolul 76¹ alin.(1) din Codul contravențional, care a fost expediat Ministerului Justiției pentru expertizare, avizare și promovare prin scrisoare nr.8/4-2d/22-29 din 04.02.2022.*

- *Proiectul de lege pentru modificarea Codului de procedură penală în sensul perfecționării acestuia în partea reglementărilor ce țin de aplicarea procedurilor de examinare a plângerilor împotriva acțiunilor, inacțiunilor și actelor organului de urmărire penală, organului care exercită activitatea specială de investigație, procurorului și a procurorului ierarhic superior, precum și înlăturarea divergențelor de aplicare a legii procesual penale, la etapa judecării plângerilor în ordinea art.313 Cod de procedură penală;*

- *Proiect de lege de modificare și completare a Codului de procedură penală, și anume art. 199, 321, 468¹ - 468² al Legii nr. 218/2012 privind modul de aplicare a forței fizice, a mijloacelor speciale și a armelor de foc;*

- *Proiectul de lege pentru modificarea Codului de procedură penală nr.122/2003 (modificarea articolului 531 alin.(1) și (2) Cod de procedură penală), care a fost remis Ministerului Justiției pentru expertizare, avizare și promovare prin scrisoare nr.8/4-2d/22-140 din 25.05.2022.*

Tot în perioada anului 2022, Procuratura Generală a examinat **91** proiecte de acte normative și respectiv a întocmit avizele corespunzătoare (proiecte de legi, proiecte de hotărâri de Parlament, proiecte de hotărâri de Guvern), care au fost prezentate Parlamentului, Guvernului, ministerelor, departamentelor altor instituții publice.

De asemenea au fost formulate 5 opinii pe marginea sesizărilor privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

În perioada de referință, Procuratura a contribuit la implemetarea mai multor documente de politici naționale și instituționale, după cum urmează:

- *Programul de Dezvoltare Strategică (PDS) a Procuraturii pentru anii 2021-2025*, aprobat prin *Ordinul Procurorului General nr.19/28 din 03.02.21*;
- *Strategia privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022-2025*;
- *Planul instituțional de acțiuni al Procuraturii Republicii Moldova*, aprobat prin *Ordinul Procurorului General nr.24/8/1 din 28.03.2022* în vederea realizării priorităților/acțiunilor prevăzute de *Planul de acțiuni privind implementarea Strategiei naționale de integritate și anticorupție pentru anii 2017-2023*;
- *Planul instituțional aprobat prin Ordinul Procurorului General nr.52/8/1 din 19.07.2021* pentru realizarea *Planului național de acțiuni în domeniul drepturilor omului pentru anii 2018-2022*;
- *Planul instituțional de acțiuni pentru implementarea Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei naționale de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului pentru anii 2020-2025*, aprobat prin *Ordinul Procurorului General nr.28/8 din 23.03.21*;
- *Planul instituțional de acțiuni al Procuraturii în vederea executării Planului de acțiuni pentru anii 2021-2022 privind implementarea Strategiei naționale de prevenire și combatere a traficului de ființe umane pentru anii 2018-2023*, aprobat prin *Ordinul Procurorului General nr.6/2-97 din 29.12.2021*;
- *Planul individual de Acțiuni al Parteneriatului Republica Moldova-NATO pentru anii 2022 – 2023*, aprobat prin *Hotărârea Guvernului nr. 26 din 19.01.2022*, în conformitate cu prevederile *Ordinul Procurorului General nr.29/8/1 din 20.04.2022*;
- *Planul operațional de realizare a Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei securității informaționale a Republicii Moldova pentru anii 2019-2024*, aprobat prin *Hotărârea Parlamentului nr.257 din 22.11.2018*, în conformitate cu *Ordinul Procurorului General nr.12/28 din 01.03.2019*, modificat prin *OPG nr. 47/3 din 15.06.2022*;
- *Planul instituțional de acțiuni al Procuraturii în vederea realizării Planului de acțiuni pentru anii 2021 – 2022 privind implementarea Strategiei naționale de prevenire și combatere a violenței față de femei și a violenței în familie pentru anii 2018 – 2023*, în conformitate cu prevederile *Ordinului Procurorului General nr.30/8/1 din 20.04.2022*;

- Planul instituțional de acțiuni al Procuraturii în vederea realizării acțiunilor prevăzute de *Planul de acțiuni pentru anii 2022-2024 privind implementarea Programului de creare și dezvoltare a Mecanismului național de referire pentru protecția și asistența victimelor infracțiunilor pe anii 2022-2026*, în conformitate cu prevederile Ordinului Procurorului General nr.56/3 din 30.06.2022;
- *Programul național de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități pentru anii 2017-2022 și Planul de acțiuni privind implementarea acestuia*, aprobate prin *Hotărârea Guvernului nr.723 din 08.09.2017*;
- *Strategia de management al riscurilor în Procuratură*, aprobată prin Ordinul Procurorului General nr.101/28 din 29.12.2020;
- *Strategia de comunicare externă a Procuraturii*, aprobată prin Ordinul Procurorului General nr. 83/28 din 26.10.2020;
- *Deciziile Consiliului Suprem de Securitate*, conform Ordinului Procurorului General nr.42/8 din 08.06.2021 etc.

CAPITOLUL II. MANAGEMENTUL INSTITUȚIEI

2.1. Personalul Procuraturii

În conformitate cu prevederile art. 90 alin. (1) din *Legea 3/2016 cu privire la Procuratură*, personalul Procuraturii este format din procurori, funcționari publici, funcționari publici cu statut special și personal tehnic.

Statul de personal al Procuraturii este stabilit prin *Hotărârea Parlamentului nr.78 din 04.05.2010 privind aprobarea numărului de personal al Procuraturii*, constituind **720** unități de procurori și **700** unități de personal.

În vederea consolidării capacităților instituționale în domeniul managementului resurselor umane ale Procuraturii, prin *Ordinul Procurorului General interimar nr.354-p din 28.02.2022*, în temeiul avizului pozitiv exprimat de Consiliul Superior al Procurorilor⁴ a fost modificată structura Procuraturii, aprobată prin *Ordinul Procurorului General nr. 681-p din 15.06.2017 „Privind structura internă, reședințele și statul de personal al sistemului Procuraturii”*, în scopul reducerii numărului de funcții din Procuratura Generală și realocarea acestora către procuraturile specializate și teritoriale.

Urmare a acestui exercițiu de optimizare a structurii Procuraturii Generale au fost disponibilizate pentru realocare în procuraturile specializate și teritoriale **21 funcții de procuror (9 funcții au fost transferate către Procuratura Anticorupție; 5 funcții către Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale; 7 funcții către Oficiul reprezentarea învinuirii în instanța de judecată a Procuraturii municipiului Chișinău), 7 funcții de consultant al procurorului (4 - către Procuratura Anticorupție; 3 - către Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale) și 2 funcții de șofer (1 - către Procuratura Anticorupție și 1 - către Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale).**

Modificarea structurii a fost necesară pentru reconceptualizarea și optimizarea Procuraturii Generale, precum și racordării acesteia obiectivelor fixate în *Programul de dezvoltare strategică a Procuraturii pentru anii 2021-2025*, documentul de bază pentru planificarea strategică și managerială a instituției, aprobat prin *Ordinul Procurorului General nr. 19/28 din 03 februarie 2021*.

S-a consemnat faptul că un număr mare de procurori din Procuratura Generală au în procedură cauze penale, ceea ce este în detrimentul exercitării conforme și în termen a sarcinilor principale ale unei Procuraturi Generale moderne - stabilirea politicilor la nivel de sistem al Procuraturii și administrarea acestui sistem.

⁴ Hotărârea nr.1-26/2022 cu privire la exprimarea acordului pentru modificarea structurii Procuraturii din 10.02.2022

De asemenea, în contextul aceluiași proces de optimizare, s-a creat Secția tehnologii informaționale în cadrul Aparatului Procuraturii Generale fiind realocate patru unități de specialist din contul funcțiilor disponibile. Soluția de instituire în organigrama Procuraturii Generale a acestei subdiviziuni a fost argumentată prin necesitatea implementării obiectivului specific „Dezvoltarea și implementarea sistemelor informaționale automatizate” (*pct.4.3 din PDS pentru anii 2021-2025*), care presupune o serie de acțiuni precum: dezvoltarea sistemelor informaționale, fortificarea capacităților și identificarea noilor domenii de digitalizare a proceselor operaționale din activitatea Procuraturii și a evidenței informației gestionate de către instituție, care, la rândul lor, impun necesitatea consolidării capacităților subdiviziunii responsabile de tehnologii informaționale.

Totodată, în scopul consolidării capacităților instituționale în domeniul gestionării resurselor umane, prin *Ordinul Procurorului General interimar nr.86/3 din 07.11.2022*, a fost constituit Grupul de lucru instituțional pentru soluționarea deficiențelor privind structura și statul de personal al sistemului Procuraturii.

În cadrul ședințelor grupului de lucru s-a analizat și aspectul cu referire la bugetul Procuraturii, inclusiv bugetele procuraturilor specializate, precum și evaluarea cadrului normativ național și instituțional la acest capitol.

Potrivit *pct.2 lit.b)* din *Ordinul* menționat, Grupul de lucru urmează să elaboreze un plan de acțiuni cu distribuirea responsabilităților corespunzător competențelor funcționale subdiviziunilor Procuraturii și va întreprinde măsurile necesare pentru implementarea acestora.

La data de 31.12.2022, numărul total de angajați în sistemul Procuraturii constituia **1116** de persoane, după cum urmează:

- procurori – **592** persoane;
- funcționari publici – **345** persoane;
- funcționari publici cu statut special – **34** persoane;
- personal tehnic – **145** persoane.

2.1.1. Procurori

Repartizarea funcțiilor de procurori și a gradului de ocupare a acestora în anul 2022, comparativ cu perioada analogică a anului 2021 este redată în tabelul ce urmează:

Gradul de ocupare a funcțiilor de procuror								
Unitatea structurală	Total		Ocupate		Vacante		Temporar vacante	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Procuratura Generală	90	69	71	54	12	11	7	4
Procuraturile specializate	104	118	83	92	16	20	5	6

Procuraturile teritoriale	526	533	461	446	47	64	18	23
TOTAL	720	720	615	592	75	95	30	33

Prin urmare se constată că indicele de ocupare a funcțiilor disponibile de procuror (raportat la 720 unități de procurori aprobate) în anul 2022 constituie **82,2%**, în scădere față de anul 2021 cu **3,2** puncte procentuale. Analizând indicii de ocupare a funcțiilor de procuror în raport cu unitățile structurale se constată că circa **75,4%** din numărul total de funcții au fost atribuite procuraturilor teritoriale, **15,5%** procuraturilor specializate și **9.1%** se regăsesc în Procuratura Generală.

Comparând ponderea funcțiilor de procuror temporar vacante din anul 2022 cu perioada analogică a anului precedent, se constată că acesta este în creștere și constituie **4,6%** din numărul total de funcții disponibile, comparative cu **4,2%** în anul 2021.

La fel a marcat o creștere și numărul de funcții vacante care a crescut în anul 2022 până la **13,2%**, comparativ cu **10,4%** în anul 2021.

Referindu-ne la coraportul între funcțiile disponibile de procuror și cele vacante pentru fiecare categorie de unități structurale, s-a stabilit că în perioada anului 2022 indicele cel mai mare de funcții vacante revine procuraturilor specializate, fiind de **17%** din numărul total de **118** funcții de procuror, Procuraturii Generale îi revine **16%** din numărul total de **69** funcții de procuror iar procuraturilor teritoriale le revine **12%** din numărul total de **533** funcții de procuror.

Comparativ, în anul precedent indicele funcțiilor vacante de procuror în procuraturile specializate în raport cu numărul de funcții ocupate a constituit **19,3%**, în Procuratura Generală **17%** și pentru procuraturile teritoriale **10,2%**.

Analizând dinamica angajării și eliberării din funcție a procurorilor, se constată o creștere a indicelui de angajare a persoanelor în funcția de procuror. Astfel, pe parcursul anului 2022 au fost numiți în funcție **14** procurori (comparativ cu **6** în anul 2021), iar **39** de procurori au încetat raporturile de serviciu (comparativ cu **32** în anul 2021).

Imaginea fluctuației personalului de procurori este redată comparativ pentru anii 2020-2022, în tabelul ce urmează:

Fluctuația personalului de procurori 2020-2022				
Soluția managerială		Numărul de procurori		
		2020	2021	2022
Angajați în funcție		18	6	15
Eliberați din funcție		34	31	39
Detașați	Consiliul Superior al Procurorilor	5	5	5
	Institutul Național al Justiției	1	2	-
	Alte instituții	-	-	1
	Studii peste hotare	-	-	-

Suspendați în legătură cu acordarea concediului pentru îngrijirea copilului	44	48	38
Suspendați provizoriu conform art. 200 CPP	2	6	6

Cu referire la gradul de calificare al procurorilor care au activat în perioada anului 2022, raportat la vechimea în funcție, se constată că ponderea cea mai mare o constituie procurorii cu vechimea de la 10 la 20 ani, în mărime de **37%** din numărul total de procurori (**592** procurori), după care urmează următoarele categorii;

- procurorii cu vechimea în funcție de la **3 la 10 ani, 29,2%**;
- procurori cu vechimea în funcție de până la **3 ani, 17,4%**;
- procurori cu vechimea în funcție de peste **20 ani, 16,4%**;

Imaginea gradului de calificare al procurorilor care au activat în perioada anului 2022, raportat la vechimea în funcție este redată comparativ pentru anii 2020-2022, în tabelul ce urmează:

Vechimea în funcția a procurorilor în exercițiu în perioada 2020-2022			
Vechime în funcție	Număr de procurori		
	2020	2021	2022
până la 3 ani	101	99	103
de la 3 la 10 ani	177	178	173
de la 10 la 20 ani	257	245	219
peste 20 ani	103	93	97
Total	638	615	592

După criteriul apartenenței de gen a personalului de procurori, din **592** procurori care au activat în anul 2022, **201** sunt femei (**34%**) și respectiv **391** sunt bărbați (**66%**).

Repartizarea procurorilor în unitățile structurale după criteriul de gender este redată în tabelul ce urmează:

Repartizarea după criteriu de gen a funcțiilor de procuror 2022					
Unitatea structurală	Procurori în funcție				
	Total per unitate	Femei		Bărbați	
		Nr.	%	Nr.	%
Procuratura Generală	54	22	40,7	32	59,3
Procuraturile specializate	92	24	26,1	68	73,9
Procuraturile teritoriale	446	155	34,8	291	65,2
Total	592	201	34	391	66

Cu referire la numărul de procurori conducători, către 31.12.2022, constituia **94** de unități, ceea ce raportat la numărul de procurori care au activat (**592**) constituie **15,9%**.

Numărul funcțiilor vacante de conducere la finele anului 2022 constituie **28** unități dintre care: Procuratura Generală – **3** unități, procuraturile specializate – **2** unități și procuraturile teritoriale – **23** unități.

Repartizarea procurorilor conducători în unitățile structurale după criteriul de gender este redată în tabelul ce urmează:

Repartizarea după criteriu de gen a funcțiilor de procurori conducători în 2022						
Unitatea structurală	Procurori conducători (procurori-șefi, adjuncți ai procurorilor-șefi)					
	2021			2022		
	Total per unitate	Bărbați	Femei	Total per unitate	Bărbați	Femei
Procuratura Generală	20	17	3	12	10	2
Procuraturile specializate	8	5	3	12	9	1
Procuraturile teritoriale	80	69	11	70	58	12
Total	108	91	17	94	77	15

Un alt aspect care necesită a fi menționat se referă la funcțiile temporar vacante care au creat provocări sub aspect managerial, deoarece acestea sunt mai puțin atractive pentru personalul calificat, iar ocuparea acestora în cele mai multe cazuri a fost posibilă doar prin delegarea procurorilor.

Astfel, în anul 2022 a fost dispusă delegarea în diferite subdiviziuni structurale a **77** de procurori, ceea ce constituie o pondere de **13%** din numărul total de procurori care au activat, comparativ cu **12,2%**, cu **0,8** puncte procentuale mai mult decât în anul 2021.

Dinamica managementului resurselor umane la compartimentul delegarea procurorilor pentru perioada 2020-2022 este redată în tabelul ce urmează:

Delegarea procurorilor în perioada 2020-2022			
Unitatea structurală în care au fost delegați procurorii	Numărul de procurori delegați		
	2020	2021	2022
Procuratura Generală	16	15	14
Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale	29	20	20
Procuratura Anticorupție	25	22	18
Procuratura mun. Chișinău	16	17	10
Procuraturile raionale	18	11	15
TOTAL	104	75	77

De remarcat, că în perioada anului 2022 s-a menținut la un nivel ridicat numărul procurorilor delegați în scopul fortificării capacităților unităților structurale. Astfel, din numărul total de procurori, indicele de delegare pentru PCCOCS constituie **29,7%**, Procuratura Generală (**22,3%**)

Procuratura mun. Chișinău (**1.9%**), procuraturile teritoriale (**17,3%**), iar pentru Procuratura Anticorupție constituie **15,7%**.

În contextul interacțiunii Procuraturii cu Institutul Național al Justiției, constatăm că în perioada de referință, **22** de procurori au cumulat funcția de procuror cu activitatea didactică în cadrul programului de formare inițială și continuă a procurorilor și funcționarilor publici, inclusiv a funcționarilor publici cu statut special.

2.1.2. Funcționari publici și personal tehnic

Din numărul total de **461** unități de funcționari publici (funcționari publici de nivel superior, de conducere și funcționari publici de execuție), în anul 2022, au fost ocupate **345** de unități, ceea ce constituie o pondere de **74,8%**.

Ocuparea posturilor de funcționar public comparativ cu perioada anului 2021 este redată în tabelul ce urmează:

Ocuparea posturilor de funcționar public								
Unitatea structurală	Total		Ocupate		Vacante		Temporar vacante	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Procuratura Generală	87	79	55	48	18	23	14	8
Procuraturile specializate	88	95	74	77	10	10	4	8
Procuraturile teritoriale	287	287	224	220	0	47	13	20
TOTAL	462	461	353	345	8	80	31	36

Prin urmare se constată, că în total **116** funcții au fost vacante și temporar vacante, ceea ce constituie o pondere de **25,2%**.

Numărul funcțiilor vacante determină o suprasolicitare a personalului care activează și are impact asupra calității prestației acestuia. Întru diminuarea acestor riscuri, s-a recurs la acțiuni de suplinire a posturilor vacante, fiind organizate **4** concursuri, în rezultatul cărora au fost angajați **23** de consultanți ai procurorului și **14** funcționari. De asemenea, prin transfer au fost angajați pe parcursul anului, **7** persoane.

S-a constatat că lipsa de funcționari din cadrul Procuraturii este determinată în mare parte de atractivitatea redusă a funcțiilor publice, având în vedere nivelul scăzut al salariului. Prin urmare există în continuare riscul unui exod al personalului angajat, iar măsurile manageriale temporare nu pot avea efect durabil în soluționarea problemei.

Cu referire la funcționarii publici cu statut special, această categorie este formată din inspectorii Inspecției procurorilor, de ofițerii de urmărire penală și ofițerii de investigație, detașați din alte instituții în procuraturile specializate.

În perioada de raport funcțiile de inspector din cadrul Inspecției procurorilor au fost ocupate în proporție de **100%**, iar rata ocupării unităților de funcționar public cu statut special (total **60** unități) prevăzute în structura procuraturilor specializate a rămas aceeași ca în anul 2021 – **46,6%**.

Ocuparea posturilor de funcționar public cu statut special								
Unitatea structurală	Total		Ocupate		Vacante		Temporar vacante	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Procuratura Generală	6	6	6	6	-	-	-	-
Procuraturile specializate	60	60	26	28	33	31	1	1
Procuraturile teritoriale	-	-	-	-	-	-	-	-
TOTAL	66	66	32	34	33	31	1	1

Privind fluctuația acestei categorii de personal, se poate menționa că în perioada anului 2022 în procuraturile specializate au fost detașați **11** ofițeri de urmărire penală și ofițeri de investigații, iar pentru **8** ofițeri a fost încetată detașarea.

Cu referire la personalul tehnic al Procuraturii, din numărul total de **173** de unități, au fost ocupate **145**, ceea ce constituie o pondere de **83,8%**. Din cele **28** de posturi care au fost vacante, **14** sunt în Procuratura Generală, **4** în procuraturile specializate și **10** în procuraturile teritoriale.

Cu toate că în mare parte aceste posturi au fost ocupate, în continuare există o fluctuație de personal în acest domeniu, deoarece posturile sunt mai puțin atractive pentru personalul calificat în raport cu sectorul privat care oferă un salariu mai mare. Astfel în anul 2022, au fost angajate **8** persoane în calitate de personal tehnic, iar altele **14** au încetat raporturile de muncă cu instituția.

Aspectele elucidate *supra* redau unele riscuri ce se referă la calitatea prestației personalului, deoarece persoanele angajate sunt nevoite să execute suplimentar volumul de lucru pentru funcțiile vacante, ceea ce are impact asupra eficacității și eficienței exercitării atribuțiilor.

2.1.3. Formarea profesională

Formarea profesională continuă a procurorului de regulă se desfășoară în cadrul instruirilor organizate de Institutul Național al Justiției. Această formare constă în aprofundarea cunoașterii legislației interne, a actelor internaționale la care Republica Moldova este parte, a jurisprudenței instanțelor de judecată naționale și internaționale.

Instruirea continuă a procurorilor se realizează ținând cont de necesitatea specializării lor, care ulterior este supusă aprecierii de către Colegiul de evaluare a performanțelor din cadrul CSP, la evaluarea periodică a performanțelor procurorilor.

Responsabilitatea de formare profesională continuă a procurorilor revine atât Institutului Național al Justiției, conducătorilor procuraturilor, precum și fiecărui procuror în parte prin pregătire individuală.

În vederea asigurării realizării activităților de instruire continuă a procurorilor, conform *Planului de formare continuă pentru anul 2022 al INJ*, coordonat cu CSP și Procuratura Generală, în perioada de referință, au fost organizate **185** cursuri de instruire, mese rotunde, seminare cu participarea procurorilor din Procuratura Generală, procuraturile teritoriale și specializate.

De asemenea, Institutul Național al Justiției în comun cu Procuratura Generală au organizat **61** seminare cu participarea consultanților procurorului.

În baza acordurilor încheiate între Procuratura Generală și instituțiile de învățământ superior, au fost repartizați la practică în cadrul sistemului Procuraturii, **263** studenți ai Universității de Stat din Moldova, **18** ai Universității de Studii Europene din Moldova, **48** ai Universității de Stat din Comrat, **53** de studenți din alte instituții de învățământ superior din cadrul: Academiei de Studii Economice din Moldova, Universității Libere Internaționale din Moldova, Universității de Stat „Bogdan Petriceicu Hașdeu” din Cahul, Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI, etc.

2.1.4. Etica și integritatea

Pe parcursul anului 2022, inspectorii din cadrul Inspecției procurorilor au realizat **19** controale inopinate în procuraturile teritoriale. Aceste controale inopinate au fost realizate în procuraturile raioanelor Briceni, Ocnița, Edineț, Rîșcani, Sîngerei, Drochia, Soroca, Florești, Fălești, Șoldănești, Telenești, Orhei, Rezina, Ungheni, Călărași, Nisporeni, Strășeni, Ialoveni, oficiul Centru al Procuraturii mun.Chișinău, în vederea verificării disciplinei de muncă și cea executorie.

Exercitând prerogativa menționată, inspectorii au purtat discuții de grup și individuale, atât cu procurorii, inclusiv cu managerii operaționali, cât și cu alt personal al procuraturilor (consultanți ai procurorilor, funcționari publici și personal tehnic), explicându-li-se care sunt rigorile în materie de integritate, normele de etică și conduită în timpul și în afara programului de lucru, modul în care ar urma să reacționeze la eventuale influențe necorespunzătoare sau manifestări de corupție etc.

Activitatea procurorilor conducători, a fost verificată din perspectivă managerial-operațională, în particular, a modului în care se organizează ședințele operative, modalitatea în care se repartizează și se monitorizează sarcinile puse în seama subalternilor, inclusiv asigurarea echilibrului volumului de muncă între procurori.

De asemenea, a fost verificată modalitatea de asigurare a securității sediilor, a încăperilor de arhivă și celor destinate păstrării corpurilor delictive.

Cu referire la fiecare subdiviziune a procuraturii care a fost verificată, au fost întocmite note cu caracter informativ, care au fost raportate Procurorului General interimar, cu formularea propunerilor corespunzătoare (fie de ordin logistic sau, după caz, pentru asigurarea securității instituțiilor).

În procesul de acordare a asistenței organelor de autoadministrare a Procuraturii, pe parcursul anului 2022, Inspekția procurorilor a remis Colegiului de evaluare a performanțelor procurorilor **166** de informații privitor la potențialii factori de risc din activitatea procurorilor, în legătură cu evaluările ordinare și/sau extraordinare ale acestora.

În perioada august-octombrie 2022, membrii Inspekției au realizat verificarea a **72** de procurori și judecători, candidați în organele de autoadministrare a judecătorilor și procurorilor, cu remiterea informațiilor relevante în adresa Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, pentru realizarea procesului de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii și al Consiliului Superior al Procurorilor.

Spre finele anului 2022, a fost inițiat dialogul cu Autoritatea Națională de Integritate în vederea semnării unui acord bilateral de colaborare, care să faciliteze schimbul necesar de informații între instituții. Acordul de colaborare dintre Autoritatea Națională de Integritate și Procuratura Generală a fost semnat și a intrat în vigoare la data de 22.12.2022.

În conformitate cu prevederile *Legii nr.271/2008 privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice*, Inspekția a inițiat verificări în privința la **117** procurori în exercițiu.

Conform *Regulamentului cu privire la verificarea titularilor și candidaților la funcții publice, auxiliare și tehnice în organele Procuraturii*, în legătură cu procedurile de angajare în organele Procuraturii, Inspekția procurorilor a verificat și a întocmit **21** de avize în privința candidaților la funcții publice și a personalului tehnic.

Tot în perioada de referință, inspectorii au întocmit alte **52** informații, pe care le-au expediat în adresa altor instituții, cu privire la prezența factorilor de risc în activitatea procurorilor, în legătură cu:

- verificările demarate în temeiul *Legii nr.271/2008 privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice*;
- participarea ex-procurorilor la proceduri de angajare, inclusiv obținerea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat.

În luna mai 2022, Inspekția procurorilor a realizat exercițiul de autoevaluare a riscurilor de corupție în subdiviziune, fiind astfel identificate vulnerabilitățile în activitate și adoptate măsuri pentru diminuarea sau, după caz, excluderea riscurilor de corupție.

În perioada anului 2022, în temeiul pct.8.2 lit. i) din *Regulamentul cu privire la organizarea, competența și modul de funcționare a Inspecției procurorilor*, urmare a examinării unor sesizări cu privire la pretinse fapte ce pot constitui abateri disciplinară în acțiunile procurorilor, Inspecția procurorilor a înaintat Procurorului General interimar **4** propuneri prin care, a recomandat fie să se intervină în vederea modificării reglementărilor instituționale, fie să fie create mecanisme prin care să fie stipulată modalitatea în care procurorii ar urma să intervină în situații concrete.

Propunerile menționate au vizat următoarele domenii:

- cu privire la lipsa reglementărilor instituționale care să indice asupra modului și termenelor în care procurorul trebuie să intervină cu acte în domeniul contravențional, urmare a adoptării soluțiilor de refuz în pornirea urmăririi penale;
- cu privire la lipsa reglementărilor instituționale care să prevadă modalitatea procesuală în care un procuror trebuie să soluționeze cererile de revizuire a proceselor penale, repetate și/sau suplimentare;
- cu privire la riscul condamnării Republicii Moldova de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului pentru suspendarea din funcție, pentru termene îndelungate, a învinuiților /inculpaților;
- cu privire la modificarea actelor interne.

Pe parcursul anului 2022, conform competenței stabilite în *art.52 alin.(6) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură*, după înregistrarea prealabilă la Consiliul Superior al Procurorilor, Inspecția procurorilor a examinat **426** de sesizări cu privire la pretinse abateri disciplinare săvârșite de către procurori, ex-procurori și alt personal detașat în procuraturile specializate.

Monitorizarea fenomenului în dinamică a scos în evidență faptul că, cu fiecare perioadă de raport, numărul sesizărilor privind faptele ce pot constitui abateri disciplinare, verificate de Inspecția procurorilor, este într-o continuă ascensiune, iar creșterea procentuală a acestora în raport cu perioada anului 2008 este de **305%**.

Din punct de vedere statistic, activitatea de înregistrare și examinare a sesizărilor cu privire la pretinse abateri disciplinare săvârșite de către procurori, ex-procurori și alt personal detașat în procuraturile specializate, se prezintă conform datelor din tabelul ce urmează:

Perioada	Total sesizări înregistrate/ procurori vizați în procedurile disciplinare	Dinamica creșterii nr. de sesizări, în %	Procurori și ex-procurori în sarcina cărora a fost reținută comiterea abaterii disciplinare	Sesizări restituite autorilor pe motiv că nu corespundeau cerințelor de formă și conținut

2018	105 / 133	0	13	3
2019	224 / 260	+ 113	26	11
2020	279 / 336	+166	13	12
2021	307 / 367	+192	14	27
2022	426 / 482	+305	13	25

Din cele **426** sesizări înregistrate la Inspecția procurorilor, **25** sesizări au fost restituite autorilor din motivul nerespectării condițiilor de formă și conținut.

În anul 2022 a crescut numărul sesizărilor înaintate de Procurorul General interimar în temeiul *art.34 alin.(4)* din *Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură*, în vederea inițierii procedurilor disciplinare, în legătură cu începerea urmăririi penale. Astfel, în privința procurorilor au fost înaintate și examinate **11** astfel de sesizări.

Din perspectiva titulaturii autorilor sesizărilor, constatăm că a crescut numărul sesizărilor înaintate de avocați, or aceștia au sesizat Consiliul Superior al Procurorilor în **41** cazuri.

Potrivit *art.43 alin.(1) lit.d)* din *Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură*, Inspecția procurorilor, ca subiect de sesizare, poate să se autosesizeze în privința faptelor, care le-au devenit cunoscute fie în exercitarea drepturilor sau al atribuțiilor funcționale, fie în baza informațiilor difuzate de mass-media sau din alte surse/platforme de informare. Astfel, pe parcursul anului 2022, Inspecția procurorilor s-a autosesizat în **4** asemenea cazuri.

Din numărul total de sesizări, cele mai multe sesizări au fost înaintate în privința procurorilor din cadrul Procuraturii mun. Chișinău – **139**; Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale – **23**; Procuraturii Anticorupție – **19**; Procuraturii Generale și Procuraturii UTA Găgăuzia câte **13**; Procuraturii raionului Strășeni – **11**; Procuraturii raionului Ialoveni – **6** sesizări.

În **370** de sesizări au fost invocate fapte privitor la îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu de către procurori, în activitatea ce ține de exercitarea/conducerea urmăririi penale. Cele mai frecvente încălcări invocate se referă la cercetarea incompletă, superficială și nu sub toate aspectele a circumstanțelor cazurilor, tergiversarea urmăririi penale și încălcarea termenului rezonabil al urmăririi penale, adoptarea unor hotărâri ilegale și neîntemeiate (de refuz în începerea urmăririi penale, de scoatere de sub urmărire penală, de încetare a urmăririi penale/clasare a cauzei penale etc).

În **52** de sesizări s-au invocat fapte de îndeplinire necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu de către managerii operaționali, care conform atribuțiilor funcționale exercită controlul ierarhic superior și sunt responsabili de organizarea activității ce ține de exercitarea, conducerea urmăririi penale, reprezentarea învinuirii în instanțele de judecată.

În **19** sesizări au fost invocate fapte de îndeplinire necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu în domeniul reprezentării acuzării în numele statului în instanțele judecătorești

(neprezentarea procurorului în ședințele de judecată, poziția greșită a acuzatorilor de stat în dezbaterile judiciare, necontestarea hotărârilor ilegale pronunțate de instanțele de judecată etc.).

În **13** cazuri au fost semnalate fapte de comitere a unor acțiuni abuzive sau coruptibile, iar în alte **23** - nerespectarea *Codului de etică al procurorilor* în inter-relaționarea cu participanții la procesul penal, colaboratorii de poliție, judecători, inclusiv extra-program.

Urmare a examinării celor **426** de sesizări, inspectorii din cadrul Inspecției procurorilor au adoptat următoarele soluții, după cum urmează:

Au fost adoptate **315** decizii de încetare a procedurilor disciplinare - din motivul că nu au fost identificate temeiuri de tragere la răspundere disciplinară (din ele, au fost contestate **127** decizii, **103** contestații au fost deja examinate, **89** au fost respinse ca neîntemeiate, în **14** cazuri s-a decis restituirea materialelor procedurilor disciplinare pentru control suplimentar, alte **24** contestații sunt pendinte la Colegiul de disciplină și etică);

Privind **33** proceduri, în care au fost identificate temeiuri de tragere la răspundere disciplinară, au fost transmise Colegiului de disciplină și etică pentru examinare în fond (din ele, s-au examinat **23** proceduri disciplinare și au fost adoptate **11** hotărâri cu constatarea abaterilor disciplinare și aplicarea sancțiunilor disciplinare față de procurori, într-un caz (**1**) s-a constatat abaterea disciplinară comisă de procuror, cu sistarea procedurii disciplinare din cauza încetării rapoartelor de serviciu, în **12** cazuri s-a dispus încetarea procedurii disciplinare din motivul lipsei temeiurilor de tragere la răspundere disciplinară (**10** din aceste hotărâri ale Colegiului de disciplină și etică au fost contestate de Inspecția procurorilor la Consiliul Superior al Procurorilor, două (**2**) din ele deja fiind admise, iar **8** sunt pe rol).

În total, pe parcursul anului 2022, inspectorii din cadrul Inspecției procurorilor au participat la **23** ședințe ale Colegiului de disciplină și etică și ale Consiliului Superior al Procurorilor, unde au fost examinate **383** proceduri disciplinare, atât pe fond, cât și în ordine de contestare.

În anul 2022, urmare a examinării sesizărilor cu privire la faptele ce pot constitui abatere disciplinară (inclusiv din cele trimise pentru examinare în anii precedenți), de către Colegiul de disciplină și etică și Consiliul Superior al Procurorilor, au fost trași la răspundere disciplinară **12** procurori, fiindu-le aplicate următoare sancțiuni disciplinare:

- avertisment - **7** procurori;
- mustrare - **4** procurori;
- retrogradare în funcție - **1** procuror.

Pe parcursul anului 2022, Inspecția procurorilor a soluționat și alte **61** adresări, de altă natură decât cea disciplinară. Acestea au fost calificate ca petiții și au fost examinate în conformitate cu prevederile *Codului Administrativ*. Persoanele interesate au fost informate în scris, în termenele și modul stabilit de lege.

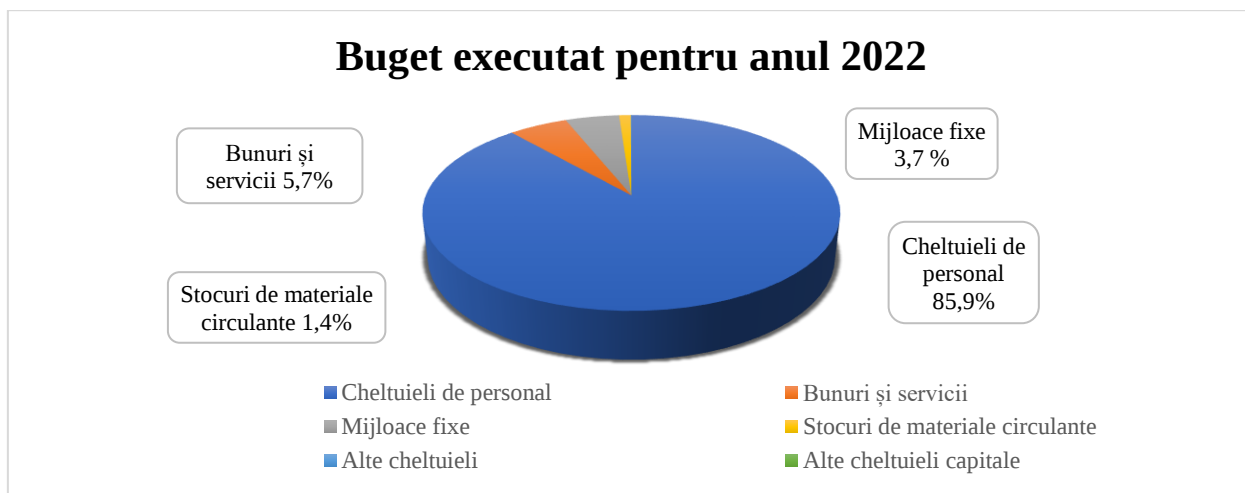
2.2. Finanțe și administrare

Pentru anul 2022, planul de finanțare a Procuraturii Generale din bugetul de stat a constituit **394 021,5 mii lei** (cu 13 726,0 mii lei mai mult decât în 2021), ceea ce reprezintă **0,5 %** din bugetul de stat al Republicii Moldova pentru această perioadă.

Categoriile de cheltuieli, corespunzător bugetului precizat și executat au fost repartizate după cum urmează:

Categoria de cheltuieli	Plan precizat pe an (în mii lei)	Executat pe perioada de gestiune (în mii lei)
Cheltuieli de personal	323650,3	309126,7
Bunuri și servicii	32145,2	20561,8
Prestații sociale	17004,9	11750,8
Alte cheltuieli	200,0	0,5
Alte cheltuieli capitale	150,0	-
Mijloace fixe	15750,0	13233,4
Stocuri de materiale circulante	7800,0	5208,3
Sold bugetar	-	150,0
Total, mii lei	394021,5	359881,5

În mod grafic, bugetul executat este reprezentat în diagrama ce urmează:

Pentru asigurarea eficientă a activității Procuraturii în anul de raport au fost achiziționate bunuri, lucrări și servicii, după cum urmează:

- servicii comunale – **6959, 9 mii lei**;
- servicii informaționale (comunicații electronice, transport de date Layer2, mentenanța paginii web, deservirea echipamentelor telecomunicaționale, securizarea transportului de date, actualizarea informațiilor din baza de date „Produsul informatic”, „MoldLex”, administrarea tehnică a sistemului informațional „e-Dosar”, actualizarea sistemului informatic „e-Administrare”,

actualizarea licențelor IBM I2, mentenanța și actualizarea programei de contabilitate „Soft Contabil”, etc.) – **938,4** mii lei;

- servicii de telecomunicații – **260,4** mii lei;
- servicii de locațiune – **2018,9** mii lei;
- servicii de transport (asigurarea obligatorie RCAI, taxa pentru drumuri, testarea auto pentru 63 unități de transport, etc.) – **255,0** mii lei;

• servicii de reparații curente (autoturismele de serviciu, tehnicii de calcul, sistemelor de aprovizionare cu apă, gaze, reparația pavajului) – **1134,2** mii lei;

- deplasări de serviciu în interiorul țării și peste hotare – **411,0** mii lei;
- servicii medicale (expertize medico-legale, psihiatrice/psihologice, etc.) – **555,0** mii lei;
- servicii editoriale – **24,2** mii lei;
- servicii de pază – **2314,9** mii lei;
- servicii judiciare garantată de stat – **2096,0** mii lei;
- servicii poștale și de curierat – **379,2** mii lei;
- servicii neatribuite altor alinuate (traducere, interpretare, evaluare și expertizare a bunurilor mobile, imobile și mărfuri, restabilire și punere în funcțiune a sistemelor de anti incendiu și acces control, etc.) – **3364,6** mii lei;

- indemnizații la încetarea acțiunii contractului de muncă – **8849,6** mii lei;
- indemnizații pentru incapacitatea temporară de muncă – **1437,2** mii lei;
- plăți aferente documentelor executorii cu executare benevolă – **0,5** mii lei;
- reparații capitale ale clădirilor (Procuraturile Sîngerei, Taraclia, Criuleni, UTA Găgăuzia, oficiul Comrat) – **9722,4** mii lei;

• mașini și utilaje (sistem de aer condiționat, sistem de supraveghere video, computere de birou, imprimante, camere web, aspiratoare, etc.) – **2244,9** mii lei;

• unelte și scule, inventar de producere și gospodăresc (scaune de birou, fotolii de birou, covoare, stingătoare, etc.) – **527,4** mii lei;

- combustibil, carburanți și lubrifianți – **2215,0** mii lei;
- piese de schimb – **143,9** mii lei;
- medicamente și materiale sanitare (măști și mănuși medicinale) – **0** lei;
- materiale de uz gospodăresc și rechizite de birou (soluție antibacteriană, jaluzele verticale articole de poligrafie, etc.) – **2353,3** mii lei;

• materiale de construcții (rampă de acces pentru persoanele cu dezabilități, uși în Procuraturile mun. Chișinău, oficiul Botanica, Sîngerei, etc.) – **181,6** mii lei;

- alte materiale (legitimație de serviciu, drapele, insigne metal cu logotip, medalii „Serviciul impecabil”, insigne „Eminent al Procuraturii”, legitimație distincții, apă potabilă, etc.) – 255,5 mii lei.

Lipsa de cadre calificate constituie cea mai mare deficiență care afectează activitatea Direcției finanțe și administrare a Procuraturii Generale.

2.3. Protecția datelor cu caracter personal

Asigurarea protecției drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei fizice include și protecția în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal, în special a dreptului la inviolabilitatea vieții intime, familiale și private.

Domeniul de acțiune se extinde asupra prelucrării datelor cu caracter personal în cadrul acțiunilor de prevenire și investigare a infracțiunilor, punerii în executare a sentințelor de condamnare și al altor acțiuni din cadrul procedurii penale sau contravenționale în condițiile legii.

Examinând un spectru specific de probleme, pe parcursul perioadei de raport au fost examinate:

- 50 de demersuri ale Agenției Servicii Publice;
- 15 petiții depuse de cetățeni;
- 12 participări la ședințe de judecată;
- 2 sesizări cu privire la infracțiuni din domeniul protecției datelor cu caracter personal;
- 10 avize la proiecte de modificare a legislației, ordine sau regulamente interne a procuraturii.

2.4. Transparența și comunicarea

În perioada de referință Procuratura și-a propus sporirea gradului de transparență și aplicarea celor mai bune practici de comunicare externă, menite să crească gradul de încredere în rândul cetățenilor precum și înțelegerea rolului acesteia ca garant și apărător al drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale persoanei.

Informațiile deținute de instituția Procuraturii fac parte din categoria informațiilor de interes public sporit, respectiv activitatea acesteia este orientată în asigurarea comunicării și informării publice permanente.

În acest context, pe pagina web oficială a Procuraturii www.procuratura.md, au fost plasate constant comunicate informative despre principalele hotărâri dispuse în cauzele penale de rezonanță sau de interes public major, precum și principalele realizări și succese obținute, inclusiv pentru realizarea obiectivelor stabilite de Procuratură prin planurile sale anuale de activitate.

Prin urmare, pe parcursul anului 2022, prin intermediul Secției relații publice, pe pagina web oficială au fost publicate **639** comunicate de presă, dintre care:

- **246** comunicate au fost întocmite de Procuratura Generală;
- **158** de comunicate au parvenit de la Procuratura Anticorupție;
- **235** comunicate au fost plasate în baza informațiilor parvenite de la Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale.

De asemenea, au fost examinate și soluționate **36** cereri privind accesul la informație și expuse **224** reacții/comentarii la solicitarea jurnaliștilor.

Tot în perioada de referință, Procuratura a organizat **4** briefinguri/conferințe de presă, iar procurorii au participat la **2** emisiuni televizate pe subiecte de rezonanță și alte informații de interes public major.

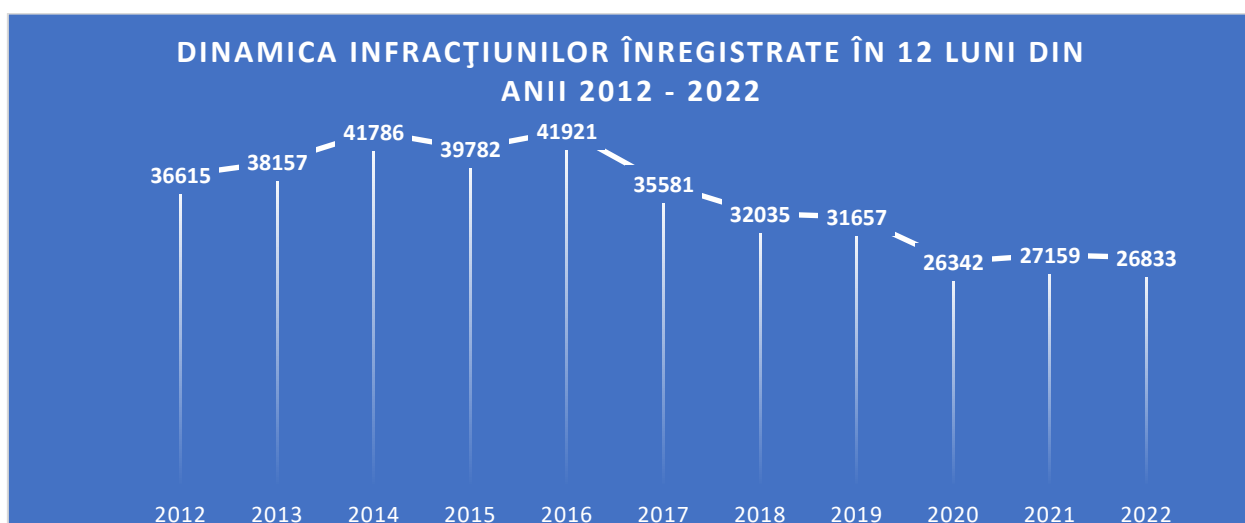
CAPITOLUL III. ACTIVITATEA DE URMĂRIRE PENALĂ

3.1. Evoluția și tendințele criminalității

3.1.1. Tendințele criminalității

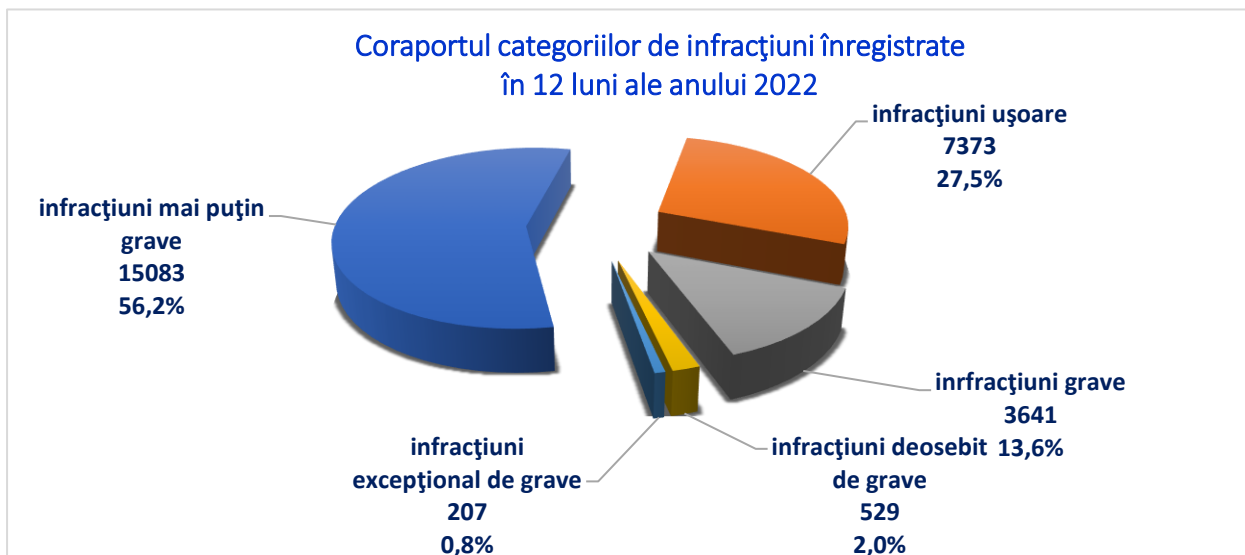
În perioada anului 2022, pe teritoriul Republicii au fost înregistrate **26 833** infracțiuni, mai puține cu **326** infracțiuni comparativ cu perioada anului 2021, ceea ce constituie o micșorare a numărului faptelor social-periculoase.

Prin urmare, nivelul stării criminalității pe teritoriul țării (exceptând localitățile din stânga Nistrului) a atestat o **descreștere** în proporție de **1,2%**.

Ponderea privind creșterea infracționalității revine crimelor mai puțin grave, numărul cărora s-a majorat cu **866 cazuri (6,09%)**, precum și excepțional de grave cu **33 cazuri (18,97%)**.

În scădere sunt infracțiunile deosebit de grave cu **38 cazuri (-6,7%)**, grave cu **811 cazuri (-18,22%)**, precum și ușoare cu **376 cazuri (-4,85%)**.

Analiza nivelului criminalității după categoriile de infracțiuni a reliefat o dinamică în **creștere**, după cum urmează:

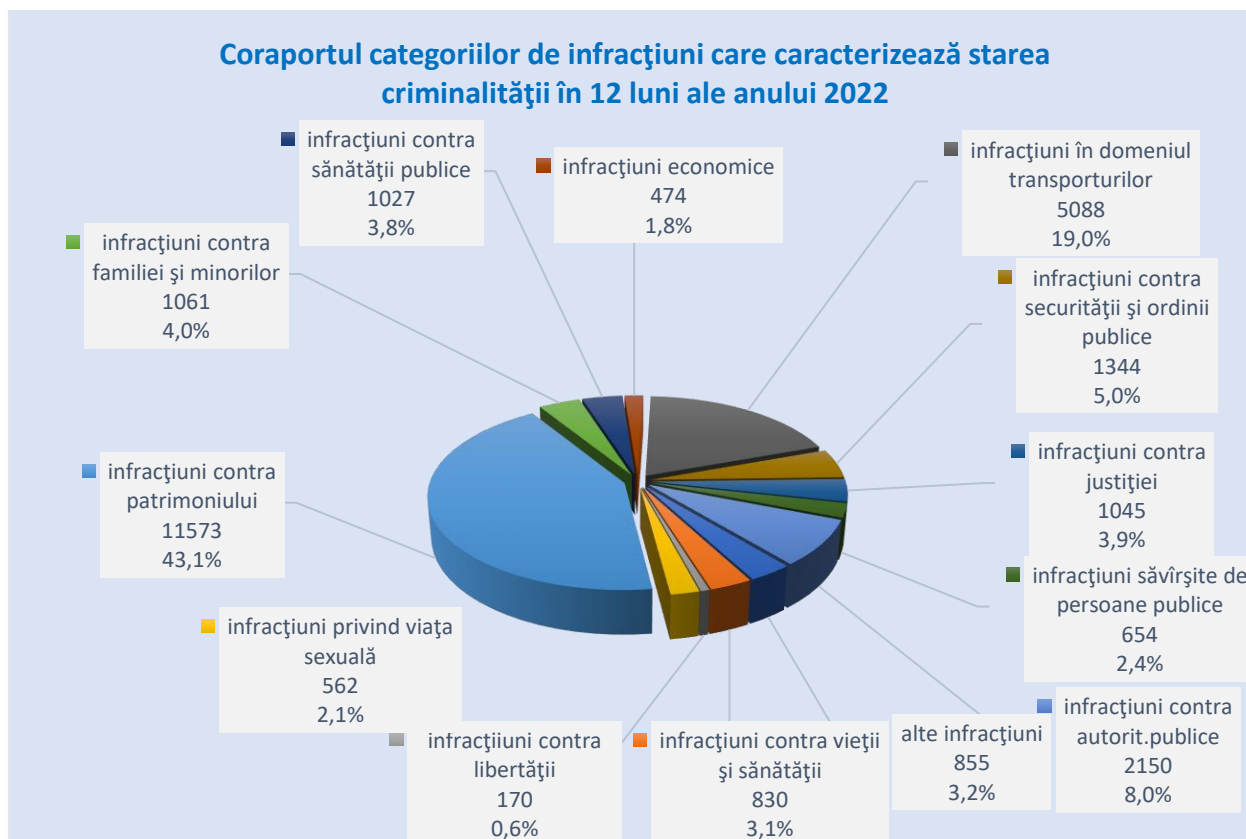
- infracțiunile de viol cu **22 cazuri (9,69%)**;
- tâlhăriile cu **7 cazuri (8,2%)** și pungășiile cu **251 cazuri (42,4%)**;
- traficul de copii cu **12 cazuri (69,23%)**;
- infracțiunile contra sănătății publice cu **135 cazuri (15,13%)**, inclusiv traficul ilegal de droguri cu **107 cazuri (13,08%)**;
- contrabanda cu **48 cazuri (33,1%)** și eschivarea de la achitarea plăților de import cu **2 cazuri (40%)**;
- infracțiunile informatice și infracțiunile în domeniul telecomunicațiilor cu **56 cazuri (294,74%)**;
- infracțiunile contra securității publice cu **76 cazuri (5,99%)**, inclusiv păstrarea ilegală de arme cu **22 cazuri (20,56%)**;
- turtură cu **8 cazuri (25%)**;
- infracțiunile de corupere în sectorul privat cu **14 cazuri (19,05%)**;
- infracțiunile contra autorităților publice cu **337 cazuri (18,59%)**, inclusiv organizarea migrației ilegale cu **326 cazuri (1630%)**;
- infracțiuni militare cu **2 cazuri (2,44%)**.

O dinamică în **scădere** se atestă cu referire la următoarele categorii de infracțiuni:

- contra vieții și sănătății persoanei cu **48 cazuri (-5,47%)**, inclusiv omorurile cu **4 cazuri (-2,86%)**, vătămările grave ale integrității corporale cu **17 cazuri (-11,18%)**;
- traficul de ființe umane cu **7 cazuri (-13,46%)**;
- infracțiuni de violență sexuală cu **16 cazuri (-4,95%)**;
- infracțiunile contra patrimoniului cu **220 cazuri (-1,53%)**, inclusiv jafuri cu **15 cazuri (-2,88%)**; furturi cu **84 cazuri (-1,09%)**; escrocheriile cu **196 cazuri (-9,22%)**; șantajurile cu **5 cazuri (-6,25%)**;
- infracțiunile contra familiei și minorilor cu **96 cazuri (-8,3%)**, inclusiv vilența în familie cu **100 cazuri (-10,74%)**;
- evaziunile fiscale cu **32 de cazuri (-33,68%)**;
- proxenitismul cu **5 cazuri (-21,74%)**;
- infracțiunile în domeniul transporturilor cu **380 cazuri (-6,95%)**;
- infracțiuni contra justiției cu **100 cazuri (-8,73%)**;

- infracțiunile săvârșite de persoanele publice cu **121 cazuri (-15,61%)**, inclusiv coruperea pasivă cu **65 cazuri (-26%)**; coruperea activă cu **39 cazuri (-26%)**; abuzul de serviciu cu **6 cazuri (-11,32%)**; excesul de putere cu **4 cazuri (-13,79%)**, neglijența în serviciu cu **5 cazuri (-25%)**;
- infracțiuni ecologice cu **3 cazuri (-12%)**;
- trecerea ilegală a frontierei de stat cu **22 cazuri (-9,65%)**;
- infracțiuni comise de grupări organizate cu **94 cazuri (-31,97%)**.

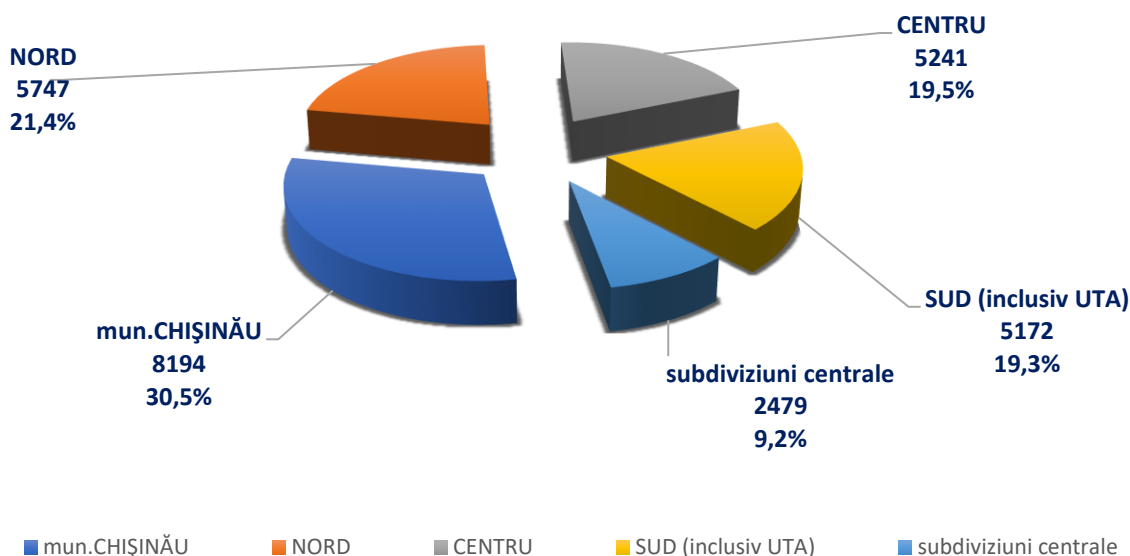

Numărul infracțiunilor înregistrate se află în creștere comparativ cu anul precedent în mun. Chișinău, mun. Bender, în raioanele Orhei, Taraclia, Șoldănești.

Totodată, se constată o scădere a nivelului stării criminalității în raioanele Briceni, Fălești, Ocnița, Anenii Noi, Criuleni, Dubăsari, Hîncești, Rezina, Strășeni, Telenești, Cahul, Cantemir, Ștefan Vodă, UTA Găgăuzia.

Conform divizării teritoriale, este de reținut că cele mai multe infracțiuni au fost înregistrate **în capitală - 30,5%**.

Coraportul infracțiunilor înregistrate
în 12 luni ale anului 2022, conform divizării teritoriale

Urmare a analizei efectuate, se atestă că în anul 2022, comparativ cu anul precedent, au crescut numeric infracțiunile din categoria celor excepțional de grave cu **18,97%**, precum și cele mai puțin grave cu **6,09%**.

Totodată, datele statistice indică asupra tendinței de scădere a mai multor categorii de infracțiuni, în special cele violente, cum ar fi omorurile, vătămrile intenționate grave, inclusiv o scădere nesemnificativă a infracțiunilor contra patrimoniului cu **1,53%** (de la **11753** cazuri în anul 2021 la **11573** cazuri în anul 2022).

Din eforturile consolidate ale organelor de drept rezultă descoperirea multiplelor infracțiuni de acest fel și tragerea făptuitorilor la răspundere. În același timp este de menționat faptul că analogic perioadei precedente de raport, un număr impunător de infracțiuni au fost săvârșite în stare de ebrietate alcoolică.

În pofida existenței unei tendințe de scădere nesemnificativă cu **7,02%** a cazurilor de conducere a mijloacelor de transport în stare de ebrietate (de la **4598** cazuri în anul 2021 la **4275** cazuri în anul 2022), totuși, situația la acest capitol rămâne a fi alarmantă, în condițiile când acest număr de cazuri denotă o continuitate a flagelului respectiv.

Prin urmare, activitățile de profilaxie și combatere programate și întreprinse de conducerea și efectivul Inspectoratului Național de Securitate Publică, în vederea sensibilizării opiniei publice prin spoturi publicitare sociale, prin acțiuni de contracarare și mărirea substanțială a sancțiunilor prevăzute de lege, în final încă nu și-au atins scopul de extirpare sau diminuare la minimum a acestui fenomen infracțional.

Prin urmare, starea de ebrietate în cazul săvârșirii infracțiunilor rămâne a fi una constantă pentru o bună parte de populație, generată de lipsa de ocupație sau a unui loc permanent de lucru, de starea psihologică și degradare intelectuală, de nivelul de trai și accesul nestingherit la produsele alcoolice.

Pe de altă parte, referindu-ne la alt segment de criminalitate este de reținut randamentul și eficiența relevării de către Serviciul Fiscal de Stat (SFS) a persoanelor care încalcă normele ce reglementează modalitatea de calcul, declarare și plată a impozitelor. Conlucrarea Procuraturii cu MAI și SFS a făcut posibilă stabilirea mai multor scheme criminale utilizate de către persoanele gestionare ale unui șir de afaceri ilegale, care au comis evaziuni fiscale în proporții deosebit de mari. Au fost puse sub sechestru mijloace financiare și bunuri materiale pentru asigurarea recuperării prejudiciului cauzat statului.

În perioada de referință s-a constatat o creștere a infracțiunilor de contrabandă cu **33,1%** și eschivare de la achitarea plăților de import cu **40%**. Considerăm că conlucrarea Serviciului Vamal cu procurorii a rezultat în relevarea mai multor grupuri de persoane care s-au specializat în vederea săvârșirii acestor categorii de infracțiuni.

3.1.2. Factorii criminalității

Rezumând analiza statistică a nivelului criminalității este important a se atrage atenția că ponderea infracțiunilor înregistrate în anul 2022, ca și în anii precedenți, a continuat să aparțină infracțiunilor contra patrimoniului - **11573**, în special furturilor - **7639**, escrocheriilor - **1930** și pungășiilor - **843**.

Dinamica criminalității a fost generată de aceiași factori obiectivi de ordin, legislativ, instituțional, economico-financiar, social ș.a., după cum urmează:

- nivelul scăzut de trai al unor categorii de cetățeni, lipsa surselor de venit permanent, inclusiv pentru asigurarea întreținerii personale, cât și a membrilor familiei, salarizarea insuficientă, rata înaltă de șomaj, starea de criză socială, migrația masivă a populației în interiorul și în exteriorul țării, circumstanțe care au determinat în special ponderea infracțiunilor contra patrimoniului care constituie **43,1%** din numărul total de infracțiuni înregistrate;
- dezintegrarea din mediul familial al copiilor, care, în lipsa de mijloace pentru întreținere și a supravegherii corespunzătoare, recurg, în special, la comiterea infracțiunilor de furt și a sustragerilor în proporții mici;
- nivelul scăzut al conștiinței civice, lipsa culturii juridice și a încrederii în autoritatea organelor de drept și în reprezentanții acestora, atitudinea lipsită de responsabilitate față de răspunderea penală, contravențională a unor categorii de cetățeni;

- ineficiența sistemului de stat în domeniu și a activității de reprimare a infracționalismului, de reeducare și reintegrare în societate a persoanelor condamnate, coroborată și cu ineficiența parțială a politicii punitive a statului, bazată în multe cazuri pe aplicarea de pedepse non-privative de libertate, continuarea activității infracționale de către persoanele în privința cărora a fost încetată urmărirea penală în legătură cu intervenirea împăcării părților, precum și recidivarea de către persoanele care au executat pedeapsa cu închisoarea;

- criminalizarea faptei de conducere a mijlocului de transport în stare de ebrietate (*Legea nr.16/2009, art.264¹ din Codul penal*), fapt care a determinat numărul mare de infracțiuni în domeniul transporturilor (în anul 2022 au fost înregistrate **5088** asemenea cazuri sau **19%** din numărul total din infracțiunile înregistrate).⁵

3.2. Exercițarea urmăririi penale

În perioada de referință, procurorii au exercitat urmărirea penală în **2756 (3376 în 2021)** cauze penale, prioritar vizând infracțiuni de omor și viol, cele de corupere, luare de mită, trafic de influență și infracțiuni săvârșite de persoane publice, infracțiuni comise de grupări organizate, de evaziune fiscală, contrabandă, ecologice, informatice și în domeniul telecomunicațiilor, precum și infracțiuni deosebit și excepțional de grave comise de către minori etc. De asemenea, procurorii au exercitat urmărirea penală în cauze penale în care s-a constatat efectuarea tendențioasă a urmăririi penale de către ofițerii de urmărire penală sau alte circumstanțe, care au impus necesitatea retragerii cauzelor penale și preluării urmăririi penale.

În context, necesită a se accentua că ponderea numărului de cauze penale aflate în procedura nemijlocită a procurorilor a continuat să fie determinată de modificările operate în legislația procesual penală prin *Legea nr.179/2018*, prin care *articolul 270 din Codul de procedură penală* a fost completat cu prevederi, potrivit cărora, suplimentar în competența procurorului de a exercita nemijlocit urmărirea penală au fost date mai multe infracțiuni. La fel, numărul de urmăriri exercitate s-a majorat în legătură cu punerea în aplicare de la 01.01.2021 a modificărilor și completărilor la prevederile legale privind competența Serviciului Fiscal de Stat și Serviciului Vamal, operate prin *Legile nr.188/2020 și nr.257/2020*.

Din numărul total de cauze penale aflate în gestiunea nemijlocită a procurorilor, urmărirea penală a fost terminată în **776 (953 în 2021)** cauze.

În perioada de raport au fost conexe **313 (257 în 2021)** cauze.

⁵ Notă: Informația aferent stării și dinamicii infracționalității, după categorii de infracțiuni, înregistrate în republică în ultimii ani, sunt redată în diagramele din anexele la prezentul Raport

Au fost trimise în judecată **371 (401 în 2021)** cauze penale privind comiterea a **463 (499 în 2021)** infracțiuni de către **528 (586 în 2021)** persoane, dintre care **23 (27 în 2021)** în privința polițiștilor și **7 (11 în 2021)** în privința minorilor.

Justiției au fost deferite **7** cauze despre omucideri, **7** despre viol, **35** despre infracțiuni contra patrimoniului, **23** despre circulația ilegală a drogurilor, **25** despre evaziuni fiscale și infracțiuni financiar-bancare, **14** despre contrabandă, **10** despre încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere, **12** despre huliganism, **31** despre infracțiuni de corupție și trafic de influență, **15** despre abuz și exces de putere, **17** cauze despre tortură, **1** despre infracțiuni militare, **5** despre infracțiuni contra justiției, precum și alte categorii de infracțiuni.

În **387** cauze (**535** în 2021), urmărirea penală a fost încetată și/sau clasată, inclusiv în **280 (465 în 2021)** cauze din lipsa faptului sau elementelor infracțiunii, **19 (18 în 2021)** cauze în legătură cu împăcarea părților și retragerea plângerii prealabile, **42 (7 în 2021)** cauze în baza actului de amnistie și **62 (45 în 2021)** cauze din alte motive de nereabilitare, inclusiv în legătură cu liberarea de răspundere penală și tragere la răspundere contravențională în baza *art.55 din Codul penal*.

Suspendarea condiționată a urmăririi penale a fost dispusă în **1** cauză penală.

De asemenea, procurorii au dispus suspendarea urmăririi penale, în baza *art.287¹ din Codul de procedură penală* în **206 (345 în 2021)** cauze, inclusiv în **83 (147 în 2021)** cauze în legătură cu sustragerea persoanelor de la urmărirea penală și în **121 (196 în 2021)** cauze pe motivul neidentificării făptuitorului.

În gestiunea organelor de urmărire penală au rămas **1224 (1195 în 2021)** cauze, în care sunt bănuite și/sau învinuite **359 (320 în 2021)** persoane.

Activitatea efectuată în acest domeniu, comparativ cu situația din ultimii doi ani, este redată prin următoarele date statistice cuprinse în tabelul ce urmează:

Dinamica activității de exercitare a urmăririi penale de către procurori			
Indicii de referință	anul 2022	anul 2021	anul 2020
urmăriri penale exercitate	2756	3376	3458
cauze terminate	776	953	1222
cauze încetate, clasate	387	535	777
din lipsa elementelor infracțiunii	280	465	695
pe împăcare	19	18	21
pe amnistie	42	7	1
pe alte motive de nereabilitare	62	45	59
cauze trimise în judecată	371	401	445
infracțiuni incriminate	463	499	593
în privința minorilor	7	11	22
persoane inculcate	528	533	596

în privința polițiștilor	23	27	18
cu acord de recunoaștere a vinovăției	1	6	6
cauze conexate	313	257	293
cauze suspendate condiționat	1	1	1
cauze suspendate	206	345	466
pe eschivare	83	147	120
neidentificarea făptuitorilor	121	196	342
cauze rămase în gestiune	1224	1195	1483
cu persoane bănuite, învinuite	359	320	411

3.3. Conducerea urmăririi penale

Procurorii au condus urmărirea penală în **39150 (40414 în 2021)** cauze, din care au terminat cercetările pe **18222 (19438 în 2021)** cauze. În instanța de judecată au fost expediate **11834 (13136 în 2021)** cauze penale privind comiterea a **13523 (14708 în 2021)** infracțiuni de către **13282 (14641 în 2021)** persoane. În perioada de raport au fost conexate **2834 (3064 în 2021)** cauze.

Justiției au fost deferite **126** cauze de omucideri, **101** cauze privind cazurile de vătămare intenționată gravă a integrității corporale și sănătății, **123** cauze de viol, **2921** infracțiuni contra patrimoniului, **739** privind circulația ilegală a drogurilor, **1** de evaziune fiscală și financiar-bancară, **61** de contrabandă, **1113** cauze privind încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere, **652** de huliganism, **166** cauze de corupție și trafic de influență, **14** cauze de abuz și exces de putere, **42** infracțiuni militare, **224** contra justiției, precum și cauze privind alte categorii de infracțiuni.

În **6217** cauze (**6172** în 2021) urmărirea penală a fost încetată/clasată, inclusiv în **2924 (3549 în 2021)** cauze din lipsa faptului sau elementelor infracțiunii, **1500 (1611 în 2021)** cauze în legătură cu împăcarea părților și retragerea plângerii prealabile, **982 (29 în 2021)** cauze în baza actului de amnistie și **811 (983 în 2021)** cauze din alte motive de nereabilitare, inclusiv în legătură cu prescripția sau liberarea de răspundere penală și tragerea la răspundere contravențională în baza art.55 din *Codul penal*.

A fost suspendată condiționat urmărirea penală în **19 (46 în 2021)** cauze.

De asemenea, procurorii au dispus suspendarea urmăririi penale, în baza art.287¹ din *Codul de procedură penală*, în **9442 (8870 în 2021)** cauze, inclusiv în **2453 (2270 în 2021)** cauze în legătură cu sustragerea persoanelor de la urmărirea penală și în **6986 (6595 în 2021)** cauze, pe motivul neidentificării făptuitorului.

În gestiunea organelor de urmărire penală au rămas **8342 (8986 în 2021)** cauze, în care sunt bănuite și învinuite **3601 (3827 în 2021)** persoane.

Activitatea efectuată în acest domeniu, comparativ cu situația din ultimii trei ani, poate fi redată statistic prin următoarele cifre reflectate în tabelul ce urmează:

Dinamica activității de conducere a urmăririi penale			
Indicii de referință	anul 2022	anul 2021	anul 2020
urmăriri penale conduse	39150	40414	42248
hotărâri de neîncepere a urmăririi penale emise	14005	12646	10833
cauze terminate	18222	19438	19568
cauze încetate, clasate	6217	6172	6446
din lipsa elementelor infracțiunii	2924	3549	3976
pe împăcare/plângere retrasă	1500	1611	1694
pe amnistie	982	29	50
pe alte motive de nereabilitare	811	983	731
cauze trimise în judecată	11834	13136	13087
infracțiuni incriminate	13523	14708	14565
persoane inculcate	13282	14641	14388
în procedură flagrantă	4	5	25
cu acord de recunoaștere a vinovăției	86	145	183
cauze conexate	2834	3064	3094
cauze suspendate condiționat	19	46	34
cauze suspendate	9442	8870	10300
pe eschivare	2453	2270	2465
pe neidentificarea făptuitorului	6986	6595	7830
cauze rămase în gestiune	8342	8986	9286
cu persoane bănuite, învinuite	3601	3827	4315
indicații scrise date pe dosare	4196	5102	7066
cauze restituite pentru completarea urmăririi	956	1088	958
respinse propuneri de punere a persoanelor sub învinuire	175	133	95
respinse propuneri de scoatere a persoanelor de sub urmărire	50	19	37
persoane puse sub învinuire	17258	18839	19502
constatate și luate la evidență infracțiuni anterior neînregistrate	37	42	6

3.4. Unificarea practicii privind urmărirea penală pe domenii specifice

3.4.1. Investigarea cauzelor privind infracțiunile ecologice

Obiectul juridic al acestor infracțiuni este unul comun care constă în protejarea relațiilor sociale referitoare la dreptul la un mediu ecologic sănătos. Normele legale nu ocrotesc interesul individual, ci unul colectiv atât al oamenilor cât și al tuturor ființelor și creaturilor existente în Republica Moldova. Dreptul la viață este protejat în egală măsură atât omului, cât și altor specii biologice. Obiectul material este reprezentat de resursele naturale: solul, subsolul, apele, flora și fauna, aflate pe teritoriul Republicii Moldova, precum și aerul din spațiul de deasupra acestui teritoriu.

Răspunderea penală pentru încălcarea normelor privind protecția mediului se înscrie în principiile și regulile generale ale răspunderii infracționale, dar prezintă și un anumit specific.

Specificul acestei răspunderi este determinat de natura obiectului ocrotit de lege și a cărui atingere este adusă prin abaterea săvârșită cu vinovăție nu numai elementelor naturii, ci inclusiv vieții și sănătății oamenilor. Astfel, aplicarea corectă a prevederilor legislației ecologice și penale, inclusiv schimbarea atitudinii atât a personalului organelor de urmărire penală și judecătorești, cât și a populației va contribui la dezvoltarea și menținerea condițiilor favorabile de trai pentru om și existența unui mediu natural ecologic.

Cu referire la acest domeniu, în anul 2022 organele de urmărire penală și procurorii au examinat **40** sesizări despre comiterea infracțiunilor generic denumite ecologice.

Potrivit Sistemului informațional integral automatizat de evidență a infracțiunilor, a cauzelor penale și a persoanelor care au săvârșit infracțiuni, în perioada de referință au fost pornite **20** cauze penale referitor la comiterea infracțiunilor ecologice, prevăzute la *Capitolul IX din Codul penal*, dintre care: în baza *art.224 alin.(1)* – **3** cauze, *art.231 alin.(1)* – **8** cauze, *art.232 alin.(1)* – **2** cauze, *art.233 alin.(1)* – **6** cauze, *art.234 alin.(1)* – **1** cauză.

În total, inclusiv din anii precedenți, în perioada de raport s-au instrumentat **70** cauze penale.

Prin urmare, în perioada de raport, procurorii au finalizat cercetările în **10** cauze penale pe care le-au transmis în instanțele de judecată.

Suspendarea urmăririi penale s-a dispus în **10** cauze penale, în toate cazurile - pe motivul neidentificării făptuitorilor.

De asemenea au fost clasate **11** cauze penale, dintre care **7** cauze penale conform *art.275 pct.3) Cod de procedură penală* din lipsa elementelor infracțiunii și **4** cauze penale au fost clasate pe motive de nereabilitare.

La sfârșitul anului 2022, în gestiunea procurorilor și a organului de urmărire penală se aflau **37** cauze penale privind infracțiunile ecologice, dintre care **21** cauze penale cu durata urmăririi penale mai mare de un an.

Este de menționat că, investigarea cauzelor penale ce vizează infracțiunile ecologice este anevoioasă, în special, din cauza cadrului legal vast care reglementează domeniul, precum și lacunele în actele normative referitoare la calcularea prejudiciului cauzat, care nu au fost revăzute de zeci de ani, fiind desuete.

În cadrul analizei acestui domeniu au fost constatate următoarele deficiențe:

- sesizarea tardivă a organului de urmărire penală referitor la acțiunile ilegale care au ca obiect material resursele naturale, ceea ce periclitează acumularea probelor;
- necooperarea cu organul de urmărire penală a reprezentanților Agenției „Moldsilva”, Agenției „Apele Moldovei”, Agenției Proprietății Publice, altor instituții care gestionează resursele naturale;

- durata excesivă a controalelor dispuse de organul de constatare în domeniul protecției mediului;
- pregătirea insuficientă a procurorilor care exercită urmărirea penală pe infracțiunile ecologice;
- lipsa experților din domeniul mediului, care să formuleze concluzii argumentate în cadrul unui raport de expertiză (actualmente CNEJ al Ministerului Justiției dispune de un singur expert ecolog, care deține doar o singură calificare referitoare la aspectele biologice);
- impactul asupra mediului ca rezultat al încălcării legislației de mediu se produce, de regulă, mult mai târziu fapt ce face imposibilă stabilirea imediată și incontestabilă a cuantumului prejudiciului adus și a legăturii de cauzalitate dintre fapte și urmări.

Având în vedere problematica constatată *supra*, ca obiective se prezintă întreprinderea măsurilor necesare referitor la fortificarea capacităților în domeniu investigării infracțiunilor ecologice.

3.4.2. Traficul de ființe umane și infracțiuni conexe

Combaterea traficului de ființe umane, organizării migrației ilegale, a infracțiunilor conexe și asimilate acestor crime, precum și asistența, protecția victimelor acestor fenomene infracționale constituie câteva din direcțiile prioritare în activitatea organelor Procuraturii.

În perioada vizată, de către Procuratura Generală, au fost întreprinse mai multe acțiuni de antrenare a corpului de procurori și a reprezentanților organelor de drept cu atribuții în domeniul combaterii traficului de ființe umane, a migrației ilegale și altor infracțiuni conexe, în vederea implementării standardelor stabilite la nivel internațional⁶ și, totodată, de mobilizare a celor responsabili de domeniu în confruntarea cu repercusiunile războiului din Ucraina declanșat la 24.02.2022.

La nivel de implementare a politicilor anti-trafic, activitatea Procuraturii în perioada anului 2022 a fost ghidată și de dezideratele cuprinse în *Strategia națională de prevenire și combatere a traficului de ființe umane pentru anii 2018-2023* și a *Planului de acțiuni pentru anii 2021-2022 privind implementarea acesteia*, aprobată prin *Hotărârea de Guvern nr.461 din 22.05.2018*.

În scopul realizării obiectivelor ce au fost distribuite spre executare Procuraturii, potrivit Planului de acțiuni, prin *Ordinul Procurorului General nr.6/2-97 din 29.12.2021* a fost aprobat *Planul instituțional de acțiuni al Procuraturii în vederea executării Planului de acțiuni pentru anii*

⁶ Convenția Consiliului Europei privind lupta cu traficul de ființe umane, adoptată la 16.05.2005 la Varșovia, (în continuare Convenția de la Varșovia) monitorizarea căreia este efectuată de către GRETA; Protocolul privind prevenirea, reprimarea și pedepsirea traficului de persoane, în special al femeilor și copiilor, adițional la Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate, adoptat la 15.11.2000 la Palermo

2021-2022 privind implementarea Strategiei naționale de prevenire și combatere a traficului de ființe umane pentru anii 2018-2023 (în continuare Plan instituțional).

Planul instituțional executat pe parcursul anului 2022 s-a soldat cu rezultate ce au avut impact evident asupra dinamicii investigațiilor penale inițiate și finalizate pe categoriile respective de infracțiuni, dar și asupra sporirii accentului actorilor, ce instrumentează cauzele penale, pe segmentul protecției victimelor traficului de ființe umane, victimelor migrației ilegale și respectarea drepturilor acestora cu serviciile de suport necesare.

De subliniat că, activitatea organelor de drept pe parcursul anului 2022 a fost marcată de consecințele conflictului armat din Ucraina, care a generat și generează exodul populației din această țară, iar traseul de deplasare a refugiaților include și teritoriul Republicii Moldova ca țară de destinație sau de tranzit.

Subsecvent, orice criză umanitară contribuie la majorarea riscurilor de trafic de ființe umane și trafic de migranți, mai ales în rândul femeilor și copiilor neînsoțiți sau separați de părinți.

În aceste condiții, în vederea monitorizării situației privind criza refugiaților sub aspectul identificării și investigării cazurilor de trafic de ființe umane, trafic de migranți și alte infracțiuni conexe și asimilate acestui fenomen, de către Procuratura Generală au fost întreprinse mai multe activități.

În context, în luna martie 2022 a fost instituit un mecanism de raportare, monitorizare și evaluare a tuturor cazurilor de categoria menționată comise în privința persoanelor refugiate din Ucraina.

Totodată, Procuratura Generală a elaborat *Recomandările privind statutul persoanelor care părăsesc teritoriul Ucrainei*, calificarea juridică a acțiunilor acestora și modalitatea de acționare a organelor de drept, care au fost expediate procurorilor teritoriali și specializați pentru aplicare în practică.

Mai mult, în cadrul instruirilor organizate de Institutul Național al Justiției și de partenerii de dezvoltare au fost abordate subiecte privind acțiunile ce urmează a fi întreprinse de către organele de drept, în vederea identificării victimelor traficului de ființe umane și organizării migrației ilegale în fluxurile de refugiați, identificarea necesităților și acordarea asistenței victimelor, particularitățile investigării unor asemenea cazuri.

De notat că, ținând cont de situația creată, resursele umane și instituțiile dedicate contracarării infracțiunilor discutate nu au fost completate cu personal suplimentar, în vederea

oferirii unui răspuns proporțional la situația din regiune, dar dimpotrivă în unele situații chiar a fost redus numărul de specialiști antrenați în această activitate⁷.

Luând în considerație realitățile anului 2022 și resursele disponibile, organele de drept au priorizat direcțiile de activitate pe infracțiunile de trafic intern, organizare a migrației ilegale, trafic de copii, în special cel ce ține de exploatarea acestora cu utilizarea tehnologiilor on-line.

Structurând activitățile organelor de drept în domeniul anti-trafic, conform celor patru elemente recunoscute ca fundamentale la nivel internațional: **protecție, parteneriat, pedeapsă, prevenire**, în perioada anului 2022 au fost obținuți următorii indicatori de performanță:

A. Protecție

Cu referire la domeniul protecției victimelor, în decursul anului 2022, în cadrul cauzelor penale instrumentate pe infracțiuni de trafic de ființe umane și trafic de copii, au fost identificate – **151** victime, dintre care **107** victime adulte (**32** femei/**75** bărbați) și **44** victime copii (**43** fete/**1** băiat), comparativ cu anul 2021 - **357**⁸ victime (**335** adulte: **130** femei/**204** bărbați) și **22** victime copii (**21** fete/**1** băiat).

Numărul total de victime adulte identificate se clasifică, după cum urmează:

- potrivit formei de exploatare – **82** victime adulte (**66** bărbați și **16** femei) au fost supuse exploatării prin muncă (comparativ cu **264** victime identificate în anul 2021), **11** victime (toate femei) au fost supuse exploatării sexuale (comparativ cu **24** victime identificate în anul 2021), **2** victime (**1** bărbat și **1** femeie) au fost supuse exploatării prin cerșit (în aceeași perioadă a anului 2021 identificate **3** victime), **11** victime (**1** femei și **10** bărbați) exploatate în scopul însușirii indemnizațiilor sau prestațiilor sociale (în aceeași perioadă a anului 2021 - **43** victime), identificată **1 (una)** victimă (bărbat) a traficului de organe, țesuturi și celule (în anul 2021 identificată tot **1 (una)** victimă);

- sub aspectul țărilor de destinație - principala țară a traficului extern, ținând cont de numărul de victime, este Germania - ca țară de destinație cu **33** persoane traficate (**30** bărbați și **3** femei) în scop de exploatare prin muncă și **1 (una)** persoană traficată (femeie) în scopul practicării cerșetoriei.

Zona Uniunii Europene se confirmă ca o destinație constantă cu trend descendent, fiind identificate **76** de victime ale traficului de ființe umane (dintre care **51** bărbați și **25** femei).

⁷ În unele cazuri resursele umane destinate prevenirii și combaterii traficului de ființe umane fiind chiar reduse, în rezultatul modificărilor operate în organigrama Procuraturii Generale – Secției combatere trafic de ființe umane a fost redusă o unitate de procuror

⁸ Numărul sporit a victimelor traficului de ființe umane identificate în anul 2021 a fost determinat de câteva investigații de proporții în cadrul echipelor comune de investigații în special cu țări precum Italia (peste 70 victime femei) și Franța (peste 200 victime bărbați)

Federația Rusă reprezintă o altă destinație pentru traficanți, fiind identificate **11** victime (**3** femei/**8** bărbați).

La fel, au fost identificate **20** victime adulte (**3** femei și **17** bărbați), care au fost exploatate pe teritoriul Republicii Moldova.

Cât privește victimele traficului de copii, în perioada de raport au fost identificate în total **44** victime-copii (**43** fete/**1** băiat), în 2021 - **22** victime-copii (**21** fete/**1** băiat), dintre care: în scop de exploatare sexuală - **42** victime-copii, toate fete (în 2021 - **11** victime (toate fete)); în scop de exploatare prin muncă - **2** victime-copii (**1** fată/**1** băiat), în 2021 - **8** victime fete; în scop de practicare a cerșetoriei - **0** victime-copii – în anul 2021 - **2** victime (**1** fată/**1** băiat).

Referitor la destinația geografică este de remarcat că toate victimele-copii identificate pe parcursul anului 2022 au fost exploatate pe teritoriul Republicii Moldova.

În vederea repunerii în drepturi a victimelor traficului de ființe umane au fost înaintate **178** acțiuni civile, prin care s-a solicitat recuperarea prejudiciului material și moral de la traficanți în valoare totală de **11.795.256 lei**, **15.330 Euro**, **9.000 dolari SUA**, **300.000 ruble rusești**.

În corespundere cu legislația națională și tratatele internaționale de specialitate, ca măsură specială de asistență, este implementată asigurarea informării victimei, dar și a potențialelor victime ale traficului de ființe umane despre drepturile de care beneficiază, procurorii și ofițerii de urmărire penală fiind atenționați asupra asigurării informării și explicării drepturilor victimelor privind beneficierea de protecție (*art.58 alin.(5) din Codul de procedură penală*).

Mai mult, a sporit reacția organelor de drept la toate cazurile de declarare de către victime/martori ai traficului de ființe umane a cazurilor de intimidare în scop de schimbare a declarațiilor.

Prin urmare, în perioada de raport a fost pornită urmărirea penală în **4** cazuri în baza *art. 314 din Codul penal - Determinarea la depunerea de declarații mincinoase*⁹.

În conformitate cu *articolul 26 din Convenția de la Varșovia*, părțile trebuie să prevadă posibilitatea de a nu impune sancțiuni împotriva victimelor traficului de ființe umane, pentru că acestea au luat parte la activități ilegale, atunci când au fost constrânse. În acest sens, în perioada de raport, în **2** cazuri de trafic de ființe umane și **1** caz de trafic de copii, procurorii au absolvit victimele pentru acțiunile comise în legătură cu statutul său de victimă.

În vederea excluderii revictimizării, **6** victime au fost audiate de către judecătorul de instrucție, în baza *art.109 alin.(3) din Codul de procedură penală* (în continuare CPP), iar **3** victime au fost audiate în condiții speciale de către judecătorul de instrucție în spații special amenajate, dotate cu mijloace de înregistrare audio/video, prin intermediul unui intervievator, în

⁹ *privind cazurile de trafic de ființe umane și trafic de copii

conformitate cu prevederile *art.110¹* din *CPP*. La fel, în condițiile prevăzute de *art.115* din *CPP*, au fost audiate **27** victime minore și **6** victime adulte (**2** - exploatare sexuală, **4** – exploatare prin muncă (dintre care **3** femei și **1** bărbat) și **3** martori (**2** - pe cauze penale pornite pe faptul organizării migrației ilegale și **1** - pe cauza penală pornită pe faptul comiterii traficului de copii, în scop de exploatare sexuală).

Subsidiar, victimele traficului de ființe umane au dreptul la asistență juridică garantată de stat.

Serviciile de acordare a asistenței juridice garantate de stat, inclusiv victimelor TFU, se finanțează din bugetul de stat. Pe lângă avocații care oferă asistență juridică garantată de stat din cadrul Oficiilor teritoriale ale Consiliului Național pentru Asistența Juridică garantată de Stat, victimele și prezumatele victime ale TFU sunt asistate de către avocații specializați ai Centrelor de asistență și protecție a victimelor TFU.

Astfel, ca rezultat al explicării victimelor traficului de ființe umane a drepturilor procedurale - **77** victime au beneficiat de asistență juridică.

B. Parteneriat

În domeniul dezvoltării **parteneriatului** și fortificării interacțiunii între diferite instituții cu atribuții în domeniul combaterii traficului de ființe umane pe parcursul anului 2022 au fost întreprinse mai multe acțiuni.

Astfel, în cadrul activității procurorii au participat la ședințele organizate pe următoarele platforme:

- Comitetul național pentru combaterea traficului de ființe umane și a grupului tehnic coordonator de pe lângă comitet;
- Grupul comun de Analiză a Riscurilor;
- Centrul de asistență UE pentru securitate internă și managementul frontierelor Republicii Moldova, organizată de Ministerul Afacerilor Interne și Uniunea Europeană (HUB);
- Grupul operativ privind traficul de persoane, desfășurat sub egida Cancelariei de Stat.

Totodată, în cadrul diferitor proiecte, cu referire la activitatea de prevenire și combatere a traficului de ființe umane, procurorii au colaborat în perioada de referință cu reprezentanții sectorului neguvernamental, precum și cu organizațiile internaționale (Ambasada SUA în Republica Moldova și biroul INL, Organizația Internațională pentru Migrație, Misiunea OSCE în Republica Moldova, UNODC, Centrul internațional „La Strada” și altele).

C. Pedepsă

Cu referire la identificarea cazurilor și a cauzelor penale pornite, pe parcursul anului 2022 au fost înregistrate în total pe țară **557** infracțiuni (comparativ cu perioada analogică a anului precedent în care au fost înregistrate **204**)¹⁰. Datele statistice cu privire la categoriile de infracțiuni pornite sunt reflectate în următorul tabel:

Infracțiunea	Articolul din Codul penal	Numărul de urmăririi penale pornite	
		anul 2021	anul 2022
Trafic de organe	art.158 CP	-	-
Trafic de ființe umane	art.165 CP	50	45
Utilizarea rezultatelor muncii sau serviciilor unei persoane care este victimă a TFU	art.165 ¹ CP	2	2
Munca forțată	art.168 CP	13	7
Ademenirea minorului în scopuri sexuale	art.175 ¹ CP	11	7
Trafic de copii	art.206 CP	13	22
Scoaterea ilegală a copiilor din țară	art.207 CP	30	29
Pornografia infantilă	art.208 ¹ CP	40	39
Recurgerea la prostituția practică de un copil	art.208 ² CP	2	2
Proxenetismul	art.220 CP	23	18
Organizarea cerșetoriei	art.302 CP	-	-
Organizarea migrației ilegale	art.362 ¹ CP	20	346
TOTAL		204	557

Creșterea cantitativă a numărului de infracțiuni înregistrate în baza componentelor de infracțiune privind traficul de copii (cu peste **59%**) și organizare a migrației ilegale cu peste **1730%** este generată de factori de ordin obiectiv și subiectiv, în special de la contextul regional până la prioritizarea realizată de reprezentanții organelor de drept.

Totuși, necesită de menționat că prioritizarea unor domenii cum au fost cele menționate *supra* nu au dus la diminuarea atenției organelor de drept asupra infracțiunilor de trafic de persoane, proxenetism sau pornografie infantilă, care au doar o ușoară diminuare în limitele de la **10%** la **20%**.

În perioada supusă evaluării urmărirea penală a fost finalizată pe **177** cauze penale¹¹ din cele atribuite la categoria de trafic de ființe umane, infracțiuni asimilate sau conexe acestora (în anul 2021 - **174** cauze penale).

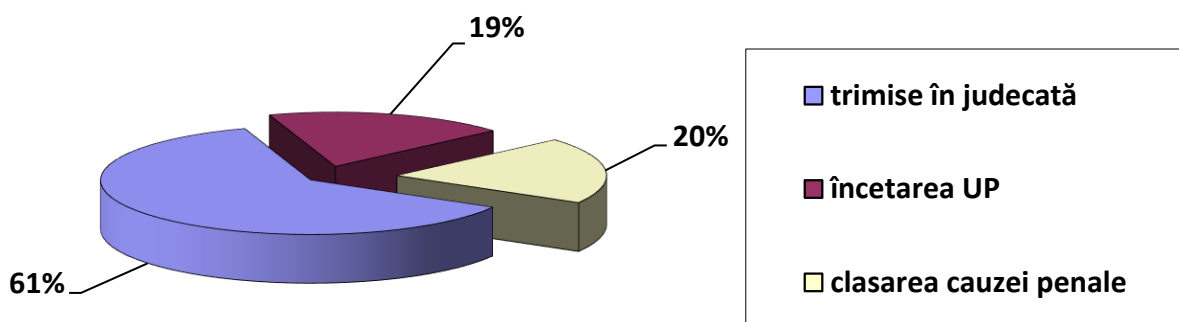
¹⁰ Conform datelor Băncii centrale de date cu privire la infracțiuni, cauze penale și persoane care au săvârșit infracțiuni, administrată de către Ministerul Afacerilor Interne

¹¹ Conform datelor colectate în temeiul Ordinului Procurorului General nr.44/15 din 24.11.2016

Din acestea, **109** cauze penale au fost expediate cu rechizitoriu în instanțele de judecată pentru examinare în fond (în anul 2021 - **87** cauze penale), pe **33** cauze penale urmărirea penală a fost încetată (în anul 2021 - **12** cauze penale), iar **35** cauze penale au fost clasate (în anul 2021 - **75** cauze penale).

Diagrama nr.1

Pondere cauzelor penale (total terminată urmărirea penală pe **177** cauze)

În context, pe infracțiunea de trafic de ființe umane (*art.165 din Codul penal*) a fost finisată urmărirea penală pe **45** cauze penale, dintre care **28** cauze au fost terminate cu rechizitoriu și expediate în instanța de judecată pentru examinare în fond, pe **7** cauze urmărirea penală a fost încetată, iar **10** cauze au fost clasate.

Din numărul total al cauzelor penale trimise în judecată în baza *art.165 din Codul penal*, **11** cauze - se referă la exploatare sexuală, **16** cauze - exploatare prin muncă, **1** (una) cauză – prin cerșit.

Pe infracțiunea de trafic de copii (*art.206 din Codul penal*), urmărirea penală a fost finisată pe **22** cauze penale, dintre care **17** cauze au fost expediate cu rechizitoriu în instanța de judecată pentru examinare în fond, în **1** (una) cauză urmărirea penală a fost încetată, iar **4** cauze au fost clasate.

Din numărul total de cauze penale expediate în judecată în baza *art.206 din Codul penal*, **16** – se referă la exploatare sexuală iar **1** (una) cauză – se referă la exploatare prin muncă.

La compartimentul **cooperare internațională** în cadrul urmăririi penale, procurorii acționând în conformitate cu standardele stabilite la *art.32 al Convenției Consiliului European privind măsurile contra traficului de ființe umane*, au înaintat către alte state **30** cereri de comisii rogatorii, dintre care **21** cereri – în cadrul investigării cauzelor de TFU și **9** cereri – în cadrul investigării cauzelor de organizare a migrației ilegale. Țările de referință sunt: Federația Rusă – **7** cereri, Germania – **4** cereri, Turcia – **3** cereri, Franța – **3** cereri, România – **2** cereri, Irlanda – **2** cereri, Spania – **2** cereri, câte **1** (una) cerere în adresa Belgiei, Italiei, Ungariei, Portugaliei, Ucrainei, Greciei, Sloveniei.

Totodată, Procuratura Generală a primit spre executare de la organele de drept ale altor state **13** cereri de comisii rogatorii ce țin de investigarea cauzelor de TFU și infracțiuni conexe. Țările de referință sunt: Federația Rusă – **1** cerere, Italia – **1** cerere, Germania – **6** cereri, Belgia – **2** cereri, România – **1** cerere, Franța – **1** cerere, Ucraina – **1** cerere.

Pentru cauzele transfrontaliere a fost aplicat pe larg unul din instrumentele de bază ale asistenței juridice internaționale în materie penală, și anume Echipele comune de investigații cu organele de drept ale țărilor de destinație, unele din care au continuat din perioadele precedente, altele fiind inițiate în perioada de raport, după cum urmează:

- La 14.01.2022, a fost încheiat acordul ECI între Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale (în continuare „PCCOCS”) și Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, Romania (în continuare „DIICOT”), într-un caz de organizare și favorizare a migrației ilegale;

- La 22.11.2022, au fost încheiate **2** Acorduri ECI (**1** - pe 6 luni și al doilea - pe 12 luni) între PCCOCS și Procuratura Generală a Ucrainei pe 2 dosare distincte de organizare a migrației ilegale;

- Pe parcursul anului 2022 a avut loc o ședință de coordonare destinată reprezentanților organelor de drept din Republica Moldova, Italia și Ungaria pe marginea investigării acțiunilor de TFU ale unui grup criminal organizat. Ca rezultat, s-a decis formarea ECI între PCCOCS și autoritățile Italiei și schimb spontan de informații cu Ungaria.

- A continuat cooperarea în cadrul a **3** echipe comune de investigații constituite în perioadele precedente cu colegi din jurisdicții străine, inclusiv Franța, România și Italia.

Investigând aspectele financiare ale cazurilor de trafic de ființe umane, a infracțiunilor asimilate și conexe acestora în anul 2022, de către procurori în **8** cauze penale a fost dispusă efectuarea investigațiilor financiare paralele de către Agenția de recuperare a bunurilor infracționale. Ca urmare au fost aplicate sechestre pe bunuri în valoare de peste **7.871.106 lei**.

Abordând aspectele de implicare a grupurilor criminale organizate în infracțiunile de trafic de ființe umane, menționăm că acestea au fost minuțios controlate de organele de drept în perioada anului 2022.

Astfel, în rezultatul desfășurării măsurilor speciale de investigații, de către ofițerii CCTP al INI al IGP al MAI au fost documentate și anihilate **12** grupări criminale organizate (GCO), specializate în:

- trafic de persoane în scop de exploatare prin muncă – **2** GCO;
- organizarea migrației ilegale – **2** GCO;
- trafic în scop de exploatare sexuală comercială și proxenetism – **8** GCO.

Fiind analizată practica judiciară pentru anul 2022 cu privire la infracțiunile de trafic de ființe umane, trafic de copii, infracțiuni conexe sau asimilate acestora a fost constată următoarea stare de fapt:

De către instanțele de judecată au fost pronunțate în total **66** de sentințe pe cazurile din categoria traficului de persoane, infracțiuni conexe sau asimilate acestora în privința la **77** inculpați (în anul 2021 - **105** sentințe în privința la **139** inculpați), după cum urmează:

- **16** sentințe privind traficul de ființe umane, în privința la **22** inculpați (în anul 2021 - **38** sentințe în privința la **53** inculpați) ;
- **3** sentințe privind traficul de copii, în privința la **3** inculpați (în anul 2021 - **16** sentințe în privința la **28** inculpați);
- **0** sentințe privind munca forțată, în privința la **0** inculpați (în anul 2021 - **6** sentințe în privința la **7** inculpați);
- **7** sentințe privind proxenetismul, în privința la **7** inculpați (în anul 2021 – **9** sentințe în privința la **9** inculpați);
- **2** sentințe privind scoaterea ilegală a copiilor din țară, în privința la **2** inculpați (în anul 2021 - **2** sentințe în privința la **2** inculpați);
- **15** sentințe privind organizarea migrației ilegale, în privința la **20** inculpați (în anul 2021 - **9** sentințe în privința la **15** inculpați);
- **22** sentințe privind pornografia infantilă, în privința la **22** inculpați (în anul 2021 - **10** sentințe în privința la **11** inculpați);
- **1** sentință privind recurgerea la prostituția practică de un copil , în privința la **1** inculpat (în anul 2021 - **0** sentință în privința la **0** inculpat);

S-a constatat că reducerea numărului de sentințe pronunțate a fost consecința declarării stării de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova și stabilirea unor măsuri specifice în domeniul justiției.

Un alt factor care a influențat asupra numărului de cauze examinate a fost și expirarea împlinirii termenelor a mai multor judecători care nu au fost numiți în funcție, cauzele penale din procedura acestora fiind redistribuite la finele anului 2022, respectiv fiind reluate cercetările.

În vederea asigurării continuității investigațiilor financiare paralele, concomitent cu aplicarea pedepsei inculpaților, instanțele de judecată au dispus și confiscarea în condițiile *art.106* și *art.106¹* din *Codul penal* a bunurilor folosite la comiterea infracțiunilor din categoria traficului de persoane.

Prin urmare, ca rezultat al investigațiilor financiare paralele, de către instanțele de judecată, concomitent cu condamnarea persoanei pentru comiterea infracțiunilor de trafic de ființe umane și

crime conexe în **12** cazuri s-a dispus confiscarea în folosul statului a sumelor de bani și bunurilor utilizate pentru săvârșirea infracțiunii sau rezultate din infracțiuni în valoare aproximativă¹² de **560.000 lei**.

Tot cu referire la perioada de referință, în **8** cazuri instanțele de judecată au dispus încasarea în folosul părților vătămate a prejudiciului în valoare totală de **143.000 lei**.

Nefiind de acord cu soluțiile adoptate de judecători, în perioada de referință procurorii au contestat la instanțele ierarhic superioare **38** sentințe, în privința a **48** inculpați.

D. Prevenire

Un alt aspect important în activitatea organelor de drept în domeniu este prevenirea cazurilor de trafic de ființe umane, prin activități de monitorizare, campanii de conștientizare, educație și instruire.

În acest sens, în legătură cu desfășurarea în perioada 17-24 octombrie 2022 a Campaniei naționale „Săptămâna de luptă împotriva traficului de ființe umane” de către Procuratura Generală au fost mobilizați procurorii teritoriali și cei specializați, pentru a întreprinde acțiuni de sensibilizare și informare a societății asupra gravității și consecințele fenomenului traficului de ființe umane¹³.

Prin urmare, în cadrul desfășurării Săptămânii anti trafic, de către procurori au fost prezentate peste **163** lecții în instituțiile de învățământ și colective de muncă, **4** articole la ziar și **3** postări pe internet, **1** interviu la radio și **1** interviu la TV.

3.4.3. Combaterea violenței în familie și a violenței în bază pe gen

În anul 2022 activitatea procurorilor a fost axată pe investigarea, urmărirea efectivă și judecarea tuturor formelor de violență împotriva femeilor și violență în familie, cu tragerea la răspundere a agresorilor și sporirea accesului la justiție a victimelor.

Activitatea de combatere a violenței în familie a fost ghidată de obiectivele stabilite în Planurile naționale și cele instituționale, inclusiv *Strategia națională de prevenire și combatere a violenței față de femei și a violenței în familie pentru anii 2018 - 2023*, aprobată prin *Hotărârea Guvernului nr. 281 din 03.04.2018*.

În scopul asigurării parteneriatului la realizarea acțiunilor stabilite în *Planul de Acțiuni pentru anii 2021 - 2022 privind implementarea Strategiei*, prin *Ordinul Procurorului General nr.*

¹² Valoarea cu aproximație se indică pe motiv că unele bunuri confiscate sunt evaluate în baza prețului de piață a acestora care variază în dependență de perioadă

¹³ Scrisoarea Procurorului General nr.15-14d/22-693 din 04.10.2022

30/8/1 din 20.04.2022 a fost aprobat Planul instituțional de acțiuni al Procuraturii, care are drept scop consolidarea mecanismului de protecție, asistență pentru victimele violenței față de femei și violenței în familie și combatere a violenței în familie.

În perioada de raportare, reprezentantul Procuraturii Generale a participat la ședințele Consiliului coordonator interministerial în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie, care s-a întrunit în 4 ședințe, fiind abordate obiective comune și intervenții coordonate pe dimensiunea de prevenire și combaterea violenței în familie.

Procuratura Generală a avizat cu formularea propunerilor de optimizare, proiectul Legii cu privire la modificarea unor acte normative (asigurarea drepturilor victimelor în cazul infracțiunilor privind viața sexuală și violența în familie), care are drept scop fortificarea drepturilor materiale și procesuale ale victimelor infracțiunilor, protejarea de intimidare și victimizare repetată în toate etapele urmăririi penale și ale procedurilor judiciare, informarea cu privire la serviciile de suport de care pot beneficia (asistență medicală, consiliere psihologică, servicii de adăpost, asistență juridică) subiecții și condițiile generale de acordare a acestora.

În corespundere cu prevederile pct.5 al *Ordinului comun al Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Muncii și Protecției Sociale, Ministerului Sănătății, Ministerului Justiției, Procuraturii Generale și a Ministerului Educației și Cercetării nr. 89/22/172/55/20/121* din 28.02.2022, prin *dispoziția Procurorului General 23/8/1* din 22.03.2022, a fost desemnat un procuror în calitate de membru al Comisiei de monitorizare și analiză a cazurilor de violență în familie soldate cu deces sau cu vătămare gravă a integrității corporale a victimelor.

Cu referire la activitatea realizată în anul 2022, menționăm că procurorii au condus urmărirea penală în **809** cauze penale privind infracțiunea de violență în familie, prevăzută de *art.201¹ Cod penal*, **13** cauze penale investigate în baza *art.145 alin.(2) lit.e¹ Cod penal* – omorul săvârșit asupra unui membru de familie, **9** cauze penale privind violul asupra unui membru al familiei (*art. 171 Cod penal*) și **5** cauze penale privind acțiuni violente cu caracter sexual, comise asupra unui membru al familiei (*art.172 Cod penal*).

Din numărul total de cauze penale privind violența în familie au fost recunoscute ca victime/părți vătămate **30** de copii (atât a violenței fizice, cât și psihologice).

În **126** cauze penale agresorii familiali au fost trași la răspundere penală pentru comiterea violenței psihologice - *art. 201¹ alin. (1) lit. b) Cod penal*.

Cazuri de violență exprimată prin privarea victimei de mijloace economice, inclusiv lipsirea de mijloace de existență primară, neglijare - *art.201¹ alin. (3) lit. c) Cod penal* nu au fost înregistrate sau investigate.

Pe fapte de încălcare a ordonanței de protecție, procurorii au condus urmărirea penală în **346** cauze penale în temeiul *art. 320¹ din Codul penal* – neexecutarea măsurilor din ordonanța de protecție a victimei violenței în familie.

Cu referire la aceste categorii de infracțiuni, urmărirea penală a fost desfășurată prioritar și în termeni rezonabili (16-45 zile), nu a depins de plângerea depusă de către victimă și a continuat chiar dacă victima și-a retras declarațiile/plângerea, fiindu-le asigurate drepturile procesuale, protejate de intimidare și victimizare repetată.

Procurorii au finalizat urmărirea penală cu întocmirea rechizitoriului în **587** cauze penale pe fapte de violență în familie, fiind trimise în instanța de judecată pentru examinare.

Cu participarea acuzatorilor de stat, instanțele de judecată au pronunțat sentințe de condamnare în privința la **719** agresori familiari, inclusiv: **358** – condamnați la muncă neremunerată în folosul comunității; **146** – închisoare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei penale (*art.90 CP*); **215** – închisoare.

În **15** cauze penale în privința agresorilor au fost aplicate măsuri de constrângere cu caracter medical ca urmare a stării de iresponsabilitate a făptuitorilor.

Pentru fapta de neexecutare a măsurilor din ordonanța de protecție a victimei violenței în familie au fost condamnați la muncă neremunerată în folosul comunității – **69** persoane, **22** persoane – închisoare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei penale (*art.90 CP*); **38** persoane – închisoare.

3.4.4. Combaterea delincvenței juvenile

Analiza datelor statistice privind starea delincvenței juvenile denotă că tendința și dinamica acestora este în ușoară creștere, în proporție de **1,44%** (exceptând localitățile din stânga Nistrului). Astfel, în anul 2022 procurorii au condus și au exercitat urmărirea penală în **705** cauze penale privind infracțiuni comise de minori (**695** - în anul 2021), la care au participat **1039** minori, dintre care **974** băieți și **65** fete.

Ponderea faptelor penale comise de către minori revine infracțiunilor mai puțin grave (**771**), urmată de infracțiunile grave (**188**), ușoare (**74**), excepțional de grave (**3**) și deosebit de grave (**3**).

Analiza faptelor penale comise de minori denotă o dinamică în creștere a infracțiunilor contra patrimoniului fiind pornite **515** cauze penale (**445** – în anul 2021), inclusiv: jafuri - **84** (**66** - în anul 2021); furturi - **422** cauze penale (**367** - în anul 2021). În creștere este și numărul infracțiunilor de vătămare intenționată a integrității fizice - **4** cauze penale (**2** - în anul 2021).

O dinamică în descreștere revine infracțiunilor contra vieții, fiind pornite **2** cauze penale (**4** - în anul 2021); huliganism - **32** (**45** - în anul 2021); privind viața sexuală - **11** cauze penale (**19** -

în anul 2021); tâlhării - **9** (**12** - în anul 2021); precum și în cazul infracțiunilor legate de droguri - **9** cauze penale (**10** - în anul 2021).

În perioada de referință, procurorii au solicitat aplicarea măsurii preventive sub formă de arest în privința la **20** minori (**24** - în anul 2021).

Pe parcursul anului 2022, procurorii au finalizat urmărirea penală în **658** de cauze penale cu minori (**663** cauze penale – în anul 2021). Justiției au fost deferite **537** de cauze penale (**530** – în anul 2021), în **118** cauze penale (**130** - în anul 2021) urmărirea penală a fost încetată iar în **3** cauze penale urmărirea penală a fost clasată, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii (**3** - în anul 2021).

Din punct de vedere statistic, instanțele judecătorești au pronunțat sentințe în **416** cauze penale (**420** – în anul 2021) în privința la **547** de minori, dintre care **175** de sentințe de încetare (**99** - în anul 2021) în privința la **301** minori, **239** de sentințe de condamnare (**321** - în anul 2021) în privința la **243** de minori, în **2** cauze penale au fost adoptate sentințe de achitare, în privința a **3** minori.

Analiza sentințelor de încetare adoptate în privința minorilor denotă că instanțele de judecată au recurs cel mai des la încetarea procesul penal aplicând prevederile *Legii nr.243/2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova*, aceasta fiind aplicată în privința la **172** de minori. În privința la **93** de minori, procesul penal a fost încetat cu aplicarea institutului împăcării. De asemenea, cu referire la **7** minori a fost aplicat institutul liberării de răspundere penală cu aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter educativ prevăzute de *art.104 din Codul penal*, iar în privința a **29** minori, procesul penal a fost încetat din alte motive.

Instanțele de judecată au stabilit în privința minorilor următoarele categorii de pedepse: **90** de minori au fost condamnați la pedeapsa sub formă de închisoare (**285** - în anul 2021); **102** de minori au fost condamnați la pedeapsa sub formă de închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei (**110** - în anul 2021); **33** de minori au fost condamnați la muncă neremunerată în folosul comunității (**65** - în anul 2021); iar în privința la **14** minori a fost stabilită pedeapsa sub formă de amendă (**21** - în anul 2021).

La capitolul protecția drepturilor copiilor victime/martori ai infracțiunii, în anul 2022 procurorii au condus și au exercitat urmărirea penală în **1003** cauze penale în care figurează **1097** de copii - victime ale infracțiunilor, comparativ cu **987** de cauze penale în perioada analogă a anului 2021, în care figurează **1087** de copii-victime, fiind înregistrată o creștere ușoară a infracțiunilor comise asupra acestora, cu **1,6 %**, în comparație cu perioada analogă a anului 2021.

Ponderea semnificativă revine infracțiunilor cu caracter violent care constituie **59,07 %** din numărul total al infracțiunilor comise asupra minorilor, dintre care **33,92 %** constituie infracțiuni cu caracter sexual.

În descreștere sunt infracțiunile pornite pe faptul eschivării cu rea-voință a părinților de la exercitarea obligațiilor părintești, infracțiune prevăzută de *art.201/2 din Codul penal* - exercitarea necorespunzătoare a obligațiilor părintești, fiind pornite **49** de cauze penale (**97** - în anul 2021) în care figurează **98** de copii victime (**153** - în anul 2021), precum și cauzele penale pornite în baza *art. 163 din Codul penal* - fiind pornite **3** cauze penale (**7** - în anul 2021), în care figurează **3** copii-victime (**7** - în anul 2021).

Politicile în domeniul justiției prietenoase copilului este o preocupare constantă a Procuraturii Generale, fapt determinat și de obligația statului de a le asigura copiilor în contact cu justiția ocrotire eficientă și un regim special de asistență în realizarea drepturilor lor.

În acest context, procurorii au solicitat audierea în condiții speciale, conform prevederilor *art.110/1 din Codul de procedură penală*, a **287** copii victime/martori (**247** - în anul 2021). Din numărul total al victimelor/martori audiați în condiții speciale, **172** copii au fost victime abuzului sexual (**146** - în anul 2021), **58** de copii - victime ale violenței în familie (**40** - în anul 2021), un copil-victimă a traficului de ființe umane și **56** copii au fost audiați în calitate de martori ai infracțiunilor (**47** - în anul 2021).

În anul 2022 procurorii au terminat urmărirea penală în **745** cauze penale în care copiii au fost victime (**491**- în anul 2021), din care **478** cauze penale au fost expediate în instanța de judecată pentru examinarea în fond (**354** - în anul 2021). În **75** cauze penale (**49** - în anul 2021) urmărirea penală a fost suspendată în baza *art. 287/1 din Codul de procedură penală*, respectiv **24** în legătură cu sustragerea persoanelor de la urmărirea penală iar în **51** cauze penale pe motivul neidentificării făptuitorului. În **103** cauze penale procurorii au încetat urmărirea penală (**37** - în anul 2021). În **89** cauze penale urmărirea penală a fost clasată (**51** - în anul 2021).

Tot în perioada de referință au fost pronunțate **292** de sentințe de condamnare (**170** - în anul 2021), fiind stabilite următoarele categorii de pedepse: închisoare în privința a **146** de persoane (**72** - în anul 2021); munca neremunerată în folosul comunității pentru **29** persoane (**29** - în anul 2021); închisoare cu aplicarea prevederilor *art. 90 din Codul penal* în privința **102** persoane (**61** - în anul 2021); amendă pentru **15** de persoane (**7** - în anul 2021).

De asemenea, instanța de fond a pronunțat **78** sentințe de încetare a procesului penal, dintre care în **47** cazuri procesul penal a fost încetat în baza *art.2 al Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr.243/2021*, iar în **31** de cazuri procesul penal a fost încetat din alte motive.

Pentru bună funcționare a angajamentelor asumate de către Republica Moldova prin ratificarea *Convenției ONU cu privire la drepturile copilului* și a *Convenției Consiliului Europei pentru protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și abuzului sexual*, Procuratura Generală semestrial prezintă informația vizând investigarea și judecarea cauzelor penale privind minorii Consiliului Național pentru Protecția Drepturilor Copilului, organ guvernamental care contribuie la elaborarea și realizarea politicii de promovare a interesului superior al copilului în societate, monitorizarea și coordonarea activității autorităților centrale de specialitate și altor organe administrative instituite în domeniul protecției drepturilor copilului.

3.4.5. Combaterea torturii și a relelor tratamente

Tortura se consideră una din cele mai grave încălcări ale drepturilor omului interzisă în orice circumstanțe, deoarece reprezintă un atac direct la esența personalității și demnității umane.

Nu poate exista justificare juridică a actelor de tortură sau a altor forme de rele tratamente, și nici un test de proporționalitate nu poate să echilibreze interzicerea cu oricare alt drept protejat sau bunuri publice.

Interzicerea nu poate fi suspendată pe timp de urgențe, conflicte sau în contextul aplicării normelor de drept pentru a combate fenomenul infracțional.

Recunoscând seriozitatea torturii și altor forme de rele tratamente, dreptul internațional cere statelor să întreprindă măsuri concrete referitor la propria legislație penală și de procedură penală pentru a asigura prevenirea eficientă și pedepsirea făptuitorilor.

Prin urmare, tortura este criminalizată drept infracțiune gravă în legislația internă, fără termeni de prescripție și cu niveluri ale pedepselor proporționale cu gravitatea infracțiunii, inclusiv excluderea suspendării condiționate a pedepselor și privarea de drepturi de a deține anumite funcții drept un semn clar al politicii de **toleranță zero** a actelor de tortură.

Potrivit legislației naționale, instituția Procuraturii este direct responsabilă pentru asigurarea investigării tuturor pretinselor fapte de rele tratamente, investigații care trebuie să fie efectuate prompt, independent, imparțial, profund, de către reprezentanți ai organului competent, cu asigurarea implicării active a victimelor și posibilitatea de control din partea acestora.

Întru respectarea acestor principii, atât în *Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură*, cât și prin modificările aduse la *Codul de procedură penală* în anii 2012 și ulterior în 2016, Procuratura deține competența exclusivă de a investiga sesizările și cauzele penale de tortură sau alte rele tratamente.

În cadrul procuraturilor teritoriale, precum și în cadrul Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale (PCCOCS), există procurori specializați pe

examinarea cazurilor de rele tratamente, care trebuie să fie înlăturați de la activități în comun cu reprezentanții organelor care pot fi subiecți ai infracțiunilor de rele tratamente.

Specializarea respectivă este necesară și urmează a fi menținută în continuare, or faptele ce se referă la relele tratamente în custodia statului au un caracter specific și necesită a fi investigate prin prisma legislației și a practicii judiciare naționale și internaționale din acest domeniu, ceea ce implică niște abilități speciale.

A. Investigarea sesizărilor

Informația statistică privind sesizările despre tortură și alte rele tratamente, înregistrate și examinate de procuraturile teritoriale și specializate în 12 luni ale anului 2022, în comparație cu datele înregistrate în anii precedenți, sunt reflectate în tabelul de mai jos:

Anul	Categoriile de sesizări înregistrate					
	Constrângerea de a face declarații	Tratament inuman și degradant	Tortură	Violență asupra militarului	Excesul de putere	Total
	art.309 Cod penal	art.166 ¹ alin.(1), (2) Cod penal	art.166 ¹ alin.(3), (4) Cod penal	art.368 Cod penal	art.328 Cod penal	
2018	3	296	18	11	0	328
2019	8	426	8	14	0	456
2020	15	530	12	6	0	563
2021	10	486	12	3	0	511
2022	5	453	14	12	1	485

Datele statistice pentru anul 2022 reflectă tendința de scădere a numărului de sesizări examinate de procurori în baza art.274 din *Codul de procedură penală*.

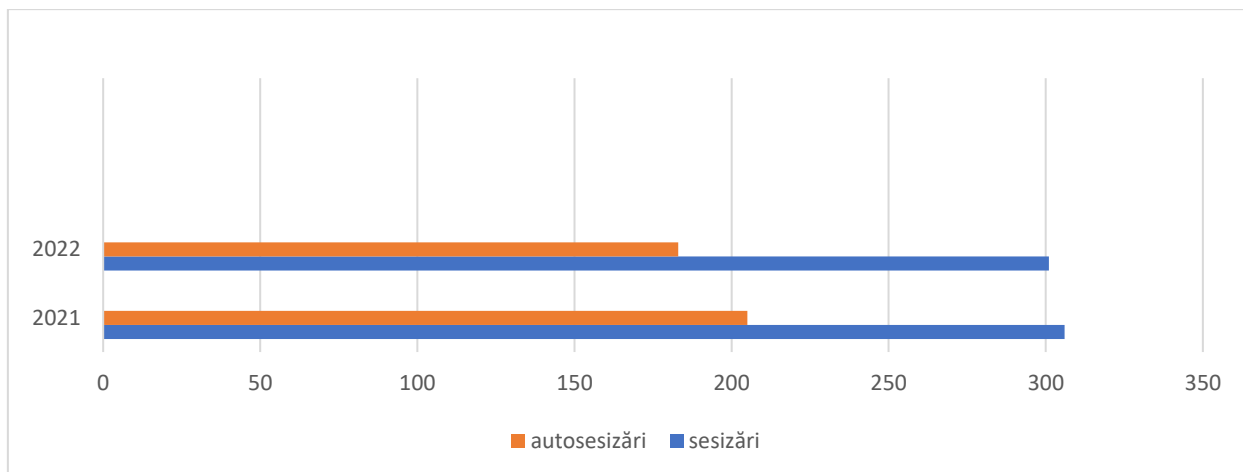
A scăzut considerabil numărul cazurilor investigate prin prisma art.309 din *Codul penal* - constrângerea de a face declarații (10 cazuri - anul 2021, comparativ cu 5 cazuri în anul 2022).

Diminuare esențială se atestă și în cazul sesizărilor în care au fost reclamate acțiuni de tratament inuman ori degradant - art.166¹ alin.(1) și (2) din *Codul penal* (511 cazuri în anul 2021, comparativ 453 cazuri în anul 2022).

Totodată, se constată o creștere nesemnificativă a numărului de cazuri în care au fost reclamate acte de tortură – art.166¹ alin.(3) și (4) din *Codul penal* (12 cazuri – 2021, comparativ 14 cazuri în anul 2022), tendință caracteristică și sesizărilor privind actele de violență săvârșită asupra militarului – art.368 din *Codul penal*, numărul acestora crescând de la 3 cazuri în anul 2021, la 12 cazuri în anul 2022.

Ponderea numărului de autosesizări în raport cu cel al sesizărilor este reflectată în tabelul *infra*:

Informația generalizată denotă înregistrarea în anul 2022 a **301** sesizări despre infracțiuni (**306** în anul 2021), iar în **184** cazuri, procurorii s-au autosesizat întru demararea investigațiilor (**205** în 12 luni ale anului 2021).

În perioada de referință, în rezultatul examinării a **485** sesizări despre infracțiuni, s-a dispus pornirea urmăririi penale în **69** cazuri (**46** cazuri în anul 2021), ceea ce constituie **14,2 %**.

Aici este de menționat că, din aceste **69** de spețe, Procuratura a intervenit prin anularea ordonanțelor de refuz și a dispus în **9** cazuri pornirea urmăririi penale.

Anul	Categoriile de sesizări înregistrate					
	Constrângerea de a face declarații	Tratament inuman și degradant	Tortură	Violență asupra militarului	Excesul de putere	Total
	art.309 Cod penal	art.166 ¹ alin.(1), (2) Cod penal	art.166 ¹ alin.(3), (4) Cod penal	art.368 Cod penal	art.328 Cod penal	
2018	1	78	2	12	0	93
2019	3	51	8	14	0	86
2020	1	42	1	3	0	47
2021	1	38	4	3	0	46
2022	1	55	3	9	1	69

Respectiv, cifrele și ponderea procesuală a acestora ne indică asupra creșterii în comparație cu anul 2021 a numărului cauzelor penale pornite în urma examinării sesizărilor despre infracțiuni cu **23** cauze, ceea ce denotă că, procurorii, ori de câte ori există o bănuială rezonabilă că a fost comisă o infracțiune, dispun pornirea urmăririi penale, ceea ce corespunde atât prevederilor Codului de procedură penală, cât și rigorilor jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului.

B. Judecarea cauzelor

În perioada de raport, instanțele de judecată au pronunțat **28** sentințe în privința a **37** persoane, în comparație cu **34** sentințe în privința la **53** persoane în anul 2021.

Prin urmare, de către instanțele de judecată au fost adoptate **16** sentințe de condamnare în privința a **23** persoane, dintre care, cu închisoare **2** sentințe în privința la **2** persoane, cu suspendarea executării pedepsei **8** sentințe în privința la **14** persoane și **6** sentințe în privința la **7** persoane cu aplicarea amenzii.

În privința la **9** persoane au fost pronunțate **7** sentințe de încetare:

- **5** sentințe în privința la **6** persoane, în baza *Legii nr.243/2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova*;
- **2** sentințe în privința la **3** persoane, în temeiul prevederilor *art.391 alin.(1) pct.6) din Codul de procedură penală*.

Tot în perioada de referință, instanțele de judecată au pronunțat **4** sentințe de achitare în privința la **6** persoane.

De către procurori au fost contestate cu apel **4** sentințe în privința la **6** persoane și cu recurs ordinar **6** sentințe în privința la **11** persoane.

Informația privind sentințele adoptate în anul 2022 este redată în tabelul de mai jos:

Articolul din Codul penal	Sentințe/persoane	Condamnare (sentințe/persoane)				Sentințe de încetare		Sentințe de achitare	Cauze pendinte	Demersuri în baza art. 200 din CPP
		închisoare	art. 90 CP	amandă	muncă neremunerată	art. 391 CPP	amnistia			
166 ¹ alin. (1)	9/9	2/2	2/2	3/3			2/2		26/44	
166 ¹ alin. (2)	11/19		5/11	3/4		1/2		2/2	28/38	
166 ¹ alin. (3)										
166 ¹ alin. (4)	2/2							2/2	5/12	
309									1/2	
309 ¹									1/2	
368	6/7		1/1			1/1	3/4	1/1	2/2	
TOTAL	28/37	2/2	8/14	6/7		2/3	5/6	5/5	63/100	

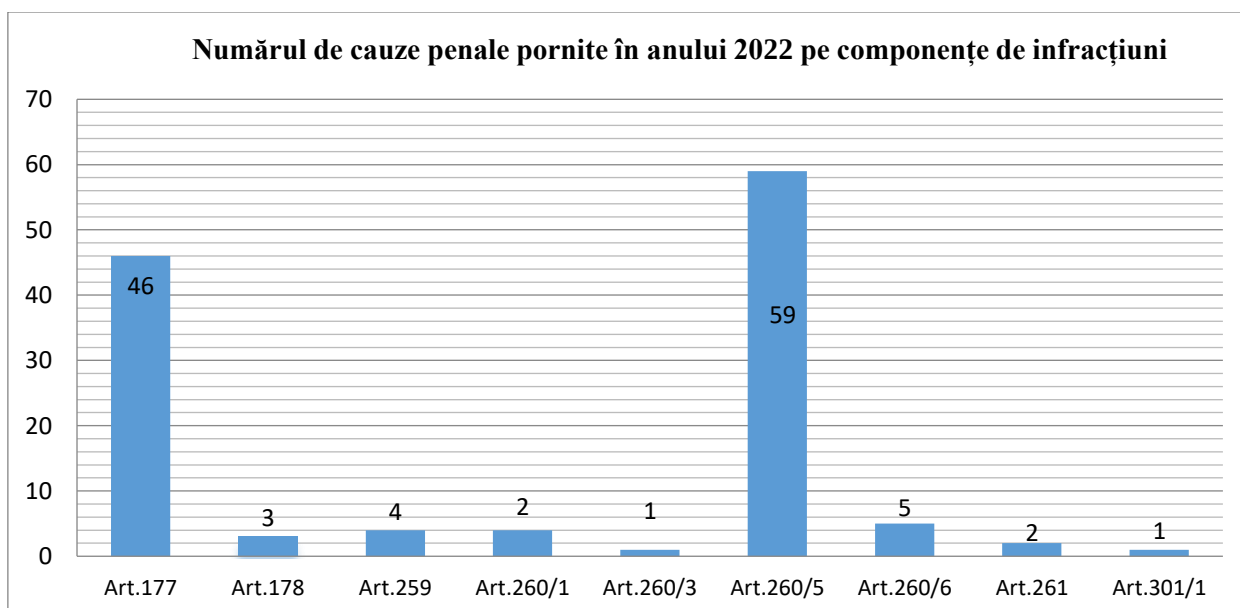
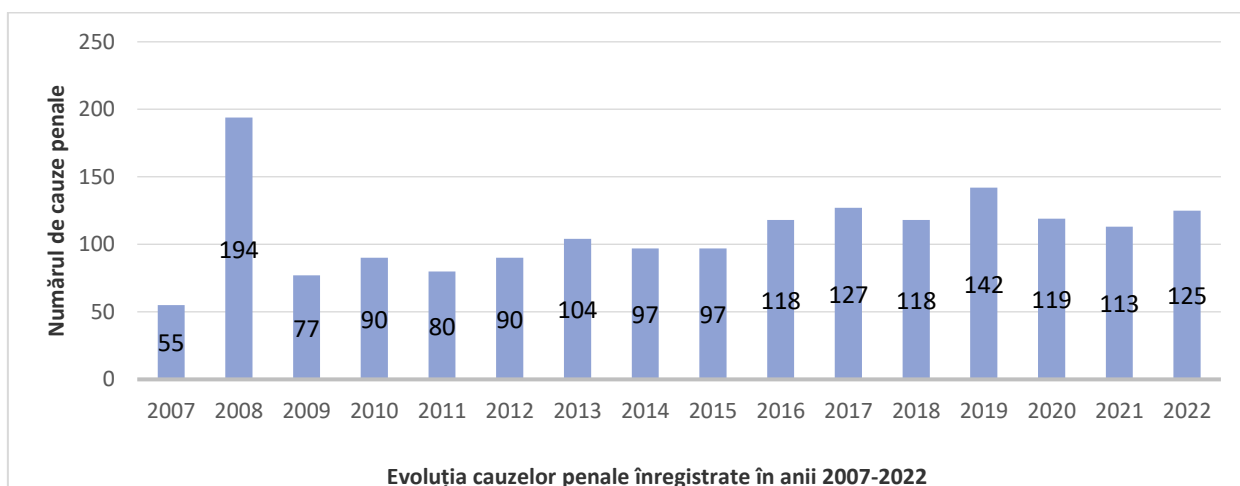
La data de 30 decembrie 2022, pendinte în instanțele de judecată se aflau **63** de cauze penale în privința a **100** de persoane.

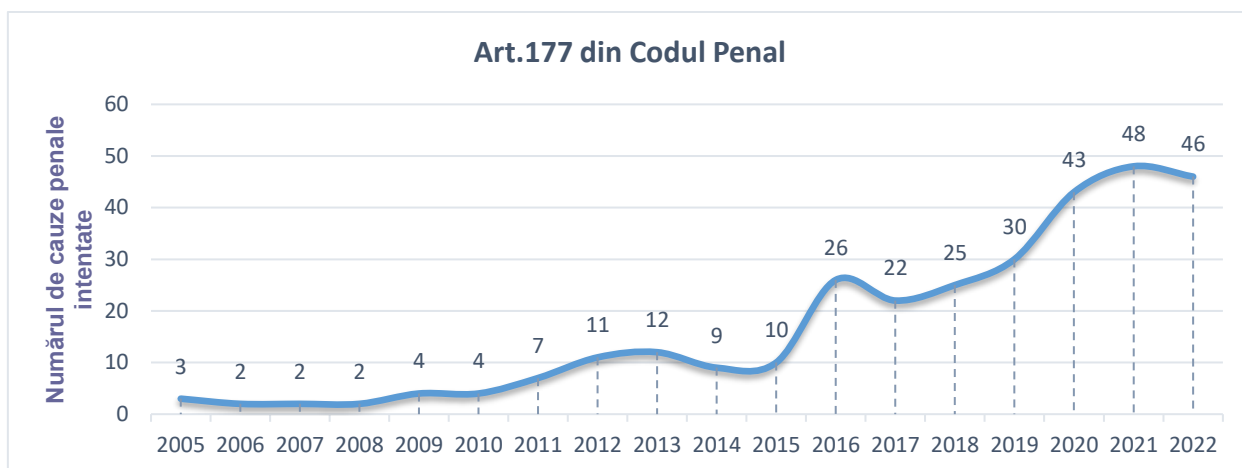

3.4.6. Combaterea crimelor informatice și din domeniul telecomunicațiilor

Pe parcursul anului 2022 activitatea de contracarare a criminalității informatice a fost realizată de către Procuratură în comun cu Inspectoratul General de Poliție, fiind determinată de rolul care îi revine Procuraturii în virtutea atribuțiilor sale în cadrul procesului de combatere a criminalității, inclusiv a crimelor cibernetice și a avut ca obiectiv realizarea măsurilor cuprinse în *Convenția Consiliului Europei privind criminalitatea informatică*, adoptată la Budapesta la 23 noiembrie 2001 și ratificată de Republica Moldova la 02 februarie 2009.

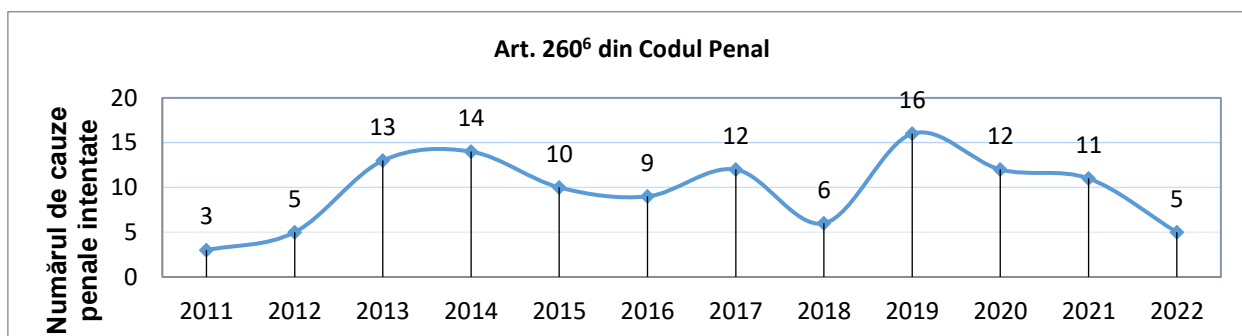
Prin urmare, în perioada de referință, a fost pornită urmărirea penală în **125** de cauze penale (cu **12** cauze penale mai mult ca în anul 2021), dintre care pe *art.177* din *Codul penal* – **46** cauze penale; *art.178* din *Codul penal* – **3** cauze penale; *art.259* din *Codul penal* – **4** cauze penale; *art.260¹* din *Codul penal* – **4** cauze penale; *art.260³* din *Codul penal* – **1** cauză penală; *art.260⁵* din *Codul penal* – **59** cauze penale; *art.260⁶* din *Codul penal* – **5** cauze penale; *art.261* din *Codul penal* – **2** cauze penale; *art.301¹* din *Codul penal* – **1** cauză penală.

Conform graficului expus *supra* se atestă o descreștere nesemnificativă a numărului cauzelor penale pornite în baza *art.177* din *Codul penal*, însă aceste cauze penale constituie în continuare un raport semnificativ de **36,8%** din totalul cauzelor penale pornite pe fapte de crimă cibernetică în anul 2022.

Un aspect relevant este scăderea numărului cauzelor penale privind infracțiunea de **Fraudă informatică**, însă s-a majorat substanțial numărul de cauze penale privind **Falsul informatic**.

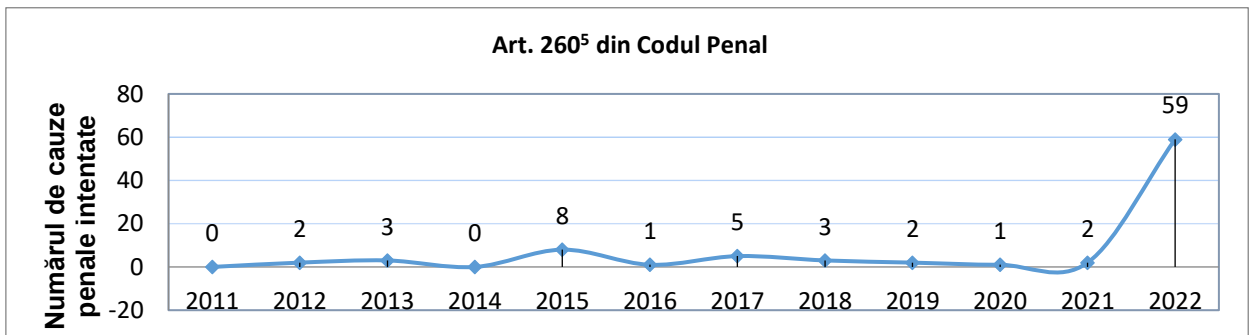

Cerințele obligatorii de vaccinare/test COVID, necesare pentru deplasare peste hotarele Republicii Moldova, au condus mai multe persoane la falsificarea actelor electronice și/sau introducerea datelor eronate în Sistemele Informaționale.

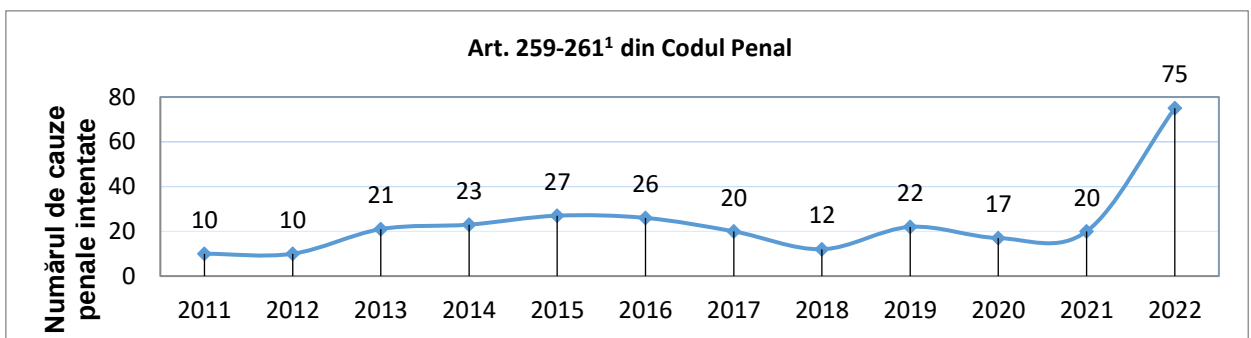
Prin urmare s-a majorat numărul infracțiunilor prevăzute de *art.260⁵* din *Codul penal*.

Cu referire la aceste categorii de infracțiuni, în perioada vizată au fost înregistrate **59** de cauze penale, ceea ce reprezintă **47,2%** din totalul cauzelor penale pornite pe fapte de crimă cibernetică.

Evoluția datelor statistice cu privire la cauzele penale pornite pentru săvârșirea infracțiunilor prevăzute de *art.260⁵* din *Codul penal* este indicată în tabelul ce urmează:

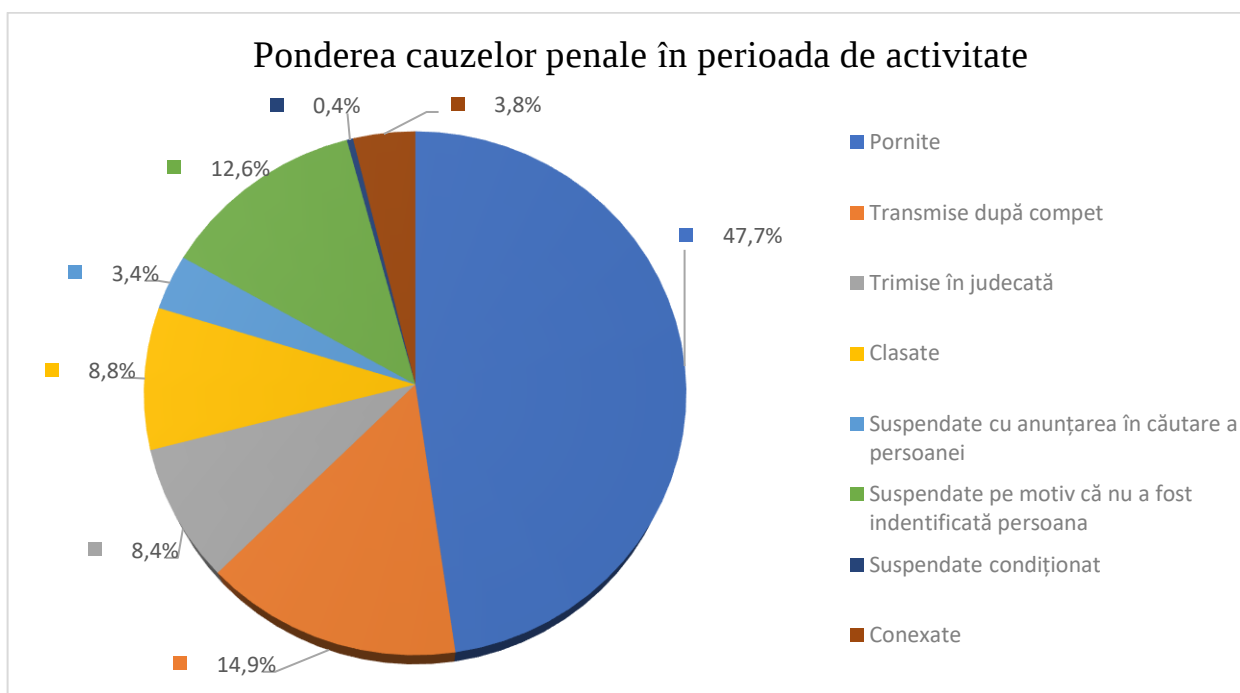

Cauzele penale cu privire la investigarea infracțiunilor prevăzute de *art. 259-261¹ Cod penal* constituie circa **60%** din totalul cauzelor penale pornite pe fapte de crimă cibernetică. Numărul acestora a crescut semnificativ și este redat în tabelul ce urmează:

Este relevant de indicat principalii indicatori ai activității organelor de urmărire penală în domeniu pe parcursul perioadei de raport:

Numărul de cauze penale în anul 2022		
Pornite		125
Transmise după competență		39
Clasate		23
Conexate		10
Suspendată urmărirea penală	Persoana anunțată în căutare	9
	Nu este identificată persoana	33
Trimise în judecată		22
Suspendate condiționat		1
Fără soluții		85

De către instanțele judecătorești de fond au fost examinate **19** cauze penale, dintre care **15** cauze privind comiterea infracțiunii prevăzute de *art.177 din Codul penal*, și **4** - cauze penale conform *art.260⁵ din Codul penal*.

De către instanțele de apel au fost examinate **9** cauze penale, dintre care **3** privind comiterea infracțiunilor prevăzute de *art.177 și 178 din Codul penal* și **6** cauze penale pe *art.177 din Codul penal*.

De către instanțele de recurs a fost examinată **1** cauză penală din categoria infracțiunilor cibernetice prevăzută de *art.177 din Codul penal*.

3.5. Activitatea specială de investigații

Analiza activității de căutare atestă că situația rămâne analogică anilor precedenți, într-o mare parte fiind condiționată de numărul infractorilor anunțați în căutare, care aflându-se la libertate continuă activitatea infracțională săvârșind alte infracțiuni.

La începutul lunii ianuarie 2022 în căutare se aflau **8521** de învinuiți, inculpați sau condamnați, care se ascundeau de urmărirea penală, de judecată sau de organele care pun în executare sentința (anul 2021 - **8269**), **79** persoane dispărute fără urmă (anul 2021 - **80**) iar spre identificare erau **18** de cadavre depistate cu identitatea necunoscută (anul 2021 - **18**).

Pe parcursul anului 2022 au fost anunțați în căutare **5573** învinuiți, inculpați și condamnați (anul 2021-**5203**), **27** persoane dispărute fără urmă (anul 2021-**25**) și **2** cadavre cu identitatea necunoscută (anul 2021 - **5**).

În rezultatul măsurilor speciale de căutare și identificare au fost stabilite **5648** persoane (anul

2021 - **4559**), **14** persoane dispărute fără urmă (anul 2021 - **13**) iar **1** cadavru din cele depistate a fost identificat (anul 2021 - **1**).

La începutul anului curent au rămas în căutare **8446** învinuiți, inculpați sau condamnați, **76** persoane dispărute fără urmă, iar spre identificare **20** de cadavre.

Cu referire la controlul dosarelor speciale de căutare a învinuiților, inculpaților, de identificare a cadavrelor și persoanelor cu identitate necunoscută, în perioada de referință, de către procurori au fost verificate **140** dosare speciale, comparativ cu **3181** dosare verificate în perioada anului 2021.

Un factor important care generează numărul mare a persoanelor aflate în căutare este lipsa cadrului legal care ar permite efectuarea măsurilor speciale de investigații, în vederea căutării lor în afara procesului penal. Noul proiect de lege, aflat spre examinare în Parlament prevede această posibilitate, fiind un instrument benefic pentru a îmbunătăți situația la acest compartiment.

În cadrul cauzelor penale aflate în conducerea sau exercitarea procurorilor din procuraturile teritoriale și specializate, subdiviziunile Procuraturii Generale au fost înaintate judecătorului de instrucție - **1923** demersuri (anul 2021 - **4334**) cu privire la autorizarea următoarelor măsuri speciale de investigații, după cum urmează:

- cercetarea domiciliului și/sau instalarea în el a aparatelor ce asigură supravegherea și înregistrarea audio și video, a celor de fotografiat și de filmat - **146** (anul 2021 - **147**) măsuri;
- supravegherea domiciliului prin utilizarea mijloacelor tehnice ce asigură înregistrarea - **15** (anul 2021 - **17**) măsuri;
- interceptarea și înregistrarea comunicărilor sau a imaginilor - **19** (anul 2021 - **28**) măsuri;
- reținerea, cercetarea, predarea, percheziționarea sau ridicarea trimiterilor poștale - **6** (anul 2021 - **17**) măsuri;
- monitorizare conexiunilor comunicațiilor telegrafice și electronice - **4** (anul 2021 - **11**) măsuri;
- monitorizarea sau controlul tranzacțiilor financiare și accesul la informația financiară - **48** (anul 2021- **254**) măsuri;
- documentarea cu ajutorul metodelor și mijloacelor tehnice, precum și localizarea sau urmărirea prin sistemul de poziționare globală (GPS) ori prin alte mijloace tehnice - **848** (anul 2021- **592**) măsuri;
- colectarea informației de la furnizorii de servicii de comunicații electronice - **837** (anul 2021 - **872**) măsuri.

De asemenea, în conformitate cu prevederile *alin.(2) art. 132² CPP*, la demersurile ofițerilor de investigații/urmărire penală, de către procurori au fost examinate - **780** (anul 2021 - **1583**) demersuri privind autorizarea măsurilor speciale de investigații, după cum urmează:

- identificarea abonatului, proprietarului sau utilizatorului unui sistem de comunicații electronice ori al unui punct de acces la un sistem informatic - **307** (anul 2021 - **529**) măsuri;
- urmărirea vizuală - **247** (anul 2021 - **512**) măsuri;
- controlul transmiterii banilor sau a altor valori materiale extorcate - **54** (anul 2021 - **77**) măsuri;
- investigația sub acoperire - **84** (anul 2021 - **166**) măsuri;
- livrarea controlată - **5** (anul 2021 - **50**) măsuri;
- achiziția de control - **72** (anul 2021 - **242**) măsuri;
- colectarea mostrelor pentru cercetarea comparată - **11** măsuri.

În conformitate cu prevederile *alin.(2) art.20 din Legea nr.59/2012 privind activitatea specială de investigații*, în perioada de referință în cadrul dosarelor speciale de către procurori au fost autorizate:

- măsuri speciale de investigații - **3** (anul 2021 - **26**);
- urmărirea vizuală - **1** (anul 2021 - **5**) măsuri;
- investigația sub acoperire - **1** (anul 2021 - **1**) măsuri;
- achiziția de control - **1** (anul 2021 - **1**) măsuri.

Potrivit *articolului 39 din Legea nr.59/2012 privind activitatea specială de investigații*, controlul asupra executării prezentei legi se efectuează de către procurorii ierarhic superiori. Controlul se efectuează în baza plângerilor depuse de către persoanele ale căror drepturi și interese legitime se presupune că au fost încălcate sau din oficiu în cazul când activitatea specială de investigații a fost autorizată de procuror ori autorizarea a fost solicitată de către judecătorul de instrucție.

În subdiviziunea specializată a Procuraturii Generale pe perioada de raport au fost înregistrate **43** de petiții referitor la controlul legalității măsurilor speciale de investigații.

Conform informațiilor deținute și notelor prezentate de procuraturile teritoriale și specializate, încălcări a legislației menționate nu au fost stabilite.

Totodată, menționăm că controlul exercitat de procuror cu referire la executarea prevederilor *Legii nr.59/2012* este limitat.

Prin urmare, dispunerea și efectuarea măsurilor secrete prevăzute la *art.18 alin.(1), pct.3) din Legea nr.59/2012 privind activitatea specială de investigații* (adică chestionarea, culegerea

informației despre persoane și fapte, identificarea persoanei), se află în afara controlului exercitat de procuror sau de o altă entitate.

3.6. Măsuri procesuale de constrângere

A. Reținerea și arestarea preventivă (în cadrul urmăririi penale)

Cu referire la faza de urmărire penală, în anul 2022 au fost reținute **3162** persoane (comparativ cu **4410** persoane în anul 2017, **3363** persoane în anul 2018, **2956** persoane în anul 2019, **2694** persoane în anul 2020 și **2913** persoane în anul 2021). De către procurori au fost reținute **203** persoane, de către ofițerii de urmărire penală din cadrul organelor MAI – **2737** persoane, CNA – **181** persoane și Serviciul Vamal – **41** persoane.

Au fost puse în libertate de către procurori **1570** persoane (comparativ cu **1980** în anul 2017, **1771** persoane în anul 2018, **1356** persoane în anul 2019, **1293** persoane în anul 2020 și **1484** persoane în anul 2020) din lipsa temeiurilor de a priva în continuare persoana de libertate, inclusiv cu aplicarea altor măsuri procesuale de constrângere.

Procurorii au solicitat arestarea preventivă în privința la **1592** persoane (comparativ cu **2843** în anul 2017, **1936** persoane în anul 2018, **1600** persoane în anul 2019, **1401** persoane în anul 2020 și **1429** persoane în anul 2021) sau **50,3%** din totalul persoanelor reținute.

Din numărul total al persoanelor reținute, au fost arestate preventiv **1292** persoane (comparativ cu **2430** în anul 2017, **1592** persoane în anul 2018, **1403** în anul 2019, **1174** în anul 2020 și **1207** persoane în anul 2021).

Cu referire la **300** de cazuri, demersurile de arestare au fost respinse.

Prin urmare, în anul 2022 doar **40,8%** (comparativ cu **55,1%** în anul 2017, **47,3%** în anul 2018, **47,5%** în anul 2019, **43,5%** în anul 2020 și **41,4%** în anul 2021) din persoanele reținute au fost arestate preventiv.

Procurorii au contestat cu recurs **98** încheieri prin care judecătorii de instrucție au respins demersurile de arestare preventivă, dintre care au fost admise **21** contestații sau **21,4%** din numărul total de recursuri.

La rândul ei, partea apărării a contestat cu recurs **360** de încheieri prin care judecătorii de instrucție au dispus arestarea preventivă, dintre care au fost admise **24** contestații sau **6,6%** din recursuri.

Analiza datelor specificate mai sus relevă un tablou clar că evaluarea necesității și temeiniciei arestării preventive este făcută inclusiv cu luarea în considerație a argumentelor părții apărării încă de la faza reținerii persoanei și continuă la faza examinării demersurilor de arestare de către judecătorii de instrucție.

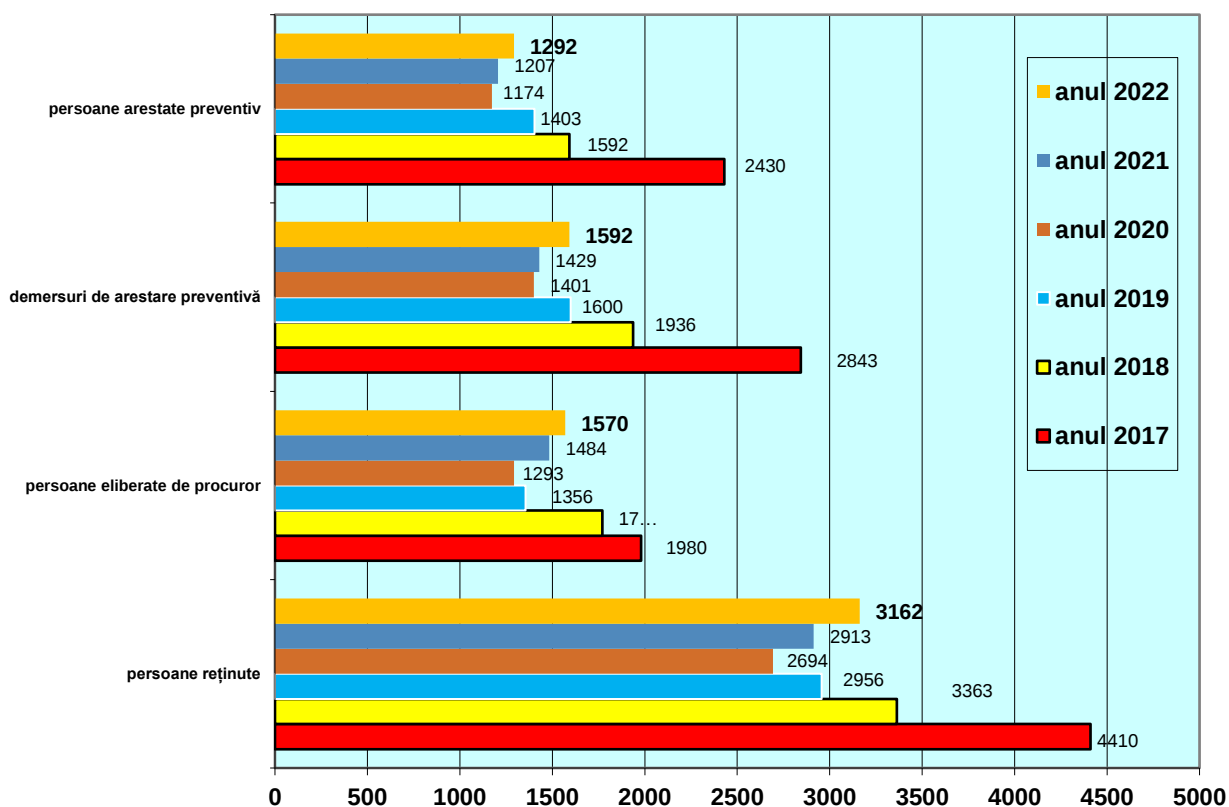
După cum rezultă din datele statistice, este relevant că în perioada de referință, procurorii au efectuat evaluarea circumstanțelor concrete ale fiecărei cauze penale și constatând lipsa necesității privării în continuare a persoanei reținute de libertate, au decis punerea în libertate a **1570** persoane (**49,6%** din numărul total al reținuților).

La rândul lor, judecătorii de instrucție nu au aplicat arestarea preventivă în privința la **300** persoane (**9,4%** din numărul total al demersurilor înaintate).

Cazurile examinate la Curțile de Apel reprezintă cea din urmă fază a verificării temeiurilor pentru aplicarea măsurii privative de libertate, după ce au fost trecute prin mai multe filtre de verificări și analize în ansamblul lor, realizate de către procurori și judecătorii de instrucție.

Din aceste considerente, este evident că numărul cazurilor în care s-au admis de către instanța de recurs contestațiile părții apărării variază între **5,4%** în anul 2017, **4,3%** în anul 2018, **7,7%** în anul 2019, **13,6%** în anul 2020, **8,6%** în anul 2021 și **6,6%** în anul 2022.

Dinamica datelor privind reținerea și arestarea preventivă a persoanelor reținute la urmărirea penală în perioada anilor 2017 - 2022

Per ansamblu, statisticile indică o majorare a numărului persoanelor reținute cu **249** cazuri, în raport cu anul 2021 (**7,8%**), a demersurilor de arestare preventivă cu **163** cazuri, în raport cu anul 2021 (**10%**) și a persoanelor reținute care au fost arestate preventiv cu **85** cazuri, în raport cu anul 2020 (**6,5%**).

Faptul majorării neesențiale a numărului de măsuri preventive nu constituie un indicator al schimbării poziției instituționale în acest sens. Majorarea numărului de rețineri și arestări în anul 2022 a fost dictată de obiectivele și realitățile care au influențat procesul penal, inclusiv creșterea numărului de infracțiuni excepțional de grave comise în 2022, în raport cu anul 2021, cu circa **18,97%**.

De notat că, fiind cercetați în stare de libertate, o bună parte dintre bănuți și învinuiți părăsesc teritoriul țării, fiind anunțați în căutare internațională, iar statul urmând să achite, în mediu, câte 30 – 40 de mii de lei, pentru fiecare persoană extrădată. Numai pe parcursul anului 2022 au fost examinate **198** informații despre reținerea sau localizarea pe teritoriul altor state a persoanelor anunțate în căutare de către organele de drept ale Republicii Moldova. Din numărul total de informații examinate au fost inițiate **46** de cereri de extrădare. În context, au fost admise **33** din cererile de extrădare înaintate de Procuratura Generală, **12** cereri au fost respinse iar **8** cereri se află la etapa de examinare.

Este alarmant numărul învinuiților, inculpaților și condamnaților aflați în căutare. Astfel, dacă la începutul anilor 2018, 2019, 2020 și 2021 în căutare se aflau **6873** de persoane, **7699** persoane, **8283** persoane și, respectiv, **8913** persoane, la 01 ianuarie 2023 erau deja **9101** persoane care se ascundeau de urmărirea penală, de judecată sau organele care pun în executare sentința, o bună parte din aceștia fiind cercetați sau judecați pentru infracțiuni excepționale sau deosebit de grave.

Tot în anul 2022, **34** persoane învinuite au fost arestate în lipsă în legătură cu eschivarea de la organul de urmărire penală. Respectiv, numărul total de arestați preventiv la urmărirea penală a constituit **1326** persoane.

Din analiza efectuată s-a constatat că persoanele arestate preventiv în anul 2022 au fost învinuite de săvârșirea următoarelor categorii de infracțiuni:

- **121** persoane - comiterea infracțiunilor excepțional de grave,
- **384** persoane - săvârșirea infracțiunilor deosebit de grave;
- **643** persoane - comiterea infracțiunilor grave;
- **178** persoane - comiterea altor categorii de infracțiuni.

Din totalul de **1326** persoanelor în privința cărora s-a aplicat măsura arestării preventive (inclusiv **34** arestate în lipsă) în instanțele de judecată au fost trimise în stare de arestare preventivă **636** persoane, învinuite de săvârșirea următoarelor categorii de infracțiuni:

- **94** persoane - comiterea infracțiunilor excepțional de grave;
- **178** persoane - săvârșirea infracțiunilor deosebit de grave;
- **285** persoane - comiterea infracțiunilor grave;

- **79** persoane - comiterea altor categorii de infracțiuni.

De asemenea, în anul 2022, au fost arestate la domiciliu **260** persoane (la demersul procurorului au fost arestate **61** persoane), în privința la **12** persoane mandatele de arestare la domiciliu au fost emise în ordine de recurs de către curțile de apel.

În instanța de judecată au fost trimise în stare de arestare la domiciliu **88** persoane, fiind învinuite pentru comiterea de infracțiuni excepțional de grave **6** persoane, deosebit de grave **28** persoane, grave **45** persoane și pentru comiterea altor categorii de infracțiuni **9** persoane.

B. Alte măsuri procesuale de constrângere

Măsura liberării sub control judiciar a fost solicitată de procurori în privința la **17** persoane. Concomitent, măsura preventivă a fost aplicată de către instanțele de judecată în privința la **94** persoane, dintre care **42** persoane învinuite au fost trimise în judecată cu această măsură preventivă.

Măsura de constrângere liberarea provizorie pe cauțiune a fost aplicată în privința la **2** persoane, care au fost trimise în judecată cu această măsură preventivă.

Obligarea de a nu părăsi localitatea a fost aplicată în privința la **1896** persoane, din care **1558** persoane învinuite au fost trimise în instanța de judecată.

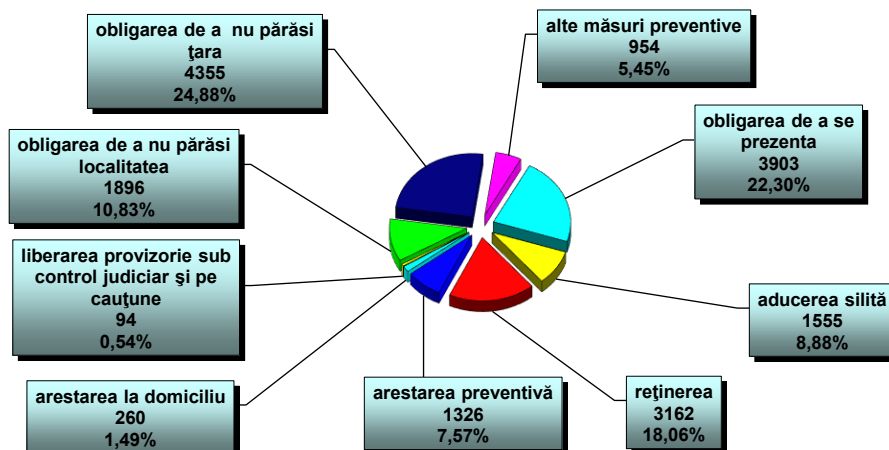
Obligarea de a nu părăsi țara a fost aplicată în privința la **4355** persoane, din care **3867** persoane învinuite au fost trimise în instanța de judecată.

În privința la **954** de persoane au fost aplicate alte măsuri preventive (ridicarea provizorie a permisului de conducere, garanția personală a unei organizații sau transmiterea sub supraveghere), din care **901** persoane învinuite au fost trimise în instanța de judecată.

Obligarea de a se prezenta a fost aplicată în privința la **3903** persoane.

Aducerea silită s-a dispus în privința la **1555** persoane.

Coraportul categoriilor de măsuri procesuale de constrângere aplicate la urmărirea penală în anul 2022

Prin urmare, concluzionăm că din numărul total de **17507** măsuri procesuale de constrângere aplicate pentru a asigura buna desfășurare a urmăririi penale în anul 2022, măsura arestării (preventive sau la domiciliu) a fost aplicată în privința la **1586** persoane, ceea ce reprezintă **9%**.

În total în stare de arest (preventiv sau la domiciliu) au fost trimise în instanța de judecată **719** persoane, sau **5,1%** din numărul total de **13840** persoane inculpate deferite justiției de procurori în anul 2022.

În context, urmează a specifica că respectarea legislației și drepturilor fundamentale ale omului în cadrul aplicării măsurilor procesuale de constrângere, în special a celor privative de libertate, continuă să se afle în vizorul tuturor subdiviziunilor Procuraturii, asigurându-se determinarea măsurilor de rigoare necesare a fi întreprinse în vederea îmbunătățirii situației existente, procurorii și reprezentanții organelor de urmărire penală permanent fiind orientați la respectarea legii.

C. Arestarea preventivă (faza de judecare a cauzelor penale)

În faza de judecare a cauzelor, în perioada anului 2022, instanțele de judecată a emis mandate de arestare preventivă în privința a **202** persoane, dintre care **26** mandate pe motivul că inculpații au încălcat condițiile măsurilor neprivative de libertate luate în privința lor, **156** mandate pe motivul că inculpații se eschivează de la instanța de judecată și **20** mandate din motivul că inculpații, aflându-se în libertate prezintă un risc iminent pentru securitatea și ordinea publică.

Pe rolul instanțelor de judecată, la finele anului 2022, s-au aflat cauze cu **165** inculpați judecați în stare de arestare preventivă, după cum urmează:

- **18** persoane învinuite pentru comiterea infracțiunilor excepțional de grave;
- **54** persoane învinuite pentru săvârșirea infracțiunilor deosebit de grave;
- **71** persoane acuzate de comiterea infracțiunilor grave;
- **22** persoane pentru comiterea altor categorii de infracțiuni.

Din numărul total de **165** de inculpați arestați erau:

- **82** persoane cu termenul de arestare până la 3 luni;
- **49** persoane cu termenul de arestare de la 3 luni la 6 luni;
- **34** persoane cu termenul de arestare ce depășește 6 luni.

D. Arestarea la domiciliu

În instanțele de judecată, în perioada anului 2022, au fost emise mandate de arestare la domiciliu în privința a **23** persoane, dintre care **16** mandate pe motivul că inculpatul se eschivează

de la instanța de judecată și 7 mandate din motivul că inculpații, aflându-se în libertate prezintă un risc iminent pentru securitatea și ordinea publică.

Pe rolul instanțelor de judecată s-au aflat cauze cu 32 inculpați judecați în stare de arestare la domiciliu, după cum urmează:

- 3 persoane învinuite pentru comiterea infracțiunilor excepțional de grave;
- 9 persoane învinuite pentru săvârșirea infracțiunilor deosebit de grave;
- 15 persoane acuzate de comiterea infracțiunilor grave;
- 5 persoane pentru comiterea altor categorii de infracțiuni.

Din numărul total de 32 de inculpați arestați, erau:

- 12 persoane cu termenul de arestare până la 3 luni;
- 7 persoane cu termenul de arestare de la 3 luni la 6 luni;
- 13 persoane cu termenul de arestare ce depășește 6 luni.

3.7. Activitatea instituțională de încasare a cheltuielilor judiciare

Pentru anul 2022, Procuratura a continuat eforturile privind implementarea noii abordări, cu antrenarea tuturor actorilor din justiție pentru ajustarea practicii în domeniul încasării cheltuielilor judiciare și asigurarea corespunderii acestora standardelor internaționale, inclusiv prin:

- identificarea și eliminarea dificultăților ce țin de reglementarea normativă a procedurii de recuperare a cheltuielilor judiciare;
- crearea și asigurarea funcționării mecanismelor de evaluare a costului acțiunilor de urmărire penală;
- uniformizarea practicii judecătorești de aplicare a dispozițiilor legale privind încasarea cheltuielilor judiciare.

Subiectul recuperării cheltuielilor judiciare a rămas a fi prioritar în activitatea Procuraturii, sarcinile trasate pentru procurori și organele de urmărire penală fiind neadmiterea situațiilor din anii trecuți, când cheltuielile esențiale pe care le suportă nemijlocit statul în legătură cu desfășurarea proceselor penale rămâneau a fi neevaluate și, respectiv, nerecuperate atunci când dispozițiile legale o cer, ceea ce aduce atingere bugetelor alocate organelor de drept și altor instituții implicate în procesul de combatere a criminalității.

Prin urmare, în perioada anului 2022 au fost obținute următoarele rezultate:

- suma totală a cheltuielilor judiciare care au fost recuperate benevol în timpul urmăririi penale de către participanții corespunzători la proces a constituit **1.104.854** lei (comparativ cu **459.293** lei în anul 2021), dintre care: **721.392** lei au constituit cheltuieli pentru efectuarea expertizelor/constatărilor; **13.421** lei au constituit cheltuieli pentru efectuarea

traducerilor/interpretărilor; **53.178** lei au constituit cheltuieli pentru realizarea extradărilor și **316.863** lei - alte cheltuieli;

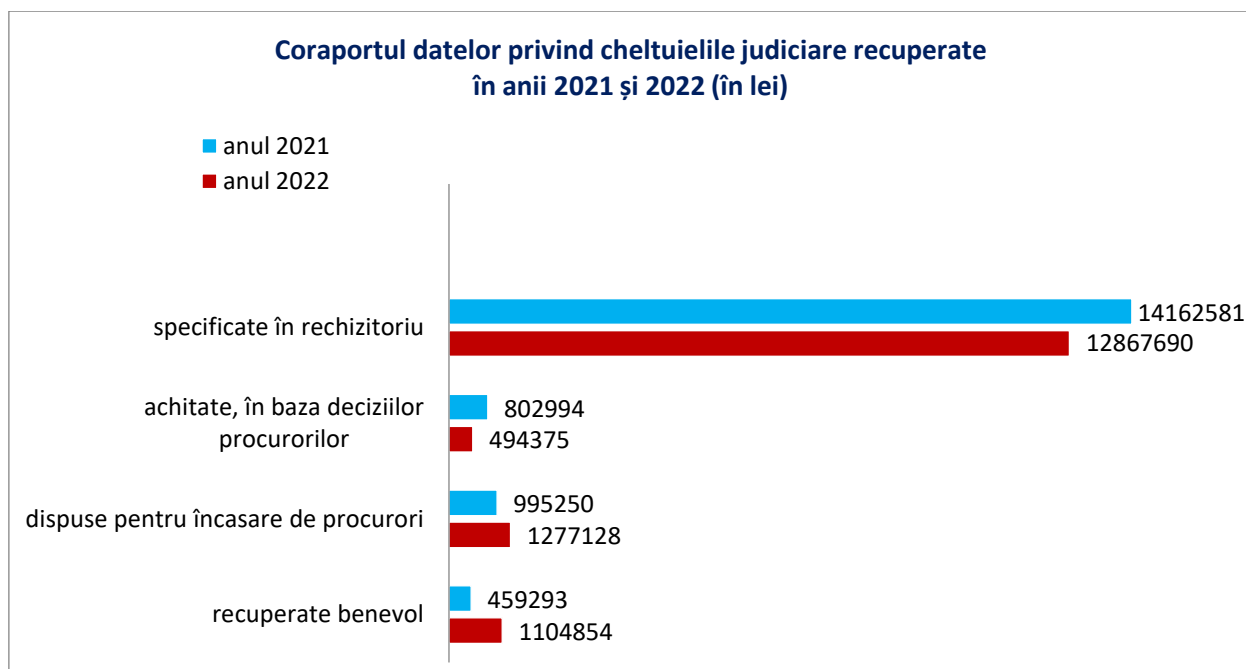
- suma totală a cheltuielilor judiciare dispuse pentru încasare de către procurori pe cauze cu soluții de netrimitere în judecată a constituit **1.277.128** lei (comparativ cu **995.250** lei în anul 2021), dintre care: **1.124.841** lei au constituit cheltuieli pentru efectuarea expertizelor/constatărilor iar **116.012** lei au constituit cheltuieli pentru traduceri/interpretări și **36.275** lei - alte cheltuieli;

- suma totală a cheltuielilor judiciare care au fost achitate în baza deciziilor procurorilor a constituit **494.375** lei (comparativ cu **802.994** lei în anul 2021). În **26** cazuri s-a decis punerea în executare în ordinea prevăzută de *Codul de executare* a ordonanțelor, în legătură cu lipsa executării benevole;

- suma totală a cheltuielilor judiciare care au fost recuperate pe cauzele penale pe care au fost adoptate în anii precedenți soluții de netrimitere în judecată a constituit **134.857** lei;

- suma totală a cheltuielilor judiciare specificate în perioada anului 2022 în modul stabilit în informația anexă la rechizitoriu, conform *art.296 alin.(4) din Codul de procedură penală*, pe cauzele în care au fost dispuse soluții de trimitere în judecată a constituit **12.867.690** lei (comparativ cu **14.162.581** lei în anul 2021), dintre care: **11.488.811** lei au constituit cheltuieli pentru efectuarea expertizelor/constatărilor, **90.347** lei - cheltuieli pentru efectuarea traducerilor, **838.342** lei - pentru realizarea extradărilor și **450.190** lei - alte cheltuieli.

De asemenea, pe parcursul anului 2022 în cadrul proceselor penale au fost încasate cheltuieli judiciare în baza deciziilor procurorilor de refuz în pornirea urmăririi penale în sumă de **20.308** lei.

La compartimentul dat, în contextul realizării obiectivului 2.1. al Direcției strategice II „Accesul la justiție și calitatea actului de justiție” din *Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022-2025*, aprobat prin *Legea nr.211 din 06.12.2021*, Procuratura Generală, desemnată în calitate de co-executor al acțiunii instituirea mecanismului de recuperare a cheltuielilor judiciare în cauzele penale, pledează pentru intervenții de ordin legislativ în vederea eficientizării procedurilor judiciare.

De reamintit că, anterior un proiect de lege de modificare a *Codului de procedură penală* a fost remis la Ministerul Justiției pentru realizarea procedurilor în vederea adoptării. Modificările propuse în proiect au menirea de a înlătura deficiențele actualului mecanism de recuperare a cheltuielilor judiciare.

Odată cu adoptarea legii, va fi posibilă elaborarea cadrului conex normativ cu privire la modul de calculare a anumitor cheltuieli judiciare și a mărimii lor, care la zi nu este stabilit de legislația în vigoare și care urmează a fi reglementat de Guvern, uniformizarea practicii judecătorești de aplicare a dispozițiilor legale privind încasarea cheltuielilor judiciare, precum și va fi posibilă soluționarea chestiunii privind utilizarea conturilor bancare de achitare a cheltuielilor judiciare.

Datele statistice privind asigurarea încasării cheltuielilor judiciare în perioada de raport sunt expuse în următorul tabel:

			Total	Procuratură	OUP	
Cheltuieli judiciare încasate pe procesele penale /cu deciziile procurorilor de refuz în pornirea urm. penale/			1	20.308	0	20.308
Urmărirea penală						
Cheltuieli judiciare recuperate benevol	Total (suma în lei)		2	1.104.854	56.098	1.048.756
	Inclusiv	Pt. efectuarea expertizelor/constatărilor	3	721.392	2.920	718.472
		Pt. efectuarea traducerilor/interpretărilor	4	13.421	0	13.421
		Pt. realizarea extrădărilor	5	53.178	53.178	0
		alte	6	316.863	0	316.863
Cheltuieli judiciare dispuse pentru încasare de către procurori pe cauze cu soluții de netrimiteră în judecată	Total (suma în lei)		7	1.277.128	268.860	1.008.268
	Inclusiv	Pt. efectuarea expertizelor/constatărilor	8	1.124.841	155.795	969.046
		Pt. efectuarea traducerilor/interpretărilor	9	116.012	105.865	10.147
		Pt. realizarea extrădărilor	10	0	0	0
		alte	11	36.275	7.200	29.075
Cheltuieli judiciare care au fost achitate în baza deciziilor procurorilor(din cele dispuse, indicate în rândul 7)			12	494.375	15.365	479.010
Nr. de cazuri de punere în executare, în ordinea prevăzută de Codul de executare, a ordonanțelor când nu au fost executate benevol (din cele dispuse, indicate în rândul 7)			13	26	0	26

Cheltuieli judiciare care au fost recuperate pe cauzele cu soluții din anii precedenți de netrimiteri în judecată			14	134.857	320	134.537
Cheltuieli judiciare specificate în informația-anexă la rechizitoriu	Total (suma în lei)		15	12.867.690	1.068.632	11.799.058
	Inclusiv	Pt. efectuarea expertizelor/constatărilor	16	11.488.811	793.695	10.695.116
		Pt. efectuarea traducerilor/interpretărilor	17	90.347	0	90.347
		Pt. realizarea extrădărilor	18	838.342	229.819	608.523
		alte	19	450.190	45.118	405.072

3.8. Aportul procurorilor la recuperarea prejudiciului cauzat prin infracțiuni

Evaluarea și recuperarea prejudiciului cauzat prin infracțiuni în perioada anului 2022 a constituit, ca și în perioadele precedente, unul din obiectivele de bază ale activității efectuate de către procurori și organele de urmărire penală.

Pornind de la realitățile constatate, în vederea asigurării aplicării uniforme a dispozițiilor legale la acest compartiment, Procuratura Generală, pentru perioada de referință, a orientat corpul de procurori la:

- asigurarea evaluării permanente în cadrul cauzelor penale aflate în faza de urmărire penală a cuantumului real al prejudiciului cauzat și a evidenței măsurilor întreprinse pentru asigurarea recuperării lui;
- întreprinderea în cadrul desfășurării urmăririi penale a măsurilor pentru oferirea participanților la proces a posibilităților de recuperare benevolă a daunelor cauzate;
- asigurarea specificării concrete a consecințelor nemijlocite ale infracțiunilor, inclusiv a daunelor cauzate la punerea sub învinuire a persoanelor, în condițiile *art.282* din *Codul de procedură penală*;
- asigurarea în modul stabilit și specificarea informației complete cu privire la daunele cauzate prin infracțiune și măsurile asiguratorii întreprinse în cursul urmăririi penale, la faza dispunerii soluțiilor de trimitere în judecată, cu includerea acestor informații anexă la rechizitoriu, conform *art.296 alin.(4)* din *Codul de procedură penală*, precum și asigurarea la solicitarea instanței care judecă cauza a dispunerii recuperării prejudiciului.

Analiza activității efectuate de către procurori și organele de urmărire penală la acest compartiment a identificat următoarea stare de fapt:

- suma totală a prejudiciului cauzat prin infracțiuni în cauzele penale cercetate în perioada anului 2022 constituie **59.725.877.180** lei (anul 2021 – **34.444.121.947** lei), fiind recuperați **84.832.722** lei (anul 2021 – **178.314.689** lei);
- suma totală a prejudiciului cauzat prin infracțiuni pe cauze cu soluții de încetare, clasare constituie **25.360.463.327** lei (anul 2021 – **377.074.592** lei), suma prejudiciului recuperat fiind de **47.558.119** lei (anul 2021 – **122.824.134** lei);

- suma totală a prejudiciului cauzat prin infracțiuni pe cauze cu soluții de suspendare constituie **935.672.757 lei** (anul 2021 – **218.568.345 lei**), fiind recuperați **1.521.098 lei** (anul 2021 – **1.243.373 lei**);

- suma totală a prejudiciului cauzat prin infracțiuni pe cauze rămase în gestiune la data de **31.12.2022** constituie **19.335.894.329 lei** (anul 2021 – **30.436.018.065 lei**), fiind recuperați **14.937.963 lei** (anul 2021 – **12.368.228 lei**);

- suma totală a prejudiciului cauzat prin infracțiuni pe cauze trimise în judecată (conform rechizitoriului) constituie **14.090.165.463 lei** (anul 2021 – **3.412.460.945 lei**), fiind recuperată suma de **17.791.863 lei** (anul 2021 – **41.876.854 lei**).

În vederea asigurării recuperării prejudiciilor cauzate, s-au întreprins măsuri pentru punerea sub sechestru a bunurilor făptuitorilor. Valoarea totală a bunurilor sechestrate constituie **2.563.063.250 lei** (anul 2021 – **1.228.027.110 lei**).

Datele statistice privind asigurarea reparării prejudiciului în cadrul urmăririi penale sunt redată în tabelul ce urmează:

			Procuratură	OUP	
Prejudiciul cauzat	Valoarea totală în lei a prejudiciului		1	56.912.809.857	2.813.067.323
	Inclusiv	Cauzat autorităților publice/bugetului public	2	27.633.163.906	747.562.053
		Pe cauze trimise în judecată (conform rechizitoriului)	3	13.724.772.372	365.393.091
		Pe cauze clasate pe motive de reabilitare (art.275 pct.1-3) CPP)	4	25.288.881.130	36.807.854
		Pe cauze clasate pe motive de nereabilitare	5	15.059.802	19.714.541
		Pe cauze suspendate condiționat	6	-	3.681.263
		Pe cauze suspendate	7	47.048.326	888.624.431
		Pe cauze restante la 31.12.2021	8	17.837.048.227	1.498.846.102
		Din ele: cu autori neidentificați	9	-	328.199.692
Prejudiciul reparat în cursul urmăririi penale	Valoarea totală în lei a prejudiciului		10	28.048.357	53.784.365
	Inclusiv	Cauzat autorităților publice/bugetului public	11	5.031.405	4.326.377
		Pe cauze trimise în judecată (conform rechizitoriului)	12	547.333	17.244.530
		Pe cauze clasate pe motive de reabilitare (art.275 pct.1-3) CPP)	13	23.875.951	7.792.869
		Pe cauze clasate pe motive de nereabilitare	14	846.575	15.042.724
		Pe cauze suspendate condiționat	15	-	23.670
		Pe cauze suspendate	16	-	1.521.098
		Pe cauze restante	17	2.778.498	12.159.465
		Valoarea bunurilor ridicate și restituite	18	290.456	27.572.701
Prejudiciul reparat benevol	19	4.525.330	14.504.246		
Punerea bunurilor sub sechestru	Valoarea totală în lei		20	2.414.090.646	148.972.604
	Inclusiv	Pentru asigurarea prejudiciului cauzat autorităților publice/bugetului public	21	37.236.933	58.069.152

	Pe cauze trimise în judecată (conform rechizitoriului)	22	154.141.122	52.861.578
	Pe cauze restante	23	2.241.600.524	96.062.911
	Pe alte categorii de cauze	24	18.349.000	48.115

3.9. Efectuarea investigațiilor financiare paralele

Pe parcursul anului 2022, investigații financiare paralele au fost inițiate în **135** cauze penale (anul 2021 - **127** cauze), din ele, pe dosare privind spălarea banilor - **17**, trafic de ființe umane - **10**, acte de corupție - **7**, trafic de droguri - **7**, contrabandă/eschivare de la achitarea drepturilor de import - **7**, evaziunea fiscală - **7**, alte infracțiuni - **80**, inclusiv prin intermediul Agenției de Recuperare a Bunurilor Infracționale (în continuare - ARBI) în **109** cauze, față de **116** în anul 2021.

În aceeași perioadă, investigații financiare paralele au fost efectuate în **69** cauze penale (anul 2021 - **61** cauze), care s-au soldat cu identificarea bunurilor și mijloacelor financiare utilizate la comiterea infracțiunilor, în valoare totală de **42.592.047** lei (cu concursul ARBI - **23.308.412** lei), precum și soldate cu identificarea bunurilor și mijloacelor financiare rezultate din infracțiuni, în valoare totală de **176.170.547** lei (cu concursul ARBI - **147.950.342** lei).

Din cele care au fost utilizate la comiterea infracțiunilor, au fost puse sub sechestru bunuri în valoare de **42.567.447** lei (anul 2021 - **1.091.755.484** lei), după categorie fiind bunuri materiale pentru transportare (autoturisme, bărci, etc.) - **702.930** lei, bunuri materiale pentru adăpostire (case, apartamente, etc.) - **3.143.293** lei, bunuri materiale pentru exploatare (mijloace de producere, echipament medical, echipament IT, etc.) - **18.931.362** lei și mijloace bănești - **19.789.862** lei. Fără sechestru au rămas bunuri materiale pentru transportare în valoare de **24.600** lei.

Din cele rezultate din infracțiuni, au fost puse sub sechestru bunuri în valoare de **172.172.708** lei (anul 2021 - **1.626.548.954** lei), după categorie fiind, bunuri materiale pentru transportare (autoturisme, bărci, etc.) - **4.500.519** lei, bunuri materiale pentru adăpostire (case, apartamente, etc.) - **161.152.804** lei, bunuri materiale pentru exploatare (mijloace de producere, echipament medical, echipament IT, etc.) - **1.762.580** și venituri obținute din valorificarea bunurilor - **4.756.805** lei. De asemenea, fără sechestru au rămas bunuri materiale în valoare totală de **3.997.839** lei, dintre care bunuri materiale pentru transportare (autoturisme, bărci, etc.) - **108.842** lei, bunuri materiale pentru adăpostire (case, apartamente, etc.) - **2.722.332** lei și venituri obținute din valorificarea bunurilor - **1.166.665** lei.

În perioada de referință, în judecată au fost trimise **53** cauze penale (anul 2021 - **24** cauze), în care au fost efectuate investigații financiare paralele, valoarea bunurilor sechestrate, identificate în cadrul investigațiilor a constituit **94.066.871** lei, față de **54.689.098** lei în anul 2021.

Totodată, la data de **31.12.2022**, investigațiile financiare paralele în desfășurare erau în **82** cauze penale (perioada analogică a anului 2021 - **52** cauze), din ele, pe dosare privind spălarea banilor - **15**, evaziune fiscală - **9**, acte de corupție - **8**, trafic de ființe umane - **7**, contrabandă/eschivare de la achitarea drepturilor de import - **4**, trafic de droguri - **2**, alte infracțiuni - **37**, inclusiv prin intermediul ARBI - în **66** cauze.

Rezumând cele specificate, se constată:

- o creștere neesențială a investigațiilor financiare paralele inițiate, în anul 2022 în **135** cauze penale, iar în anul 2021 - în **127** cauze;
- din numărul total de **80** cauze penale în care investigații financiare au fost inițiate pe dosare privind alte infracțiuni, majoritatea constituie infracțiuni contra patrimoniului;
- în anul 2022 au fost puse sub sechestru bunuri materiale și mijloace financiare, utilizate la comiterea infracțiunilor și rezultate din infracțiuni, în valoare totală de **214.740.155** lei, iar în anul 2021 - bunuri și mijloace financiare în valoare de **2.718.304.438** lei (micșorare semnificativă în anul curent);
- o creștere esențială a numărului de cauze penale trimise în instanța de judecată, în anul 2022 - **53** cauze penale, față de **24** cauze penale în anul 2021;
- creșterea semnificativă a valorii bunurilor sechestrate, identificate în cadrul investigațiilor financiare paralele în cauzele penale trimise în judecată, în anul curent constituind **94.066.871** lei, iar în anul 2021 - **54.689.098**.

Datele statistice la acest compartiment sunt indicate în tabelul ce urmează:

		anul 2022
Nr. de cauze penale în care au fost inițiate investigații financiare paralele		1 135
Inclusiv: - prin intermediul Agenției de Recuperare a Bunurilor Infracționale (ARBI)		2 109
Pe dosare privind: - spălarea banilor		3 17
- finanțarea terorismului		4 -
- corupere		5 7
- evaziune fiscală		6 7
- contrabandă/eschivare dr. import		7 7
- trafic de ființe umane		8 10
- trafic de droguri		9 7
- alte infracțiuni		10 80
Nr. de cauze penale în care au fost efectuate investigații financiare paralele		11 69
Inclusiv: a) soldate cu identificarea bunurilor sau mijloacelor financiare utilizate la comiterea infracțiunilor (valoarea în lei)		12 42.592.047
din ele: - cu concursul ARBI (valoarea în lei)		13 23.308.412
puse sub sechestru (valoarea în lei)	bunuri materiale pentru comunicare (telefoane, computere, etc.)	14 -
	bunuri materiale pentru transportare (autoturisme, bărci, etc.)	15 702.930
	bunuri materiale pentru adăpostire (case, apartamente, etc.)	16 3.143.293
	bunuri materiale pentru exploatare (mijloace de producere, echipament medical, echipament IT, etc.)	17 18.931.362
	mijloace bănești	18 19.789.862
fără sechestru (valoarea în lei)	bunuri materiale pentru comunicare (telefoane, computere, etc.)	19 -
	bunuri materiale pentru transportare (autoturisme, bărci, etc.)	20 24.600
	bunuri materiale pentru adăpostire (case, apartamente, etc.)	21 -

	bunuri materiale pentru exploatare (mijloace de producere, echipament medical, echipament IT, etc.)	22	-
	mijloace bănești	23	-
b) soldate cu identificarea bunurilor sau mijloacelor financiare rezultate din infracțiuni (valoarea în lei)		24	176.170.547
din ele: - cu concursul ARBI (valoarea în lei)		25	147.950.342
puse sub sechestru (valoarea în lei)	bunuri materiale pentru comunicare (telefoane, computere, etc.)	26	-
	bunuri materiale pentru transportare (autoturisme, bărci, etc.)	27	4.500.519
	bunuri materiale pentru adăpostire (case, apartamente, etc.)	28	161.152.804
	bunuri materiale pentru exploatare (mijloace de producere, echipament medical, echipament IT, etc.)	29	1.762.580
	venituri obținute din valorificarea bunurilor	30	4.756.805
fără sechestru (valoarea în lei)	bunuri materiale pentru comunicare (telefoane, computere, etc.)	31	-
	bunuri materiale pentru transportare (autoturisme, bărci, etc.)	32	108.842
	bunuri materiale pentru adăpostire (case, apartamente, etc.)	33	2.722.332
	bunuri materiale pentru exploatare (mijloace de producere, echipament medical, echipament IT, etc.)	34	-
	venituri obținute din valorificarea bunurilor	35	1.166.665
Nr. de cauze penale trimise în judecată, în care s-au efectuat investigațiile financiare paralele		36	53
Inclusiv: - cu investigații financiare efectuate prin intermediul ARBI		37	27
- valoarea bunurilor sechestrate, identificate în cadrul investigațiilor financiare paralele		38	94.066.871
Pe dosare privind: - spălarea banilor		39	4
- finanțarea terorismului		40	-
- corupere		41	10
- evaziune fiscală		42	1
- contrabandă/eschivare dr. import		43	5
- trafic de ființe umane		44	2
- trafic de droguri		45	3
- alte infracțiuni		46	28
Nr. de cauze penale în care investigațiile financiare paralele sunt în curs de desfășurare la data de 31.12.2021		47	82
Inclusiv: - prin intermediul ARBI		48	66
Pe dosare privind: - spălarea banilor		49	15
- finanțarea terorismului		50	-
- corupere		51	8
- evaziune fiscală		52	9
- contrabandă/eschivare dr. import		53	4
- trafic de ființe umane		54	7
- trafic de droguri		55	2
- alte infracțiuni		56	37

3.10. Asigurarea confiscării veniturilor infracționale

Procesul de combatere a infracțiunilor de corupție, trafic de droguri, trafic de ființe umane, evaziune fiscală, contrabandă și altele cu un specific economic, financiar, care în prim plan urmăresc scopul de a genera venituri ilicite, iar la săvârșirea cărora sunt utilizate și adaptate mereu noi metode, an de an devine tot mai anevoios și necesită o implicare pro activă a organelor de drept competente pentru a stopa și persecuta asemenea activități ilicite, inclusiv prin adaptarea și modificarea cadrului legal existent.

În context, pentru combaterea și prevenirea comiterii de noi infracțiuni, este necesar ca în continuare organele de drept să aplice univoc mijloacele legale din dotare, cum ar fi confiscarea bunurilor și valorilor obținute din săvârșirea activităților ilicite, deoarece acest procedeu va descuraja făptuitorii la comiterea de noi infracțiuni, iar aceste bunuri, ulterior fiind valorificate, ar putea avea o utilitate, inclusiv vor contribui la recuperarea prejudiciilor cauzate și la compensarea cheltuielilor judiciare.

Activitățile efectuate de către procurori și organele de urmărire penală la compartiment, în perioada anului 2022, continue să releve o dinamică pozitivă în acest sens, fiind de remarcate următoarele rezultate:

- valoarea cumulativă a bunurilor sechestrate pentru asigurarea confiscării a constituit **195.210.071 lei**, cu **358.551.842 lei** mai puțin comparativ cu perioada analogică a anului 2021 (**553.761.913 lei**). În total au fost înaintate **114** demersuri formulate pe **94** cauze penale (anul 2021 - **110 cauze**), nici unul nefiind respins;

- valoarea bunurilor puse sub sechestru pentru asigurarea confiscării pe cauzele penale trimise în instanța de judecată pentru examinare în fond constituie **67.311.646 lei**, adică cu **38.341.756 lei** mai mult ca în perioada anului 2021 (**28.969.890**); după categoriile de infracțiuni, acestea au vizat cazuri de spălarea banilor, trafic de droguri, trafic de ființe umane, infracțiuni de corupție, contrabandă ș.a.;

- suma sechestrelor aplicate pe cauzele penale pe care au fost emise alte soluții, (clasare/încetare, suspendare sau suspendare condiționată a urmăririi penale) constituie **21.477 lei**.

La finele anului 2022, în procedura organelor de urmărire penală și procurorilor se aflau cauze penale pe care au fost aplicate sechestre pentru asigurarea confiscării în sumă totală de **127.876.939 lei**.

În perioada anului 2022, instanțele de judecată au pronunțat în total **189** sentințe cu dispunerea confiscării speciale (anul 2021-**209**), în condițiile *art.106* din *Codul penal*, a bunurilor rezultate din infracțiuni sau folosite la comiterea infracțiunilor, valoarea cumulativă a bunurilor confiscate constituind suma totală de **15.405.014 lei**, cu **33.723.654 lei** mai puțin comparativ cu perioada analogică a anului 2021 (**49.128.668 lei**).

Cel mai mare număr de sentințe prin care instanțele de judecată au dispus confiscarea specială au fost pronunțate pe dosarele investigate de procuraturile specializate: Procuratura Anticorupție - au fost pronunțate **70** de sentințe, cu dispunerea confiscării bunurilor cu valoarea cumulativă de **5.648.589 lei**, Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale - au fost pronunțate **47** sentințe, cu dispunerea confiscării bunurilor în sumă totală de **5.621.251 lei**.

Cu participarea procurorilor din cadrul procuraturilor teritoriale, de către instanțele judecătorești au fost pronunțate **72** sentințe cu dispunerea confiscării bunurilor în valoare de **4.135.174 lei**.

La fel, de către instanțele de judecată au fost emise în total **13** sentințe în care a fost respinsă solicitarea procurorului de confiscare a bunurilor, toate fiind contestate în instanța de recurs.

Totodată, în perioada de raport, de către instanțele judecătorești a fost pronunțată **1** sentință cu dispunerea confiscării extinse a bunurilor în valoare de **2101 lei**.

Informația statistică pe țară, se prezintă conform tabelului de mai jos:

Punerea bunurilor sub sechestru	Valoarea cumulativă în lei a bunurilor sechestrate		195.210.071
	Inclusiv	Pe cauze trimise în judecată (conform rechizitoriului)	67.311.646
		Trafic de ființe umane, copii și migranți (art.165, 167, 168, 206, 208, 220, 362 ¹ CP)	4.042.279
		Trafic ilicit de droguri (art.217 – 217 ⁶ , 218, 248 alin.(2), 322, CP)	2.199.411
		Corupere, mituire (art.191 alin.(2) lit.d), 256, 324-328, 330 ² 333 – 335 CP)	12.871.523
		Contrabandă și eschivare de la achitarea dr. de import (art.248, 249 CP)	39.904.002
		Spălarea banilor (art.243 CP)	1.800.000
		Alte infracțiuni	6.494.431
		Pe cauze restante la 31.12.2022	127.876.939
		Spălarea banilor (art.243 CP)	38.915.599
		Trafic de ființe umane, copii și migranți (art.165, 167, 168, 206, 208, 220, 362 ¹ CP)	2.577.989
		Trafic de droguri (art.217 – 217 ⁶ , 218, 248 alin.(2), 322, CP)	80.243
		Corupere, mituire (art.191 alin.(2) lit.d), 256, 324-328, 330 ² 333 – 335 CP)	49.699.382
		Contrabandă și eschivare de la achitarea dr. de import (art.248, 249 CP)	4.478.081
		Alte infracțiuni	32.125.645
		Pe alte categorii de cauze (suspendate, suspendate condiționat, încetate, clasate)	21.477
Bunuri confiscate /art.106 CP/	Total sentințe		189
	Inclusiv	Valoarea cumulativă în lei a bunurilor confiscate	15.405.014
		Trafic de ființe umane, copii și migranți (art.165, 167, 168, 206, 208, 220, 362 ¹ CP)	451.834
		Trafic de droguri (art.217 – 217 ⁶ , 218, 248 alin.(2), 322, CP)	1.439.490
		Trafic ilicit de arme (art.290, 292 CP)	6.466
		Corupere, mituire (art.191 alin.(2) lit.d), 256, 324-328, 330 ² 333 – 335 CP)	5.791.359
		Falsificare de bani, titluri de valoare, carduri, alte instrumente de plată (art.236, 237 CP)	82.000
		Contrabandă și eschivare de la achitarea dr. de import (art.248, 249 CP)	3.905.963
		Alte infracțiuni	3.727.902

În final, reiterăm poziția în partea ce ține de subiectul în cauză, privind continuitatea acțiunilor în vederea asigurării confiscării veniturilor infracționale, care permanent va constitui în activitatea Procuraturii un obiectiv de bază, realizarea căruia, prin măsuri consolidate ale procurorilor și reprezentanților altor organe de drept, urmează să includă acțiuni clare și competente de a identifica, a urmări și a evalua bunurile care sunt supuse confiscării; de a lua măsuri asiguratorii, cum sunt blocarea și sechestrarea pentru prevenirea oricăror tipuri de operațiuni, transfer sau înstrăinare a unor asemenea bunuri; de a acționa pentru prevenirea sau anularea acțiunilor care ar fi de natură să împiedice capacitățile statului de a recupera bunul care este supus confiscării și de a lua orice măsuri adecvate de investigare financiară, inclusiv cu concursul Agenției de Recuperare a Bunurilor Infracționale, și de a orienta corect instanțele de judecată în vederea aplicării prevederilor *art.106* și *art.106¹* din *Codul penal*.

3.11. Factorii care influențează negativ activitatea în domeniul urmăririi penale

Eficiența activității procurorilor în domeniul urmăririi penale a continuat să fie determinată și afectată, cu anumite excepții, de mai mulți factori de ordin obiectiv și subiectiv, și anume:

- cadrul legal material și procesual penal, care necesită a fi perfecționat;
- pornirea neîntemeiată a urmăririi penale (în baza rapoartelor fără suport factologic și probatoriu, în lipsa prejudiciului determinat, în prezența pe caz a unor litigii evidente de ordin civil/de contencios administrativ, în baza legii care nu era în vigoare, cu încadrarea juridică camuflată și subiectivă a acțiunilor);
- tergiversarea pornirii urmăririi penale, a examinării sesizărilor despre infracțiuni;
- tergiversarea investigațiilor în cauzele penale (lăsarea cauzelor în nelucrare, cu perioade extrem de îndelungate de timp (chiar mai mulți ani de zile), cu consecințe grave pentru administrarea probelor);
- menținerea pe dosare a calității de învinuit perioade excesive (chiar ani în șir);
- punerea neîntemeiată sub învinuire, inclusiv urmată de clasarea procesului și încălcarea dreptului la un proces echitabil;
- lipsa în teritoriu a medicilor-legiști;
- efectuarea excesiv de îndelungată a expertizelor judiciare;
- inexistența în unele raioane a judecătorilor de instrucție și încărcătura neuniformă, fapt ce necesită deplasarea procurorilor uneori la distanțe de până la 50 km pentru participare la ședințele de judecată;

- contestări pe dosarele penale și la judecătorii de instrucție de către avocați, alți participanți la urmărirea penală a tuturor acțiunilor de urmărire și a actelor procesuale, efectuate în scopul tergiversării urmăririi penale (abuzuri de drepturi procesuale);
- conlucrarea inefficientă a organelor de urmărire cu cele care efectuează măsurile speciale de investigație;
- caracterul unilateral, incomplet și tendențios al cercetărilor penale, neplanificarea acțiunilor de urmărire, neutilizarea metodicii și tacticii criminalistice la efectuarea anchetei;
- terminarea urmăririi penale în condițiile în care nu este completă, inclusiv neverificarea alegațiilor aduse de învinuit în apărarea sa;
- înaintarea prematură de către organul de urmărire penală a propunerilor ce țin de adoptarea soluțiilor procesuale, precum și adoptarea soluțiilor neîntemeiate;
- executarea formală de către reprezentanții organelor de urmărire penală a indicațiilor formulate de procuror și/sau ignorarea acestora, precum și a încheierilor judecătorilor de instrucție;
- concentrarea eforturilor în cercetarea cauzelor penale curente, neproportionalitatea distribuirii și planificării activității reprezentanților organelor de urmărire penală;
- organizarea necorespunzătoare și controlul insuficient ale investigațiilor în vederea căutării învinuiților care se sustrag de la urmărirea penală, mimarea căutării persoanelor învinuite (materialele privind dispunerea efectuării investigațiilor în vederea căutării învinuiților sunt expediate subdiviziunii de căutare cu întârziere de la câteva luni până la câțiva ani);
- analiza insuficientă a necesității privării persoanelor de libertate, care rezultă aplicarea cu derogări a arestării (lipsa analizei dacă privarea de libertate a persoanei este proporțională cu circumstanțele individuale ale cauzei penale, coroborată cu motivarea insuficientă a unor demersuri privind aplicarea și prelungirea acestei măsuri preventive);
- existența unui număr mare de funcții vacante a ofițerilor de urmărire penală în inspectoratele teritoriale de poliție și pregătirea profesională slabă a unora dintre aceștia, înțocmirea necalitativă a actelor procesuale, fluctuația de cadre în organele de urmărire penală;
- deficiențe la interpretarea legislației în vigoare, aplicarea eronată și neuniformă de către organele de urmărire penală și procurori a prevederilor legale, ce duc la calificarea incorectă a faptelor infracționale, la încălcări de lege la administrarea și aprecierea probelor, precum și la aplicarea incorectă a procedurilor de liberare de răspundere penală;
- practica judecătorească neuniformă, divergențe la interpretarea normelor legale, anularea de către judecătorii de instrucție, neîntemeiat și nemotivat, a unor hotărâri care nu sunt susceptibile controlului judiciar, refuzarea autorizării acțiunilor de urmărire penală, a măsurilor speciale de

investigații, practici care sunt susținute în multe cazuri de curțile de apel și care sustrag procurorii de la activitățile lor;

- nerespectarea dispozițiilor actelor interdepartamentale care privesc evidența infracțiunilor, cauzelor penale și persoanelor care au comis infracțiuni, introducerea în fișele statistice, în baza cărora este constituită statistica judiciară oficială, a unor date ce nu întotdeauna corespund realității;

- măsuri insuficiente pentru evaluarea și asigurarea reparării prejudiciului cauzat, precum și pentru asigurarea stabilirii, inclusiv prin investigații financiare paralele, a bunurilor rezultate din infracțiuni și confiscarea lor;

- asigurarea insuficientă a respectării cadrului legal și garanțiilor privind prelucrarea și folosirea datelor cu caracter personal;

- problema transnistreană, care substanțial determină eficiența procesului de prevenire și combatere a criminalității și, în acest context, merită o atenție și un tratament deosebit pentru găsirea unor soluții adecvate, inclusiv prin implementarea unei justiții tranziționale;

- diferența esențială a ponderii (încărcăturii) activității procurorilor, inclusiv din cauza unui mare număr de funcții vacante în procuraturile teritoriale, ceea ce a implicat reevaluarea statelor de personal în vederea uniformizării împărțirii volumului de activitate între procurori.

Îndeplinirea obiectivelor urmăririi penale, asigurarea legalității și respectarea drepturilor fundamentale ale omului în cadrul procesului penal de către reprezentanții instituțiilor cu atribuții și obligații procesuale prin eforturile lor consolidate ar duce la diminuarea substanțială a deficiențelor enumerate *supra*, respectiv la îmbunătățirea aprecierii activității desfășurate și implicit la ridicarea gradului de încredere a cetățenilor în organele și urmărire penală în particular și în actul de justiție în general.

3.12. Respectarea termenului rezonabil

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat în mai multe hotărâri că examinarea într-un termen rezonabil a fiecărei cauze reprezintă o garanție procesuală, scopul căreia este de a proteja toți justițiabilii împotriva duratei excesive a procedurii. Asemenea dispoziție subliniază că justiția nu trebuie să fie înfăptuită cu o întârziere care ar putea compromite eficiența și credibilitatea sa.

Potrivit *Ordinului Procurorului General nr.9/28 din 11.02.2014 cu privire la respectarea termenului rezonabil la conducerea și exercitarea urmăririi penale*, urmau a fi întreprinse măsuri relevante în vederea ridicării nivelului responsabilității procurorilor din subordine și instituirii unui mecanism eficient de lichidare, în comun cu conducătorii organelor de urmărire penală, a

fenomenului de tergiversare a urmăririi penale, cu întreprinderea acțiunilor concrete pentru accelerarea și finalizarea cercetărilor în cauzele penale.

Prin urmare, în anul 2022, a fost întreprinse mai multe măsuri:

- procurorii conducători au luat la un control strict desfășurarea urmăririi penale pe cauze specificate cu verificarea sistematică a acțiunilor de urmărire penală efectuate și termenului de realizare a acestora, cu dispunerea a **950** de indicații necesare în vederea accelerării investigațiilor;
- au fost organizate ședințe operative în cadrul cărora a fost analizată desfășurarea urmăririi penale pe cauzele respective, au fost analizate constatările din încheierile instanțelor de judecată de accelerare a urmăririi penale și s-a decis asupra acțiunilor concrete și termenului de executare a acestora, în scopul accelerării investigațiilor;
- au fost organizate, inclusiv și cu participarea ofițerilor de urmărire penală, ședințe speciale cu caracter de perfecționare profesională la care au fost puse în discuție metodică planificării urmăririi penale și conducerii acestora în cazul anumitor categorii de infracțiuni, metodică cercetării anumitor categorii de infracțiuni;
- constatând tergiversarea urmăririi penale, procurorii au inițiat **134** proceduri disciplinare pentru sancționarea disciplinară a ofițerilor de urmărire penală care au comis încălcările respective.

Cu referire la perioada de raport, sunt indicate următoarele date statistice, după cum urmează:

- **1814** cauze penale, cu termenul de urmărire penală mai mare de **6** luni, rămase în gestiune la 01.01.2023 (în anul 2021 - **1620**), ceea ce constituie o creștere cu **12%**, respectiv cu **649** persoane bănuite, învinuite (comparativ cu **679** în anul 2021), ceea ce constituie o scădere cu **4%**;
- **1864** cauze penale cu termenul de peste **1** an, (**1685** în anul 2021), ceea ce constituie o creștere cu **11%**, respectiv cu **661** persoane bănuite, învinuite (în anul 2021 - **772** de persoane), ceea ce constituie o scădere cu **14%**;
- **1148** cauze penale cu termenul de peste **3** ani de zile, (**1005** – în anul 2021), ceea ce constituie o creștere cu **14%**, respectiv cu **419** persoane bănuite, învinuite (în anul 2021 - **390**), ceea ce constituie o creștere cu **7%**.

Teritorial, numărul cauzelor penale indicate este repartizat diferit, în dependență de eforturile depuse de organele de urmărire penală și Procuratură.¹⁴

Analiza efectuată arată că din punct de vedere al respectării termenelor rezonabile, se prezintă a fi problematică practic fiecare a cincea cauză penală (în dependență de teritorialitate), iar practic în fiecare a șaptea adresare sunt reclamate fapte de tergiversare a urmăririi penale.

¹⁴ Notă: Informația cu privire la datele privind respectarea termenelor rezonabile conform divizării teritoriale este redată în Anexele la prezentul Raport

Elementul caracterului îndelungat al cercetărilor provoacă în mare parte participanților la proces neîncrederea în activitatea nemijlocită a ofițerului de urmărire penală/ procurorului responsabil de caz în particular, cât și subdiviziunii respective în ansamblu.

Factorii ce condiționează fenomenul tergiversării urmăririi penale sunt în mare parte aceiași ca și în perioadele precedente, în special, pot fi menționați următorii:

- numărul insuficient de ofițeri de urmărire penală, conform raportului la unitățile de state, atunci când în unitățile de poliție nu este acoperit sută la sută numărul necesar de ofițeri de urmărire penală, calitatea nu poate fi pe măsura așteptărilor;
- pregătirea profesională insuficientă a unor ofițeri de urmărire penală, coroborată cu fluctuația mare de cadre și volumul mare de lucru care îi revine fiecăruia;
- neefectuarea imediată a acțiunilor procesuale ce nu suferă amânare;
- termenele îndelungate de efectuare a expertizelor;
- numărul mare al persoanelor care se ascund de la organul de urmărire penală, coroborat cu căutarea necalitativă a acestora;
- migrarea peste hotare a participanților la proces.

Spre regret, constatările arată că cel mai important factor care influențează termenul rezonabil al urmăririi penale este lăsarea cauzelor penale în nelucrare.

Urmare a unor verificări, efectuate de Procuratura Generală, au fost stabilite cazuri când reprezentanții organului de urmărire penală tergiversează perioade îndelungate urmărirea penală, nu țin cont de rezonabilitatea perioadei de efectuare a acțiunilor de urmărire penală, încălcând prevederile Codului de procedură penală, iar procurorii nu reacționează la caracterul îndelungat al urmăririi penale. Ca rezultat, Procuratura Generală a intervenit cu atenționări în zeci de cauze penale.

Problema respectării termenului rezonabil la efectuarea urmăririi penale este destul de stringentă, iar de faptul cum autoritățile statale asigură cercetarea în termene rezonabile a fiecărui caz de infracțiune depinde în mare măsură gradul de realizare a unuia din principalele drepturi fundamentale ale persoanei - de a beneficia de un acces liber la justiție și de un proces echitabil.

CAPITOLUL IV. ACTIVITATEA JUDICIARĂ

4.1. Activitatea judiciară în materie penală

4.1.1. Activitatea judiciară la nivelul instanțelor de fond

Potrivit datelor statistice, în perioada de raport, se atestă o descreștere semnificativă a numărului cauzelor penale examinate cu pronunțarea unei sentințe (cauze examinate în instanțele de fond), numărul fiind aproximativ la nivelul anului 2019, chiar mai mic, oscilațiile din anul 2020 și 2021 generate primordial de starea de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pe perioada 17 martie – 15 mai 2020 instituită la nivel național în legătură cu situația epidemiologică de către Comisia Națională Extraordinară de Sănătate Publică ce a perturbat în totalitate activitatea instanțelor de judecată, consecințe care s-au extins și pe parcursul anului 2022.

Prin urmare, pe parcursul anului 2022 s-a înregistrat și o descreștere a numărului sentințelor de achitare, cât și a numărului persoanelor achitate, numărul acestora fiind de **211** sentințe de achitare în anul 2022, comparativ cu **277** sentințe pe parcursul anului 2021 și **202** sentințe pe parcursul anului 2020. Salutabil este faptul că, pe parcursul anului 2022 s-a diminuat și ponderea sentințelor de achitare din numărul total al sentințelor adoptate care pe parcursul ultimilor trei ani se menținea la același nivel (2022 – **1,88%**, 2021 – **2,22%**, 2020 – **2,02%**, 2019 – **2,68%**). De asemenea se impune a specifica că, pe parcursul anului 2022 numărul sentințelor de achitare în raport cu anul 2021 a scăzut cu **66** sentințe, adică aproximativ **24%**.

Datele statistice a activității judiciare în materie penală, se prezintă conform tabelului ce urmează:

	Anul 2019		Anul 2020		Anul 2021		Anul 2022	
Total sentințe	11673/13111		9974/10929		12439/13614		11199/12497	
de condamnare	9750/10783	83,5%	8504/9158	85,26%	10480/11310	84,25%	7864/8452	70,22%
de achitare	232/341	2,68%	202/277	2,02%	277/358	2,22%	211/264	1,88%
de încetare	1624/1920	13,91%	1208/1434	12,11%	1575/1839	12,66%	3016/3672	26,93%
cu caracter medical	67/67	0,57%	60/60	0,60%	107/107	0,86%	108/109	0,96%

În procedura specială a acordului de recunoaștere a vinovăției pe parcursul anului 2022 s-au examinat **46** cauze penale, în privința a **54** persoane, ce constituie **0,41 %** din numărul total al sentințelor pronunțate.

Concomitent, aplicabilitatea procedurii simplificate stabilite la art.364¹ *Cod de procedură penală*, în baza probelor administrate la faza urmăririi penale, se menține ridicată, la cota, de **57 %**, deși în anul 2021 aceasta a fost de **62,48%**.

Or, potrivit rigorilor prevăzute la *art.364¹ Codului de procedură penală*, instanțele de judecată au examinat **6385** cauze penale, în privința la **6842** persoane.

Examinarea la cota indicată a cauzelor penale în procedurile simplificate (**57,4%**), este un indicator pozitiv, care vine să contribuie la reducerea termenelor de examinare a dosarelor, reducerea numărului de cauze penale aflate pe rolul instanțelor de judecată, inclusiv diminuarea cheltuielilor suportate din bugetul de stat. Totodată scăderea acestui indicator față de anii precedenți este condiționat de aplicarea în masă a prevederilor *Legii nr.243/2021*, la faza ședinței preliminare când instanțele de judecată au adoptat sentințe de încetare a procesului penale pe motiv de nereabilitare.

Analiza indicatorilor statistici confirmă tendința de menținere a unei calități înalte a actului justiției, astfel, în **70, 32 %** din numărul total de cauze penale expediate pentru examinare în fond instanțelor de judecată (fără a lua în calcul sentințele de încetare a procesului pe motiv de nereabilitare), au fost pronunțate sentințe de condamnare a inculpaților, în acest sens eforturile procuraturii în ce privește combaterea criminalității generând rezultate pozitive.

4.1.2. Activitatea judiciară la nivelul Curților de Apel

Pe parcursul anului 2022, de către Curțile de Apel Chișinău, Bălți, Cahul și Comrat, au fost examinate în ordine de apel și recurs, împotriva hotărârilor judecătorești pentru care nu este prevăzută calea de atac apelul, **4241** de cauze penale, în privința a **4879** persoane, în creștere comparativ cu anii precedenți, cu **11%** mai mult, fapt cauzat exclusiv din cauza sistării activității instanțelor de apel sau recurs în perioada anterioară, ca rezultat al măsurilor luate de autorități în legătură cu pandemia. În anul 2021, numărul cauzelor penale examinate în ordine de apel/recurs au fost de **3767** cauze penale în privința a **4171** persoane.

Din numărul total al deciziilor adoptate, **1810** hotărâri în privința la **2159** persoane au fost examinate la contestațiile acuzatorilor de stat. Dintre acestea, **1135** apeluri și recursuri în privința la **1349** persoane au fost admise, ceea ce constituie o pondere de **62,7 %**, adică în creștere în raport cu anul precedent, când acest indicator era sub **61,7%**.

La contestațiile celorlalte părți au fost adoptate **2431** decizii în privința la **2717** persoane, dintre care, au fost admise **1000** cereri în privința la **1165** persoane, ponderea cererilor de apel și recurs admise fiind de **41,13%** în creștere destul de mare reieșind din faptul că ultimii ani această cifră era în scădere continuă (în anul 2021 fiind de **28,5%**).

În comparație cu anii precedenți, s-a majorat numărul cauzelor penale care se află pe rol în instanța de apel/recurs. La ziua de 01.01.2023, pe rol erau înregistrate **3103** cauze penale, față de

2497 cauze înregistrate la începutul anului 2022 și **1980** cauze penale înregistrate în rest la începutul anului 2021, adică în fiecare an această creștere este cu aproximativ **20%**, și mai mult.

În aceeași perioadă, procurorii participanți în instanța de apel, au înaintat în Curtea Supremă de Justiție **665** recursuri ordinare, adică, au fost contestate **16%** din numărul total al deciziilor adoptate. De asemenea, în perioada supusă raportării acuzatorii de stat din cadrul Procuraturilor de circumscripție au înaintat **14** apeluri suplimentare în conformitate cu prevederile *art. 402 alin. (4) Cod de procedură penală*, fapt ce repercutează calitatea actelor acuzatorilor participanți în instanțele de fond. Numărul în creștere a recursurilor ordinare a fost direct condiționat de aplicarea eronată a prevederilor *Legii nr.243/2021*.

4.1.3. Activitatea judiciară la nivelul Curții Supreme de Justiție

Pe parcursul anului 2022 procurorii Secției judiciar-penale a Procuraturii Generale au participat la ședințele publice în Curtea Supremă de Justiție la examinarea a **19** recursuri ordinare pe cauzele penale în care au fost vizati **24** inculpați.

De asemenea, au depus referințe conform *art.431¹ Cod de procedură penală*, în **1591** cauze penale examinate în ordine de recurs ordinar și de recurs împotriva încheierilor Curților de Apel, inclusiv în cele ce au fost examinate în Plenul Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție, urmare a declanșării căilor extraordinare de atac (recurs în anulare).

Din cele **1591** de recursuri examinate în anul 2022 de Curtea Supreme de Justiție, **479** cereri de recurs ordinar în privința a **555** persoane, au fost înaintate de procurorii participanți în instanțele de apel. Din ele:

- a) **120** recursuri în privința a **132** persoane au fost declarate inadmisibile;
- b) **359** recursuri, în privința a **423** persoane au trecut procedura de admisibilitate, în final fiind:
 - **303** recursuri în privința a **352** persoane admise, cu casarea deciziilor Curților de Apel, ceea ce constituie **63,25%** din numărul total al recursurilor declarate;
 - **56** în privința a **71** persoane respinse, cu menținerea deciziilor instanțelor de apel.

Raportată la temeiul invocat în cererile de recurs ordinar declarate admisibile, se atestă următoarea stare de fapt:

- pe motivul aplicării eronate a individualizării pedepsei, au fost examinate **331** recursuri, în privința a **374** persoane, dintre care **190** în privința a **210** persoane au fost admise, iar **42** în privința a **55** persoane respinse;

- pe motivul achitării ilegale au fost examinate **95** recursuri în privința a **115** persoane din care **70** în privința a **87** persoane au fost admise, adică **73,7%** din recursuri și **12** în privința a **14** persoane respinse.

- la reîncadrarea acțiunilor au fost examinate **52** recursuri în privința a **65** persoane, din care au fost admise **42** în privința a **54** persoane și **2** în privința a **2** persoane respinse.

Concomitent au fost admise **36** și respinse **2** recursuri în anulare declarate de către Adjunctul Procurorului General (toate au vizat reabilitarea persoanelor supuse represiunilor politice).

Analizând recursurile ordinare declarate de procurori și deciziile pronunțate de Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, prin care au fost casate deciziile Curților de Apel în ordine de recurs ordinar, se constată că, temeiurile pentru casarea acestora, în majoritatea cazurilor a servit încălcarea prevederilor *art.414, 417 și 419 Codul de procedură penală* și încălcarea prevederilor *art.61, 75, 84, 90 Cod penal*.

Pe parcursul anului 2022, pe rolul Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție au fost înregistrate **3** cereri de revizuire a hotărârilor devenite irevocabile, care au fost admise. De asemenea, Curtea Supremă de Justiție a examinat **2** recursuri în interesul legii care au fost respinse, deși există și o opinie separată vizând decizia adoptată asupra unui recurs în interesul legii, în care se optează pentru soluția propusă de către Procurorul General.

4.1.4. Politica punitivă

Pe parcursul perioadei de referință, formarea unei practici unitare a aplicării pedepselor penale în general, cât și pentru anumite categorii de infracțiuni, a constituit unul dintre principalele obiective ale Secției judiciar-penale a Procuraturii Generale în cadrul monitorizării examinării judiciare a cauzelor penale.

Potrivit datelor statistice, în perioada de raport au fost finalizate cu adoptarea sentințelor **11 199** dosare, în privința la **12 497** persoane, din acestea, de condamnare **7 864**, în privința a **8 452** persoane.

Datele statistice la capitolul dat sunt indicate în tabelul ce urmează:

Anul de referință	Sentințe de condamnare dosare/persoane	Pedeapsa închisorii persoane	Pedeapsa art.90 CP persoane	Munca neremunerată persoane	Amendă persoane
2017	8922/9957	2234	2706	2604	2413
2018	10357/11451	2327	2903	3346	2875
2019	10783	2358	2531	3768	2126
2020	8504/9158	1843 (19,5 %)	2094 (21,4 %)	4212 (48,5 %)	1009 (10,4 %)
2021	10480/11310	2743(24,2 %)	2105(18,6 %)	5051(44,7 %)	1106 (9,8 %)
2022	7864/8452	2157(25,5 %)	1641(19,4 %)	3875(45,8 %)	693 (8,1 %)

Instanțele de judecată au aplicat în mod prioritar pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității în **45,8%** din cazuri, adică această categorie de pedeapsă penală a fost aplicată aproape la jumătate din inculpații în privința cărora s-a adoptat o sentință de condamnare, fiind urmată de pedeapsa sub formă de închisoare cu executarea reală a acesteia (**25,5%**), apoi pedeapsa sub formă de închisoare cu suspendare condiționată a executării pedepsei în (**19,4%**), pedeapsa sub formă de amendă constituie (**8,1%**) și pe ultimul loc condamnarea la pedeapsa închisorii cu suspendarea parțială a exercitării pedepsei și cu stabilirea unui termen de probațiune (**1 %**).

Analiza indicilor comparativi pentru perioada indicată, a scos în evidență faptul că muncă neremunerată în folosul comunității continue să se afle printre pedepsele prioritar aplicate de către instanțele de judecată, situația fiind explicabilă și prin modificarea *art.64 din Partea Generală a Codului penal*, precum și modificările operate în *Partea Specială*, potrivit cărora cuantumul pedepselor sub formă de amendă s-a majorat esențial, inculpații deseori acceptând, chiar solicitând pedeapsa muncii neremunerate în folosul comunității, deoarece nu dispun de mijloace bănești pentru achitarea amenzilor mari stabilite pentru anumite categorii de infracțiuni. Pe de altă parte, numărul mare al pedepselor sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității este condiționat de numărul mare al infracțiunilor de conducere a mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică comise, pentru care este prevăzută o singură pedeapsă principală – muncă neremunerată în folosul comunității, numărul acestor infracțiuni fiind de aproximativ **30%** din numărul total al infracțiunilor incriminate inculpaților.

Totuși, merită a se remarca că, deși această pedeapsă, numeric este aplicată în cele mai multe cazuri, se constată că, aplicarea muncii neremunerate în calitate de pedeapsă penală, nu își atinge scopul, devenind un instrument costisitor pentru justiție, pe motiv că eficiența acesteia este sub nivel, de regulă persoanele față de care a fost aplicată această sancțiune recidivează săvârșind alte infracțiuni similare.

Pedeapsa închisorii cu executare reală, dar și cu suspendare condiționată a executării a fost aplicată la nivelul de **25,5%** și respectiv, **19,4%**, în cele mai dese cazuri acestea fiind unicele pedepse prevăzute de sancțiunea normei penale.

Unu din obiectivele Secției judiciar-penale a Procuraturii Generale este aplicarea de către procurori a pedepselor penale sub formă de amendă, în detrimentul pedepsei închisorii, chiar și cu suspendare condiționată a executării în ordinea *art. 90 Cod penal*.

Referitor la pedeapsa penală sub formă de amendă, potrivit datelor statistice, comparativ cu anul 2021, pe perioadă anului 2022 se observă o descreștere nesemnificativă de la **9,8%** la **8,1%**, micșorare care are un caracter continuu deja pe parcursul ultimilor ani.

Merită a evidenția faptul că, Secția judiciar-penală în analiza și monitorizarea pedepselor penale stabilite, urmărind scopul unificării practicilor punitive, a orientat corpul de procurori spre aplicarea în mod prioritar a pedepselor penale sub formă de amendă în toate cazurile în care sancțiunea permite aplicarea acesteia, precum și în alte cazuri dictate de *art.78 din Codul penal*, reieșind din principiul individualizării pedepsei penale.

4.1.5. Achitarea inculpaților

Identificarea cauzelor și motivelor achitării persoanelor de către instanțele de judecată, rămâne a fi în continuare una din sarcinile prioritare ale Procuraturii.

În perioada anului 2022, instanțele de judecată de toate nivelurile au pronunțat **268** sentințe de achitare în privința a **337** inculpați, după cum urmează:

- **211** dosare penale / **264** inculpați, pronunțate de către instanțele de fond;
- **56** dosare penale / **73** inculpați, pronunțate de către instanțele de apel;
- **1** decizie/ în privința unei persoane, pronunțate de Curtea Supremă de Justiție.

Se impune a preciza că, în anul 2021, la toate instanțele de judecată au fost pronunțate **318** hotărâri de achitare în privința a **413** inculpați, astfel, se constată o tendință pozitivă sub aspectul diminuării cazurilor de pronunțare a hotărârilor de achitare în cauzele penale deferite justiției penale cu aproximativ **16 %** și a numărului persoanelor achitate cu aproape **19 %**.

La nivelul instanțelor de fond, ponderea cauzelor în care au fost achitați inculpați pentru anul 2022 este de **1,88 %**, un indice într-o descreștere ușoară în raport cu rata persoanelor achitate în perioada anului 2021, care a constituit **2,22 %**.

Referitor la categoriile de infracțiuni pe care au fost pronunțate hotărâri judecătorești de achitare, ca și în anii precedenți, prevalează infracțiunile contra patrimoniului (*art. 190 din Codul penal* - **46** hotărâri, *art. 186 din Codul penal*-**21** hotărâri, *art. 187 din Codul penal* – **9** hotărâri, *art. 188 din Codul penal* - **4** hotărâri), infracțiunile vizând încălcarea regulilor de circulație a transportului (*art.264 din Codul penal* - **6** hotărâri), conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate (*art. 264¹ din Codul penal* - **25** hotărâri), infracțiunile legate de circulația ilegală a substanțelor narcotice (*art. 217 și 217¹ din Codul penal* - **21** hotărâri).

Or, clasificându-le după categorii de infracțiuni, s-a constatat că, cel mai mare număr de persoane achitate de către instanțele de judecată au fost acuzate de comiterea infracțiunii prevăzută de *art.190 din Codul penal*, numărul lor constituind **47** persoane, ceea ce prezintă **13.94 %** din numărul total al persoanelor achitate.

Cele mai multe persoane achitate de către instanțele de judecată (de fond) au fost înregistrate pe cauzele penale instrumentate de către Procuratura mun. Chișinău – **73** sentințe, în privința la **83**

persoane, Procuratura Anticorupție – **24** sentințe, în privința la **43** persoane, Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale – **22** sentințe, în privința la **32** persoane, Procuratura UTA Găgăuzia – **12** sentințe, în privința la **12** persoane, Procuratura raionului Cahul – **10** sentințe, în privința la **12** persoane, Procuratura mun. Bălți – **6** sentințe, în privința la **6** persoane.

Totodată, sunt procuraturi care nu au înregistrat cazuri de pronunțare a sentințelor de achitare, acestea fiind: Procuratura raionului Drochia, Fălești, Dondușeni, Șoldănești, Basarabeasca, Călărași, Sîngerei.

Astfel, sentințele de achitare sunt monitorizate și discutate, cu analiza detaliată a factorilor care au determinat pronunțarea sentințelor de achitare, urmărind diminuarea lor pe viitor.

Analiza temeiurilor de pronunțare a sentințelor de achitare, reflectă următoarele date statistice:

- lipsa elementelor infracțiunii – **229** persoane;
- lipsa faptului infracțiunii – **52** persoane;
- fapta nu a fost săvârșită de inculpat – **56** persoane.

Cu referire la numărul persoanelor achitate ca urmare a renunțării acuzatorilor de stat la învinuire potrivit prevederilor *art. 320 alin. (5) din Codul de procedură penală*, se stabilește că pe parcursul anului de activitate 2022, au fost identificate **3** cauze penale în privința a **3** persoane.

De menționat că, în perioada anului 2021, în legătură cu renunțarea de către acuzatorii de stat la învinuire au fost achitate **30** persoane în cadrul a **17** cauze penale.

Analiza cauzelor ce au generat adoptarea soluțiilor de achitare, permite a le sistematiza în trei categorii:

1) aprecierea de către instanța de judecată a probelor potrivit *art.101-104 din Codul de procedură penală*, dând prioritate probelor apărării în detrimentul probelor acuzării, aprecierea diferită, în majoritatea cazurilor unilaterală, neobiectivă și fără o analiză corespunzătoare a probelor sau, în general, fără o apreciere a acestora, ori se constată că, instanțele de judecată în mod neîntemeiat resping acele probe administrate de către acuzare și își întemeiază soluțiile de achitare în mare parte bazându-se pe versiunile înaintate de către partea apărării.

Asemenea situații cel mai frecvent se admit de judecători în procesul examinării cauzelor penale din domeniul corupției (*art. 324, 325 din Codul penal*) sau circuitului ilegal al drogurilor, în scop de comercializare (*art.217¹ din Codul penal*) ori infracțiunilor de escrocherie (*art. 190 din Codul penal*). Acțiunile inculpaților sunt superficial motivate prin invocarea pretensei provocări fie din partea victimelor a acțiunilor de extorcare, fie ale agenților sub acoperire, existența relațiilor civile, ca ulterior, examinând minuțios și în evoluție toate acțiunile făptuitorilor, instanțele ierarhic

superioare să caseze aceste sentințe;

2) prestația procurorilor la instrumentarea cauzelor penale, expedierea în instanța de judecată a cauzelor penale în lipsa unor probe suficiente pentru obținerea condamnării sau a cauzelor penale cu omisiuni procesuale, precum și fără efectuarea tuturor acțiunilor de urmărire penală ce se impuneau, inclusiv cu întocmirea ordonanțelor de punere sub învinuire sumare, fără indicarea tuturor aspectelor indicate la *art.281 din Codul de procedură penală*, cu încălcarea normelor și termenelor procedurale, etc.

3) comportamentul participanților în proces, la caz poate fi enunțată schimbarea declarațiilor de către partea vătămată sau martori, imposibilitatea aducerii și audierii acestora în ședința de judecată din cauza plecării lor peste hotare, concluziile divergente ale expertizelor judiciare suplimentare sau repetate (în special cele medico-legale) numite pe parcursul judecării cauzei, etc.

Modul în care evoluează judecarea în timp a cauzelor penale în care au fost pronunțate hotărârile de achitare, a demonstrat că pentru a avea un tablou real al ponderii hotărârilor de achitare din numărul total al cauzelor examinate, este necesar un ciclu de aproximativ 3-5 ani. Or, datorită dificultăților care apar la judecarea cauzelor cu inculpați achitați, de mai multe ori instanțele ierarhic superioare dispun rejudecarea cauzelor penale, iar pe cale de consecință, o hotărâre de achitare devine irevocabilă după aproximativ 3-5 ani sau chiar mai mult.

4.1.6. Încetarea procesului penal

Comparativ cu anii precedenți, în anul 2022 se constată o creștere esențială a numărului sentințelor de încetare a procesului penal în instanțele de judecată, fapt determinat direct de aplicarea *Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr.243, din 24.12.2021*, cât și încetarea procesului penal pe motivul expirării termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Din numărul total al cauzelor examinate – **11 199** sentințe, pe parcursul anului 2022 instanțele de judecată au pronunțat **3016** hotărâri de încetare a procesului penal în privința a **3672** persoane, ceea ce constituie o pondere de **26,9%**, pe când în anul 2021 au fost emise - **1575** sentințe de încetare, în privința a **1839** persoane, ceea ce constituie doar **12,5%** din numărul total al cauzelor examinate, iar în anul **2020** - **1208** sentințe de încetare în privința a **1434** persoane, ceea ce constituie **12,11%** din numărul total de sentințe adoptate.

Datele statistice comparative pe parcursul anilor 2020-2022, privind pronunțarea de către instanțele de judecată a sentințelor de încetare a procesului penal, sunt reflectate în tabelul ce urmează:

Anul	Total sentințe pronunțate în instanțe de judecată	Total sentințe de încetare a procesului penal	% sentințelor de încetare din coloana 1	Art. 109 CP	Art. 54 CP	Art. 55 CP	Art.60 CP	Art. 391 alin. (1) pct.2,3,4,5,6 CPP	Art. 107 CP
2022	11199	3016	26,9 %	482	7	34	456	171	1866
2021	12439	1575	12,5 %	708	19	68	472	143	146
2020	9974	1208	12,11 %	585	12	38	293	106	146

Din numărul total al proceselor penale încetate în instanțele de judecată pe parcursul anului 2022:

- **16,01%** - au la bază motivul împăcării părților – **482** sentințe;
- **15,14%** - reprezintă încetări în legătură cu intervenirea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală – **456** sentințe;
- **5,5%** - sentințe de încetare a procesului penal în temeiul *art.391alin.(1) pct.3), 4), 5)* și *6) Cod de procedură penală* – **171** sentințe;
- **1,13%** - constituie liberare a persoanelor de răspundere penală cu tragerea acestora la răspundere contravențională – **34** sentințe;
- **0,23%** - constituie liberarea minorilor de răspundere penală – **3** sentințe;
- **61,97%** - reprezintă sentințele de încetare a procesului penal în baza intervenirii actului de amnistie (*art.107 Cod penal*) – **1866** sentințe.

Analiza datelor statistice atestă că, pentru perioada anului 2022, comparativ cu anul precedent, se constată o descreștere a numărului persoanelor în privința cărora procesul penal a fost încetat în instanțele de judecată în temeiul *art.55 Cod penal*.

Astfel, dacă pe parcursul anului 2021, au fost pronunțate **68** sentințe de încetare a procesului penal în temeiul *art.55 Cod penal*, cea ce constituie **4,3%**, atunci în anul 2022 au fost emise **34** hotărâri, ce constituie aproximativ **1,13 %** din numărul total de sentințe de încetare.

Se atestă o descreștere esențială a sentințelor de încetare a procesului penal în temeiul *art.109 Cod penal*, comparativ cu anul 2021 când au fost adoptate **708** sentințe în baza acestui temei legal, iar în anul 2022 – **482** sentințe.

Acest fenomen se explică prin faptul că, în anul 2022 s-a aplicat și a crescut impunător numărul de sentințe de încetare în baza actului de amnistie, care s-a aplicat cu prioritate de către instanțele de judecată.

Din numărul total al proceselor penale încetate în instanțele de judecată, în perioada anului 2022 (**3016** sentințe) – **16,8 %** din procesele penale au fost încetate în legătură cu intervenirea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală (**427** sentințe). În descreștere comparativ cu perioada anului 2021, când au fost adoptate **472** sentințe cu această soluție.

Cele mai multe sentințe de încetare a procesului penal în legătură cu expirarea termenului de prescripție reglementat la *art. 60 Cod penal*, se atestă a fi pronunțate cu participarea procurorilor din Oficiul de reprezentare a învinuirii în instanțele de judecată din cadrul Procuraturii mun. Chișinău – **96** sentințe, Procuraturii raionul Ialoveni- **30** sentințe, Procuraturii UTA Găgăuzia, Oficiul Comrat - **27** sentințe, Oficiul Ciadîr-Lunga – **20** sentințe, Procuraturii mun. Bălți – **18** sentințe.

Practica existentă în contextul subiectului menționat, denotă o poziție de aplicare neuniformă de către instanțele de judecată a legii penale ce vizează instituția prescripției tragerii la răspundere penală.

În acest sens, au fost constatate cazuri în care instanțele de judecată, în situația expirării termenelor de prescripție prevăzute la *art. 60 din Codul penal*, prin sentințele pronunțate, fie au recunoscut inculpații vinovați în comiterea infracțiunilor incriminate, cu liberarea acestora de pedeapsă penală, fie au dispus încetarea proceselor penale în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Pe acest aspect a fost sesizată de către Procurorul General cu recurs în interesul legii Curtea Supremă de Justiție, care după o examinare îndelungată, de mai mult de un an, a respins sesizarea. Totuși, asupra speței fiind emisă și o opinie separată a doi judecători, care au susținut propunerea Procuraturii Generale.

Efectuând o analiză a cauzelor și condițiilor care au determinat expirarea termenului de prescripție privind tragerea la răspundere penală, am statuat asupra faptului că, acest fenomen se datorează mai multor factori și anume:

- conduita și comportamentul părților în proces;
- neprezentarea inculpaților și avocaților în ședințele de judecată, inclusiv în scopul tergiversării termenului de examinare, care determină ulterior expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală;
- termenele îndelungate de numire a ședințelor de judecată, lipsa magistraților din instanțe, condiționată de eliberarea și transferarea judecătorilor.

Delimitând sentințele de încetare emise în baza *art. 60 Cod penal*, pronunțate cu participarea procurorilor din Procuratura raionului Ialoveni, după categoriile de infracțiuni, s-a constatat că majoritatea cazurilor au fost adoptate aferent infracțiunilor prevăzute la *art. 264/1 Cod penal*.

Astfel, din cele **30** sentințe de încetare a procesului penal, conform *art.60 Cod penal*, pronunțate de Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni, cu participarea procurorilor din Procuratura raionului Ialoveni, **22** sentințe au fost de încetare a procesului penal în privința persoanelor care au comis infracțiuni prevăzute de *art.264/1 Cod penal*.

În perioada de referință, din **171** sentințe de încetare a procesului penal pronunțate cu participarea acuzatorilor de stat din cadrul Procuraturii UTA Găgăuzia, în **68** cazuri au fost adoptate sentințe de încetare a procesului penal în legătură cu intervenirea termenelor de prescripție.

Din numărul total al cauzelor penale încetate cu liberarea persoanelor de răspundere penală în baza *art.60 Cod penal*, majoritatea se atribuie la infracțiunea prevăzută de *art.264/1 CP* – **62** sentințe de încetare și anume:

Procuraturi/articole	Art.264 ¹ alin. (1)	Art.264 alin. (3)	Art.264 alin. (4)	Art.311 alin. (1)	Art.287 alin. (2) lit. b)	Art.276 alin. (1)	Art.332 alin. (1)
UTA Găgăuzia, oficiul Central	3	6					
UTA Găgăuzia, oficiul Comrat	7	19	1				
UTA Găgăuzia, oficiul Vulcănești	5	3		1	1	2	
UTA Găgăuzia, oficiul Ceadâr-Lunga	3	13	2		1		1
TOTAL:	18	41	3	1	2	2	1

Problema cea mai importantă care a influențat în mare parte tergiversarea examinării cauzelor, este numărul insuficient al judecătorilor din Judecătoria.

4.1.7. Tergiversarea examinării cauzelor penale

Gradul de realizare a unuia din principalele drepturi fundamentale ale persoanei de a beneficia de dreptul la un proces echitabil, depinde în mare măsură de faptul cum autoritățile statului asigură examinarea cauzelor penale în termene rezonabile.

Art.6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, impune statelor contractante să-și organizeze sistemul judiciar astfel încât instanțele de judecată să poată îndeplini fiecare dintre cerințele sale (*Abdoella împotriva Țărilor de Jos, pct. 24; Dobbartin împotriva Franței, pct. 44*). Deși o supraîncărcare temporară a rolului instanței de judecată nu angajează răspunderea autorităților în cazul în care acestea o adoptă, cu promptitudinea necesară, măsuri adecvate pentru a remedia o astfel de situație excepțională (*Milasi împotriva Italiei, pct. 18; Baggetta împotriva Italiei, pct. 23*), supraîncărcarea invocată de autorități și diferitele măsuri luate pentru a remedia situația au rareori o pondere decisivă pentru Curte (*Eckle împotriva Germaniei, pct. 92*).

Examinarea datelor statistice din sistemul informațional al Procuraturii Generale la 01.01.2023 indică asupra unei situații alarmante aferent numărului de cauze penale restante ce se află în curs de examinare în instanțele de judecată (de fond):

Perioada	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Cauze/ inculpați	2998/4161	4177/5821	5182/7429	5401/315	7045/9694	9484/12580	12359/15850

Pe parcursul anilor, deși se constata o creștere cu aproximativ **20-30%** anual a numărului cauzelor penale restante, în anul 2019 rata de creștere a fost una ne semnificativă constituind doar **4%**, iar numărul persoanelor inculcate fiind chiar în descreștere cu **1,5%**, în anul 2020 situația radical s-a schimbat, rata de creștere constituind **23%** în cazul numărului de cauze penale și **25%** privind numărul persoanelor inculcate, în anul 2021 această creștere a fost și mai mare, constituind deja **34%** în raport cu numărul cauzelor penale și **30%** aferent numărului persoanelor inculcate, iar în anul 2022 această creștere a fost de **30%** în raport cu numărul cauzelor penale și **26%** aferent numărului persoanelor inculcate, din care se atestă că: **2748** cauze penale în privința a **3394** inculpați se examinează de către instanțele de judecată mai mult de **12 luni**, **1278** cauze în privința a **1705** inculpați - se examinează mai mult de **2 ani**, iar **1887** cauze penale în privința a **3415** cauze - se află pe rolul instanțelor de judecată pentru examinare în fond mai mult de **3 ani**.

La 30.12.2022, Procuratura mun. Chișinău, reprezenta acuzarea în numele statului, pe **4467** de cauze penale în privința a **5475** persoane, dintre care **839** cauze erau cu termen de examinare judiciară mai mare de **3 ani**, ceea ce constituia peste **44%** din numărul total de cauze pe anul 2021 care se examina mai mult de **3 ani** în fond de către întreg sistemul de judecătoria.

Prin comparație, la 31.12.2021, Procuratura mun. Chișinău, reprezenta acuzarea pe **4097** cauze penale în privința a **5141** persoane, din care, **529** cauze erau cu termen de examinare judiciară mai mare de **3 ani**. Se concluzionează că, în pofida adoptării *Legii nr. 243/2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova* și finalizării proceselor penale la diferite etape de examinare, se impune a evidenția o tendință negativă sub aspectul majorării cu **9%** a numărului cauzelor penale restante ce se află în curs de examinare în instanțele de judecată.

De notat că, o situație alarmantă se atestă și în cazul Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Procuraturii Anticorupție, Procuraturile mun. Bălți, Cahul, Ialoveni, Hîncești, Ștefan Vodă, Ungheni, unde un număr ridicat de cauze penale restante se află în curs de examinare în instanțele de judecată.

În conformitate cu informația furnizată de procuraturile teritoriale și cele specializate au fost identificate și cauze penale a căror examinare în instanțele de fond depășește și **10 ani**. Spre exemplu, s-a stabilit că, la data de 31.12.2022 de către acuzatorii de stat din cadrul Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale acuzarea de stat este susținută pe **3** cauze penale în privința la **7** persoane fizice și o persoană juridică, pe parcursul unei perioade mai mare de 10 ani, respectiv, în cadrul Procuraturii Anticorupție acuzarea de stat este susținută

pe **6** cauze penale în privința la **15** persoane fizice și o persoană juridică, pe parcursul unei perioade mai mare de **10** ani.

În pofida aplicabilității în circa **57%** din cauzele penale examinate a procedurilor simplificate privind acordul de recunoaștere a vinovăției și judecarea cauzelor penale în baza probelor administrate la faza urmăririi penale, creșterea constantă a numărului cauzelor penale cu termen de examinare mai mult de **12 luni** creează premise nu doar pentru încasarea despăgubirilor în legătură cu nerespectarea termenelor rezonabile de examinare a cauzelor dar și intervenirea termenului de prescripție, circumstanță care pe parcursul perioadei de raport a fost invocată de către instanțele de judecată în peste **15%** din sentințele de încetare a procesului penal, ceea ce reprezintă **456** sentințe adoptate cu referire la prevederile *art. 60 din Codul penal* din numărul total de **3016** sentințe de încetare adoptate în privința a **3672** inculpați,

Procurorii din cadrul Procuraturii mun. Chișinău, pe parcursul anului 2022 au înaintat doar **18** cereri de accelerare (**12** admise și **6** respinse) în adresa Judecătoriei Chișinău, deși au susținut acuzarea în perioada raportată în **6560** cauze penale.

S-a constatat că, cele mai frecvente tergiversări au loc de regulă, în cauzele ce implică mulți participanți, fiind complicată sincronizarea participării tuturor, iar efectuând o analiză a factorilor și condițiilor care au determinat tergiversarea examinării cauzelor penale, ajungem la concluzia că nu există o determinantă anume ce ar influența dinamica acestora, iar aprecierea circumstanțelor de fapt ale fiecărei cauze penale în parte, ne permite a pune în evidență principalii factori și condiții obiective, care influențează examinarea judiciară îndelungată și, pe cale de consecință, a amânării cauzelor penale, inclusiv cu inculpați în stare de arest preventiv, după cum urmează:

- complexitatea cauzelor penale care implică efectuarea unui volum mare de lucru în instanța de judecată, inclusiv și generat de conexarea altor cauze penale pe parcursul cercetării judecătorești;
- contestarea în ședința preliminară, a legalității probelor administrate la etapa de urmărire penală, invocarea nulității acestora, abuzarea cu rea-credință de formularea cererilor repetitive de recuzare etc.;
- conduita instanței de judecată la numirea dosarelor penale spre examinare, în unele cazuri ca rezultat al volumului mare de lucru al judecătorilor, ședințele de judecată fiind amânate la intervale de timp cuprinse între 2 și 3 luni, inclusiv în rezultatul intervenirii concediilor anuale de odihnă ale participanților la proces;
- lipsa magistraților din instanțe, condiționată de transferul sau eliberarea din funcție a judecătorilor, ce la rândul său generează o încărcătură extrem de mare *per* judecător;
- ridicarea excepțiilor de neconstituționalitate din partea apărării;

- necesitatea acumulării probelor suplimentare, în cazul urmăririi penale incomplete, sau la solicitarea apărătorului inculpatului sau părții vătămate, inclusiv numirea expertizelor, efectuarea căroră durează;
- neprezentarea în proces a părților, martorilor și apărătorilor;
- în cazul neprezentării în ședințe a părților vătămate, martorilor, să antreneze în executarea procedurilor de citare organele Ministerului Afacerilor Interne, inclusiv prin utilizarea prevederilor *art.199 din Codul de procedură penală* - aducerea silită;
- în cazul neprezentării nemotivate în ședințele de judecată a martorului, expertului, specialistului, interpretului, traducătorului sau apărătorului legal citați la instanță și neinformarea acestora despre imposibilitatea prezentării, când prezența lor este necesară, procurorii vor solicita instanțelor de judecată sancționarea acestora cu amendă judiciară în cazul în care absența acestora a dus la cheltuieli judiciare suplimentare.

Totodată, rămâne o problemă dispunerea nelimitată a soluțiilor de rejudecare, atât de către Curtea Supremă de Justiție în ordine de recurs ordinar, cât și de către Curțile de Apel, care în unele cazuri fiind dispuse chiar mai mult de 3 sau 4 ori, epuizează părțile vătămate și martorii, creând impedimente pentru asigurarea prezenței lor în instanțe.

Pentru anul 2023, activitatea procuraturii se va concentra în continuare pe activitatea de acordare a ajutorului practic și metodic în vederea diminuării fenomenului tergiversării judecării cauzelor penale.

În scopul evitării pericolului încălcării termenului rezonabil la faza examinării judiciare a cauzelor penale, în anul 2022 de către Secția judiciar-penală a Procuraturii Generale a fost elaborat proiectul unei circulare care are drept scop evidențierea unor aspecte cu referire la acțiunile ce urmează a fi întreprinse de către acuzatorii de stat. În acest sens, a fost pregătit inclusiv un model de cerere privind accelerarea procedurii de judecare a cauzei penale și un model de demers privind fixarea consecutivă a ședințelor de judecare a cauzei penale.

4.1.8. Reabilitarea victimelor represiunilor politice

În scopul executării prevederilor *art.5 alin.3) și 5² din Legea RM nr.1225-XII din 8 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice*, în vederea executării atribuțiilor sale, Procuratura Generală are competențe de constatare și verificare a dosarelor (aflate la păstrare în arhivele Ministerului Afacerilor Interne, Serviciul de Informații și Securitate, cât și în Arhiva Națională), în care au fost adoptate hotărâri ale organelor judiciare și extrajudiciare referitor la persoanele indicate la *art.3 din Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice*, adică aplicarea represiunilor politice față de cetățeni pe motive politice, naționale,

religioase sau sociale sub formă de privațiune de libertate, deportare, expulzare și alte măsuri de constrângere.

Reieșind din atribuțiile prevăzute de *art.7 din Legea nr.1225/1992*, Procuratura Generală, examinează materiale și dosare parvenite de la SIS, fără cereri de reabilitare, având dreptul de a adopta decizii în problema dată, inclusiv asupra cărora nu au fost depuse cereri.

Activitatea în domeniul reabilitării victimelor represiunilor politice, de către Procuratura Generală, se desfășoară și în conformitate cu competențele atribuite prin *Legea RM nr.296-XIII din 23.11.1994 „Cu privire la interpretarea unor prevederi ale Legii privind reabilitarea victimelor represiunilor politice”* (modif. prin hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 12.01.2021), prin care a fost declarată neconstituțională sintagma „copiii persoanelor supuse represiunilor care s-au născut în locurile de represiune sau în drum spre ele se consideră copii proveniți din căsătoria încheiată până la represiune” din *art.1 alin.(2) al Legii R.M. nr.296-XIII din 23 noiembrie 1994*, pentru interpretarea unor prevederi ale *Legii privind reabilitarea victimelor represiunilor politice* și care ulterior a fost modificat în temeiul Hotărîrii Curții Constituționale nr.2 din 12.01.2021; prevederi ale *Codului de procedură penală*; pct.29 din *Ordinul Procurorului General nr. 2/21 din 02.01.2018 „Cu privire la organizarea activității procurorilor în domeniul reprezentării învinuirii în instanțele judecătorești”*.

Astfel, la cerere sau din oficiu, Procuratura Generală constată și verifică dosarele persoanelor care, în perioada dintre 07.11.1917 și 23.06.1990, au fost supuse represiunilor politice și asupra cărora au fost luate hotărâri ale organelor judiciare și extrajudiciare, și fie formulează o concluzie privind reabilitarea cu eliberarea certificatului respectiv, fie refuză reabilitarea, fie pregătește proiectul recursului în anulare.

Pe parcursul anului 2022, din **8** cereri restante de reabilitare din 2021 și cele - **182** parvenite în anul 2022, de la persoanele supuse represiunilor politice, moștenitorii acestora sau de alte persoane fizice sau juridice interesate privind eliberarea certificatelor, de către Procuratura Generală, au fost soluționate **168** solicitări, dintre care au fost admise **86** cereri, cu întocmirea a **61** concluzii de reabilitare și eliberare a **75** certificate de reabilitare. Totodată, s-a refuzat admiterea cererilor pe motiv că contravin prevederilor *Legii privind reabilitarea victimelor represiunilor politice* în **77** cazuri, cu expedierea explicațiilor de rigoare referitoare la modalitatea stabilirii faptului represiunii politice pe cale judiciară din lipsa temeiurilor de reabilitare, restituirea bunurilor confiscate sau recuperarea valorii acestora, ca urmare a aplicării represiunilor politice.

În conformitate cu prevederile *art.3 pct.(d)* și *art.5¹* al *Legii nr.1225/1992*, în adresa MAI conform competenței, pentru examinare au fost remise **6** petiții.

Necesită de menționat că, întru adoptarea soluțiilor întemeiate și motivate pe petițiile înaintate pe domeniul de reabilitare, au fost adresate **208** solicitări organelor de resort pentru remiterea în Procuratura Generală a dosarelor de condamnare sau deportare.

În rezultatul studierii dosarelor parvenite, privind aplicarea represiunilor politice, au fost întocmite și remise petiționarilor răspunsuri, cu restituirea cauzelor în adresa MAI, SIS și Arhiva Națională.

După cum este indicat *supra* în baza Hotărârii Curții Constituționale nr.2 din 12.01.2021, *art.1 alin.(2) al Legii R.M. nr.296-XIII din 23 noiembrie 1994*, pentru interpretarea unor prevederi ale *Legii privind reabilitarea victimelor represiunilor politice*, a fost declarată neconstituțională sintagma „copiii persoanelor supuse represiunilor care s-au născut în locurile de represiune sau în drum spre ele se consideră copii proveniți din căsătoria încheiată pînă la represiune”. Or, victime ale represiunilor politice se consideră și copiii care s-au născut în locurile de represiune sau în drum spre ele, dacă măcar unul din părinți este victimă a represiunilor politice.

Odată cu intrarea în vigoare la 12.01.2021 a prevederilor legale enunțate, și modificarea ulterioară în temeiul Hotărârii Curții Constituționale nr.2 din 12.01.2021 a *art.1 alin.(2) al Legii R.M. nr.296-XIII din 23 noiembrie 1994*, categoriile de persoane sus-menționate, la care anterior le-a fost refuzată reabilitarea, s-au adresat repetat în Procuratura Generală, fiind constatat temei legal de întocmire a concluziei de reabilitare și a certificatului de reabilitare. Ca urmare, în anul 2022 au parvenit spre examinare **182** cereri din această categorie.

Potrivit *art.4* din Legea nr.1225/1992 „Nu pot fi reabilitate persoanele care au fost condamnate legitim pentru săvârșirea crimelor de genocid, contra păcii, umanității sau pentru săvârșirea infracțiunilor de drept comun, precum și persoanele recunoscute vinovate de falsificarea dosarelor penale în această perioadă sau care au participat nemijlocit la represiuni politice, chiar dacă ele însăși au fost ulterior supuse represiunilor”.

Conform prevederilor *art.4, 52* din *Legea RM nr.1225-XII din 08.12.1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice*, Procuraturii Generale expres îi sunt atribuite competențe cu drept de a adopta decizii, a refuza reabilitarea, pe motivul lipsei temeiurilor prevăzute de lege.

Necesită de menționat că, pe dosarele penale parvenite de la Serviciul de Informații și Securitate spre studiere și adoptarea deciziilor corespunzătoare, (inclusiv, dosare în privința persoanelor, asupra cărora au fost luate hotărâri ale organelor judiciare și extrajudiciare) - în scopul reabilitării persoanelor condamnate din motive politice, cât și în baza cererii de reabilitare, depusă nemijlocit de persoana condamnată, pentru eschivare de la înrolarea în serviciul militar pe motive religioase, de către Procuratura Generală au fost declarate la Curtea Supremă de Justiție **46**

recursuri în anulare împotriva hotărârilor judecătorești ilegale, adoptate în privința a **49** persoane, fiind solicitată casarea, încetarea proceselor penale cu reabilitarea persoanelor.

Totodată, prin *Legea nr.1225-XII din 08.12.1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice*, Procuraturii Generale i-au fost atribuite în temeiul *art.3 lit.f)* competențe de reabilitare în privința persoanelor internate în lagărele de concentrare sau de control și filtrare sovietice pentru participare prin mobilizare la cel de-al doilea Război Mondial (PFL), cu formularea concluziilor de reabilitare sau după caz, de refuz (aflate la păstrare în arhiva SIS).

Ca rezultat al studierii în anul 2022 a celor **231** dosare din această categorie în privința a **83** persoane, au fost întocmite concluzii de reabilitare, fiind declarate nevinovate și reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, astfel fiind considerate victime a represiunilor politice, iar în celelalte cazuri, s-a refuzat reabilitarea acestora, din lipsa temeiurilor legale, cu restituirea dosarelor în adresa SIS.

Reieșind din atribuțiile menționate, în perioada de referință la cerere sau din oficiu, de către Procuratura Generală au fost studiate și verificate în total **198** dosare de arhivă (dosare de condamnare și deportare, parvenite de la MAI și SIS în legătură cu examinarea cererilor de reabilitare, dosare penale parvenite de la SIS /fără cereri/ spre studiere și luarea deciziilor de reabilitare, și materiale control și filtrare), parvenite de la MAI, SIS sau după caz de la Arhiva Națională.

Pe parcursul anului 2022, au fost efectuate și alte activități, cum ar fi primirea în audiență a **20** cetățeni pe problemele de reabilitare, explicarea prevederilor legislației în vigoare persoanelor supuse represiunilor politice sau persoanelor interesate în reabilitarea rudelor, ori restituirea averii, ca urmare a aplicării represiunilor politice sau, acordarea altor înlesniri.

4.1.9. Aplicarea confiscării speciale

Urmare a analizei informațiilor statistice prezentate de către procuraturile teritoriale și specializate, s-a stabilit că în perioada anului 2022, instanțele de judecată (instanțele de fond) au pronunțat în total **188** de sentințe cu dispunerea confiscării speciale în condițiile *art.106 Cod penal*, a bunurilor rezultate din infracțiuni sau folosite la comiterea infracțiunilor, valoarea totală a bunurilor confiscate constituind suma de **15 405 017.3 lei**.

Cel mai mare număr de sentințe prin care instanțele de judecată au dispus confiscarea specială au fost pronunțate pe dosarele penale instrumentate de procuraturile specializate: Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale - au fost pronunțate **47** de sentințe, cu dispunerea confiscării bunurilor cu valoarea totală de **5 621 252,44 lei** și Procuratura Anticorupție fiind pronunțate **70** sentințe, cu dispunerea confiscării bunurilor în sumă

totală de **5 648 589 lei**, iar cu participarea procurorilor din cadrul Oficiului reprezentare a învinuirii în instanța de judecată din cadrul Procuraturii mun. Chișinău – **36** sentințe cu dispunerea confiscării bunurilor în sumă totală de **1 261 955,6 lei**. Prin urmare cu concursul a trei procuraturi, au fost confiscate **81%** din numărul total al valorilor/bunurilor confiscate în cadrul tuturor cauzelor penale examinate.

Informația relevantă în ansamblu se prezintă conform Tabelului *infra*:

Valoarea cumulativă în lei a bunurilor confiscate	Spălarea banilor (art.243 CP)	Finanțarea terorismului (art.279 CP) ș.a. legate de terorism	Participarea la grupuri criminale organizate (art.282, 283, 284 CP)	Trafic de ființe umane, copii și migranți (art.165, 167, 168, 206, 208, 220, 362 ¹ CP)	Trafic ilicit de droguri (art.217 – 217 ⁶ , 218, 248 alin.(2), 322, CP)	Trafic ilicit de arme (art.290, 292 CP)	Corupere, mituire (art.191 alin.(2) lit.d), 256, 324-328, 330 ² 333 – 335 CP)	Falsificare de bani, titluri de valoare, carduri ș.a instrumente de plată (art.236, 237 CP)	Contrabandă și eschivare de la achitarea dr. de import (art.248, 249 CP)	Evaziuni fiscale (244, 244 ¹)	Alte infracțiuni
15405017.3	-	-	-	451834.51	1439490.64	6466	5791359	82000	3151039.55	754925.5	3727902.1

Conform analizei efectuate, s-a constatat că de către instanțele de fond au fost aplicate prevederile *art.106¹ Cod penal*, fiind dispusă confiscarea extinsă asupra bunurilor în valoare totală de doar **2101 lei**.

Analiza practicii judiciare la capitolul dat denotă faptul că solicitările acuzatorilor de stat privind aplicarea prevederilor *art.106* și *106¹ Cod penal* se resping în mare parte deoarece în opinia instanțelor judecătorești lipsesc temeiurile de confiscare a bunurilor (în majoritatea cazurilor a mijloacelor de transport), or aplicarea confiscării speciale ar crea un raport de disproporționalitate dintre fapta comisă cu măsura aplicată pentru realizarea interesului general și protecția acordată individului, invocând totodată dispozițiile *art.46 din Constituția Republicii Moldova*.

Totuși, în practica judiciară în principiu s-a conturat opinia referitor la aplicarea confiscării speciale în privința mijloacelor de transport recunoscute drept corpuri delictive în cazul comiterii infracțiunilor prevăzute de *art.248 Cod penal*, care este guvernată de principiul proporționalității, și stabilește echilibrul dintre rezonabilitatea restricțiilor aplicate unei persoane și a drepturilor lezate.

Reiterăm poziția în partea ce ține de subiectul vizat, privind continuitatea acțiunilor în vederea asigurării confiscării veniturilor infracționale, care permanent va constitui în activitatea

Procuraturii un obiectiv de bază, realizarea căruia poate fi atins prin orientarea corectă a instanțelor de judecată în vederea aplicării prevederilor *art.106* și *art.106¹* din *Codul penal*.

4.2. Activitatea judiciară în materie non-penală

4.2.1. Activitatea judiciară în materie de proces contravențional

În perioada anului 2022, procuraturile teritoriale și specializate au intentat **1485** proceduri contravenționale și au examinat, inclusiv în instanța de judecată **871** proceduri contravenționale. Au fost transmise în instanțele de judecată, pentru examinare conform competenței **241** cauze contravenționale. Din ele, în **103** de cazuri au fost adoptate decizii de sancționare a contravenienților, **18** au fost încetate. Restul cauzelor se află la etapa examinării.

De către procurori nemijlocit s-au adoptat soluții în **630** cauze, iar în **548** de procese au fost aplicate amenzi în sumă de **1.109755** lei. Din numărul total de **630**, în **50** de cauze s-a dispus încetarea procesului contravențional în baza temeiurilor stabilite la *art.441 Cod contravențional*.

În **479** de cazuri procesele contravenționale intentate au fost expediate pentru examinare conform competenței agenților constatori. De asemenea, au fost înaintate **14** contestații împotriva deciziilor agentului constator și **4** recursuri împotriva hotărârilor judecătorești, toate fiind admise.

4.2.2. Activitatea judiciară în materie civilă și de contencios administrativ

La nivel național, de către procuraturile teritoriale și specializate în perioada de referință au fost înaintate **12** acțiuni în valoare totală de **392056** lei, dintre care au fost examinate **5** acțiuni, în valoare de **324 227** lei. Din numărul total al acțiunilor au fost examinate și admise **2** acțiuni cu valoarea de **285.281 lei**.

În procedurile de contencios (de drept comun și contencios administrativ) procurorii au participat la examinarea judiciară în **243** dosare.

Categoriile acțiunilor civile finalizate cu adoptarea hotărârilor, la care au participat procurorii în anul 2022 sunt:

- **10** acțiuni intentate de procuror în ordinea art. **71** Cod procedură civilă;
- **126** acțiuni (**46** – instanța de fond și **80** în instanța de apel) în baza *Legii privind repararea prejudiciului de către stat persoanelor ce au fost supuși urmăririi și răspunderii penale (Legea nr. 1545 din 25.02.1998)*;
- **19** acțiuni (**10** – instanța de fond și **9** în instanța de apel) în baza *Legii privind repararea prejudiciului de către stat pentru încălcarea termenului rezonabil (Legea nr. 87 din 21.04.2011)*;

- **20** acțiuni (**15** instanța de fond și **5** în ordine de apel) în procedurile de contencios administrativ conform *Codului administrativ*;

- **16** acțiuni (**12** – instanța de fond, **4** – în instanța de apel) în care s-a invocat direct aplicarea *Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului*.

Pe parcursul perioadei nominalizate procurorii au participat în **1065** de ședințe judecătorești, la examinarea a **243** cauze civile/contentencios administrativ și în procedură de control prejudiciar al soluțiilor adoptate în procesele penale. Din ele, a fost asigurată participarea în instanțele de fond în **104** de dosare, în ordine de apel în **112** de cauze și în **27** cazuri în ordine de recurs. De asemenea procurorii au înaintat **135** cereri de apel și **75** cereri de recurs asupra încheierilor și hotărârilor judecătorești.

4.2.3. Activitatea judiciară pe domeniul de implementare CEDO

Pe parcursul anului 2022, în privința Republicii Moldova, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a pronunțat **37** hotărâri. Suma prejudiciilor pe care Guvernul Republicii Moldova a fost obligat să le achite reclamanților în anul 2022 este de **426.245** euro față de **478.511** euro în anul 2021.

Potrivit hotărârilor pronunțate, principalele drepturi încălcate se numără:

- *Articolul 3 – interzicerea torturii*;
- *Articolul 5 – dreptul la libertate și la siguranță*;
- *Articolul 6 - dreptul la un proces echitabil*;
- *Articolul 8 - dreptul la respectarea vieții private și de familie*;
- *Articolul 13 - dreptul la un remediu efectiv*;
- *Articolul 1 din Protocol 1 - dreptul la protecția proprietății*.

Majoritatea violărilor constatate în 2022 se referă la activitatea judecătorilor. Din cele **49** de violări ale CEDO (**50%**) se referă la un singur articol al CEDO - *art. 6 (dreptul la un proces echitabil)*, **10** din aceste violări se referă la anularea hotărârilor judecătorești irevocabile.

Cele mai importante și de rezonanță, din punct de vedere juridic, hotărâri pronunțate în 2022, se numără cauzele *Boboc și alții vs. Republica Moldova*, *NIT vs Republica Moldova* etc.).

Decizii ale CtEDO în temeiul *art.37* din *Convenție*, prin care să fie admise acorduri de reglementare amiabilă în anul 2022 au fost pronunțate în **4** cazuri și **6** declarații unilaterale formulate de Guvern și acceptate de CtEDO - suma care urmează a fi achitată în baza acestor decizii este de **12450** EURO, ceea ce indică o scădere față de anii precedenți. De asemenea, se observă o creștere semnificativă a numărului cererilor respinse de CtEDO. Astfel, În anul 2022 au

fost declarate inadmisibile și au fost radiate peste **33** cereri, de pe rolul Curții Europene a Drepturilor Omului

În anul 2022, Procuratura Generală a întocmit avize în procedurile de reglementare amiabilă inițiate pe 7 dosare. Pe lângă acestea, au fost examinate **20** de demersuri ale Agentului Guvernamental.

CAPITOLUL V. ACTIVITATEA DE COOPERARE, ASISTENȚĂ JURIDICĂ INTERNAȚIONALĂ ȘI INTEGRARE EUROPEANĂ

5.1. Activități privind integrare europeană și cooperare internațională

În legătură cu depunerea la 03.03.2022 a cererii de aderare la Uniunea Europeană (UE), Republica Moldova (RM) a primit două mari Chestionare, în completarea cărora Procuratura a fost implicată direct și responsabil. În cadrul primului chestionar Procuratura a pregătit informații pentru 64 de întrebări, pentru cel de al doilea Chestionar au fost pregătite răspunsuri pentru 30 de întrebări.

Ca urmare prin decizia 17.06.2022 a Comisiei Europene, aprobată prin decizia din 23.06.22 a Consiliului European a fost acceptat statutul de țară candidat la UE pentru Republica Moldova. Totodată prin ambele hotărâri s-a propus ca Republica Moldova să realizeze o serie de măsuri în acest context¹⁵.

În baza documentelor menționate mai sus, Comisia Națională pentru Integrare Europeană a aprobat la 04.08.2022 un Plan de acțiuni pentru implementarea măsurilor propuse de către Comisia Europeană în Avizul său privind cererea de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană.

În baza acestui Plan, prin *Ordinul Procurorului General interimar nr.71/12 din 14.09.2022* a fost aprobat *Planul instituțional de acțiuni*, în care se reflectă măsurile de realizat, indicatorii de performanță, subdiviziunile responsabile de executare și termenii de executare și raportare.

În același context, la 22 august 2022 la Bruxelles a fost aprobat *Programul de Asociere dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova pentru anii 2021 – 2027*, la avizările repetate a cărui Procuratura a participat în ultimii doi ani.

Reprezentanții Procuraturii au participat la ședința Comitetului de Asociere RM -UE (17.06.2022, Bruxelles), Reuniunea ordinară a Dialogului Republica Moldova – Uniunea Europeană privind Drepturile Omului (19.10.22, Bruxelles) și Reuniunea Subcomitetului Republicii Moldova – Uniunea Europeană pentru Libertate, Securitate și Justiție (Subcomitetul LSJ) (20.10.22, Bruxelles) la care au prezentat informații asupra derulării investigărilor de anvergură pe "Frauda bancară", "Landromat", în privința unor persoane concrete implicate în acestea dar și consolidarea raporturilor de asistență juridică internațională în materie penală, referitor la investigarea cazurilor sesizate de rele tratamente, aplicarea arestului preventiv și discuții pe unele cazuri concrete.

¹⁵https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/document/download/0e2c1ba2-a821-439a-b697-101014d372c7_en?filename=Republic%20of%20Moldova%20Opinion%20and%20Annex.pdf – paginile 16 și 17

Au fost pregătite și realizate 2 vizite la nivel înalt a delegației din Republica Moldova la instituțiile Uniunii Europene la Bruxelles (19-22.06.2022 și 17-18.11.2022), unde s-au întâlnit cu reprezentanți de înalt rang din cadrul Comisiei Europene (DG NEAR, DG JUST, etc), agențiilor Europene (OLAF), dar și o vizită specială la EPPO. Au fost purtate discuții referitoare la reforma justiției, activitatea Procuraturii și în special în domeniul combaterii corupției, cooperarea cu Eurojust.

În contextul lansării Platformei de suport UE pentru RM la 5 aprilie 2022, au fost transmise MAEIE lista necesităților de susținere tehnică pentru procuraturile specializate legate de investigarea cazurilor de corupție și spălare de bani. Totodată, la a treia ședință a Platformei, la Paris, a participat și Procurorul Anticorupție.

Prin *Hotărârea Guvernului nr. 868/2022* din 14.12.2022 a fost aprobat *Mecanismul de coordonare a procesului de integrare europeană a Republicii Moldova* dar și componența grupurilor de lucru implicate în asigurarea implementării acestuia. Au fost instituite 35 grupuri de lucru, pentru fiecare capitol de negociere a aderării la UE. Din componență grupurilor fac parte experți, angajați din cadrul ministerelor, al altor autorități administrative centrale, al unor autorități publice autonome, precum și al unor instituții publice, prevăzute în *anexa nr.2 din HG nr.868/2022 din 14.12.2022*.

Deși nu este inclusă în grupurile menționate în cadrul procesului de monitorizare, Procuratura la fel ca și alte autorități publice, poate fi solicitată de către conducătorii grupurilor sectoriale pentru prezentarea informațiilor relevante.

Consiliul Europei (CoE)

Pe parcursul anului 2022 a continuat participarea la ședințele Comitetelor de lucru ale Consiliului Europei a experților naționali titulari și supleanți desemnați din cadrul Procuraturii, în special la GRECO, Moneyval, CDPC, PC-OC.

În cadrul procesului de evaluare de către CoE pentru noul Proiect CoE în domeniul combaterii Spălării Banilor și Combaterii Finanțelor Terorismului (AML/CFT) conducerea Procuraturii General a avut o întrevedere cu delegația CoE.

La 22.11.2022 a avut loc ședința Comitetului de coordonare pentru implementarea *Planului de acțiuni RM-CoE*. Procuratura a fost solicitată la domeniul "Drepturile Omului: rezultate și acțiuni în continuare. Au fost menționate activitățile desfășurate în comun cu CoE în cadrul Proiectelor deja existente, în special în domeniul protecției drepturilor persoanei, copilului, combatere tortură etc.

Totodată, la 14.12.2022 în cadrul întrevederii cu echipa de experți ai CoE din cadrul Departamentului pentru executarea hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului, conducerea Procuraturii Generale a purtat discuții aferente unor grupuri concrete de cazuri, inclusiv cazuri separate vs. Republica Moldova, precum și realizarea recomandărilor CtEDO ca urmare a condamnărilor menționate etc.

Parchetul European (EPPO)

La 13 iulie 2022 a fost semnat Acordul de lucru privind cooperarea dintre Procuratura Generală a Republicii Moldova și Parchetul European.

Scopul acordului de lucru este de a facilita schimbul de informații între Părți și cooperarea judiciară în materie penală, care se realizează prin instrumentele multilaterale relevante pentru cooperarea judiciară în materie penală, inclusiv, dar fără a se limita la, Convenția europeană de asistență judiciară în materie penală și protocoalele adiționale la aceasta, precum și Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate și Convenția națională a Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției.

EUROJUST

Cooperarea cu EUROJUST pe parcursul anului 2022 a continuat în următoarele cazuri: solicitări pro active despre descrierea cadrului legal național – 7 (în 2021 – 7); solicitări de asistență inițiate de Republica Moldova - 4 (Ucraina (3) și Suedia (1)) (în 2021 – 5); solicitări legate de investigații penale – 13 (în 2021 – 15); negocierea și semnare a Acordurilor de formare a Echipelor Comune de Investigații (ECI) - 3 (în 2021 – 7); participări la ședințele de coordonare - 10 (în 2021 – 8).

5.2. Asistența juridică internațională în materie penală

Pe parcursul anului 2022, Procuratura a semnat 6 Acorduri de formare a ECI (Echipei comune de investigații), comparativ cu 9 în 2021 și 3 în 2020, după cum urmează:

1. PCCOCS – DIICOT Romania: la 14.01.2022, în un caz de organizarea și favorizarea migrației ilegale. Deja a fost organizată ziua concomitentă de acțiune: <http://procuratura.md/md/newslst/1211/1/8966/>;

2. PCCOCS – Franța: la 01.03.2022 - amenințare cu omor, grup criminal organizat (dosarul Kitaet);

3. PCCOCS – Ucraina: la 19.07.22 – sustragere de surse financiare prin mobil banking;

4. PCCOCS – Romania: la 17.08.22 - Spălare de bani (infrațiune predicat - fraudă Forex);

5. PCCOCS – Ucraina : la 22.11.22 (pe 6 luni) Organizarea migrației ilegale;
6. PCCOCS Sud – Ucraina : la 22.11.22 Organizarea migrației ilegale.

Totodată a fost prelungit termenul de acțiune a Acordurilor ECI semnate cu:

1. Letonia în 2019 (Frauda Bancară) – cu 2 ani;
2. Franța și România în 2021 (trafic de ființe umane) – cu 1 an;
3. Franța în 2021 (trafic de ființe umane, exploatare sexuală) – cu 1 an;
4. România în 2021 (corupere pasivă) – cu 1 an;
5. Italia în 2021 (trafic de ființe umane, exploatare prin muncă) – cu 6 luni.

ECI s-a dovedit a fi un instrument util în investigațiile transnaționale, fiind evitate procedurile birocratice și uneori îndelungate de asistență juridică internațională clasică.

Pe parcursul anului 2022, de către Procuratură au fost examinate:

- **52** cazuri de reținere pe teritoriul Republicii Moldova a persoanelor anunțate în căutare internațională de către autoritățile străine, cu scop de arest în vederea tragerii la răspundere penală sau executarea pedepsei (**19** în anul 2021, **21** în anul 2020), **24** cereri de extrădare primite de la autoritățile statelor străine (**19** în anul 2021, **21** în anul 2020, **18** în anul 2019), dintre care **21** demersuri de extrădare au fost depuse în instanța de judecată (**9** în anul 2021, **13** în anul 2020, **15** în anul 2019), urmate de admiterea a **6** din ele (**5** în anul 2021, **9** în anul 2020, **7** în anul 2019). Restul demersurilor se află la etapa de examinare în instanța de judecată. Un număr de **6** cereri de extrădare primite de la autoritățile competente străine au fost respinse de către Procuratura Generală, din diferite motive prevăzute de legislația procesual-penală a Republicii Moldova (**7** în anul 2021, **8** în anul 2020, **3** în anul 2019);

- **198** informații despre reținerea sau localizarea pe teritoriul altor state a persoanelor, anunțate în căutare de către autoritățile Republicii Moldova (**237** în anul 2021, **248** în anul 2020, **267** în anul 2019). Din numărul total de informații examinate au fost inițiate **46** (**54** în anul 2021, **66** în anul 2020, **83** în anul 2019) demersuri de extrădare. Din cererile inițiate, inclusiv și din anii anteriori, autoritățile străine au admis **33** (**40** în anul 2021, **32** în anul 2020, **26** în anul 2019), **12** au fost respinse (**2** în anul 2021, **15** în anul 2020). Un număr de **42** informații (**53** în anul 2021, **38** în anul 2020, **73** în anul 2019) au fost transmise conform competenței Ministerului Justiției în baza art. 541 alin. (3) CPP.

Procuraturilor teritoriale și specializate le-au fost expediate spre executare **294** cereri de comisie rogatorie (**433** în anul 2021, **332** în anul 2020, **352** în anul 2019) primite de autoritățile competente străine, din totalul de **318** cereri recepționate de Procuratura Generală (**517** în anul 2021, **378** în anul 2020, **394** în anul 2019). Un număr de **17** cereri (**79** în anul 2021, **46** în anul 2020, **42** în anul 2019) au fost restituite autorităților străine fără executare, iar **20** cereri (**21** în anul

2021, **18** în anul 2020, **28** în anul 2019) au fost executate nemijlocit de către procurorii Procuraturii Generale.

Autoritățile naționale au formulat cu scop de inițiere către alte state **319** cereri de comisie rogatorie (**319** în anul 2021, **358** în anul 2020, **352** în anul 2019). Din acest număr, **279** cereri (**288** în anul 2021, **314** în anul 2020, **300** în anul 2019) au fost transmise pentru executare în străinătate. În număr de **40** cereri (**31** în anul 2021, **44** în anul 2020, **52** în anul 2019) au fost restituite organelor de urmărire penală ca fiind necorespunzătoare din punct de vedere a formei și conținutului prevăzute de lege.

Procuratura Generală a recepționat **57** cereri privind preluarea urmăririi penale din străinătate (**41** în anul 2021, **41** în anul 2020, **84** în anul 2019), fiind dispusă admiterea a **51** cazuri (**37** în anul 2021, **38** în anul 2020, **80** în anul 2019). În **5** cazuri (**4** în 2021, **3** în anul 2020, **4** în anul 2019) a fost refuzată preluarea dosarelor pentru continuarea urmăririi penale pe teritoriul Republicii Moldova pe temei de împlinire a termenului de prescripție, a lipsei incriminării faptei sau elementelor constitutive ale infracțiunii de *Codul penal* al Republicii Moldova.

În același timp, din numărul total de **6** cauze penale (**8** în anul 2021, **1** în anul 2020, **16** în anul 2019), aflate în faza de urmărire penală, parvenite în adresa Procuraturii Generale pentru transferul urmăririi penale, **3** cauze (**7** în anul 2021, **1** cauză în anul 2020, **16** în anul 2019) au fost transmise în alte state pentru continuarea urmăririi penale, într-un caz demersul de transfer a fost respins, cu restituirea cauzei penale inițiatorului.

Procurorii au participat la examinarea:

- **38** demersuri (**32** în anul 2021, **29** în anul 2020, **48** în anul 2019 și **124** în anul 2018) privind transferul persoanei condamnate de un stat străin pentru continuarea executării pedepsei, dintre care **29** demersuri (**22** în anul 2021, **20** în anul 2020, **33** în anul 2019 și **103** în anul 2018) au fost admise, iar **2** demersuri (**1** în anul 2021, **4** în anul 2020, **9** în anul 2019 și **1** în anul 2018) a fost respins.

- **45** demersuri (**24** în anul 2021, **30** în anul 2020, **34** în anul 2019, **27** în anul 2018), dintre care au fost admise **6** (**4** în anul 2021, **10** în anul 2020, **8** în anul 2019, **13** în anul 2018) privind recunoașterea hotărârilor penale definitive străine. Un număr de **3** demersuri au fost respinse (**6** în anul 2021, **6** în anul 2020, **5** în anul 2019, **5** în anul 2018) drept motive fiind; lipsa elementelor infracțiunii, emiterea hotărârii judiciare de către statul de condamnare în lipsa persoanei condamnate; principiul dublei incriminări, iar unul încetat (**4** în anul 2020) pe motivul retragerii de către Ministerul Justiției a demersului înaintat. Cooperarea cu partenerii externi.

5.3. Asistența externă și colaborarea cu partenerii de dezvoltare

Pe parcursul perioadei de raport, Procuratura a beneficiat de susținerea partenerilor de dezvoltare în cadrul mai multor proiecte, dintre care menționăm:

❖ **Programul CoE „Consolidarea sistemului de justiție penală bazat pe respectarea drepturilor omului în Republica Moldova”**, cu suportul căruia au fost realizate:

- Raportul privind evaluarea necesităților aferente investigării torturii, pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante comise în custodia poliției în Republica Moldova;
- Masa rotundă cu privire la prezentarea Raportului de evaluare a necesităților aferente investigării torturii, pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante comise în custodia poliției din Republica Moldova, la care au participat 8 procurori;
- Masă rotundă cu privire la prezentarea Raportului de revizuire a cadrului normativ cu privire la detenția și escortarea persoanelor aflate în custodia poliției în Republica Moldova, la care au participat 5 procurori;
- Atelier de lucru online cu tematica: „Aplicarea măsurilor preventive neprivative de libertate” la care au participat 18 procurori;
- Ghidul privind alternativele la arestarea preventivă;
- Ghidului privind articolul 5 din Convenția Europeană a drepturilor omului – Dreptul la libertate și la siguranță;
- Raportul privind cercetarea cu privire la aplicarea sancțiunilor penale în Republica Moldova;
- Atelier de lucru cu tematica: „Aplicarea alternativelor la pedeapsa cu închisoare”, la care au participat 10 procurori;
- Studiul de fezabilitate pentru revizuirea cadrului de reglementare pentru integrarea și schimbul de date între SIA „Urmărire Penală: E-Dosar” și alte sisteme informaționale.

❖ **Proiectul CoE „Protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și abuzului sexual în Republica Moldova”**, continuare a proiectului „Combaterea violenței împotriva copiilor din Republica Moldova”, cu suportul căruia au fost realizate:

- Școala tematică de primăvară pentru judecători și procurori privind investigarea și examinarea infracțiunilor cu caracter sexual împotriva copiilor comise prin intermediul tehnologiilor informaționale, în cadrul căreia au fost instruiți 16 procurori;
- Masa rotundă privind provocările și practicele de protecție a victimelor abuzului și exploatării sexuale în procesul penal”;

- Școala tematică de vară/toamnă cu subiectul: „Metodici și tactici de investigare și examinare a cauzelor privind infracțiunile cu caracter sexual comise prin intermediul tehnologiilor informaționale”, în cadrul căreia s-a abordat subiectul din perspectiva aspectelor ce vizează abuzul sexual online comis asupra minorilor, la care au fost instruiți 31 de procurori.

De asemenea, în scopul monitorizării și contribuției la implementarea proiectului, un procuror a fost desemnat reprezentant al Procuraturii Generale în cadrul Comitetului de Coordonare, care a participat pe parcursul anilor 2021-2022 la ședințele de lucru în cadrul acestuia.

❖ **Programul „Susținerea reformei justiției penale și combaterea corupției în Republica Moldova”**, implementat de către ABA ROLI Moldova cu susținerea financiară a Biroului pentru aplicarea legii și combaterea traficului de droguri a Departamentului de Stat a SUA și suportul Ambasadei SUA la Chișinău, cu suportul cărora au fost realizate mai multe acțiuni relevante aferent implementării *Cadrului de excelență a procuraturii-model și a chestionarelor (faza inițială)*, elaborate de expertul contractat Pim Albers.

De asemenea, au fost organizate următoarele sesiuni de instruire pentru procurori, cu următoarele tematici:

- „Tehnici de prezentare a unei cauze în fața instanței de judecată”(10 procurori);
- „Tehnici de investigare financiară”, la care au participat (15 procurori PA);
- „Tranzacțiile cu monedă virtuală”, la care au participat (50 procurori) (PG, PA și PCCOCS), în cadrul cărora s-a discutat despre: Monedele virtuale și istoria acestora; Blockchain și Criptografie; Terminologia de bază: portofele, adrese, chei private, clustere, entități, etc.; Serviciile care utilizează Criptovaluta; Utilizarea Criptovalutei la spălarea bunurilor infracționale; Problemele legate de impozite și taxe; Structura portofelelor; Procesul de recuperare și stocare.
- „Etica profesională” (10 procurori);
- „Spălarea banilor”, la care au participat 50 procurori (PG, PA și PCCOCS), în cadrul cărora s-a discutat despre: Standardele internaționale cu privire la investigații; Legislația în domeniul spălării banilor; Metodologiile și tipologiile infractorului în spălarea banilor; Tehnici de investigare financiară;
- „Interacțiunea dintre Procuratură și organul de urmărire penală” (4 platforme – Bălți, Cahul, Chișinău, Comrat - 40 procurori.

De asemenea, a fost organizat un ciclu de 2 ateliere de lucru pentru inspectori, consacrat competenței funcționale și particularităților procedurale de activitate ale Inspecției procurorilor, iar pentru preluarea bunelor practici pe dimensiunea examinării sesizărilor cu caracter disciplinar, perfecționarea mecanismului de investigare și examinare a acestora, ajustarea lor la standardele internaționale, Inspecția procurorilor a beneficiat de un ciclu de instruiți care a inclus 6 seminare,

meses rotunde și discuții pe platforme on-line, cu participarea experților în domeniu din cadrul Uniunii Europene și unii reprezentanți ai societății civile.

❖ **Proiectul „Consolidarea Statului de Drept și a Mecanismelor Anticorupție în Republica Moldova”** implementat de GIZ, cu susținerea financiară în comun de Uniunea Europeană și Ministerul Federal pentru Cooperare și Dezvoltare Economică din Germania (BMZ), în cadrul căruia Procuratura dispune de asistență la modernizarea paginii web a Procuraturii Generale și crearea paginilor web ale procuraturilor specializate. De asemenea, cu suportul proiectului au fost realizate următoarele:

✓ un spot video de felicitare cu prilejul celebrării Zilei profesionale a lucrătorului Procuraturii, consemnată la 29 ianuarie;

✓ o sesiune de instruire și dialog instituțional pe platforma online: cooperation-platform.com, cu genericul „Structura statului de drept în Germania”, în cadrul căruia procurorii au fost familiarizați pe următoarele subiecte:

- formarea juriștilor în Germania;
- formarea în domeniul investigațiilor penale și programul de formare a ofițerilor juniori de justiție din Hamburg;
- rolul parchetului și al procuraturii în Germania;
- măsurile de investigații prevăzute de *Codul de procedură penală* german.

✓ ședințe de lucru în care a fost pusă în discuție metodologia de evaluare calitativă a unei serii de indicatori pentru faza de urmărire penală, ce țin inclusiv de spălarea banilor și investigații financiar paralele și colectare de date pentru evaluarea valorilor reale ale indicatorilor de rezultat și de realizare în domeniul luptei împotriva corupției în Moldova;

✓ un Atelierul de lucru în cadrul căruia procurorii au analizat anumite criterii, care pot fi puse la baza selectării cauzelor de investigație a corupției ce prezintă diverse probleme și provocări, care să fie utilizate ca materiale pentru instruire sau să devină subiecte a unor Module de instruire. De asemenea au fost puse în discuție lacunele sistemului de instruire și aspecte de analiză funcțională ale oficiilor regionale ale Procuraturii Anticorupție;

✓ vizita de studiu în orașul Hamburg, Germania, în cadrul căreia procurorii au fost familiarizați cu sistemul de drept German, instituțiile implicate în investigarea cazurilor de corupție și a infracțiunilor conexe, combaterea spălării banilor, precum și cu bunele practici europene în combaterea corupției, fiind o continuitate a instruirilor organizate;

✓ ședințe de colaborare în vederea punerii în aplicare a unui manual de identitate vizuală (brand-book).

Institutul Basel pentru Guvernare

Procuratura Generală a semnat la 21.04.2022 Acordul de consultanță între Procuratura Republicii Moldova și Institutul Basel pentru Guvernare (IBG).

Realizarea Acordului s-a început prin efectuarea pe parcursul anului 2022 a 3 vizite în Republica Moldova, care au fost destinate stabilirii contactelor cu potențialii beneficiari, stabilirii unor acțiuni concrete în vederea acordării mentoratului necesar dar și au avut loc ședințe comune cu procurori pe cazuri concrete, în care IBG ar putea să ne asiste.

Banca Europeană de Investiții

La 15 februarie 2022, Procuratura Generală a Republicii Moldova și Banca Europeană de Investiții (BEI), au semnat Memorandumul de înțelegere, care are drept scop facilitarea schimbului de informații între părți, în cadrul îndeplinirii atribuțiilor care le revin. Memorandumul este pus în aplicare

Organizarea participării procurorilor în deplasări peste hotare

În anul 2022 a fost organizată participarea la **123** de evenimente în afara țării cu deplasarea a **103** procurori și **10** ofițeri de urmărire penală, detașați în procuraturile specializate (cursuri de instruire, reuniuni, vizite de studiu, ședințe de coordonare, activități ECI etc.).

Deplasările au vizat următoarele domenii de activitate: activități ECI și executarea comisiilor rogatorii (**13**), combaterea traficului de ființe umane (**8**), justiție familială (**4**), justiție juvenilă (**7**), crimă organizată (**4**), evenimente oficiale (**37**), criminalitate cibernetică (**14**), spălarea banilor (**2**), finanțarea terorismului (**2**), dezvoltarea liderismului (**1**), controlul armelor de foc de calibru mic și a armamentului ușor (**2**), investigarea cauzelor ce implică materialele nucleare și alte materiale radiologice (**4**), combaterea corupției (**7**), spălarea banilor (**4**), recuperarea bunurilor infracționale (**1**), recuperarea activelor (**2**), examinarea infracțiunilor de mediu (**1**), proprietate intelectuală (**1**).

În cazul participării procurorilor la evenimente cu caracter internațional, procurorii au fost implicați în activități de organizare, coordonare și monitorizare a deplasărilor, precum și de analiză a notelor informative privind rezultatele deplasărilor și eventuale propuneri de implementare din partea participanților.

CAPITOLUL VI. ACTIVITATEA PROCURATURILOR SPECIALIZATE**6.1. Activitatea Procuraturii Anticorupție****6.1.1. Exercițarea urmăririi penale**

În perioada de raport, în gestiunea Procuraturii Anticorupție au fost **421** sesizări despre comiterea infracțiunilor, adică cu **108** sesizări mai multe decât în 2021.

Rezultatul examinării acestora este redat în tabelul de mai jos:

DINAMICA EXAMINĂRII SESIZĂRIILOR DESPRE INFRACTIUNI PARVENITE ÎN PROCURATURA ANTICORUPȚIE														
Perioada de activitate			2022		2021		2020		2019		2018		2017	
1.	Sesizări restante la începutul perioadei de raport		43		19		21		52		46		45	
2.	Sesizări înregistrate în perioada de raport		378		294		252		500		532		657	
3.	Sesizări aflate în gestiunea procurorilor		421		313		273		552		578		702	
4.	Transmise după competență		10		0		14		6		8		14	
5.	Sesizări soluționate de procurori	5.1. Dispusă pornirea UP	400	238 (60%)	270	139 (51%)	240	97 (40%)	525	252 (48%)	518	351 (68%)	642	449 (70%)
		5.2. Dispusă neînceperea UP		162 (40%)		131 (49%)		143 (60%)		273 (52%)		167 (32%)		193 (30%)
6.	Sesizări restante la sfârșitul perioadei de raport		11		43		19		21		52		46	

Divizând după categoriile de infracțiuni la care se referă, comparativ cu anii 2017-2021, starea de fapt a activității de examinare a sesizărilor și soluțiile asupra lor în anul 2022, este reflectată în [Tabelul nr. 1](#) din *Anexă*.

Prin urmare, în anul 2022 a fost pornită urmărirea penală în **238** cazuri din **400** de sesizări soluționate de procurori, comparativ cu 2021, când au fost pornite **139** cazuri din **270** de sesizări. În același timp, numărul de sesizări asupra cărora procurorii au decis de a refuza în pornirea urmăririi penale s-a ridicat de la **131** în 2021 la **162** în 2022. În cazul a **14** sesizări cu soluții anterioare de neîncepere a urmăririi penale a fost dispusă anularea ordonanțelor respective, cu pornirea urmăririi penale.

Dacă în 2021 coraportul soluțiilor de începere/refuz în pornirea urmăririi penale a reprezentat **51 %** soluții de începere a urmăririi penale (în **139** cauze penale) și circa **49 %** soluții

de neîncepere (asupra a **131** procese penale), atunci în 2022, pornirea urmăririi penale a fost dispusă în **60 %** din procesele penale, iar refuzul în **40 %** din sesizările înregistrate.

Datele statistice cu privire la exercitarea urmăririi penale de către procurorii din Procuratura Anticorupție sunt indicate în următorul tabel:

DINAMICA EXERCITĂRII URMĂRIRII PENALE DE CĂTRE PROCURORII DIN CADRUL PROCURATURII ANTICORUPȚIE													
Perioada de activitate		2022		2021		2020		2019		2018		2017	
1.	Restanță la începutul perioadei de raport	173		152		264		593		594		484	
2.	Pornită urmărirea penală	252		143		101		251		352		453	
3.	Cauze parvenite de la alte organe, reluate, disjuse	90		98		120		179		156		296	
4.	Total în gestiune	515		393		485		1023		1102		1233	
5.	Cauze în care s-a terminat urmărirea a penală, inclusiv:	Trimise în judecată	40 (59,7%)	88 (100%)	45 (51,1%)	156 (100%)	34 (21,8%)	220 (100%)	81 (36,8%)	228 (100%)	113 (49,6%)	301 (100%)	177 (58,8%)
			27 (40,3%)		43 (48,9%)		122 (78,2%)		139 (63,8%)		115 (50,4%)		124 (41,2%)
6.	Suspendate	4		11		13		17		19		10	
7.	Conexate	133		80		69		151		159		195	
8.	Transmise după competență	60		41		95		371		103		133	
9.	Restante la sfârșitul perioadei de raport	251		173		152		264		593		594	

În perioada de raport, numărul cauzelor penale aflate în exercitare la procurorii Procuraturii Anticorupție, s-a majorat cu **122** de cauze penale, de la **393** de cauze penale în anul 2021 la **515** cauze în anul 2022, majorare care a fost determinată de faptul că pe parcursul anului 2022 a fost pornită urmărirea penală în **252** cauze comparativ cu anul 2021, când au fost pornite **143** cauze penale.

Pe parcursul anului 2022, în **40** cauze penale a fost finisată urmărirea penală cu întocmirea rechizitoriului și expedierea cauzelor în instanțele de judecată, ceea ce reprezintă **59,7 %** din numărul total de cauze penale în care urmărirea penală a fost terminată (**67** cauze), comparativ cu anul 2021 când în judecată au fost expediate **45** cauze penale sau **51,1 %** din numărul total de cauze penale în care urmărirea penală a fost terminată (**88** cauze).

Totodată, s-a constatat că numărul cauzelor penale încetate sau clasate a înregistrat o scădere, de la **48,9 %** din numărul cauzelor penale cu soluție în 2021, la **40,3 %** din numărul cauzelor penale cu soluție în 2022.

Divizând cauzele penale care au fost trimise în judecată cu rechizitoriu după categoriile de infracțiuni, se constată că cele mai multe se referă la infracțiuni de corupție (**19** cauze din **40**), datele statistice fiind reflectate în [Tabelul nr. 2](#) din *Anexă*.

În cauzele penale în care Procuratura Anticorupție a exercitat urmărirea penală și le-a expediat în judecată, au fost deferiți justiției următorii subiecți indicați în tabelul *infra*:

SUBIECȚII INFRAACȚIUNILOR ÎN CAUZELE EXPEDiate ÎN JUDECATĂ DE PROCURATURA ANTICORUPȚIE		2022	2021	2020	2019	2018	2017
		EUP	EUP	EUP	EUP	EUP	EUP
Justiție	judecători	2	1		5	5	19
	funcționari publici				1		
colaboratori ai organelor Procuraturii	procurori	9	4	2	4	3	4
	funcționari publici		1			3	
executori judecătorești		1	2		1	4	4
avocați		1	3	4	8	10	15
notari							
Administratori autorizați					5		3
Ofițeri de urmărire penală	ai MAI		1	2	1	4	6
	ai CNA						1
	ai Serviciului Vamal						1
Angajați, ex-angajați SIS		1					
Colaboratori ai CNA							
Colaboratori ai MAI		15	15	11	23	19	36
Serviciul Vamal					11	3	24
Angajați ai birourilor de probațiune							
Angajați ai instituțiilor penitenciare		1					2
Administrația publică locală	președinți de raion					1	2
	primari		1	3		1	4
	viceprimari					1	
	consilieri			1			2
	secretari ai consiliului					1	
	alți funcționari publici		1		1	1	2
Președinție	Președinte, ex-președinte	1					
	Alți angajați						
Parlamentul RM	Deputați, ex-deputați		1				1
	Funcționari publici						
Guvernul RM	Prim-miniștri						
	Prim-viceprim-miniștri						
	viceprim-miniștri						
	miniștri						2
Organele centrale de specialitate ale administrației publice	vice-miniștri / secretari de stat						1
	conducători ai altor autorități administrative centrale				1	1	1
	funcționari ai ministerelor și subdiviziunilor acestora					7	5
	funcționari ai altor autorități administrative centrale			3	6		8

Întreprinderi de stat sau municipale	administratori		2			2	
	contabili						
	alți angajați		15	10	5		
Agenția Servicii Publice	Înregistrarea și evidența populației / înmatricularea mijloacelor de transport și calificare auto	9					
	Cadastru / înregistrarea și licențierea unităților de drept						1
Sectorul financiar-bancar	BNM (angajați, ex-angajați)	2					
	conducători ai instituțiilor financiare și subdiviziunilor acestora		3	1	2	2	9
	alți angajați		4		5	8	2
Societăți comerciale	persoane juridice	2	1				
	administratori	3	6	2	14	22	24
	contabili	1	1		3	3	1
	alți angajați	4	1		4	7	4
Colaboratorii instituțiilor medico-sanitare publice	directori și vice-directori						
	contabili					1	
	medici	1			1	9	1
Angajații în sfera învățământului	directori și vice-directori						
	contabili						
	pedagogi					1	
Societăți necomerciale	membri ai ONG						
	membri ai partidelor						
	alte societăți						
Alte categorii		26	12	19	37	52	69
TOTAL		79	75	58	138	173	264

Cu referire la cauzele penale clasate, din totalul de **515** cauze avute în gestiune de Procuratura Anticorupție în 2022, soluția de clasare a fost dispusă în **27** de cauze, comparativ cu **43** de cauze clasate în 2021, când în gestiune au fost în total **393** cauze.

Divizând cauzele penale clasate după categoriile de infracțiuni, se constată că cele mai multe se referă la infracțiuni de corupție (**9** cauze din **27**), datele statistice fiind reflectate în tabel:

CAUZE PENALE CLASATE													
Categorii de infracțiuni		2022		2021		2020		2019		2018		2017	
infracțiuni de corupție	(art.324 CP)	9	6	24	12	54	25	40	26	33	23	44	25
	(art.325 CP)		-		2		10		4		2		2
	(art.326 CP)		3		10		19		10		8		17
	(art.333 CP)		-		-		-		-		-		-
	(art.334 CP)		-		-		-		-		-		-
abuz de putere sau de serviciu(art. 327, 335 CP)		7		9		23		35		31		24	

exces de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu (art. 328 CP)	3	3	21	32	28	30
neglijență (art. 329 CP)	1	3	4	5	5	8
infrațiuni contra justiției(art. 303-323 CP)	1	-	5	2	4	3
escrocherie și delapidarea averii străine (art.190, 191 CP)	2	3	4	13	5	8
infrațiuni financiar-bancare (art. 238-240, 251-253)	-	-	1	-	-	-
evaziuni fiscale și spălarea banilor (art.241-244, 250)	-	-	2	4	4	-
contrabandă și eschivarea de la achitarea plăților vamale(art.248, 249)	-	-	-	-	-	-
alte categorii	4	1	8	8	5	7
TOTAL	27	43	122	139	115	124

La situația din 31.12.2022, Procuratura Anticorupție exercita urmărirea penală în **251** cauze penale, din care în **144** cauze cu termenul de urmărire penală mai mare de 1 an.

Pe parcursul anului 2022, de către Procuratura Anticorupție au fost reținute **78** persoane. În privința a **69** de persoane procurorii au solicitat aplicarea arestului preventiv, dintre care judecătorii de instrucție au dispus aplicarea măsurii preventive sub formă de arest preventiv în **32** cazuri, iar în privința altor **37** persoane au dispus aplicarea altor măsuri preventive.

6.1.2. Conducerea urmăririi penale

Examinarea sesizărilor despre infrațiuni de către Centrul Național Anticorupție. Procurorii în Procuratura Anticorupție, exercitând atribuțiile prevăzute de *art. 52* și *art. 274* din *Codul de procedură penală*, au examinat și au adoptat soluții cu privire la propunerile parvenite de la organul de urmărire al Centrului Național Anticorupție, aferent examinării sesizărilor și comunicărilor despre infrațiuni.

În perioada anului 2022, au fost înregistrate **891** de sesizări, iar în total în gestiunea organului de urmărire penală fiind **951** de sesizări, comparativ cu **1047** de sesizări în anul 2021. Rezultatul examinării acestora este redat în tabelul de mai jos:

DINAMICA EXAMINĂRII SESIZĂRIILOR DESPRE INFRAȚIUNI AFLATE ÎN GESTIUNEA ORGANULUI DE URMĂRIRE PENALĂ						
Perioada de activitate		2022	2021	2020	2019	2018
1.	Sesizări restante la începutul perioadei de raport	60	43	17	37	61
2.	Sesizări înregistrate în perioada de raport	891	1047	1025	933	1085
3.	Sesizări aflate în gestiunea procurorilor	951	1090	1042	970	1146
4.	Transmise după competență	29	47	48	21	41
5.	Acte înaintate procurorului în temeiul art. 274 CPP	869	1024	994	830	1119

6.	Sesizări soluționate de procurori	5.1. Dispusă pornirea UP	862	485 (56,3%)	983	628 (63,9%)	951	642 (67,5%)	932	640 (68,7%)	1068	714 (66,9%)
		5.2. Dispusă neînceperea UP		377 (43,7%)		355 (36,1%)		309 (32,5%)		292 (31,3%)		354 (37,1%)
7.	Sesizări restante la sfârșitul perioadei de raport		60		60		43		17		37	

În rezultatul examinării sesizărilor cu privire la infracțiuni, în perioada raportată s-a dispus pornirea urmăririi penale în **485** de cauze penale, inclusiv **113** cauze penale privind coruperea pasivă, **42** cauze penale privind coruperea activă, **72** cauze penale aferent infracțiunii de trafic de influență, **72** cauze penale privind abuzul de putere sau abuzul de serviciu, **23** cauze penale referitor la excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu, **4** cauze penale privind neglijența în serviciu, **16** cauze penale privind escrocheria, **11** cauze penale privind delapidarea averii străine, **7** cauze penale privind infracțiunile contra justiției, **21** cauze penale privind evaziunea fiscală, **1** cauză penală privind infracțiunile financiar-bancare și **103** cauze penale din alte categorii.

În aceeași perioadă, procurorii din cadrul Procuraturii Anticorupție, stabilind prezența circumstanțelor care exclud urmărirea penală, au dispus refuzul în pornirea urmăririi penale în **377** de cazuri.

Divizând după categoriile de infracțiuni la care se referă, comparativ cu anii 2018-2021, starea de fapt a activității de examinare a sesizărilor de către organul de urmărire penală al Centrului Național Anticorupție și soluțiile adoptate în cadrul lor în anul 2022, este reflectată în [Tabelul nr. 3](#) din *Anexă*.

Datele statistice privind activitatea realizată de către procurorii în Procuratura Anticorupție, în cauzele Centrului Național Anticorupție sunt indicate în următorul tabel:

DINAMICA CONDUCERII URMĂRIII PENALE DE CĂTRE PROCURORII DIN CADRUL PROCURATURII ANTICORUPȚIE						
Perioada de activitate		2022	2021	2020	2019	2018
1.	Restanță la începutul perioadei de raport	414	396	587	735	888
2.	Pornită urmărirea penală	488	631	642	640	714
3.	Cauze parvenite de la alte organe, reluate, disjuncte (fără cauzele penale restituite pentru completarea urmăririi penale)	276	299	346	494	378
4.	Total în gestiune	1178	1326	1575	1869	1980

5.	Cauze în care s-a terminat urmărirea penală, inclusiv:	Trimise în judecată	306	181 (59,2%)	427	203/246 (47,5%)	517	170/203 (32,9%)	596	267/331 (44,8%)	619	284/327 (46%)
		Încetate, clasate		125 (40,8%)		224 (52,5%)		347 (67,1%)		329 (55,2%)		335 (54%)
6.	Suspendate		26		35		32		25		30	
7.	Conexate		158		290		376		344		308	
8.	Transmise după competență		283		160		254		317		288	
9.	Restanță la sfârșitul perioadei de raport		405		414		396		587		735	

În perioada de raport, numărul cauzelor penale aflate în conducere la procurorii Procuraturii Anticorupție a scăzut cu **148** de cauze penale sau cu **11,2 %**, de la **1326** de cauze penale în anul 2021 la **1178** de cauze penale în anul 2022, pe când în anul 2021 diferența a fost de **249** de cauze penale sau **15,8 %**.

Diminuarea numărului cauzelor din conducere a fost determinată de următorii factori:

- numărul mai mare de cauze penale expediate după competență, conform strategiei de priorizare a cauzelor penale după complexitatea acestora, astfel încât în anul 2021 au fost expediate după competență **160** de cauze penale, iar în anul 2022 - **283**;
- diminuarea numărului de cauze conexate, suspendate, parvenite de la alte organe, reluate și disjuncte, de la **624** de cauze penale în anul 2021, la **460** de cauze penale în anul 2022.

Diminuarea numărului cauzelor penale în care procurorii au condus urmărirea penală pe parcursul anului 2022 a generat și o scădere *per general* a numărului de cauze finite, cu **121** de cauze penale mai puțin în comparație cu anul 2021. În instanța de judecată au fost deferite justiției **241** de persoane.

Tot la acest capitol, menționăm că numărul cauzelor penale finite cu rechizitoriu și expediate în judecată a crescut conform procentului de referință a cauzelor penale finite, or pe întreaga perioadă a anilor 2018-2021, procentul cauzelor penale soluționate cu expedierea în instanța de judecată nu a depășit **47,5%** din soluțiile adoptate, iar în anul 2022 acesta a constituit **59,2%**. Totodată, este fixată o rată de descreștere a cauzelor soluționate cu decizia de clasare/încetare, fapt ce generează o tendință pozitivă de axare a procurorilor pe soluționarea cauzelor penale pentru expedierea în instanța de judecată.

Divizând cauzele penale care au fost trimise în judecată cu rechizitoriu după categoriile de infracțiuni, se constată că cele mai multe se referă la infracțiuni de corupție (**159** de cauze penale din **181** de cauze penale), datele statistice fiind reflectate în tabelul de mai jos:

CAUZE PENALE/PERSOANE TRIMISE ÎN JUDECATĂ											
Categorii de infracțiuni				2022		2021		2020		2019	
infracțiuni de corupție	(art.324 CP)			150/	32/51	153	30/46	126/	21/31	186 /	28/35
	(art.325 CP)			199	56/70	/	47/49	149	39/40	224	61/63
										217	59/60

	(art.326 CP)	61/76	185	73/87	63/79	95/124	107/124
	(art.333 CP)	1/2		3/3	3/3	1/1	2/2
	(art.334 CP)	-		-	-	1/1	2/2
abuz de putere sau de serviciu (art. 327, 335 CP)		5/6	14/15	13/13	20/25	28/31	
exces de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu (art. 328 CP)		3/6	2/2	-	5/6	8/8	
neglijență (art. 329 CP)		1/2	-	-	3/6	4/5	
infrațiuni contra justiției(art. 303-323 CP)		-	3/6	2/2	1/1	1/1	
escrocherie și delapidarea averii străine (art.190, 191 CP)		7/12	9/11	5/5	17/24	13/19	
infrațiuni financiar-bancare (art. 238-240, 251-253 CP)		-	-	1/1	2/7	-	
evaziuni fiscale și spălarea banilor (art.241-244, 250 CP)		-	1/1	1/1	2/2	5/8	
contrabandă și eschivarea de la achitarea plăților vamale(art.248, 249 CP)		-	-	-	1/1	-	
alte categorii		15/16	21/26	22/28	30/35	31/38	
TOTAL		181/241	203/246	170/203	267/331	284/327	

În cauzele penale în care Procuratura Anticorupție a condus urmărirea penală efectuată de către organul de urmărire penală al Centrului Național Anticorupție și le-a expediat în judecată pe parcursul anului 2022, au fost deferiți justiției următorii subiecți indicați în tabelul *infra*:

SUBIECȚII INFRAȚIUNILOR ÎN CAUZELE EXPEDIAȚE ÎN JUDECATĂ DE PROCURATURA ANTICORUPȚIE		2022 CUP	2021 CUP	2020 CUP	2019 CUP	2018 CUP
Justiție	judecători					
	funcționari publici					
colaboratori ai organelor Procuraturii	procurori					
	funcționari publici				1	
executori judecătorești						
avocați		3	2		6	4
notari						
Administratori autorizați					2	
Ofițeri de urmărire penală	ai MAI	1	1			1
	ai CNA					
	ai Serviciului Vamal				2	
Colaboratori ai CNA						
Colaboratori ai MAI		44	14	12	31	25
Serviciul Vamal		3	3	2	2	2
Angajați ai birourilor de probațiune		1				
Angajați ai instituțiilor penitenciare				1	1	

Administrația publică locală	președinți de raion	1				
	primari	4	1		4	15
	viceprimari		1			
	consilieri	1			3	1
	secretari ai consiliului		1		2	1
	alți funcționari publici	16		7	8	9
Parlamentul RM	Deputați					
	Funcționari publici					
Guvernul RM	Prim-miniștri					
	Prim-viceprim-miniștri					
	viceprim-miniștri					
	miniștri					
Organele centrale de specialitate ale administrației publice	vice-miniștri / secretari de stat					
	conducători ai altor autorități administrative centrale	1				
	funcționari ai ministerelor și subdiviziunilor acestora	2			14	2
	funcționari ai altor autorități administrative centrale	7	4			1
Întreprinderi de stat sau municipale	administratori	3			17	4
	contabili	4			5	3
	alți angajați	12		4	32	2
Agenția Servicii Publice	Înregistrarea și evidența populației / înmatricularea mijloacelor de transport și calificare auto	4	4	2		5
	Cadastru / înregistrarea și licențierea unităților de drept			1		1
Sectorul financiar-bancar	conducători ai instituțiilor financiare și subdiviziunilor acestora					
	alți angajați					
Societăți comerciale	administratori	15	19			27
	contabili	1			1	1
	alți angajați	19	13		23	23
Colaboratorii instituțiilor medico-sanitare publice	directori și vice-directori	3	1		4	1
	contabili					
	medici	6	1	2	3	6
Angajații în sfera învățământului	directori și vice-directori				7	3
	contabili			1	2	
	pedagogi	2	2	1	1	9
Societăți necomerciale	membri ai ONG					
	membri ai partidelor					
	alte societăți					2
Alte categorii		88	175	170	160	179
TOTAL		241	246	203	331	327

Divizând cauzele penale clasate după categoriile de infracțiuni, se constată că la fel predomină cele privind infracțiunile de corupție (**104** de cauze penale din **125** de cauze penale), datele statistice fiind reflectate în tabelul ce urmează:

CAUZE PENALE CLASATE											
Categoriile de infracțiuni		2022		2021		2020		2019		2018	
infracțiuni de corupție	(art.324 CP)	57	29	81	33	101	34	87	34	66	22
	(art.325 CP)		13		19		31		21		28
	(art.326 CP)		15		29		35		28		14
	(art.333 CP)		-		-		-		1		-
	(art.334 CP)		-		-		1		3		2
abuz de putere sau de serviciu(art. 327, 335 CP)		28		40		76		79		96	
exces de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu (art. 328 CP)		12		38		71		82		82	
neglijență (art. 329 CP)		7		9		10		25		29	
infracțiuni contra justiției(art. 303-323 CP)		-		1		2		-		-	
escrocherie și delapidarea averii străine (art.190, 191 CP)		5		10		19		1		6	
infracțiuni financiar-bancare (art. 238-240, 251-253 CP)		-		2		1		3		1	
evaziuni fiscale și spălarea banilor (art.241-244, 250 CP)		5		9		22		12		9	
contrabandă și eschivarea de la achitarea plăților vamale (art.248, 249 CP)		-		7		-		1		-	
alte categorii		11		27		45		39		46	
TOTAL		125		224		347		329		335	

În anul 2022, numărul de cauze penale clasate (**125** de cauze) au avut o pondere de **40,8%** din numărul cauzelor terminate, comparativ cu (**224** de cauze) cu ponderea de **52,5%** în anul 2021. Din cele **125** de cauze penale - **122** de cauze au fost clasate din lipsa elementelor sau a faptului infracțiunii, iar **3** cauze (**11** persoane) - pe temei de nereabilitare.

În **26** de cauze urmărirea penală a fost suspendată, în **2** dintre care temei a servit imposibilitatea identificării persoanelor care pot fi puse sub învinuire, în **23** de cauze - eschivarea învinuitului de la urmărirea penală și într-o cauză - refuzul privind lipsirea persoanei de imunitate sau de extrădare a persoanei de către un stat străin, dacă urmărirea penală nu poate fi terminată în lipsa acesteia.

Este remarcată tendința pozitivă de stabilire a competenței și de retragere din gestiunea organului de urmărire penală al Centrului Național Anticorupție a cauzelor penale cu grad de complexitate minoră. Astfel, s-a realizat sarcina de concentrare a forțelor de activitate pe cauzele penale ce poartă un caracter complex și cu aspect de fenomen de corupție în instituții.

La situația din 31.12.2022, Procuratura Anticorupție conducea urmărirea penală în **405** de cauze penale, din care **364** cauze cu termenul de urmărire penală de peste 30 zile.

În partea ce ține de reținerea și aplicarea măsurilor preventive, pe parcursul anului 2022, în cauzele penale în care procurorii au condus urmărirea penală, au fost reținute **182** persoane, comparativ cu **153** de persoane în anul 2021. Astfel, din numărul persoanelor reținute, în privința la **151** de persoane a fost solicitată aplicarea măsurii preventive sub formă de arest preventiv (în 2021 - **88** persoane), dintre care în privința la **67** de persoane (în 2021 - **47** persoane), instanța de judecată a admis demersul și aplicat măsura preventivă arestul.

Din totalul numărului de persoane reținute, **115** de persoane au fost puse în libertate (2021 - **106** persoane), dintre care în privința a **113** de persoane a fost dispusă aplicarea altei măsuri preventive decât arestarea preventivă (2021 - **95** persoane), iar alte **2** persoane au fost eliberate în legătură cu expirarea termenului de reținere (2021 - **2** persoane).

Cu referire la interacțiunea Procuraturii Anticorupție cu Agenția de Recuperare a Bunurilor Infractionale, în activitatea de conducere a urmăririi penale, este de menționat că pe parcursul anului 2022, în cadrul efectuării urmăririi penale în cauzele penale aflate în gestiunea organului de urmărire penală al Centrului Național Anticorupție, în **39** cauze penale au fost înaintate **45** de demersuri cu privire la aplicarea sechestrului în vederea confiscării, fiind sechestrate bunuri în valoare de **50 308 182,67** lei (**6 857 134,384** lei - Oficiul Sud și **43 451 048,29** lei - Oficiul Central al CNA).

Oficiul Nord al Procuraturii Anticorupție a înregistrat la compartimentul valoarea totală a prejudiciului cauzat prin infracțiuni pe cauzele penale din conducere **101 280 637** lei, din care în cursul urmăririi penale a fost reparat prejudiciul în sumă de **34 022** lei, iar pentru asigurarea reparării prejudiciului cauzat prin infracțiuni a fost aplicat sechestrul pe bunuri în valoare de **1 143 629** lei.

Pentru realizarea acțiunii de confiscare extinsă, de către Procuratura Anticorupție au fost puse sub sechestrul **1 923 920,69** lei.

La compartimentul participării procurorului la controlul judiciar al procedurii prejudiciare, se atestă următoarele rezultate: **1304** de acțiuni de urmărire penală, **94** de măsuri procesuale de constrângere și **1012** de măsuri operative de investigații efectuate cu autorizarea judecătorului de instrucție.

6.1.3. Reprezentarea învinuirii în instanțele judecătorești

Cu participarea procurorilor din Procuratura Anticorupție, pe parcursul anului 2022, în instanțele de fond au fost pronunțate **198** sentințe, dintre care: de condamnare **131** în privința a

147 persoane, de încetare **42** în privința a **58** persoane, de achitare **24** în privința a **45** persoane și în ordinea art. 499 Cod procedură penală – **1** în privința la **1** persoană.

Rezultatele examinării de către instanțele de fond, în anul 2022, a cauzelor Procuraturii Anticorupție, comparativ cu anii 2018 - 2021, sunt reflectate în tabelul ce urmează:

NUMĂRUL ȘI TIPURILE SENTINTELOR PRONUNȚATE CU PARTICIPAREA PROCURORILOR PROCURATURII ANTICORUPȚIE					
Perioada de activitate	2022	2021	2020	2019	2018
Cauze penale /persoane/ examine cu pronunțarea sentinței de:	198/251 (100%/100%)	197/249 (100%/100%)	208/243 (100%/100%)	264/324 (100%/100%)	292/357 (100%/100%)
1. condamnare	131/147 (66,1 %/58,5%)	122/138 (61,9%/55,4%)	195/229 (73,9%/70,7%)	237/277 (81,2%/77,6%)	219/258 (81,1%/78,9%)
inclusiv în privința persoanelor juridice	0/2	2/3	-	1/1	1/1
2. încetare	42/58 (21,2%/23,1%)	44/51 (22,4%/20,5%)	50/64 (18,9%/19,8%)	40/53 (13,7%/14,8%)	33/42 (12,2%/12,8%)
3. achitare	24/45 (12,1%/17,9%)	31/60 (15,7%/24,1%)	19/31 (7,2%/9,5%)	15/27 (5,1%/7,6%)	18/27 (6,7%/8,3%)

Pe parcursul anului 2022, comparativ cu anul 2021, la capitolul reprezentării învinuirii în numele statului se constată că numărul sentințelor de condamnare este în creștere, iar numărul sentințelor de achitare a scăzut cu **3,6 %**.

Instanțele de judecată au pronunțat, ca urmare a examinării în fond, **131** sentințe de condamnare privind **147** de persoane, cărora le-au fost stabilite următoarele categorii de pedepse:

- *închisoare sau închisoare cu amendă* – pentru **18** persoane (**12,2 %** din totalul celor **147** persoane, comparativ cu **11,6 %** în 2021);
- *închisoare sau închisoare cu amendă*, în ambele cazuri cu aplicarea art. 90 CP – pentru **64** persoane (**43,53 %**, comparativ cu **47,8 %** în 2021);
- *amendă* – pentru **64** persoane (**43,53 %**, comparativ cu **39,2 %** în 2021);
- *muncă neremunerată în folosul comunității* – pentru **1** persoană (**0,68 %**, comparativ cu **1,4 %** în 2021).

Astfel, în anul 2022, amenda a fost dispusă în **54** sentințe în privința a **64** persoane, în mărime totală de **11.998.500** lei, comparativ cu **51** sentințe în privința a **54** persoane, în valoare totală de **8.237.000** lei, în anul 2021.

Totodată, în anul 2022, instanțele de fond, în **62** de sentințe au dispus aplicarea confiscării speciale a bunurilor provenite din sau destinate pentru comiterea infracțiunii, în valoare totală de **5.115.432,87** lei, comparativ cu **80** de sentințe în anul 2021, valoarea bunurilor supuse confiscării speciale constituind **2.376.916** lei. Deși numărul de sentințe în care instanța de judecată a dispus confiscarea specială a scăzut considerabil și anume cu **18** sentințe comparativ cu anul trecut, valoarea bunurilor confiscate este mai mare cu **2.738.516, 87** lei.

Acest fapt este datorat investigării și expedierii în instanța de judecată a cauzelor penale de corupție și conexe, unde valoarea mitei propuse/primite este mai mare, astfel Procuratura Anticorupție a priorizat investigarea și judecarea cazurilor de corupție mare.

În ce privește cele **42** sentințe de încetare pronunțate de instanțele de fond în privința a **58** persoane, s-au constatat următoarele:

- în **35** sentințe în privința a **45** persoane - procesul penal a fost încetat în legătură cu intervenirea termenului prescripției,
- în privința a **3** persoane - procesele penale au fost încetate pe motivul decesului inculpaților;
- în alte **2** cauze în privința a **5** persoane - procesele penale au fost încetate pe motiv că faptele constituiau contravenții,
- în privința a **5** persoane - procesul penal a fost încetat în temeiul *Legii cu privire la amnistie*.

În perioada anului 2022, în niciun caz nu a fost încetat procesul penal în temeiul *art. 55 din Codul penal*.

În instanțele de fond în anul 2022, au fost achitate **45** de persoane, dintre care **39** din lipsa elementelor infracțiunii în acțiunile persoanei, alte **4** persoane din motivul lipsei faptului infracțiunii, **1** persoană din motiv că fapta nu a fost săvârșită de către inculpat, iar altă **1** persoană a fost achitată din motiv că fapta nu este prevăzută de legea penală. Datele statistice privind reprezentarea învinuirii în instanțele judecătorești de fond este redată în [Tabelul nr. 4](#) din *Anexă*.

Fiind examinate cauzele și condițiile care au stat la baza emiterii de către instanțele de fond a sentințelor de achitare, pot fi evidențiate mai multe cauze:

- ✓ tergiversarea intenționată din partea apărării a examinării judiciare având ca scop diminuarea valorii probante a dovezilor;
- ✓ imposibilitatea asigurării prezentării în ședința de judecată a probei cu martori, datorită migrării intensive a populației Republicii Moldova peste hotarele țării, și lipsa de temeiuri prevăzute de legislația de procedură penală, pentru a da citirii declarațiilor martorilor/părților vătămate absente, fie a organiza audierea persoanelor menționate prin teleconferință;
- ✓ aprecierea incorectă și unilaterală de către instanțele de judecată a probelor acumulate în cadrul urmăririi penale, precum și celor prezentate și cercetate în instanța de judecată;
- ✓ aplicarea eronată de către instanțele de judecată a legii;
- ✓ invocarea formală în motivarea sentinței a încălcărilor procesuale fără a se reacționa la acestea în dispozitiv.

Cu referire la subiecții vizați în sentințele pronunțate în 2022 de instanțele de fond cu participarea procurorilor Procuraturii Anticorupție, se regăsesc următoarele categorii:

- 1 procuror;
- 3 judecători;
- 6 avocați;
- 22 inspectori vamali;
- 3 executori judecătorești;
- 12 primari;
- 3 viceprimari;
- 4 secretari ai Consiliului local;
- 2 brokeri vamali;
- 4 inspectori INP;
- 4 ofițeri de investigații;
- 2 șefi de sector;
- 23 colaboratori ai MAI;
- 4 angajați din personalul instituțiilor medicale;
- 2 angajați ai Consiliului Național de Determinare a Dizabilității;
- 2 asistenți sociali;
- 1 director CTAS;
- 12 administratori ai persoanelor juridice;
- 9 administratori ai întreprinderilor de stat;
- 7 agenți imobiliari;
- 2 directori de școală;
- 2 profesori;
- 2 angajați OCT;
- 3 angajați ASP;
- 1 angajat al Serviciului Tehnologiilor Informaționale;
- alte 115 persoane din alte categorii de subiecți, fie neangajate în serviciu

În perioada de referință s-a dispus confiscarea specială a **52 000** euro (**1085240** lei), ca fiind destinați pentru săvârșirea infracțiunii.

În ce privește termenele de examinare a cauzelor penale în instanțele de judecată, urmează de menționat că la 01.01.2023, Procuratura Anticorupție, reprezenta învinuirea în **509** de cauze în privința a **990** persoane.

Cu referire la numărul de dosare complexe a căror termen de examinare este mai mare de 12 luni, au fost înregistrate la sfârșitul perioadei înregistrate **348** de cauze în privința a **724** persoane, delimitarea acestora fiind redată în tabelul de mai jos:

Termenii de examinarea cauzelor	Numărul de cauze/persoane
peste 1 an	103 /156
peste 2 ani	54 /91
peste 3 ani	191 /477

Prin urmare, persistă o extindere în timp a termenilor examinării judiciare în unele cauze penale și aceasta datorită specificului categoriilor de infracțiuni, complexității cauzelor și numărului mare de participanți la proces.

Necesită de remarcat faptul că pe parcursul anului 2022 acuzatorii de stat din cadrul Procuraturii Anticorupție au participat în total la **5018** ședințe de judecată. Deși nu toate ședințe de judecată s-au soldat cu pronunțarea unei sentințe în perioada supusă analizei, totuși a fost depus un efort considerabil, raportat și la numărul de acuzatori, în vederea cercetării juste, multilaterale și rapide a cauzelor penale deferite justiției.

Motivele tergiversării cauzelor penale pot fi evidențiate după cum urmează:

- ✓ punerea pe rol a cauzelor penale de către judecători cu întârziere, precum și amânarea ședințelor de judecată pentru intervale mari de timp, în unele cazuri și până la două luni;
- ✓ stabilirea de către instanța din oficiu a datei și orei ședinței de judecată, fără a coordona cu agenda acuzatorului de stat desemnat pentru reprezentarea învinuirii, dar și fără a cita în modul stabili de lege acuzatorul de stat ori părțile în proces.
- ✓ schimbarea completelor de judecată în legătură cu demisionarea sau transferul în alte instanțe a judecătorilor;
- ✓ lipsa participanților la proces fie din motiv de aflare în concediul anual/medical, fie din alte motive obiective (antrenarea judecătorilor/procurorilor și avocaților în diverse instruiți, întruniri, conferințe);
- ✓ neprezentarea părților vătămate, a martorilor în proces, adesea aceștia fiind plecați peste hotarele țării;
- ✓ absența nejustificată din ședințele judiciare a apărătorilor, fapt care determină contramandarea ședințelor de judecată pentru a nu leza dreptul inculpaților la apărare;
- ✓ solicitarea schimbării avocatului, ceea ce duce la întreruperea ședinței pentru studierea dosarului și pregătirea pentru apărare;

- ✓ reluarea examinării cauzelor penale ajunse la finele cercetării judecătorești, după dimisionarea;
- ✓ neconfirmarea împuternicirilor judecătorilor o perioadă îndelungată;
- ✓ suspendarea din funcție a judecătorilor și perioada lungă de repartizare a cauzelor;
- ✓ lipsa personalului la unii judecători pentru desfășurarea ședințelor de judecată;
- ✓ avansarea judecătorilor la instanțele ierarhic superioare, cărora li se păstrează împuternicirile pe unele cauze penale și fixarea ședințelor doar într-o anumită zi a săptămânii cu o regularitate de peste 4-5 săptămâni;
- ✓ complexitatea cauzelor penale și numărul mare de participanți;
- ✓ dispunerea expertizelor judiciare în cadrul cercetării judecătorești.

6.1.4. Rezultatele Procuraturii Anticorupție în domeniul recuperării prejudiciului cauzat prin infracțiuni și a cheltuielilor judiciare

În perioada anului 2022, Procuratura Anticorupție a realizat acțiuni în domeniul recuperării prejudiciului, a bunurilor obținute pe cale criminală și a cheltuielilor judiciare suportate în legătură cu desfășurarea urmăririi penale și judecarea cauzei.

Tabelul ce urmează conține date statistice privind asigurarea recuperării prejudiciului în cadrul urmăririi penale pe parcursul anului 2022. Tabelul este structurat în trei blocuri: prejudiciul cauzat, prejudiciul reparat în cursul urmăririi penale și cuantumul bunurilor puse sub sechestru:

CRITERIU			cod rînd	Procuratură	OUP
Prejudiciul cauzat	Valoarea totală în lei a prejudiciului		1	27 730 609 665	289 133 808,78
	Inclusiv	Cauzat autorităților publice/bugetului public	2	818 540 152	33 195 151,94
		Pe cauze trimise în judecată (conform rechizitoriului)	3	2 577 945 170	218 503 960
		Pe cauze clasate pe motive de reabilitare (art.275 pct.1-3) CPP)	4	845 019	3 701 453,78
		Pe cauze clasate pe motive de nereabilitare	5		
		Pe cauze suspendate condiționat	6		
		Pe cauze suspendate	7	1 687 846	
		Pe cauze restante la 31.12.2022	8	25 150 131 630	66 928 395
		Din ele: cu autori neidentificați	9		1 362 438
Prejudiciul reparat în cursul urmăririi penale	Valoarea totală în lei a prejudiciului		10		1 694 534,3
	Inclusiv	Cauzat autorităților publice/bugetului public	11		1 220 000
		Pe cauze trimise în judecată (conform rechizitoriului)	12		412 196
		Pe cauze clasate pe motive de reabilitare (art.275 pct.1-3) CPP)	13		35 700
		Pe cauze clasate pe motive de nereabilitare	14		26 638,30

		Pe cauze suspendate condiționat	15		
		Pe cauze suspendate	16		
		Pecauze restante	17		1 220 000
		Valoarea bunurilor ridicate și restituite	18		
		Prejudiciul reparat benevol	19		1 246 638,3
Punerea bunurilor sub sechestrul	Valoarea totală în lei		20	1 057 753 209	27 391 457
	Inclusiv	Pentru asigurarea prejudiciului cauzat autorităților publice/bugetului public	21	3 639 607	11 790 597,95
		Pe cauze trimise în judecată (conform rechizitoriului)	22	26 014 339	13 480 436,67
		Pe cauze restante	23	1 031 738 870	13 884 382,03
		Pe alte categorii de cauze	24		26 638,3

În tabelul următor este indicată informația statistică referitoare la rezultatele Procuraturii Anticorupție în domeniul asigurării recuperării cheltuielilor judiciare la faza urmăririi penale și la faza judiciară. Tabelul menționat infra conține trei compartimente de bază: cheltuieli judiciare recuperate benevol, cheltuieli judiciare dispuse pentru încasare de către procurori pe cauze cu soluții de netrimitere în judecată, cheltuieli judiciare potrivit rechizitoriului, precum și cheltuielile dispuse spre încasare conform sentinței:

CRITERIU			cod rînd	Procuratură	OUP
Cheltuieli judiciare încasate pe procesele penale /cu deciziile procurorilor de refuz în pornirea urmăririi penale/			1	-	-
Urmărirea penală					
Cheltuieli judiciare recuperate benevol	Total (suma în lei)		2	-	-
	Inclusiv	Pt. efectuarea expertizelor/constatărilor	3	-	-
		Pt. efectuarea traducerilor/interpretărilor	4	-	-
		Pt. realizarea extradărilor	5	-	-
		alte	6	-	-
Cheltuieli judiciare dispute pentru încasare de către procurori pe cauze cu soluții de netrimite în judecată	Total (suma în lei)		7	123.814,96	125.440
	Inclusiv	Pt. efectuarea expertizelor/constatărilor	8	22.540	125.440
		Pt. efectuarea traducerilor/interpretărilor	9	101.274,96	-
		Pt. realizarea extradărilor	10	-	-
		alte	11	-	-
Cheltuieli judiciare care au fost achitate în baza deciziilor procurorilor (din cele dispuse, indicate înrîndul 6)			12	-	-
Nr. de cazuri de punere în executare, în ordinea prevăzută de Codul de executare, a ordonanțelor când nu au fost executate benevol (din cele dispuse, indicate în rîndul 6)			13	-	-
Cheltuieli judiciare care au fost recuperate pe cauzele cu soluții din anii precedenți de netrimite în judecată			14	-	-
Cheltuieli judiciare	Total (suma în lei)		15	26.460	93.014
	Inclusiv	Pt. efectuarea expertizelor/constatărilor	16	26.460	91.594
		Pt. efectuarea traducerilor/interpretărilor	17		-

specificate în informația-anexă la rechizitoriu		Pt. realizarea extrădărilor	18		-
		alte	19	-	1420
Cheltuieli judiciare dispuse spre încasare conform sentinței			20	-	-
Din ele: 1) pe cauze trimise în judecată în 2022			21	6.410	-
2) pe cauze trimise în judecată în anii precedenți			22	33.978	-

6.1.5. Obiective în activitatea Procuraturii Anticorupție pentru anul 2023

Pentru perioada anului 2023, Procuratura Anticorupție și-a stabilit realizarea următoarelor obiective:

- sporirea responsabilității și disciplinei executorii;
- asigurarea transparenței și imaginii pozitive a instituției;
- întreprinderea măsurilor concrete, în comun cu conducătorii organelor de urmărire penală, pentru a se contribui la accelerarea cercetărilor în cauzele penale restante cu termene de peste 6 luni de zile, în vederea eradicării problemei;
- organizarea și asigurarea schimbului de informații analitice între organele de drept la aspecte ale dezvoltării fenomenului criminalității, precum și efectuarea investigațiilor financiar-paralele, inclusiv cu concursul Agenției de Recuperare a Bunurilor Infractionale, în vederea urmăririi și confiscării bunurilor provenite din activitatea infracțională, recuperarea prejudiciului cauzat prin infracțiune, și a cheltuielilor judiciare;
- asigurarea respectării drepturilor fundamentale ale omului prin prisma jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului;
- apărarea intereselor statului și asigurarea integrității patrimoniului de stat, controlul legalității gestionării mijloacelor financiare bugetare;
- dezvoltarea în continuu a interacțiunii și conlucrării cu alte organe de drept, de control și autoritățile publice;
- planificarea permanentă a măsurilor de combatere a fenomenului criminalității, corupției și asigurării ordinii de drept;
- intensificarea activității în vederea constatării și neadmiterii cazurilor de tănuire de la evidență a infracțiunilor;
- asigurarea neadmiterii derogărilor de la principiul cercetării sub toate aspectele a împrejurărilor cauzei penale și respectării termenului rezonabil al urmăririi penale;

- respectarea prevederilor legale aferent termenilor și calității actelor procedurale întocmite, fapt datorat volumului mare de lucru pe cauzele penale complexe și cu un grad sporit de importanță.

6.2. Activitatea Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale (PCCOCS)

6.2.1. Exercițarea urmăririi penale

Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale (*în continuare PCCOCS*), exercită urmărirea penală în cazul infracțiunilor stabilite la *art.270² alin.(1) lit. a) – e)* din *Codul de procedură penală*, după cum urmează:

- a) infracțiunilor cu caracter terorist în sensul *art.134¹¹* din *Codul penal*;
- b) infracțiunilor prevăzute la *art.135–144, art.166¹ alin.(3) și (4), art.283, 284, 295–2952, 337–346* din *Codul penal*;
- c) infracțiunilor prevăzute la *art.244, 248, 2481, 2482, 249, 259–261¹* din *Codul penal*, dacă valoarea în vamă a mărfurilor, a drepturilor de import sau a prejudiciului cauzat prin infracțiune depășește valoarea de 50000 de unități convenționale;
- d) infracțiunilor săvârșite de un grup criminal organizat în sensul *art.46* din *Codul penal*, al infracțiunilor deosebit de grave și excepțional de grave, cu excepția celor menționate la *art.270¹alin.(1)* din CP;
- e) săvârșite de o organizație (asociație) criminală în sensul *art.47* din *Codul penal*.

Pe parcursul anului 2022, procurorii din cadrul PCOCCS au exercitat urmărirea penală în **620** cauze penale, comparativ cu **585** cauze penale, în 2021, iar la sfârșitul perioadei de raport în procedură rămânând **322** cauze penale.

Din numărul total de cauze penale aflate în exercitarea urmăririi penale, au fost finalizate **119** cauze penale pe **145** crime, dintre care, în instanța de judecată cu rechizitoriu au fost expediate **97** cauze penale pe **123** crime, în privința la **162** persoane, iar urmărirea penală a fost încetată/clasată în **22** cauze penale, dintre care în **17** cauze penale în temeiul *art.275 pct.3)* din *Codul de procedură penală*.

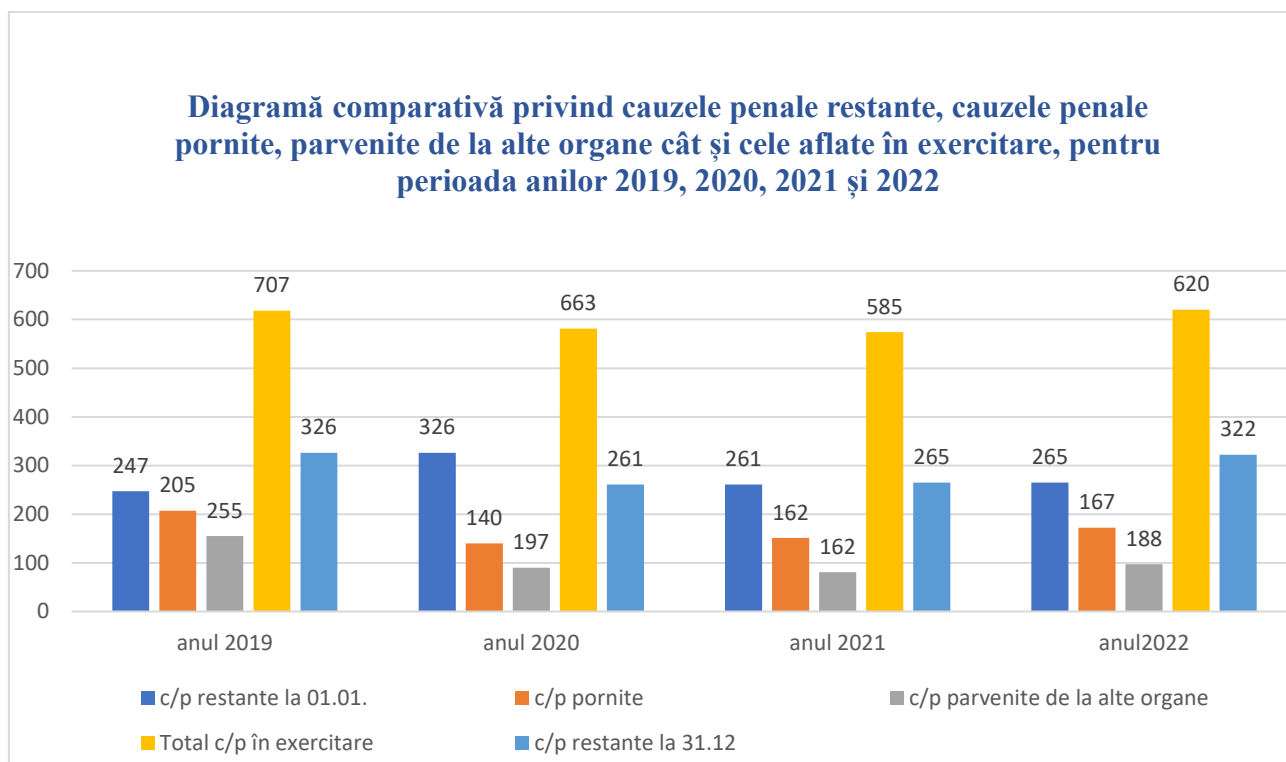
În **28** de cauze penale s-a dispus suspendarea urmăririi penale, dintre care **10** cauze au fost suspendate potrivit *art. 287¹ alin. (1) pct. (1)*, iar **18** cauze au fost suspendate potrivit *art. 287¹ alin. (1) pct. (2)* din *Codul de procedură penală*. Totodată, în perioada de raport, la cauzele inițiale au fost conexate **62** cauze penale, iar expediate conform competenței au fost **89** de cauze penale.

În calitate de bănuți de săvârșirea infracțiunilor în cauzele din exercitare, au fost reținute **90** persoane, din care în privința a **82** persoane a fost aplicată arestarea preventivă și arestarea la domiciliu, alte **5** persoane au fost eliberate de procurori și **3** persoane au fost puse în libertate de către judecătorul de instrucție.

În perioada anului 2022, conform Registrului nr.1 de evidență a sesizărilor cu privire la infracțiuni, au fost înregistrate și examinate **264** procese penale, dintre care în **97** de procese penale au fost dispuse soluții de refuz în începerea urmăririi penale, iar în **167** de procese penale a fost pornită urmărirea penală.

Datele statistice privind dinamica activității de exercitare a urmăririi penale, în raport cu perioada similară a anilor 2019-2022 sunt indicate în tabelul ce urmează.

Datele statistice pe domeniul de exercitare al urmăririi penale, pentru perioada anilor 2019 – 2022, sunt indicate în tabelul *infra*:

DINAMICA EXERCITĂRII URMĂRIRII PENALE DE CĂTRE PROCURORII DIN CADRUL PROCURATURII PENTRU COMBATAREA CRIMINALITĂȚII ORGANIZATE ȘI CAUZE SPECIALE (PCCOCS)				
Perioada de activitate	Anul 2019	Anul 2020	Anul 2021	Anul 2022
Cauze totale în exercitare	707	663	585	620
Cauze penale restante la începutul perioadei de raport	247	326	261	265
Cauze penale pornite	205	140	162	167
Cauze parvenite de la alte organe	255	197	162	188
Cauze penale disjuse	99	84	65	86
Cauze finalizate	168	179	113	119

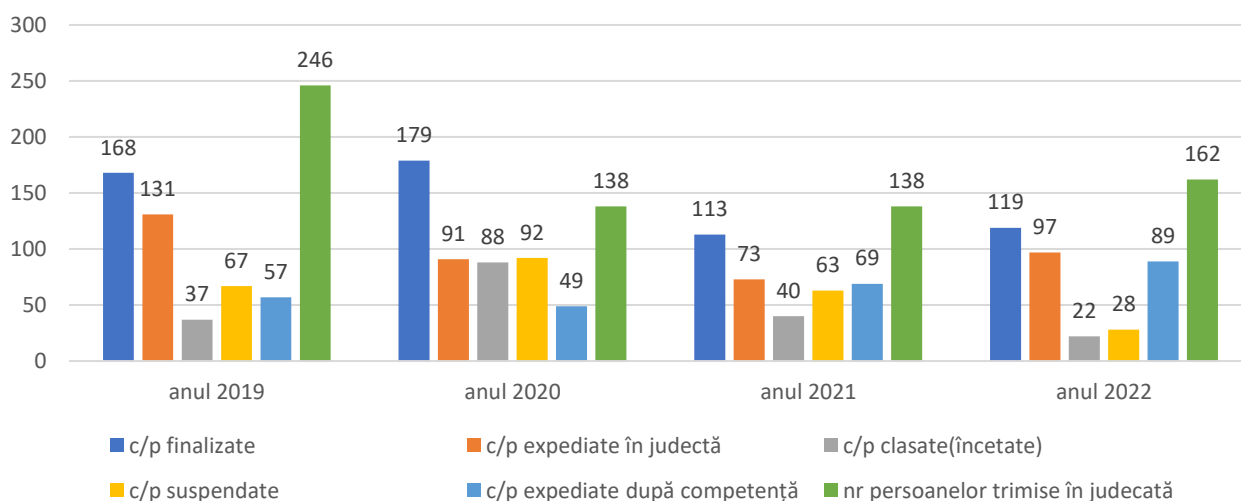

Cauze expediate în instanță	131	91	73	97
Numărul persoanelor trimise în judecată	246	138	138	162
Cauze clasate (încetate)	37	88	40	22
Cauze suspendate	67	92	63	28
Cauze penale conexe	89	88	75	62
Expediate după competență	57	49	69	89
Restante la sfârșitul perioadei de raport	326	261	265	322

În perioada de raport, fiind dezagregate pe categorii de infracțiuni cele **97** cauze penale expediate în instanța de judecată, tabloul criminogen, este următorul: omor – **1 (1,03%)**; furt – **4 (4,03%)**; jaf – **1 (1,03%)**; tâlhărie – **2 (2,06%)**; șantaj – **3 (3,09%)**; escrocherie – **5 (5,15%)**; circulația ilegală a substanțelor narcotice – **17 (17,52%)**; evaziuni fiscale – **8 (8,24%)**; contrabandă – **11 (11,34%)**; huliganism – **1 (1,03%)**; păstrarea ilegală a armelor sau munițiilor – **1 (1,03%)**; corupere pasivă – **2 (2,06%)**; trafic de influență – **1 (1,03%)**; neglijență în serviciu – **1 (1,03%)**; abuz de putere sau abuz de serviciu – **5 (5,15%)**; exces de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu – **3 (3,09%)**; tortură și alte rele tratamente – **2 (2,06%)**; alte infracțiuni – **29 (29,89%)**.

Fiind analizate datele statistice aferente clasării/încetării urmăririi penale, s-au stabilit soluțiile vizate în **22** cauze penale pe **22** episoade, în privința la **22** persoane. Din numărul total al cauzelor penale, pe care s-a dispus clasarea/încetarea urmăririi penale, în **17** cauze penale s-au dispus soluțiile în baza art. 275 pct. 1)-3) din *Codul de procedură penală*, în **3** cauze penale s-a dispus încetarea în baza *Legii cu privire la amnistie*, iar alte **2** cauze penale au fost încetate pe alte motive de nereabilitare.

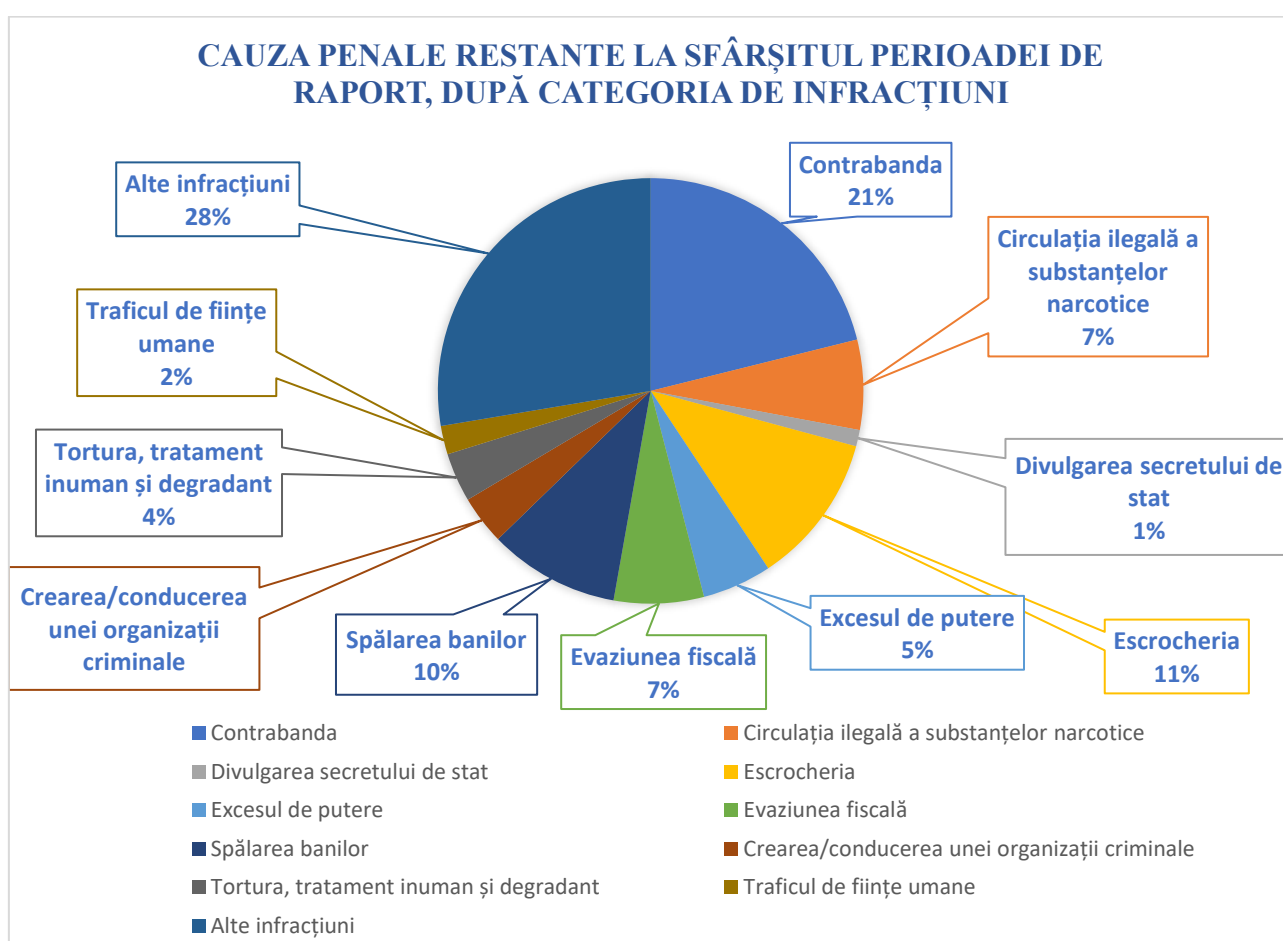
Diagramă comparativă privind cauzele penale finalizate, expediate în instanța de judecată, clasate (încetate), suspendate, expediate după competență cât și numărul persoanelor trimise în judecată pentru perioada anilor 2019, 2020, 2021 și 2022

Fiind dezagregate pe categorii de infracțiuni, restanța cauzelor penale în număr de **322** cauze penale, se poziționează în felul următor: escrocherie – **37** cauze penale, circulația ilegală a substanțelor narcotice – **22** cauze penale; evaziuni fiscale – **22** cauze penale; contrabandă – **68** cauze penale, spălare de bani - **32** cauze penale; exces de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu – **17** cauze penale, tortură și alte rele tratamente – **12** cauze penale, traficul de ființe umane – **12** cauze penale, crearea/conducerea unei organizații criminale – **12** cauze penale, divulgarea secretului de stat – **6** cauze penale.

Datele statistice privind cauzele penale **restante** la sfârșitul perioadei de raport, după categoriile de infracțiuni, sunt indicate în tabelul *infra*:

O prioritate a activității de exercitare a urmăririi penale a constituit asigurarea recuperării prejudiciului cauzat prin infracțiune, inclusiv prin prisma desfășurării investigațiilor financiare paralele și aplicarea sechestrului.

Ca urmare, în perioada de raport, la etapa exercitării urmăririi penale, datorită acțiunilor procesuale *pro active*, procurorii au recuperat efectiv la bugetul de stat suma totală de **2.778.498 lei**.

De asemenea, în activitatea procurorilor o atenție sporită s-a acordat indisponibilizării în vederea confiscării bunurilor utilizate la săvârșirea infracțiunilor sau rezultate din activitatea infracțională.

Paralel cu efectuarea acțiunilor de urmărire penală, pentru administrarea probelor referitoare la constatarea existenței sau inexistenței infracțiunii, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției, procurorii din cadrul PCCOCS au acționat în scopul identificării bunurilor persoanelor fizice/juridice, în vederea dispunerii măsurilor asiguratorii.

Prin urmare în perioada anului 2022, la demersurile înaintate de procurori la etapa urmăririi penale, au fost aplicate sechestre pe bunuri și mijloace bănești în valoare totală de **1.330.959.455 lei**.

Datele statistice privind recuperarea prejudiciului și sechestrul aplicat sunt reflectate *infra*:

Anul	2019	2020	2021	2022
Valoare prejudiciului reparat (lei)	9.610.795	7.999.945	1.183.069	2.778.498
Valoare bunurilor sechestrate (lei)	49.156.173	71.844.865	27.998.106	1.330.959.455

Pentru autorizarea măsurilor speciale de investigații, sau acțiunilor de urmărire penală, procurorii au adresat în instanțele de judecată **5637** demersuri, (primare sau inclusiv cu prelungire) pentru autorizarea măsurilor speciale de investigații, sau acțiunilor de urmărire penală. Datele statistice sunt indicate în tabelul ce urmează:

TOTAL MSI (ÎNAINȚATE ÎN INSTANȚA DE JUDECATĂ)		5637
TOTAL ÎNȚĂLĂTE MSI		1187
<i>Prelungite</i>		2430
<i>Legalizate/confirmarea respectării cerințelor legale asupra efectuării MSI</i>		2020
PERTINENTE		1220
NEPERTINENTE		800
INTERCEPTAREA ȘI ÎNREGISTRAREA COMUNICĂRILOR TELEFONICE SAU A IMAGINILOR		3300
ÎNȚĂLĂTE	650	TOTAL
<i>Prelungite</i>	1350	
<i>Legalizate/confirmarea respectării cerințelor legale asupra efectuării MSI</i>	1300	
PERTINENTE	735	
NEPERTINENTE	565	
DOCUMENTAREA CU AJUTORUL METODELOR ȘI MIJLOACELOR TEHNICE, PRECUM ȘI LOCALIZAREA SAU URMĂRIREA PRIN SISTEMUL DE POZIȚIONARE GLOBALĂ (GPS) ORI PRIN ALTE MIJLOACE TEHNICE		1860
ÎNȚĂLĂTE	310	TOTAL
<i>Prelungite</i>	930	
<i>Legalizate/confirmarea respectării cerințelor legale asupra efectuării MSI</i>	620	
PERTINENTE	420	
NEPERTINENTE	200	
CERCETAREA DOMICILIULUI ȘI/SAU INSTALAREA ÎN EL A APARATELOR CE ASIGURĂ SUPRAVEGHEREA ȘI ÎNREGISTRAREA AUDIO ȘI VIDEO, A CELOR DE FOTOGRAFIAT ȘI DE FILMAT		210
ÎNȚĂLĂTE	35	TOTAL
<i>Prelungite</i>	105	

<i>Legalizate/confirmarea respectării cerințelor legale asupra efectuării MSI</i>	70	
PERTINENTE	45	
NEPERTINENTE	25	
SUPRAVEGHEREA DOMICILIULUI PRIN UTILIZAREA MIJLOACELOR TEHNICE CE ASIGURĂ ÎNREGISTRAREA		60
INIȚIATE	10	TOTAL
<i>Prelungite</i>	30	
<i>Legalizate/confirmarea respectării cerințelor legale asupra efectuării MSI</i>	20	
PERTINENTE	12	
NEPERTINENTE	8	
MONITORIZAREA CONEXIUNILOR COMUNICAȚIILOR TELEGRAFICE ȘI ELECTRONICE		30
INIȚIATE	5	TOTAL
<i>Prelungite</i>	15	
<i>Legalizate/confirmarea respectării cerințelor legale asupra efectuării MSI</i>	10	
PERTINENTE	8	
NEPERTINENTE	2	
MONITORIZAREA SAU CONTROLUL TRANZACȚIILOR FINANCIARE ȘI ACCESUL LA INFORMAȚIA FINANCIARĂ		12
INIȚIATE	12	TOTAL
<i>Prelungite</i>	-	
<i>Legalizate/confirmarea respectării cerințelor legale asupra efectuării MSI</i>	-	
PERTINENTE	-	
NEPERTINENTE	-	
COLECTAREA INFORMAȚIEI DE LA FURNIZORII DE SERVICII DE COMUNICAȚII ELECTRONICE		165
INIȚIATE	165	TOTAL
<i>Prelungite</i>	-	
<i>Legalizate/confirmarea respectării cerințelor legale asupra efectuării MSI</i>	-	
PERTINENTE	-	
NEPERTINENTE	-	

Referitor la valorificarea investigațiilor interstatale, necesită a se menționa că în condițiile în care criminalitatea transnațională organizată are o amploare din ce în ce mai mare, procurorii s-au axat tot mai des pe o cooperare judiciară internațională în materie penală.

Prin urmare, pe lângă cooperarea prin intermediul comisiilor rogatorii, schimbului de informație prin Interpol, Europol, Eurojust, Selec, procurorii tot mai des au apelat la constituirea echipelor comune de investigație (JIT).

În perioada anului 2022, Procuratura PCCOCS au efectuat investigații în cadrul a 3 echipe comune de investigație cu organele competente din România și Muntenegru, pe cauze penale de contrabandă cu țigarete, droguri și cauze penale privind organizarea migrației ilegale.

Potrivit Legii cu privire la Procuratură, în cadrul procuraturilor specializate activează constant ofițeri de urmărire penală și ofițeri de investigații care se subordonează funcțional procurorului-șef al procuraturii specializate. Ofițerii de urmărire penală, ofițerii de investigații sunt selectați în mod individual de către procurorul-șef al procuraturii specializate și se detașează de la alte instituții pentru o perioadă de până la 5 ani, care poate fi reînnoită pe o perioadă cu același termen. În anul 2022 în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale au fost detașați 5 ofițeri de urmărire penală și 2 ofițeri de investigații.

Urmare a analizei efectuate s-a constatat că aceștia îndeplinesc în mare parte un volum de lucru esențial în ce privește efectuarea acțiunilor de urmărire penală la indicațiile procurorilor ce exercită urmărirea penală în vederea finalizării în timp restrâns a cauzelor penale.

Analiza coraportului cauzelor penale din exercitarea urmăririi penale la numărul de procurori, rezultă că din 322 cauze penale, în secția exercitare a urmăririi penale în Oficiul Principal – se aflau 282 cauze penale (la 16 procurori – respectiv, a câte 17,625 dosare pentru fiecare), în Oficiul „Nord” – 16 cauze (la 6 procurori, dintre care unul este șef, a câte 2,66 dosare fiecărui procuror), iar în Oficiul „Sud” – 24 cauze (la 5 procurori dintre care 1 este șef, a câte 4,8 dosare fiecărui procuror).

6.2.2. Conducerea urmăririi penale

Activitatea de conducere a urmăririi penale se realizează în conformitate cu prevederile art.270² alin.(2) din *Codul de procedură penală*, în cauzele în care urmărirea penală este efectuată de către organele de urmărire penală menționate la art.266, 268 și 269² din CPP, pe întreg teritoriul Republicii Moldova, iar pe parcursul anului 2022 a fost efectuată de către 23 procurori din cadrul Secției conducere a urmăririi penale a PCCOCS.

Astfel, procurorii din cadrul PCCOCS au condus 7 organe de urmărire penală, după cum urmează:

- 1) Organul de urmărire penală al Centrului pentru combaterea traficului de persoane al INI al IGP al MAI (în continuare CCTP);
- 2) Organul de urmărire penală al Inspectoratului general al poliției de frontieră al MAI (în continuare IGPF);
- 3) Organul de urmărire penală al Direcției investigații infracțiuni informatice al INI al IGP al MAI (în continuare DIII);
- 4) Organul de urmărire penală al Direcției generale urmărire penală al IGP al MAI (în continuare DGUP);
- 5) Organul de urmărire penală al Serviciului protecție internă și anticorupție al MAI (în continuare SPIA);
- 6) Organul de urmărire penală al Serviciului Vamal (în continuare SV);
- 7) Organul de urmărire penală al Serviciului Fiscal de Stat (în continuare SFS).

Prin urmare, competența atribuită determină o încărcare a sarcinii de muncă per procuror și depășește capacitățile stabilite inițial, deoarece la momentul constituirii PCCOCS, procuratura specializată conducea 5 organe de urmărire penală, iar ulterior au fost incluse și SV, SFS cu atribuții suplimentare de urmărire penală.

La începutul perioadei de raport 01.01.2022, procurorii PCCOCS aveau în conducere **611** cauze penale, iar la sfârșitul lunii decembrie în conducerea procurorilor din cadrul PCCOCS au rămas **699** cauze penale.

Pe parcursul anului 2022 procurorii au verificat temeinicia pornirii urmăririi penale în **840** cauze penale din conducere (de la organele centrale ale MAI – **662** și de la SV – **178** cauze penale).

Tot în perioada anului 2022 au fost disjuncte, reluate, precum și parvenite de la alte organe de urmărire penală alte **356** cauze penale.

Respectiv, în total în conducerea procurorilor PCCOCS pe parcursul anului 2022 s-au aflat **1807** cauze penale, fapt care atestă o creștere a numărului de cauze penale, care este dictată în primul rând de numărul de cauze penale retrase de la alte organe teritoriale de urmărire penală cu transmiterea acestora în special DGUP și DIII a INI sub conducerea PCCOCS și a faptului reluării urmăririlor penale după finisare de către procuror în ordinea controlului ierarhic, sau după caz de către judecătorul de instrucție, ca rezultat al examinării plîngerilor părților interesate, conform *art. 313 CPP*.

În perioada de referință, organele de urmărire penală au prezentat procurorilor, în ordinea *art.289* din *Codul de procedură penală*, **321** cauze privind **530** episoade infracționale, dintre care, pentru expedierea în instanța de judecată – **177** cauze (**365** episoade), iar pentru clasarea cauzei/încetarea urmăririi penale – **144** (**165** episoade).

Ca rezultat al activității, stabilind că nu țin de competența organelor de urmărire penală respective datorită modificării legislației, în **330** cauze penale (inclusiv **271** – MAI și **59** – SV,) a fost decisă transmiterea acestora după competență altor organe.

În alte **78** de cauze, urmărirea penală a fost suspendată în baza *art. 287²* din *Codul de procedură penală* (toate MAI), din motivul că nu a fost identificat făptuitorul.

În perioada anului 2022, organele de urmărire penală au prezentat procurorilor, în ordinea *art.289* din *Codul de procedură penală*, **398** cauze, în care se investigau **798** episoade infracționale, dintre care, pentru expedierea în instanța de judecată – **286** cauze (**684** episoade), iar pentru clasarea cauzei/încetarea urmăririi penale – **112** (**114** episoade).

Din cauzele prezentate, procurorii au finalizat urmărirea penală în **369** cauze penale în privința a **561** fapte infracționale, dintre care:

- expediate în instanța de judecată cu rechizitoriu – **255** cauze în privința a **446** episoade criminale și **426** învinuiți;
- încetată/clasată urmărirea penală – **114** cauze penale în privința a **115** infracțiuni (inclusiv în **14** cauze – din motive de nereabilitare în privința a **14** persoane);
- suspendate conform prevederilor *art. 510 - 511 CPP* – **0** cauze penale.

Alte **331** cauze penale au fost conexe la dosarele de bază.

În aceeași perioadă, către organele de urmărire penală au fost restituite, în baza *art.292* din *Codul de procedură penală*, **19** cauze penale, toate cu indicații formulate de procuror, întru completarea urmăririi penale.

Respectiv, în gestiunea ofițerilor de urmărire penală sub conducerea procurorilor, la situația din 31.12.2022 se aflau **699** dosare penale.

Mai jos este prezentat tabelul ce reflectă comparativ datele statistice pe principalele poziții pentru anul 2022 ce țin de conducerea urmăririi penale, în raport cu perioada similară a anului 2021:

Perioada	Anul 2021	Anul 2022
Cauze penale restante la 01.01.	517	611
Total cauze în conducere	1752	1807
Cauze înaintate procurorului	530	398
Cauze finalizate	300	362
Cauze expediate în instanță	153	255
Cauze clasate (încetate)	147	114
Cauze suspendate	82	78
Cauze expediate după competență	233	330
Conexate	269	331
Cauze restante la 31.12.	749	699
Numărul persoanelor trimise în judecată	153	426
Valoarea prejudiciului stabilit (lei)	357 300 914, 81	996 529 442, 93
Valoarea prejudiciului reparat (lei)	2 103 552	3 662 947,5
Valoarea bunurilor sechestrate (lei)	11 724 908, 46	94 492 975, 44

Cu referire la cele **255** dosare expediate cu rechizitoriu pentru examnare în instanța de judecată, după categoriile de infracțiuni, datele statistice se prezintă după cum urmează:

- traficul de ființe umane – **35**;
- furt – **4**;
- șantaj – **5**;
- escrocherie – **17**;
- delapidara averii străine – **1**;
- trafic de copii – **21**;
- circulația ilegală a substanțelor narcotice – **71**;
- contrabanda – **54**;
- eschivarea de la achitarea plăților vamale – **1**;
- păstrarea ilegală a armelor de foc și munițiilor – **1**;

- trafic de influență – **1**;
- abuz de putere sau abuz de serviciu – **3**;
- contra justiției – **3**;

Alte infracțiuni – **38** (în special, pornografie pornografie infantilă, infracțiuni din domeniul informaticii, fals în acte oficiale, etc.).

Pe aceste infracțiuni în perioada anului 2022 au fost calculate cheltuieli judiciare pe cauzele remise în instanța de judecată, în sumă totală de **789 785.66 lei**.

Valoarea bunurilor ridicate, sechestrate în scopul recuperării prejudiciului cauzat prin infracțiuni este de **94 492 975,44 lei** (pe cauzele penale din conducere).

Valoarea stabilită a prejudiciului, cauzat statului, persoanelor juridice și fizice în cauzele penale expediate în instanța de judecată estimată la **996 529 442,93 lei**.

La fel, în perioada de raport, procurorii specializați pe conducerea urmăririi penale au dispus refuzul în pornirea urmăririi penale în **144** cazuri pe procesele penale parvenite cu propunere de la organele de urmărire penală ale MAI și **37** procese penale, parvenite de la organul de urmărire penală a Serviciului Vamal.

În perioada de raport au fost examinate **1996** de petiții, dintre care **507** au fost admise.

A. Activitatea de conducere a urmăririi penale cu organul de urmărire penală al Serviciului Fiscal de Stat

Pe parcursul anului 2022, în exercitarea organului de urmărire penală al Serviciului Fiscal de Stat s-au aflat **309** cauze penale, fiind finalizate **25** cauze penale, dintre care, în instanța de judecată cu rechizitoriu au fost expediate **4** cauze penale, urmărirea penală a fost încetată/clasată în **19** cauze penale, dintre care în **14** cauze penale în temeiul *art.275 pct.3) din Codul de procedură penală*.

În **2** cauze penale s-a dispus suspendarea urmăririi penale. La finele perioadei de raport, în gestiunea organului de urmărire penală al Serviciului Fiscal de Stat, se aflau **218** cauze penale, comparativ cu **139** cauze penale, aflate în rest la finele anului 2021.

Totodată, în perioada de raport, la cauzele inițiale au fost conexate **18** cauze penale, iar **48** de cauze penale au fost transmise conform competenței.

În perioada de referință, organul de urmărire penală al Serviciului fiscal de Stat a examinat **146** de procese penale, dintre care în **134** a fost dispusă pornirea urmăririi penale, iar în **8** procese a fost dispus refuzul în pornirea urmăririi penale.

Cauza determinantă a indicilor statistici scăzuți pe categoriile de investigare a infracțiunilor de evaziune fiscală, se rezumă în principal la faptul că la baza învinuirii urmează a fi pusă Decizia

Serviciului Fiscal de Stat emisă în baza actelor de control fiscal care, de regulă, sunt contestate în instanțele judecătorești de contencios administrativ, iar în consecință, lipsa hotărârilor duce la imposibilitatea adoptării unei decizii obiective pe caz.

Subsecvent, se impune precizarea că la baza actelor de pornire a urmăririi penale, de regulă, se află actul de control întocmit urmare a estimării obligațiilor fiscale din surse indirecte, iar ulterior, se solicită control repetat total, pentru estimarea obligațiilor fiscale, fapt care la fel, duce la tergiversarea urmăririi penale și împiedică adoptarea unei decizii în termeni proximi.

B. Activitatea specială de investigații

În 2022 procurorii au adresat judecătorilor de instrucție **1097** demersuri privind autorizarea acțiunilor de urmărire penală, comparativ cu **817** în anul 2021.

Reieșind din faptul că activitatea specială de investigație este un domeniu clasificat (confidențial sau secret) al activității procurorului și altor organe instituționale, vor fi reflectate doar unele date statistice.

Astfel, din totalul de **970** măsuri speciale de investigație inițiate în 2022, **946** au fost admise.

În context, din **503** solicitări privind interceptarea și înregistrarea comunicărilor, **479** au fost admise, în fiecare caz, cu informarea subiecților vizați odată cu finalizarea măsurii/finalizarea urmăririi penale.

Concomitent pe celelalte măsuri care au fost autorizate și persoanele nu au fost informate, au fost emise încheieri ale instanței de judecată de amânare a informării până la terminarea urmăririi penale.

C. Reținerea și arestul

În 2022, în calitate de bănuți de săvârșirea infracțiunilor, pe cauzele din conducere și exercitarea a urmăririi penale au fost reținute în total **335** persoane, dintre care **245** persoane au fost reținute de către organul de urmărire penală al MAI și SV.

Doar în **195** cazuri a fost solicitată aplicarea arestului preventiv, respectiv, instanța de judecată eliberând mandate de arestare în privința a **164** de persoane.

80 persoane au fost puse în libertate în legătură cu aplicarea altei măsuri preventive decât arestarea preventivă și **1** persoană în legătură cu expirarea termenului de reținere.

Numărul mare de rețineri a fost condiționat de activizarea fenomenului infracțional, respectiv combaterii infracțiunilor privind circulația ilegală a drogurilor.

Pe cale de consecință, la capitolul circulația ilegală a drogurilor au fost reținute **93** persoane din numărul total al persoanelor reținute.

Analiza statistică denotă că reținerile au fost aplicate preponderent în cazul infracțiunilor excepțional de grave, deosebit de grave și grave.

În tabelul *infra* este prezentată situația privind reținerea/arestul persoanelor, aplicate cumulativ pe cauzele aflate în conducere și, respectiv, exercitarea urmăririi penale a PCCOCS, comparativ cu anul precedent:

Reținerea și Arestarea persoanelor		cod rând	anul 2021	anul 2022
Persoane reținute (în temeiul art.166 alin.1 CPP)		1	348	335
Inclusiv: minori		2	0	0
Persoane reținute puse în libertate de procuror (din rândul 1)	Total	3	35	51
	Inclusiv: minori	4	0	0
	În legătură cu lipsa temeiurilor pentru reținere	5	0	0
	În legătură cu lipsa temeiurilor pentru privarea în continuare de libertate	6	35	51
	Inclusiv: cu aplicarea altei măsuri de constrângere neprivative de libertate (din rândul 6)	7	35	51
Persoane în privința cărora s-a solicitat de procuror arestarea preventivă , din cele reținute (din rândul 1)		8	294	284
Inclusiv: minori		9	0	0
Persoane arestate preventiv , din cele reținute (din rândul 8)		10	247	223
Inclusiv: minori		11	0	0
Din rândul 10	învinuite pentru infracțiuni excepțional de grave	12	27	16
	învinuite pentru infracțiuni deosebit de grave	13	47	117
	învinuite pentru infracțiuni grave	14	153	88
	învinuite pentru alte infracțiuni	15	20	2
Persoane arestate la domiciliu , din cele reținute, în privința cărora s-a solicitat de procuror arestarea preventivă (din rândul 8)		15a	11	49
Inclusiv: minori		15b	0	0
Persoane reținute puse în libertate de judecătorul de instrucție	Total	16	47	12
	Inclusiv: minori	17	0	0
	În legătură cu lipsa temeiurilor pentru privarea în continuare de libertate (din rândul 8)	18	47	12
	Inclusiv: cu aplicarea altei măsuri de constrângere neprivative de libertate (din rândul 18)	19	47	11
	În legătură cu expirarea termenului de reținere (din rândul 8)	20	0	1
	În legătură cu lipsa temeiurilor pentru reținere (din rândul 8)	21	0	0
Contestări ale părții apărării privind eliberarea mandatului de arestare preventivă		22	217	219
Din ele	Admise cu punerea persoanei în libertate de instanța de recurs (din rândul 22)	23	9	3
	Inclusiv: cu aplicarea altei măsuri de constrângere neprivative de libertate (din rândul 23)	24	9	3
	Respinse (din rândul 22)	24a	208	197
	Inclusiv: minori (din rândul 23)	25	0	0
	Înlocuită arestarea preventivă cu arestarea la domiciliu de instanța de recurs (din rândul 22)	26	0	16
Contestări ale procurorului privind refuzul eliberării mandatului de arestare preventivă		27	16	12
Din ele	Admise cu aplicarea arestării preventive de instanța de recurs (din rândul 27)	28	11	18
	Inclusiv: minori	29	0	0
	Aplicată arestarea la domiciliu de instanța de recurs (din rândul 27)	30	5	3
	Inclusiv: minori	31	0	0

	Respinse (din rândul 27)	31a	0	1
Persoane în privința cărora s-a solicitat de procuror arestarea la domiciliu , din cele reținute (din rândul 1)		32	19	2
Inclusiv minori		33	0	0
Persoane arestate la domiciliu (din rândul 32)		34	19	2
Inclusiv: minori		35	0	0
Din rândul 34	învinuite pentru infracțiuni excepțional de grave	36	0	0
	învinuite pentru infracțiuni deosebit de grave	37	12	0
	învinuite pentru infracțiuni grave	38	7	0
	învinuite pentru alte infracțiuni	39	0	2
Contestări ale părții apărării privind eliberarea mandatului de arestare la domiciliu		40	18	2
Din ele	Admise cu punerea persoanei în libertate de instanța de recurs (din rândul 40)	41	0	0
	Inclusiv: cu aplicarea altei măsuri de constrângere neprivative de libertate (din rândul 41)	42	0	0
	Inclusiv: minori (din rândul 41)	43	0	0
	Respinse (din rândul 40)	43a	18	2
Contestări ale procurorului privind refuzul eliberării mandatului de arestare la domiciliu		44	0	0
Din ele	Admise cu aplicarea arestării la domiciliu de instanța de recurs (din rândul 44)	45	0	0
	Inclusiv: minori	46	0	0
	Respinse (din rândul 44)	46a	0	0
Persoane în privința cărora s-a solicitat de procuror arestarea preventivă în contumacie		47	7	13
Inclusiv: minori		48	0	0
Persoane arestate preventiv în contumacie (din rândul 47)		49	7	13
Inclusiv: minori		50	0	0
Persoane reținute din cele arestate preventiv în contumacie (din rândul 49)		50a	5	2
Inclusiv: minori		50b	0	0
Persoane trimise în judecată în stare de arestare preventivă (din rândurile 10, 28 și 49)	TOTAL	51	87	69
	Inclusiv: minori	52	0	0
	inculpate pentru infracțiuni excepțional de grave	53	13	7
	inculpate pentru infracțiuni deosebit de grave	54	17	36
	inculpate pentru infracțiuni grave	55	57	25
	inculpate pentru alte infracțiuni	56	0	1
	cu termenul de arestare până la 3 luni	57	78	37
	cu termenul de arestare de la 3 la 6 luni	58	9	26

D. Asistența juridică internațională în anul 2022

În anul 2022, în cauzele penale în care au exercitat/condus urmărirea penală, procurorii PCCOCS au formulat și remis **78** cereri de asistență juridică în materie penală (comparativ cu **56** în 2021 și **42** în 2020) autorităților competente din străinătate: **54** cereri - remise statelor membre UE și respectiv **14** cereri în statele membre CSI (**6** cereri Ucraina, **7** - Federația Rusă, **1** - Armenia, **1** - Kirghistan).

Tot în perioada de raport au fost recepționate spre executare **31** cereri formulate de autoritățile străine competente.

Procurorii PCCOCS au solicitat inițierea procedurii de extrădare în privința a **18** persoane cercetate penal pe dosarele penale instrumentate, care au fost localizate în străinătate.

6.2.3. Reprezentarea acuzării de stat

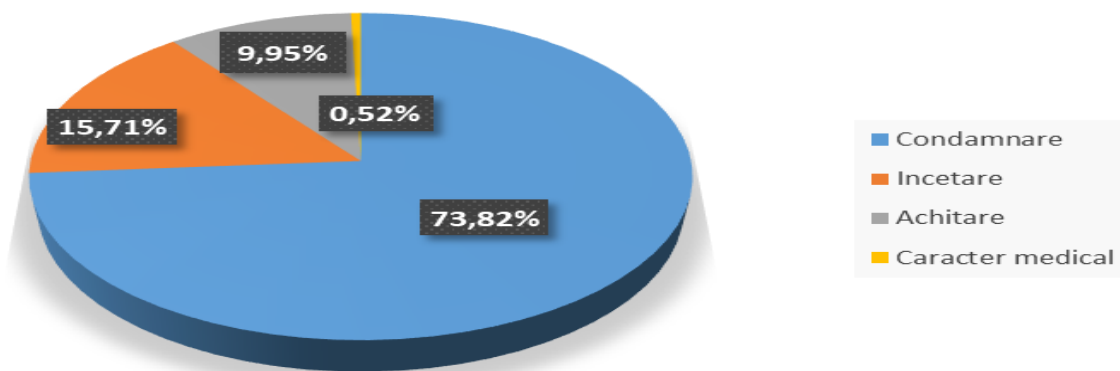
Pe parcursul anului 2022, procurorii PCCOCS au reprezentat acuzarea de stat în instanța de fond în **809** cauze penale în privința a **1625** inculpați, comparativ cu **694** cauze penale în privința a **1397** inculpați în anul 2021.

Din numărul total de cauze, pe **191** dintre ele, în privința a **244** persoane au fost pronunțate următoarele categorii de sentințe după cum urmează:

- **141** de sentințe de condamnare în privința a **170** de persoane (**73,82%**);
- **30** sentințe de încetare în privința a **41** persoane (**15,7%**);
- **19** sentințe de achitare în privința a **32** persoane (**9,94%**);
- **1** persoană a fost absolvită de răspundere penală pe motivul săvârșirii infracțiunii în stare de iresponsabilitate.

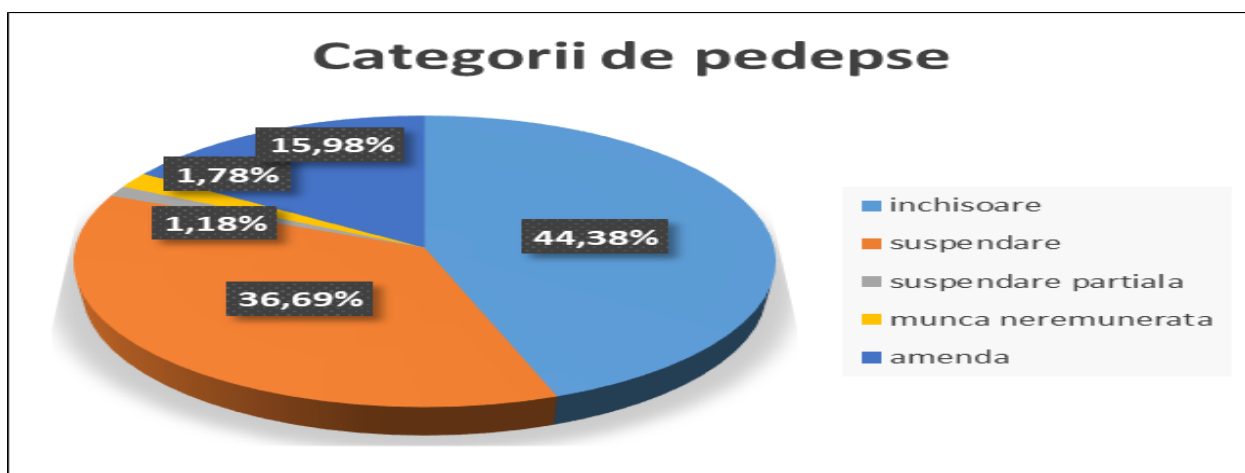
Comparativ, în anul **2021**: **232** cauze penale în privința a **339** persoane, soldate cu **255** sentințe în privința a **339** persoane.

Sentințe pronunțate în anul 2022

În procedură simplificată, prevăzută de *art.364¹* din *Codul de procedură penală* au fost examinate **97** de cauze în privința a **110** de inculpați, ceea ce constituie **50,78%** din numărul total de cauze penale pe care au fost pronunțate sentințe. În 2021 rata aplicării procedurii simplificate în faza judiciară a constituit **47%**.

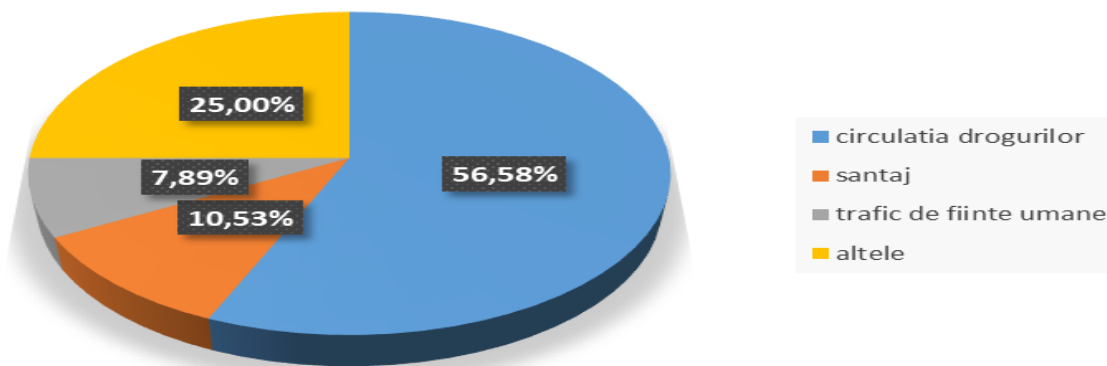
Analiza efectuată la capitolul politicii punitive pe cauzele examinate cu pronunțarea sentințelor de condamnare denotă că pe parcursul anului 2022, instanțele de judecată au aplicat în privința a **75** persoane pedeapsa sub formă de închisoare cu executare, în privința a **62** de persoane executarea pedepsei închisorii a fost suspendată condiționat, în privința a **2** persoane executarea pedepsei a fost suspendată parțial, **3** persoane la pedeapsa cu muncă neremunerată în folosul comunității și **27** de persoane au fost condamnați la pedeapsa sub formă de amendă.

Pedepsele cu închisoare au fost stabilite pentru comiterea următoarelor categorii de infracțiuni, după cum urmează:

- circulația ilegală a drogurilor în scop de înstrăinare - **43** persoane (**57 %**);
- șantaj - **8** persoane (**10%**)
- trafic de ființe umane și trafic de copii - **6** persoane (**8%**);
- altele (art.145, 171, 175, 186, 190, 188, 236, 248/1 CP) - **18** persoane (**25%**).

Pedepse cu închisoarea

Cu referire la aplicarea art.90 din *Codul penal*, executarea pedepsei cu închisoarea a fost suspendată pentru comiterea următoarelor categorii de infracțiuni după cum urmează:

- art.248 din *Codul penal*, în privința la **16** persoane;
- art.220 din *Codul penal*, în privința la **10** persoane;
- art.217/1 alin.(3) lit.f) din *Codul penal*, în privința la **14** persoane;
- art.208/1 din *Codul penal* în privința la **12** persoane;
- altele (art.189, 217, 281, 186, 291, 324 din *Codul penal*) - **10** persoane.

Reieșind din circumstanțele comiterii infracțiunilor și din pericolul social al faptelor ilegale, la suspendarea executării pedepsei închisorii stabilite pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de

art.217/1 alin.(3) lit.f) din *Codul penal* și art.208/1 din *Codul penal*, sentințele au fost contestate cu apel pe temeiul că instanța neîntemeiat a dispus suspendarea executării pedepsei.

Din totalul de **30** de sentințe de încetare în privința a **41** de persoane, pe temeiuri de nereabilitare s-au pronunțat **28** de sentințe privitor la **37** de persoane și respectiv **2** sentințe de încetare în privința a **4** persoane pe temeiuri de reabilitare.

Pe temeiuri de reabilitare, instanța de judecată într-o cauză penală a constatat nulitatea ordonanțelor de punere sub învinuire și încălcarea termenului de 3 luni de menținere a persoanei în calitate de bănuț. În a doua cauză, instanța de judecată a reținut temeiul prevăzut la art. 391 alin.(1) pct. 5) din *Codul de procedură penală* și a constatat că în privința persoanei inculcate există o hotărâre a organului de urmărire penală de scoatere de sub urmărirea penală.

Ambele sentințe au fost considerate neîntemeiate, fiind contestate cu apel asupra cărora instanța de apel până la data întocmirii raportului nu s-a expus.

Din totalul sentințele de achitare, **4** sentințe în privința a **5** persoane, au fost pronunțate pe temeiul că fapta nu a fost comisă de inculpat și, respectiv, **15** sentințe în privința a **27** de persoane, că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Cauzele care au generat adoptarea în 2022 a soluțiilor de achitare sunt următoarele:

1. Comportamentul părților/participanților în proces: schimbarea la faza cercetării judecătorești a declarațiilor date la etapa urmăririi penale de către partea vătămată sau martori; imposibilitatea audierii acestora în ședință de judecată din cauza aflării acestora peste hotarele țării; concluziile divergente ale expertizelor suplimentare sau contraexpertizelor numite pe parcursul judecării cauzei;

2. Prestația instanței de judecată: aprecierea diferită, în majoritatea cazurilor unilaterală, neobiectivă și fără o analiză corespunzătoare a probelor sau, în general, lăsarea fără apreciere a acestora;

3. Prestația procurorilor: expedierea în instanță de judecată a cauzelor penale în lipsa probelor concludente și suficiente pentru obținerea condamnării sau a cauzelor penale cu grave erori/omisiuni procesuale, precum și a cauzelor penale în care acțiunile inculpatului nu întrunesc elementele infracțiunii etc.

În perioada de raport, procurorii PCCOCS au contestat cu apel sau, după caz, cu recurs privind latura penală și latura civilă a cauzei, inclusiv respingerea solicitării de încasare a cheltuielilor de judecată sau a confiscării bunurilor utilizate la comiterea infracțiunii sau rezultate din infracțiune. Astfel, au fost contestate **99** sentințe, ceea ce constituie **51,8%** din sentințele pronunțate.

Pe parcursul anului 2022, procurorii PCCOCS au participat în instanța de judecată la examinarea a **192** de cauze penale în privința a **583** de persoane, învinuite de comiterea infracțiunilor săvârșite în cadrul unui grup criminal organizat, organizație criminală sau în interesul acestora.

Din această categorie au fost pronunțate **28** sentințe în privința a **41** persoane. Din sentințele pronunțate, **18** în privința a **26** persoane sunt de condamnare, în **8** cauze penale instanța de judecată a dispus excluderea calificativului comiterii infracțiunii de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală, într-o cauză **1** persoană a fost achitată și într-o cauză s-a dispus încetarea procesului în privința a **2** persoane.

În perioada indicată, s-a dispus în **81** de cauze penale încasarea de la inculpați a cheltuielilor judiciare în sumă de **652 710 MDL**.

Tot în anul 2022, în **4** cauze cu adoptarea soluțiilor de achitare/încetare s-a dispus trecerea cheltuielilor de **7 962,79 MDL**, în contul statului și în **3** cauze s-a respins încasarea cheltuielilor judiciare în sumă de **40.468,3 MDL**.

O atenție sporită în activitatea procurorilor care reprezintă învinuirea în instanța de judecată, s-a acordat confiscării bunurilor utilizate la săvârșirea infracțiunilor sau rezultate din activitatea infracțională și restituirea prejudiciului cauzat prin infracțiune.

La examinarea cauzelor de învinuire în comiterea infracțiunilor de circulație ilegală a drogurilor în scop de înstrăinare au fost invocate probele ce confirmă rezultatele activității criminale și s-a solicitat confiscarea contravalorii lor. În perioada de raport din categoria dată de cauze s-a dispus confiscarea a sumei de **1 290 953, 64 lei**.

În baza sentințelor adoptate în perioada de raport, au fost confiscate bunuri în valoare totală de **5 621 252 MDL**. Datele statistice sunt indicate în tabelul *infra*:

Bunuri confiscate /art.106 CP/	Total sentințe		1	47
	Valoarea cumulativă în lei a bunurilor confiscate /în cazul bunurilor neevaluate, a se lua în calcul valoarea medie de piață a acestora/		2	5621252,44 lei
	Inclusiv	Spălarea banilor (art.243 CP)	3	
		Finanțarea terorismului (art.279 CP), alte infracțiuni legate de terorism	4	
		Participarea la grupuri criminale organizate (art.282, 283, 284 CP)	5	
		Trafic de ființe umane, copii și migranți (art.165, 167, 168, 206, 208, 220, 362 ¹ CP)	6	302386 lei
		Trafic ilicit de droguri (art.217 – 217 ⁶ , 218, 248 alin.(2), 322, CP)	7	1290953,64 lei
		Trafic ilicit de arme (art.290, 292 CP)	8	
		Corupere, mituire (art.191 alin.(2) lit.d), 256, 324-328, 330 ² 333 – 335 CP)	9	30000 lei

	Falsificare de bani, titluri de valoare, carduri, alte instrumente de plată (art.236, 237 CP)	10	82000 lei
	Contrabandă și eschivare de la achitarea dr. de import (art.248, 249 CP)	11	840470,8 lei
	Evaziuni fiscale (244, 244 ¹ CP)	12	
	Alte infracțiuni	13	3075442 lei pistol de model CZ100
	Total sentințe în care a fost respinsă solicitarea procurorului de confiscare a bunurilor	14	12

Sentințele prin care s-a refuzat confiscarea specială au fost considerate neîntemeiate și au fost contestate cu apel.

Din apelurile declarate, instanța de apel s-a expus într-o cauză unde a admis apelul procurorului și în baza *art.106 din Codul penal* a suspus confiscării speciale contravaloarea mijlocului de transport folosit la comiterea infracțiunii în valoare de **655 377 MDL**.

În tabelul ce urmează sunt reflectate datele statistice privind rezultatele activității PCCOCS, în comparație cu perioadele anilor 2020 și 2021:

CRITERIU	2020	2021	2022
Total cauze pe care a fost reprezentată acuzarea (dosare/persoane)	707/1411	694/1397	809/1625
Total sentințe pronunțate (dosare/persoane), dintre ele:	197/294	232/339	191/244
Sentințe de condamnare (dosare/persoane), dintre ele aplicate pedeapsa	144/202	183/250	141/170
Închisoare (persoane)	88	107	75
Ssuspendarea condiționată a executării pedepsei (persoane)	88	106	62 2 (90/1)
Amenda (persoane)	22	32	27
Munca neremunerată în folosul comunității (persoane)	4	5	3
Sentințe de încetare (dosare/persoane)	29/55	30/44	30/41
Sentințe de achitare (dosare/persoane)	24/37	19/45	19/32
Cauze penale la sfârșitul perioadei de raport (dosare/persoane)	510/1117	492/1095	618/1381

Indicii statistici sunt în scădere față de perioada similară a anului 2021, dar egali față de aceeași perioadă a anului 2020.

Faptul dat a fost influențat de declararea stării de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova și stabilirea unor măsuri specifice în domeniul justiției prin dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr.5 din 02 martie 2022, fiind dispusă suspendarea examinării cauzelor penale aflate pe rol.

Cu toate că aceste măsuri au fost anulate la 04.04.2022, procesul de examinare a cauzelor penale a fost afectat în continuare, din considerentul stabilirii altor termene de examinare a cazurilor.

Un alt factor care a influențat asupra numărului de cauze examinate a fost și expirarea împlinirii termenelor a mai multor judecatori care nu au fost numiți în funcție, cauzele penale din procedura acestora fiind redistribuite la finele anului 2022, prin urmare fiind reluate cercetările.

La sfârșitul perioadei de raport, acuzatorii de stat din cadrul PCCOCS reprezentau învinuirea în instanțele de fond în **618** cauze, cu **25%** mai mult comparativ cu aceeași perioadă a anului 2021.

În urma analizei stării de fapt la capitolul respectării termenului rezonabil de judecare a cauzelor în instanțele de fond s-a stabilit că pe rol se află spre examinare:

- cu termen de examinare mai mare de **1 an** - **102** dosare, **193** persoane;
- cu termen de examinare mai mare de **2 ani** - **55** dosare, **96** persoane;
- cu termen de examinare mai mare de **3 ani** - **207** dosare, **643** persoane.

Pentru a reduce riscul de a încălca examinarea cauzei în termen rezonabil, în temeiul *art. 20 alin.(5) din Codul de procedură penală* au fost depuse **54** de cereri de accelerare care în mare parte au fost respinse de instanțele de judecată, pe temeiul că agenda instanței este încărcată.

Un alt factor ce determină tergiversarea examinării cauzelor penale este că instanțele de judecată nu în toate cazurile întreprind din timp toate măsurile necesare pentru ca, la termenul fixat, judecarea cauzei să nu fie amânată, îndatorire prevăzută expres în *art.353 alin.(1) din Codul de procedură penală*.

6.2.4. Transparența și promovarea imaginii Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale

În perioada anului 2022, Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale a elaborat și publicat **851** comunicate.

Acestea au fost segmentate pe emiterea comunicatelor de presă, notelor/ declarațiilor de presă, precizărilor solicitate din partea reprezentanților media. De asemenea, interacțiunile mediatice au luat în considerare atât presa scrisă (tipărită și online), cât și cea radiofonică și televizată.

În majoritatea cazurilor, comunicatele de presă publicate pe pagina de internet oficială a Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale au fost dublate prin publicarea pe contul din rețeaua de socializare al acesteia.

6.2.5. Obiective în activitatea Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale pentru anul 2023

Pentru anul 2023 Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale și-a propus realizarea următoarelor obiective de bază:

- Fortificarea capacităților instituționale în corespundere cu rigorile Legii cu privire la procuraturile specializate (adoptarea unei noi organigrame, asigurarea independenței bugetare și funcționale);

- Crearea paginii web a PCCOCS și diseminarea rezultatelor activității instituției (scop informativ, prevenire și contracarare a fenomenului crimei organizate);
- Analiza stării de fapt în domeniul urmăririi penale a infracțiunilor de trafic ilicit de droguri, măsurilor speciale de investigații aplicate pe această categorie de infracțiune;
- Analiza dinamicii fenomenului infracțional de aplicare de către agenții statului a torturii, tratamentului inuman și degradant;
- Analiza stării de fapt în domeniul urmăririi penale a infracțiunilor de contrabandă și elaborarea Mecanismelor instituționale și procedurale de investigare și judecare a faptelor de contrabandă (asociate infracțiunii de spălare a banilor);
- Eficientizarea investigării infracțiunilor de spălare de bani, finanțare terorismului, evaziune fiscală și alte infracțiuni conexe;
- Eficientizarea investigării infracțiunilor de trafic de arme și substanțe radioactive;
- Identificarea mecanismelor de implicare a autorităților de aplicare a legii naționale în vederea prevenirii și contracărării fenomenului de „război hibrid”;
- Constatarea și înlăturarea deficiențelor întâlnite de procurori la examinarea judiciară a cauzelor penale cu utilizarea tuturor instrumentelor și mecanismelor procesual penale (termenul rezonabil);
- Eficientizarea aplicării mecanismelor de recuperare la nivel național, cât și internațional, a bunurilor rezultate din comiterea infracțiunii și prejudiciilor cauzate;
- Interacțiunea cu omologii din străinătate și partenerii de dezvoltare în vederea investigării infracțiunilor cu caracter transfrontalier și administrării probatoriului etc.

CAPITOLUL VII. CONCLUZII ȘI PRIORITĂȚI

7.1. Concluzii privind activitatea Procuraturii în anul 2022

În anul 2022, pentru prima dată, activitatea operațională a Procuraturii a fost planificată în coraport cu *Prioritățile* stabilite în activitatea Procuraturii, care au fost aprobate, prin *Ordinul Procurorului General nr. 12/8/1 din 09.02.2022*, în baza Hotărârii Consiliului Superior al Procurorilor nr.1-21/2022 din 04.02.2022 și s-au axat pe:

- combaterea corupției la nivel înalt și a criminalității organizate;
- asigurarea supremației legii, respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului;
- dezvoltarea capacităților funcționale ale instituției și revizuirea structurii Procuraturii;
- dezvoltarea instrumentelor de asistență juridică internațională;
- asigurarea transparenței în activitate.

Totodată, în perioada de raport Procuratura a continuat să realizeze progrese în implementarea *Programului de Dezvoltare Strategică a Procuraturii pentru anii 2021-2025*¹⁶.

Obiectivele stabilite, au fost în mare parte atinse, astfel încât mai multe cauze penale de interes public au fost inițiate și soluționate, o parte fiind încă pendinte, ceea ce determină necesitatea de a asigura capitalul și resursele necesare activității eficiente a instituției și de a asigura cadrul normativ adecvat pentru investigarea și soluționarea complexă a acestor cauze.

Necesitatea consolidării resurselor materiale, umane, financiare, informaționale puse la dispoziția Procuraturii în scopul realizării misiunii sale, rezidă din necesitate asigurării independenței și fortificării instituției, pentru a genera rezultatele așteptate de societate. Rămâne imperios de a consolida capacitățile funcționale ale procuraturilor specializate, care potrivit legii dispun de independența funcțională, însă acest fapt nu a fost implementat pe deplin în practică.

Războiul apărut la granițele Republicii Moldova a influențat și activitatea Procuraturii, iar valul de refugiați care a apărut spontan în țară și situația creată a determinat orientarea activității Procuraturii în scopul combaterii traficului de ființe umane și migrației ilegale.

De asemenea, pe parcursul perioadei de raport, Procuratura a acordat o atenție sporită asigurării integrității instituționale, dar și investigării proactive a cazurilor de corupție, inclusiv în sectorul justiției, fapt determinat de implementarea în activitatea procurorilor a principiului toleranței zero față de corupție și concentrarea eforturilor în combaterea corupției la nivel înalt, obiectiv ce rămâne în continuare unul prioritar.

¹⁶ Aprobare prin Ordinul Procurorului General nr.19/28 din 03.02.2021

7.2. Priorități în activitatea Procuraturii pentru anul 2023

Prioritățile în activitatea a Procuraturii pentru anul 2023 au fost aprobate prin *Ordinul Procurorului General nr.20/3 din 24.02.2023*, reieșind din provocările actuale pentru sistemul Procuraturii, din documentele de politici naționale și instituționale, în temeiul avizului pozitiv exprimat de Consiliul Superior al Procurorilor prin *Hotărîrea nr. 1-23/2023* din 20.02.2023.

Astfel, au fost stabilite următoarele priorități în activitatea Procuraturii pentru anul **2023**:

I. CONSOLIDAREA INTEGRITĂȚII ȘI INDEPENDENȚEI PROCURORILOR

Consolidarea capacității sistemului Procuraturii în gestionarea problemelor de integritate necesită consolidarea statutului procurorilor și creșterea eficienței managementului instituțional, dar și instituirea unor mecanisme de prevenire a riscurilor de corupție.

Dezvoltarea capacității Procuraturii în prevenirea abaterilor de etică profesională, concomitent cu fortificarea capacităților funcționale ale Inspecției procurorilor pentru investigarea/reacționarea promptă la acestea, ar asigura pe termen lung realizarea dezideratelor de integritate și sporirea responsabilității decizionale.

Asigurarea climatului de integritate și a independenței funcționale a Procuraturii constituie principalele obiective în asigurarea integrității instituționale și profesionale.

II. DEZVOLTAREA CAPACITĂȚILOR FUNCȚIONALE ALE PROCURATURII, OPTIMIZAREA ȘI DIGITALIZAREA PROCESELOR, INCLUSIV CU FORTIFICAREA SECURITĂȚII INFORMAȚIONALE

Dezvoltarea capacităților funcționale ale Procuraturii depinde în mare măsură de resursele puse la dispoziție, dar și de modul de administrare a acestora.

Optimizarea utilizării resurselor este determinată de necesitatea eficientizării activității și asigurării performanței instituționale, fiind totodată condiționată și de reformarea hărții judiciare.

Interoperabilitatea sistemelor informaționale și asigurarea securității cibernetice constituie unul din obiectivele principale în digitalizarea proceselor.

De asemenea, utilizarea tehnologiilor informaționale în scopul dezvoltării capacităților analitice și metodologiilor de investigații necesită măsuri de intervenție prompte.

III. ASIGURAREA RESPECTĂRII DREPTURILOR OMULUI ȘI INTERESELOR SOCIETĂȚII ÎN PROCESUL PENAL

Procuratura are misiunea de a contribui la apărarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanei și ale societății.

În acest sens, procuratura monitorizează constant aplicarea corectă și unitară a legii, urmărind sporirea calității actelor procedurale elaborate, atât la etapa de urmărire penală, cât și la etapa examinării cauzelor în instanțele de judecată.

Concomitent, Procuratura contribuie la respectarea standardelor privind drepturilor omului prin implementarea la nivel instituțional a obiectivelor stabilite în documentele de politici naționale și instituționale.

Unul din obiectivele de realizat în contextul priorității expuse se referă la fortificarea capacităților de investigare a infracțiunilor ecologice, dar și a celor împotriva proprietății intelectuale.

IV. COMBATEREA CORUPȚIEI, CRIMINALITĂȚII ORGANIZATE ȘI RECUPERAREA BUNURILOR INFRAȚIONALE

În situația în care în Republica Moldova continuă să persiste starea de urgență, declarată odată cu declanșarea războiului din Ucraina, iar crizele economice au luat amploare, există mai multe premise pentru amplificarea activității unor grupări criminale.

Totodată, interconexiunea criminalității organizate și a corupției creează riscuri în adresa securității naționale, iar acțiunea ținută asupra acestor fenomene pe domenii specifice ar asigura eficiență în combaterea lor.

Subsecvent, concentrarea activității pe recuperarea bunurilor infracționale ar asigura repararea echitabilă a drepturilor și intereselor prejudiciate, în special al celor de interes public.

V. INTENSIFICAREA COOPERĂRII INTERNAȚIONALE, CU PRECĂDERE ÎN ASISTENȚA JURIDICĂ ÎN MATERIE PENALĂ ȘI REALIZAREA ANGAJAMENTELOR INSTITUȚIONALE PRIVIND PROCESUL DE INTEGRARE EUROPEANĂ

Asigurarea schimbului operativ de date și informații între state și instituțiile specializate (EUROPOL, EUROJUST, INTERPOL) poate genera rezultate optime la investigarea, prevenirea și combaterea criminalității. La fel, intensificarea cooperării internaționale în materie penală și crearea echipelor comune de investigații va facilita investigarea infracțiunilor cu caracter transnațional, recuperarea activelor infracționale, extrădarea persoanelor acuzate de săvârșirea unor infracțiuni grave și va preveni riscul eschivării de la urmărire și răspundere penală a altor persoane acuzate.

De asemenea, în contextul aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană, este necesar de realizat anumite angajamente de nivelul instituțional.

Concomitent, necesitatea implementării prevederilor tratatelor și angajamentelor internaționale determină acțiunea coordonată a instituțiilor și organelor de drept.

VI. SPORIREA TRANSPARENȚEI ȘI PROMOVAREA IMAGINII PROCURATURII

Creșterea gradului de încredere în justiție este condiționată de imaginea fiecărei instituții de drept, inclusiv a sistemului Procuraturii.

În acest sens, dezvoltarea paginii web a Procuraturii Generale și elaborarea platformelor de comunicare pentru procuraturile specializate va determina creșterea transparenței și va contribui la îmbunătățirea vizibilității activității Procuraturii.

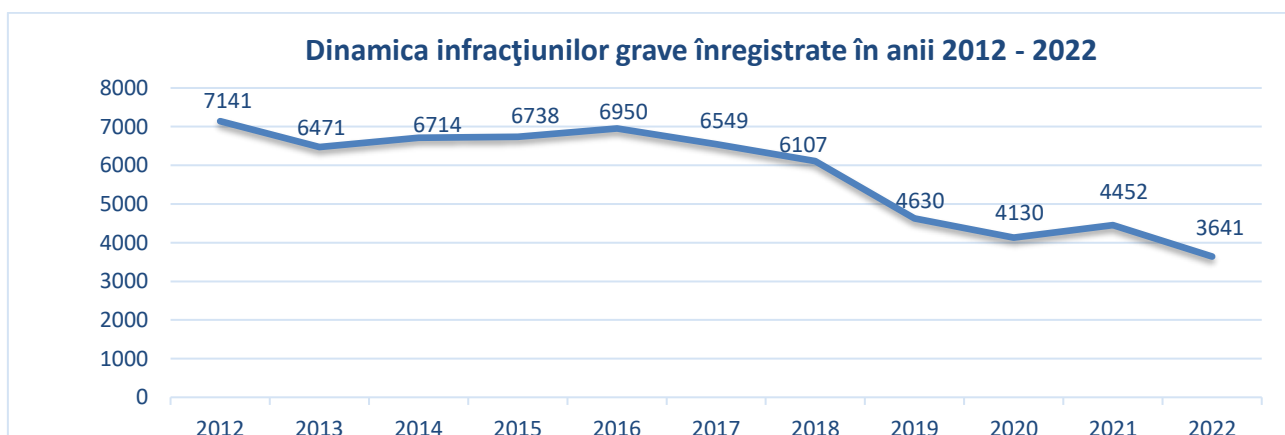
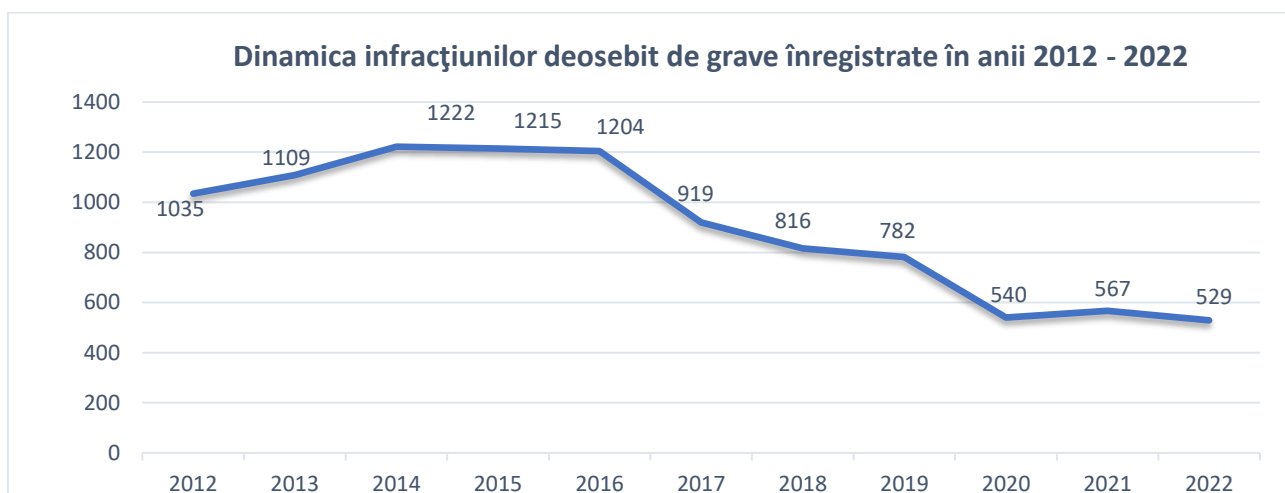
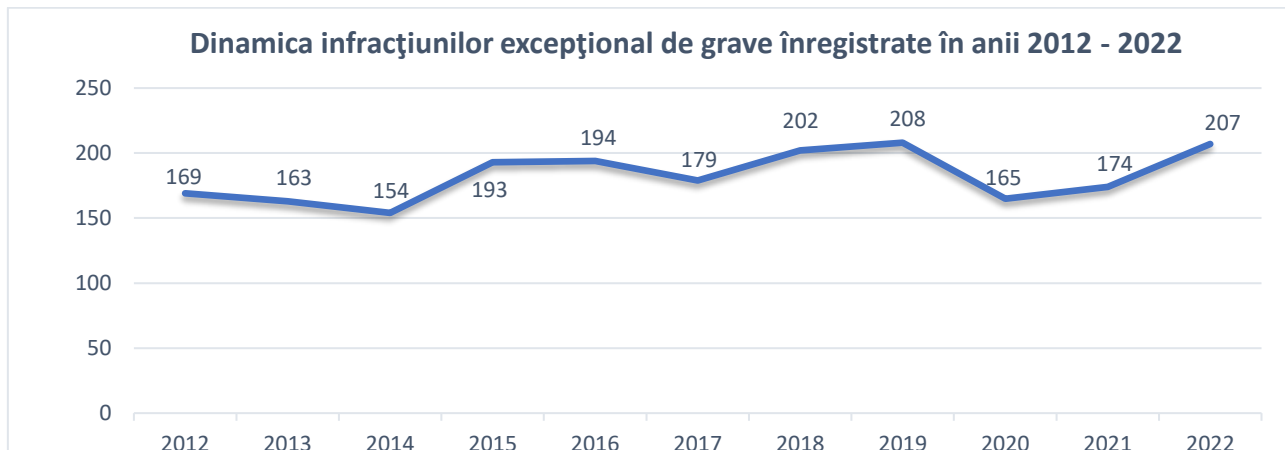
Asigurarea accesului liber la informațiile oficiale de interes public și asigurarea faptului că informația prezentată în sursele mass media despre activitatea Procuraturii este una corectă, va crește nivelul de conștientizare a publicului despre activitatea Procuraturii.

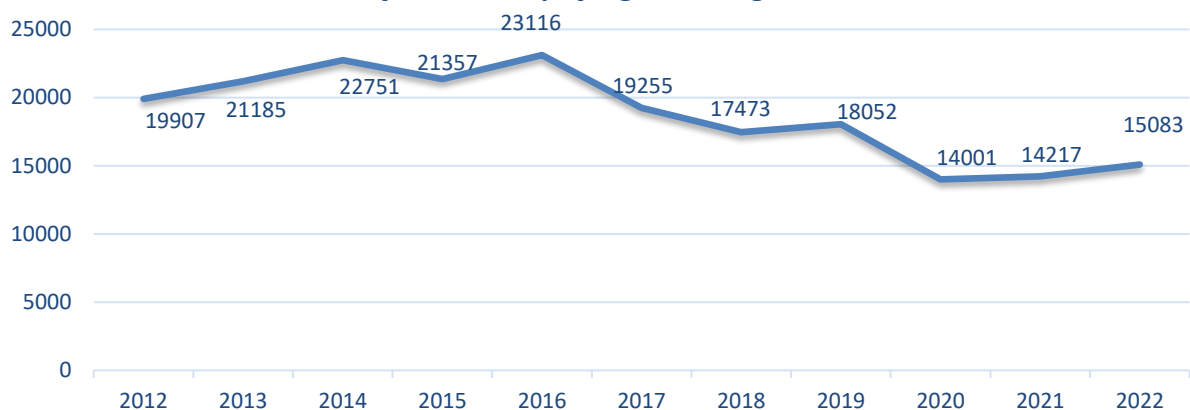
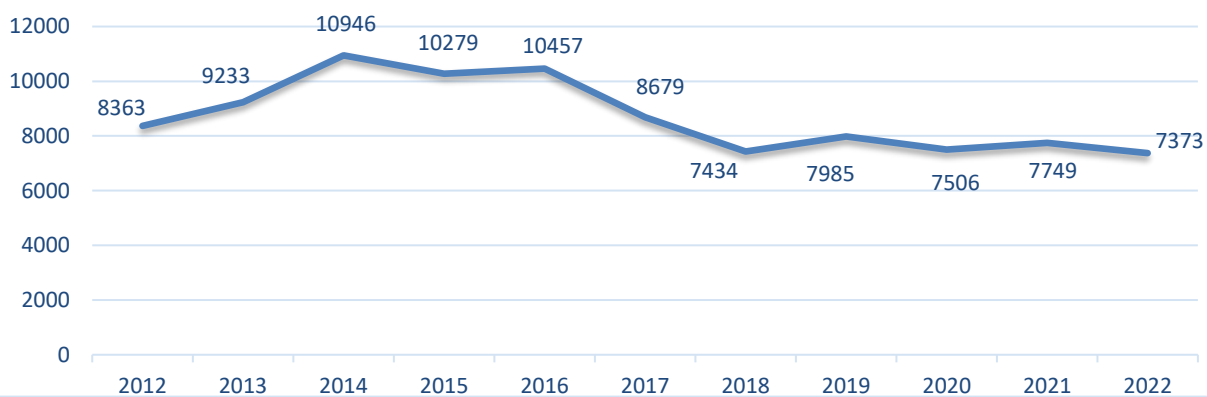
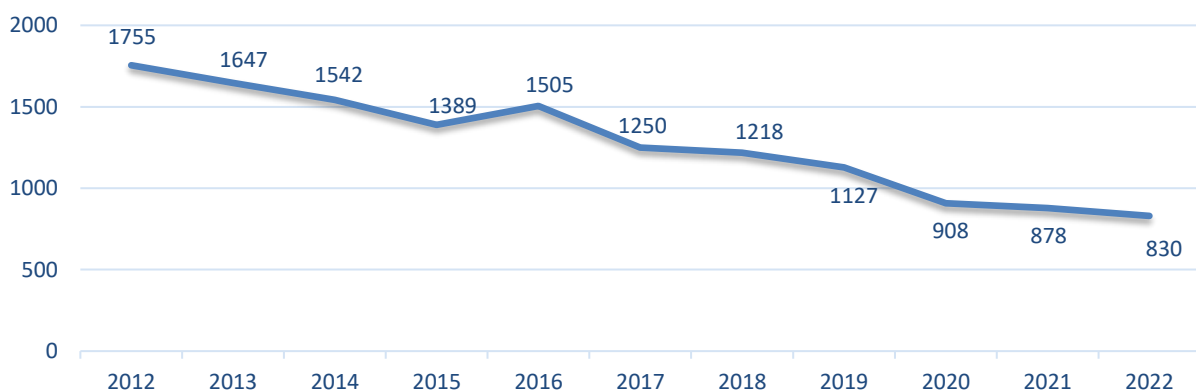
În temeiul priorităților aprobate, urmează elaborarea Planului de activitate al Procuraturii pentru anul 2023, care va stabili obiectivele și acțiunile necesare de realizat întru asigurarea eficienței în activitatea Procuraturii.

ANEXE

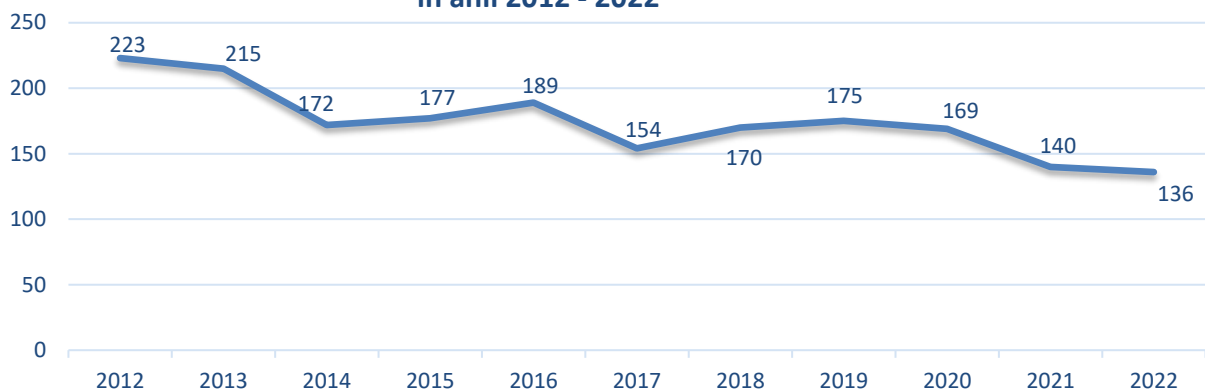
Informația aferent stării și dinamicii infracționalității, după categorii de infracțiuni, înregistrate în republică în ultimii ani

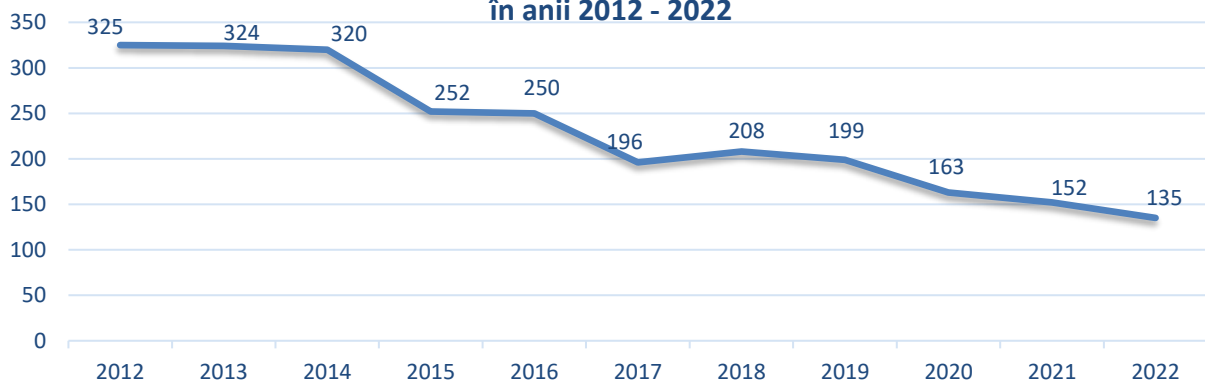
Dinamica infracțiunilor mai puțin grave înregistrate în anii 2012 - 2022**Dinamica infracțiunilor ușoare înregistrate în anii 2012 - 2022****Dinamica infracțiunilor contra vieții și sănătății înregistrate în anii 2012 - 2022**

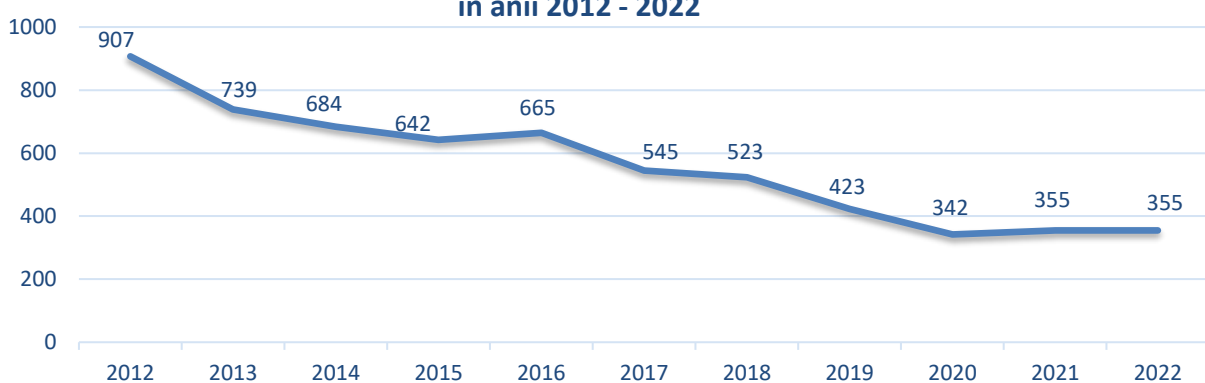
**Dinamica infracțiunilor de omor înregistrate
în anii 2012 - 2022**

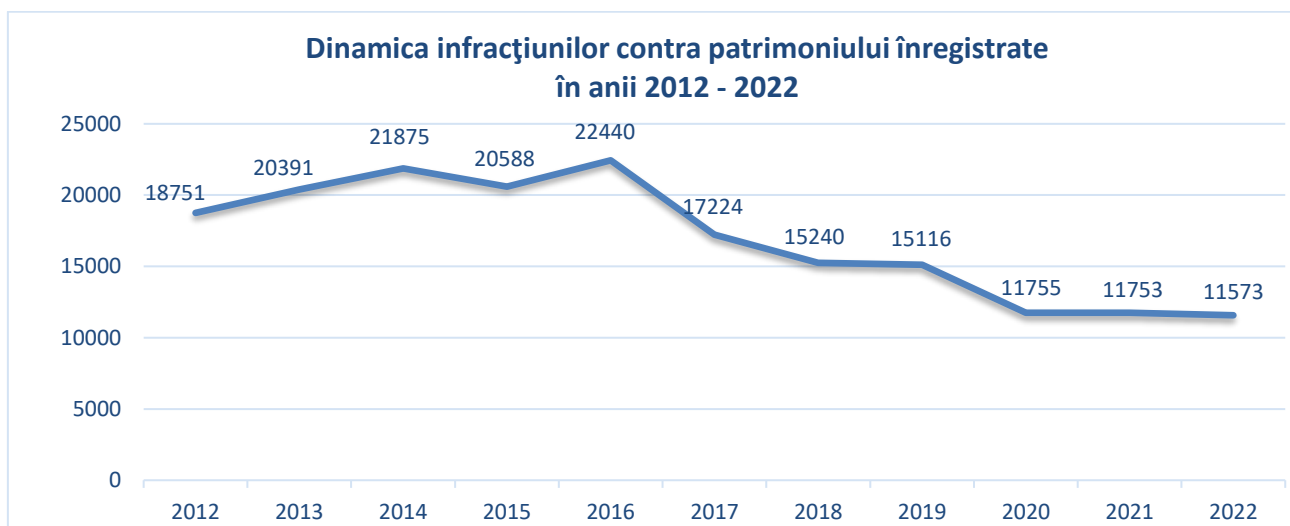
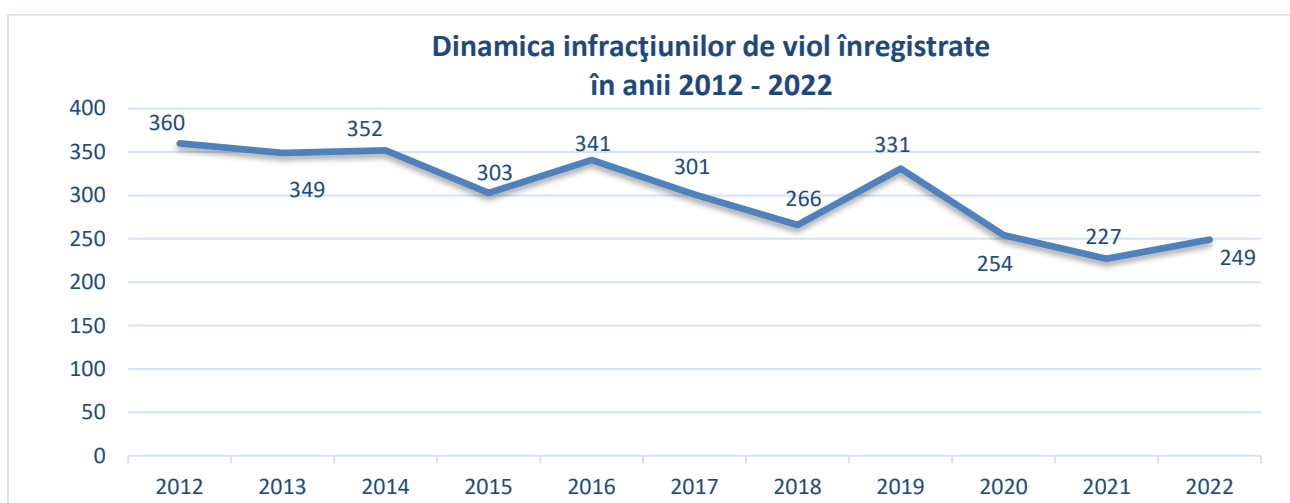
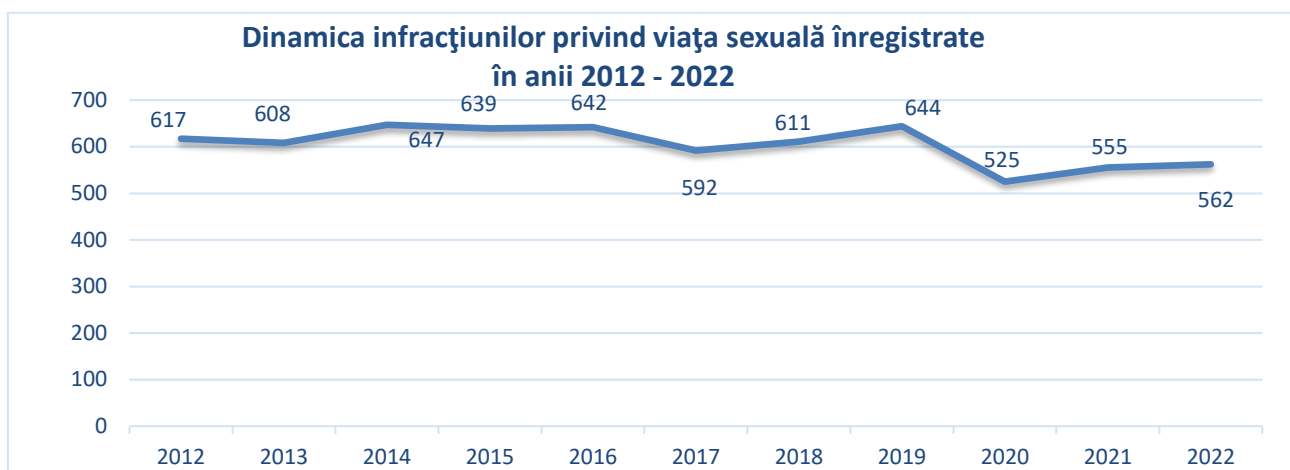

**Dinamica infracțiunilor de vătămare intenționată gravă înregistrate
în anii 2012 - 2022**

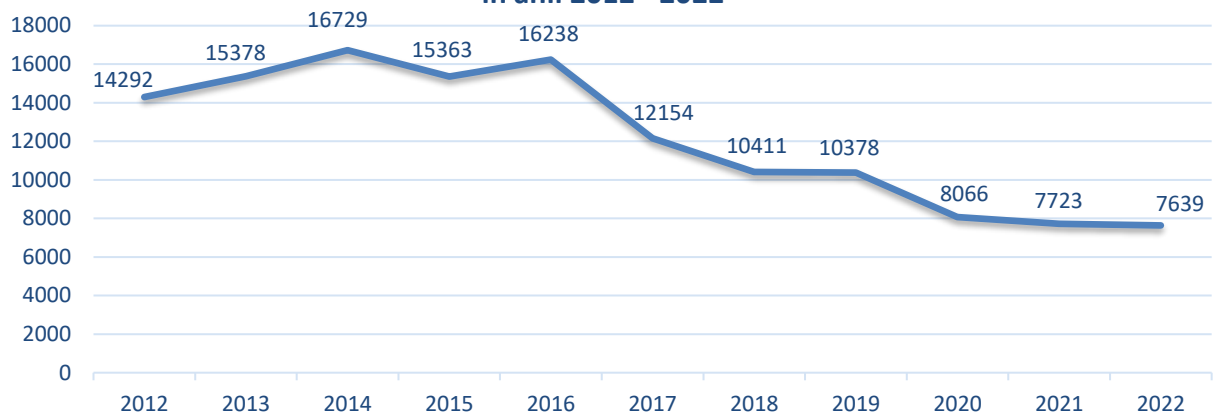
**Dinamica infracțiunilor de vătămare intenționată medie înregistrate
în anii 2012 - 2022**

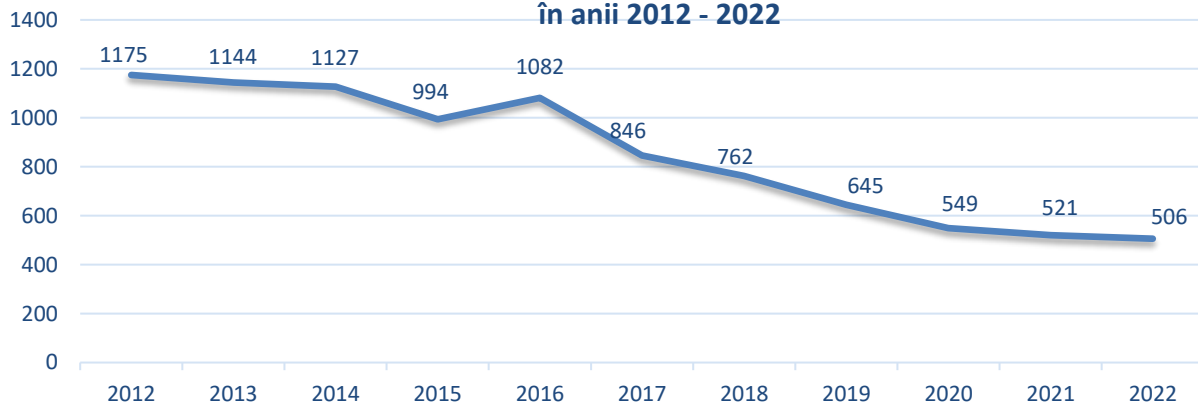

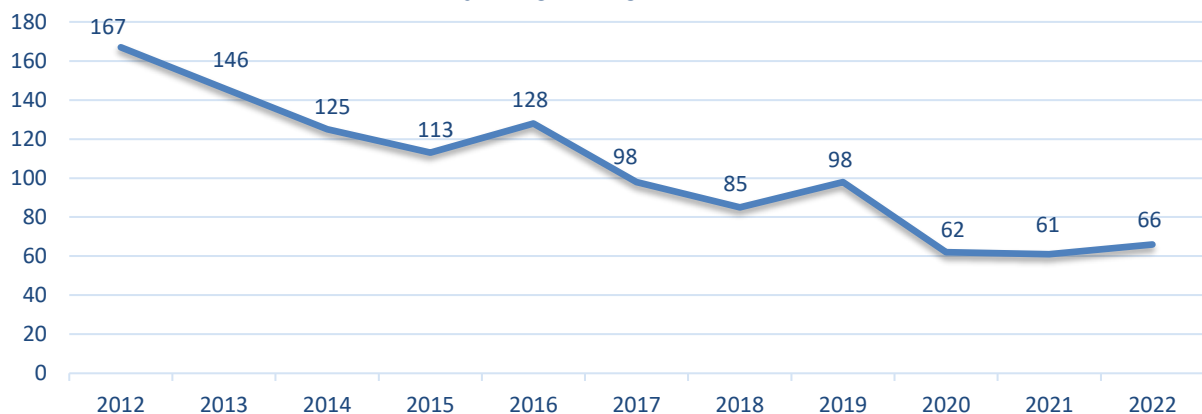
**Dinamica infracțiunilor de furt înregistrate
în anii 2012 - 2022**

**Dinamica infracțiunilor de jaf înregistrate
în anii 2012 - 2022**

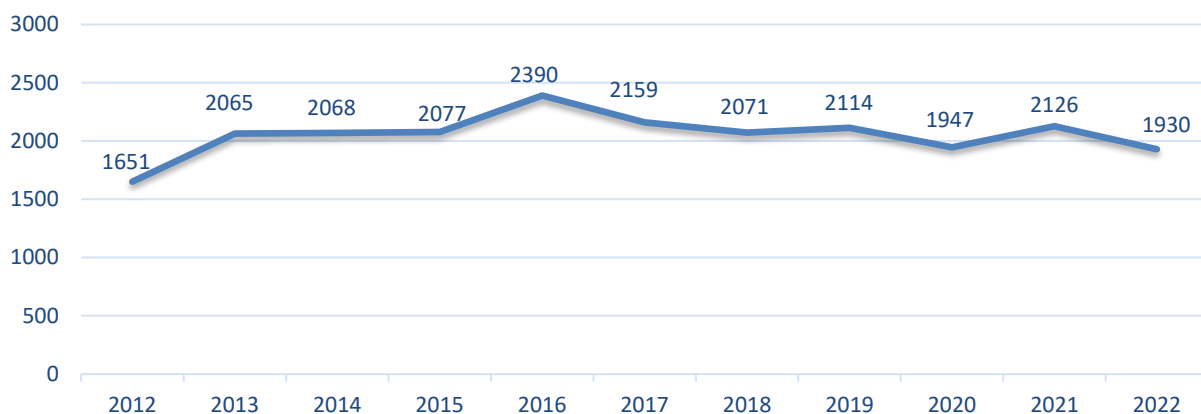

**Dinamica infracțiunilor de tâlhărie înregistrate
în anii 2012 - 2022**

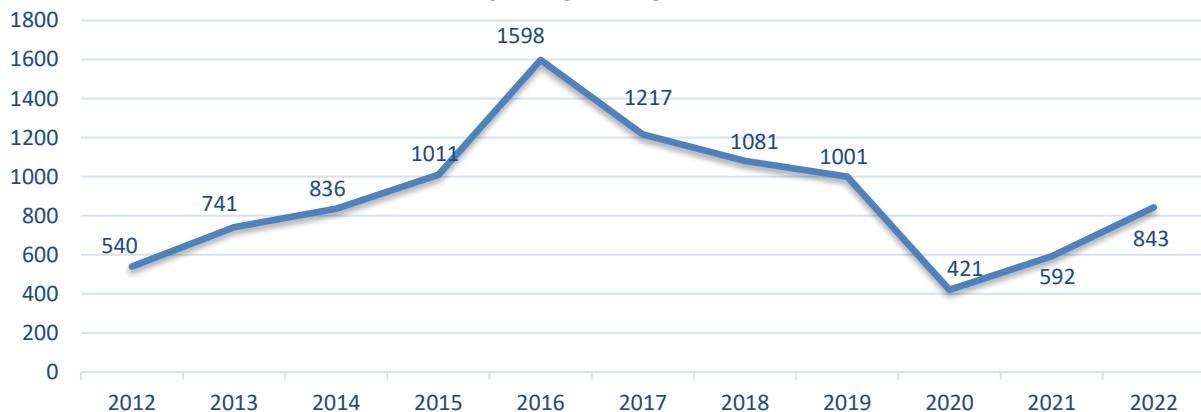

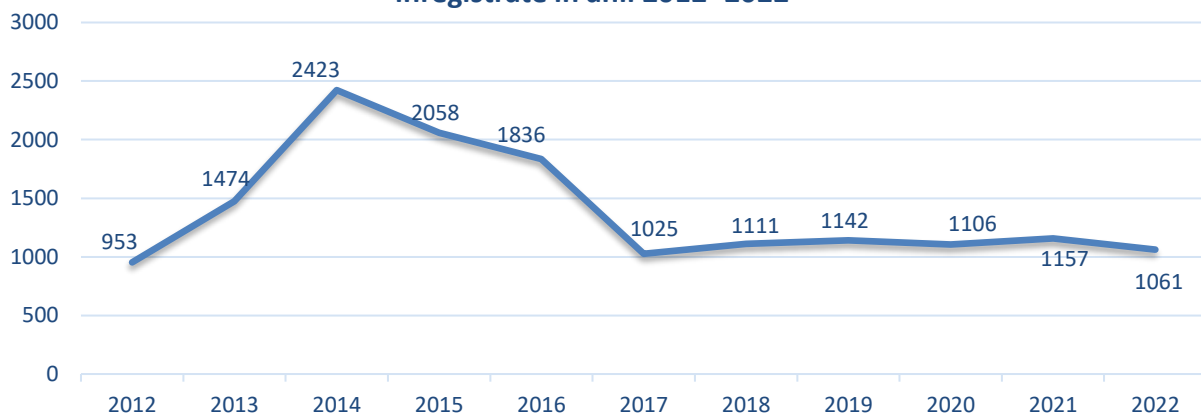
**Dinamica infracțiunilor de escrocherie înregistrate
în anii 2012 - 2022**

**Dinamica infracțiunilor de pungășie înregistrate
în anii 2012 - 2022**

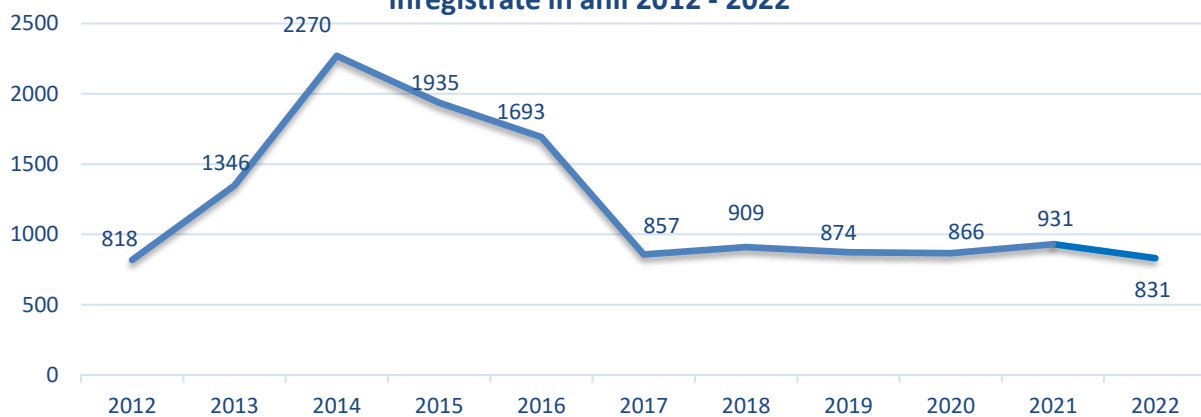

**Dinamica infracțiunilor contra familiei și minorilor
înregistrate în anii 2012- 2022**

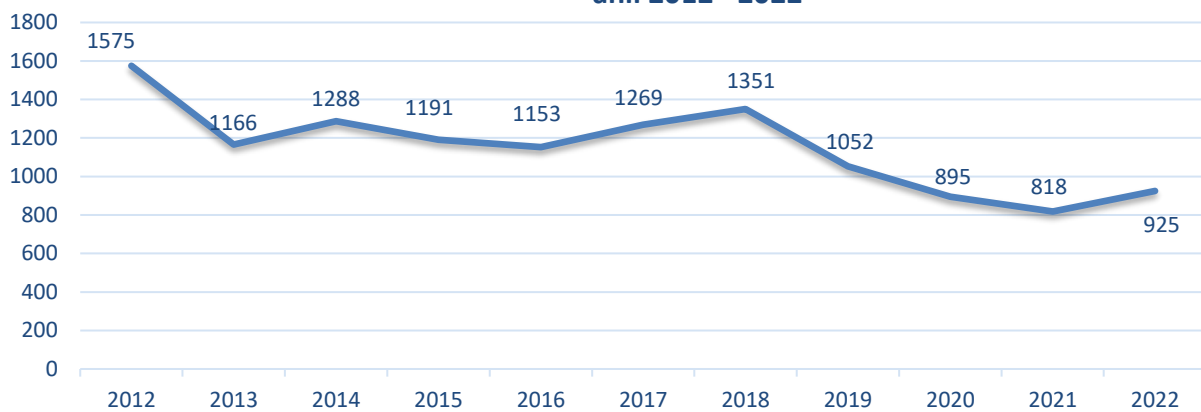

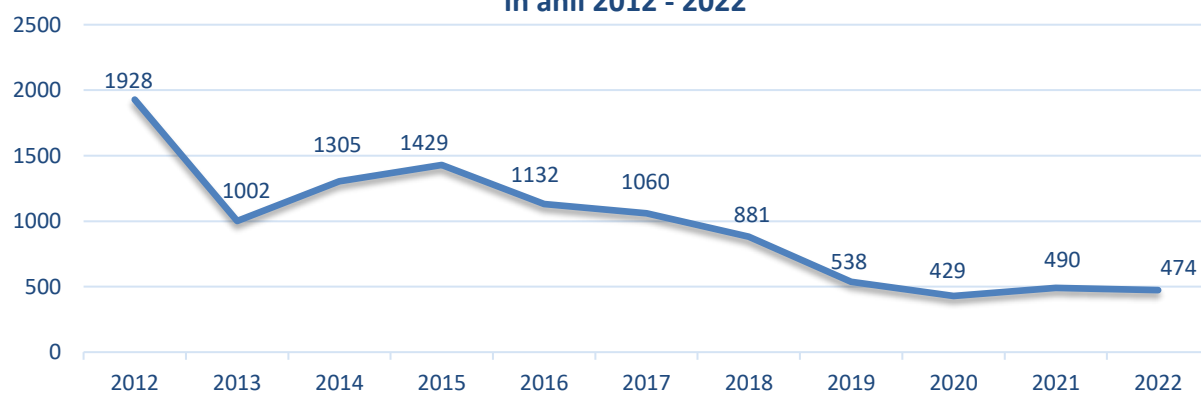
**Dinamica infracțiunilor privind violența în familie
înregistrate în anii 2012 - 2022**

**Dinamica infracțiunilor privind circulația ilegală a drogurilor înregistrate în
anii 2012 - 2022**

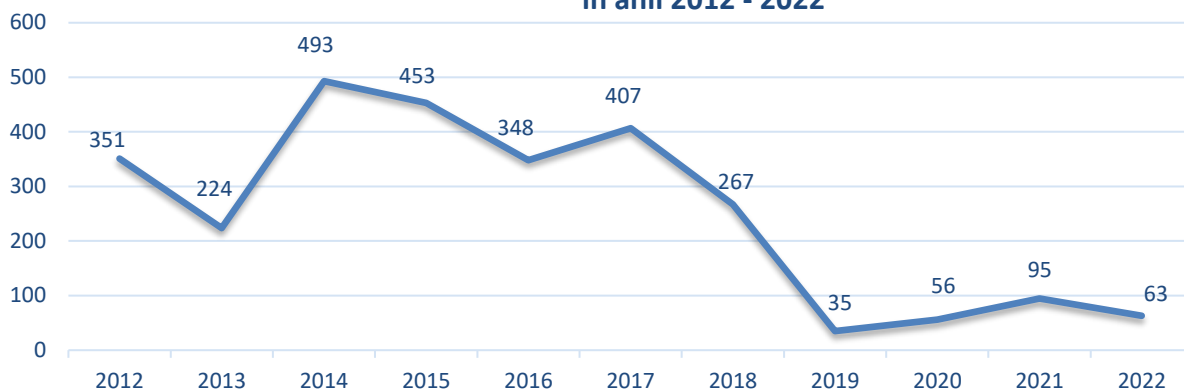

**Dinamica infracțiunilor economice înregistrate
în anii 2012 - 2022**

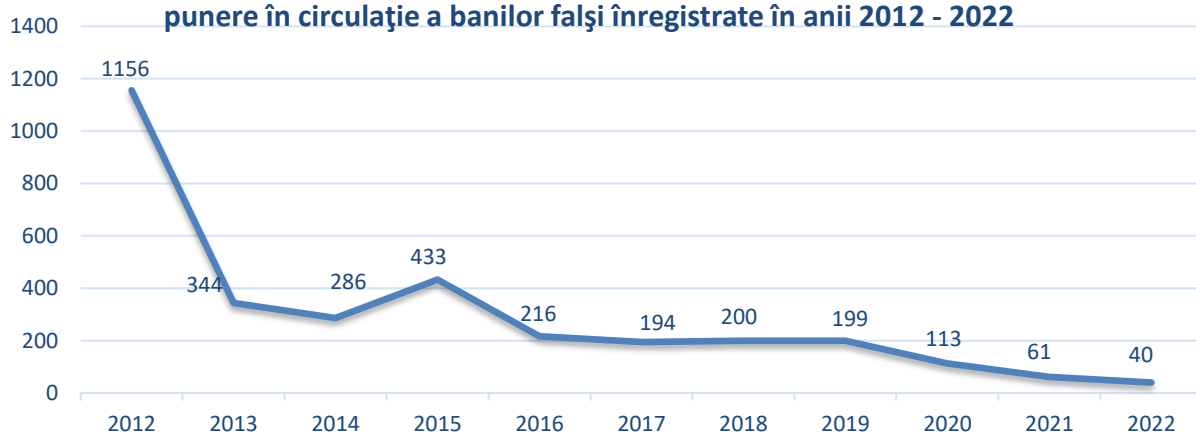

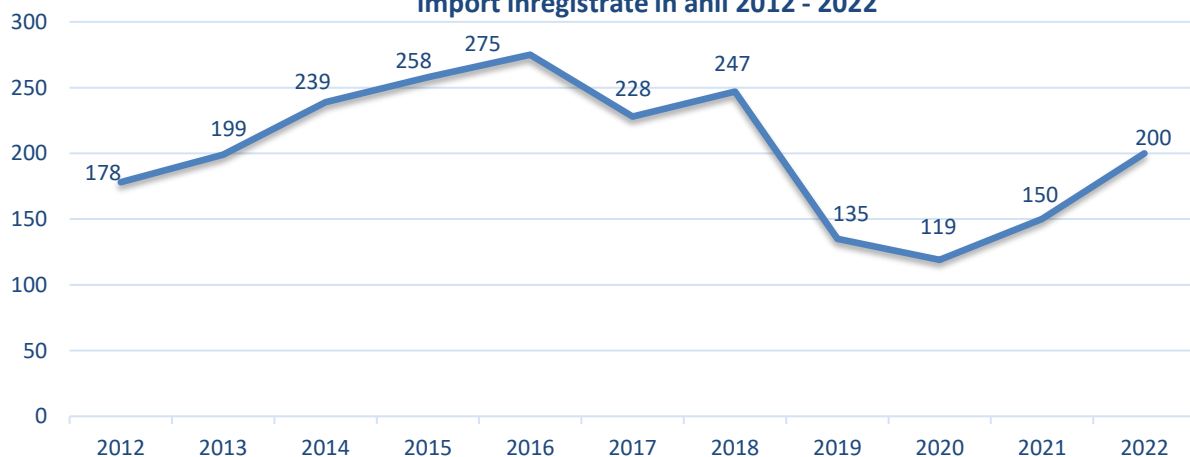
Dinamica infracțiunilor privind evaziunile fiscale înregistrate în anii 2012 - 2022

Dinamica infracțiunilor de fabricare și punere în circulație a banilor falși înregistrate în anii 2012 - 2022

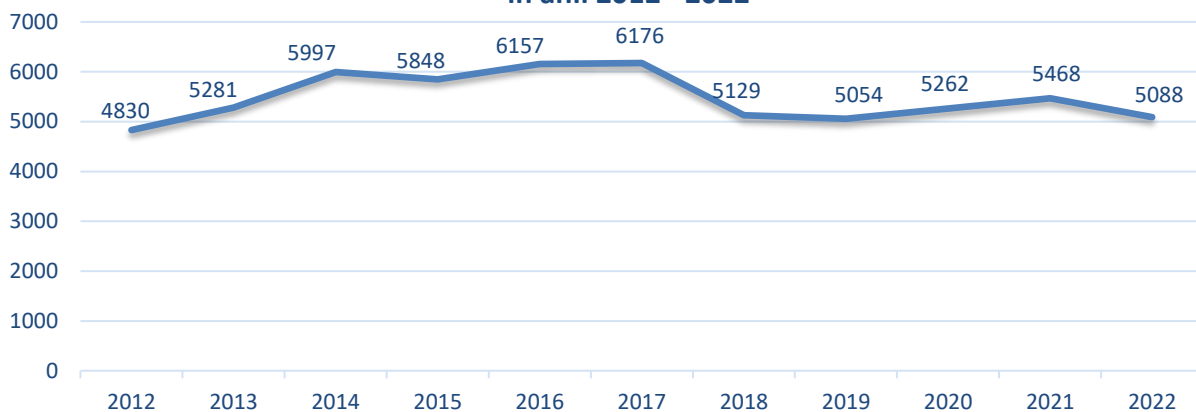

Dinamica infracțiunilor de contrabandă și eschivare de la achitarea drepturilor de import înregistrate în anii 2012 - 2022

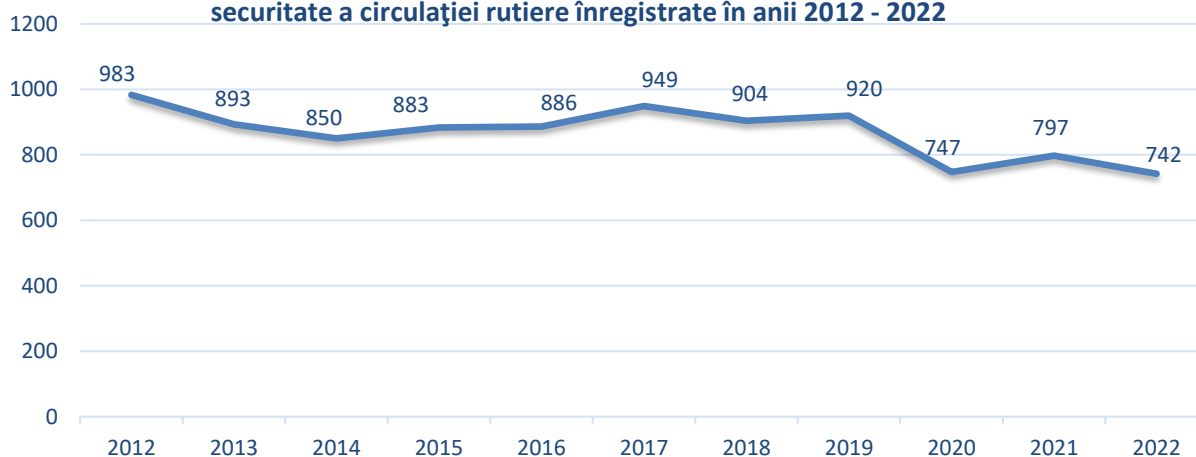

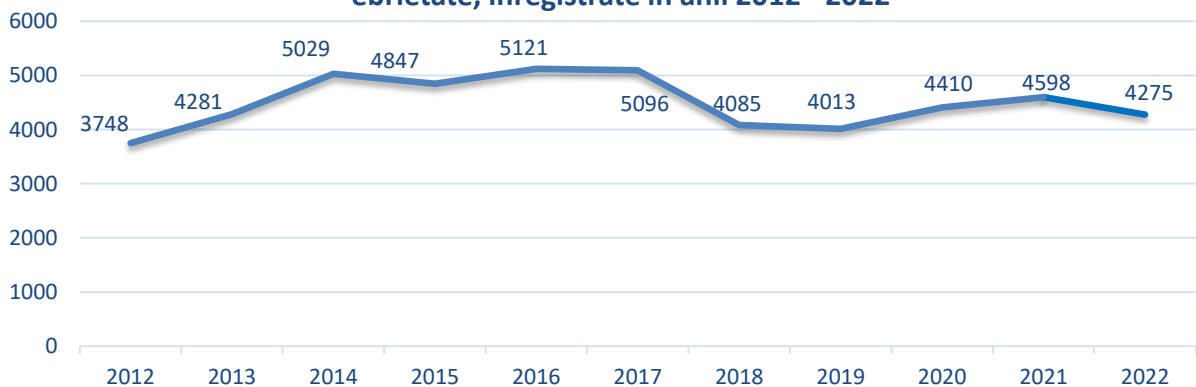
Dinamica infracțiunilor în domeniul transporturilor înregistrate în anii 2012 - 2022

Dinamica infracțiunilor de încălcare a regulilor de securitate a circulației rutiere înregistrate în anii 2012 - 2022

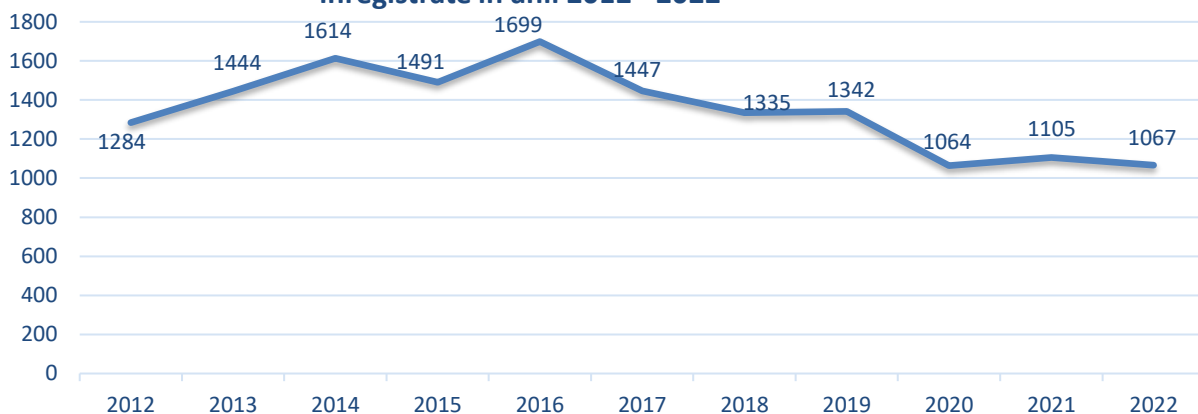

Dinamica infracțiunilor de conducere a mijloacelor de transport în stare de ebrietate, înregistrate în anii 2012 - 2022

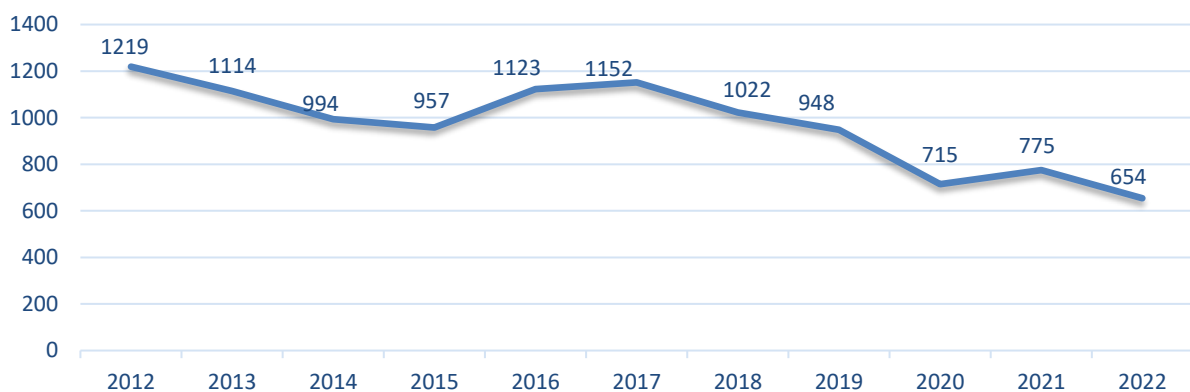

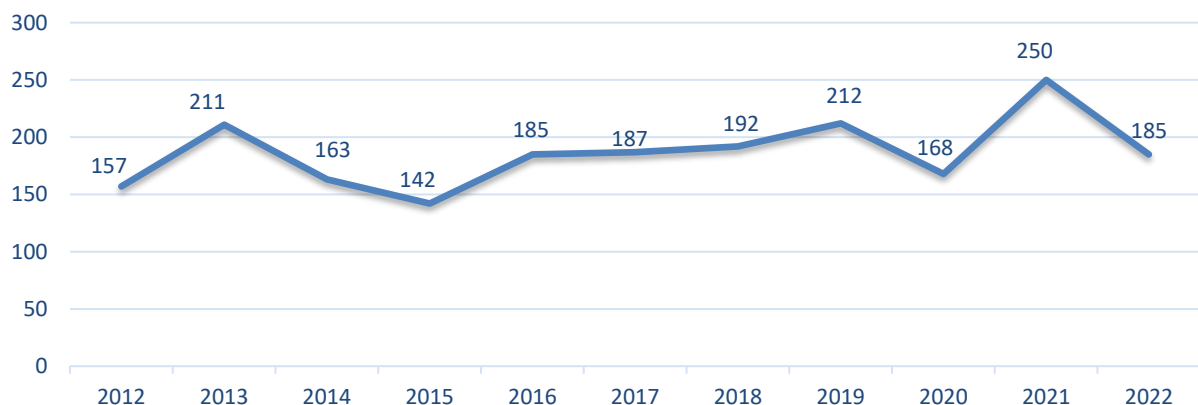
**Dinamica infracțiunilor de hulganism
înregistrate în anii 2012 - 2022**

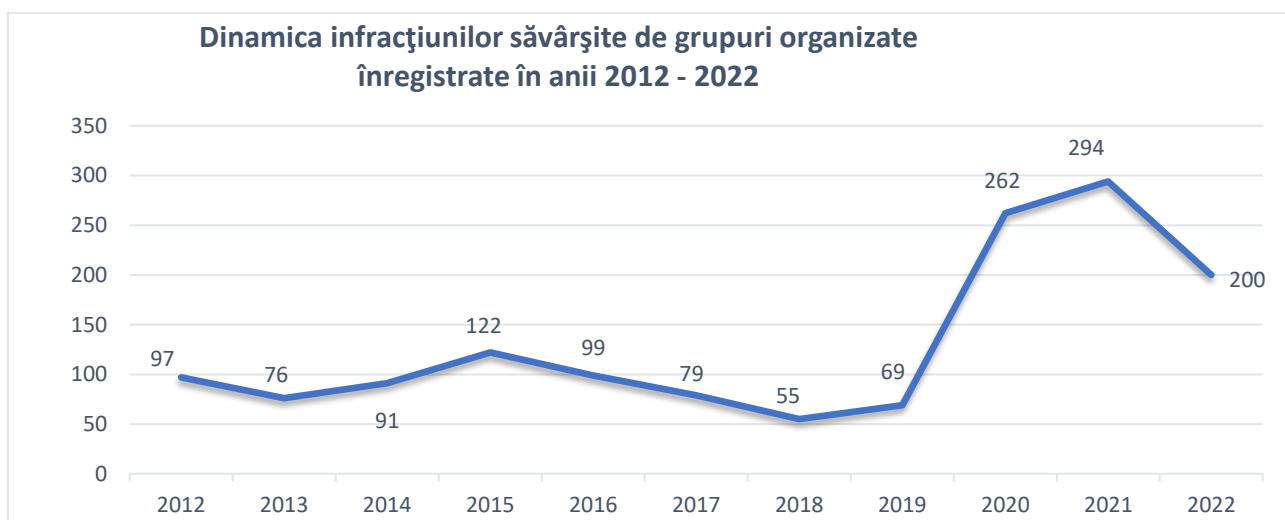
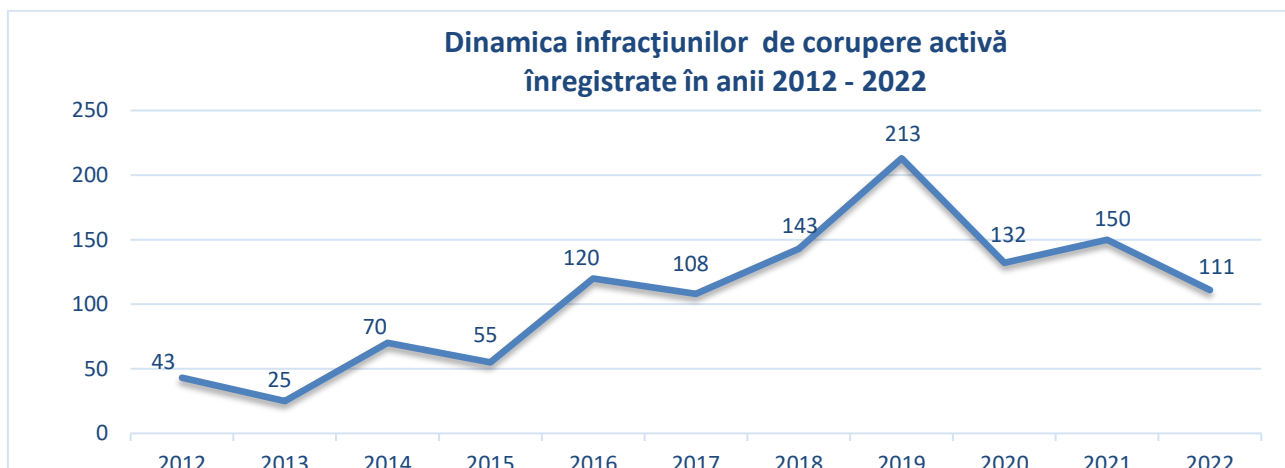

**Dinamica infracțiunilor săvârșite de către persoanele publice
(cu funcții de răspundere) înregistrate în anii 2012 - 2022**

**Dinamica infracțiunilor de corupere pasivă
înregistrate în anii 2012 - 2022**

TABELUL NR. 1

DINAMICA EXAMINĂRII SESIZĂRIILOR DESPRE INFRAACȚIUNI (DUPĂ CATEGORIILE DE INFRAACȚIUNI) PARVENITE ÎN PROCURATURA ANTICORUPȚIE																																
Infraacțiunea comunicată prin sesizare		2022				2021				2020				2019				2018				2017										
		Sesizări soluționate		Pornirea UP	Neînceperea UP	Sesizări soluționate		Pornirea UP	Neînceperea UP	Sesizări soluționate		Pornirea UP	Neînceperea UP	Sesizări soluționate		Pornirea UP	Neînceperea UP	Sesizări soluționate		Pornirea UP	Neînceperea UP	Sesizări soluționate		Pornirea UP	Neînceperea UP							
infraacțiuni de corupție	(art.324 CP)	93	61	49	12	86	59	48	11	59	34	21	13	143	65	40	25	168	73	56	17	189	84	66	18							
	(art.325 CP)		14	14	-		15	5	10		14	13	1		30	22	8		29	22	7		41	40	1							
	(art.326 CP)		18	12	6		12	10	23		2	45	8		17	3	110		30	51	18		168	65	124	46	44	19	158	44	31	10
	(art.333 CP)		-	-	-		-	-	-		-	-	-		-	-	-		-	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	(art.334 CP)		-	-	-		-	-	-		-	-	-		-	-	-		-	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
abuz de putere sau de serviciu (art. 327, 335 CP)		70	25	45	60	18	42	63	15	48	98	33	65	148	93	55	170	89	81													
exces de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu (art. 328 CP)		19	6	13	24	5	19	33	4	29	67	19	48	39	14	25	86	60	26													
neglijență (art. 329 CP)		4	-	4	3	-	3	11	3	8	3	2	1	6	4	2	12	10	2													
infraacțiuni contra justiției (art. 303-323 CP)		37	7	30	15	6	9	17	4	13	46	20	26	29	18	11	28	15	13													
circulația ilegală a substanțelor narcotice și psihotrope (art.217-219)		1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1	1	-	2	2	-													
infraacțiuni contra patrimoniului (art.186-191)		20	13	7	15	14	1	16	12	4	40	29	11	47	34	13	69	58	11													
infraacțiuni financiar-bancare (art. 238-240, 251-253)		1	-	1	-	-	-	3	3	-	2	2	-	6	6	0	5	4	1													
evaziuni fiscale și spălarea banilor (art.241-244, 250)		14	13	1	9	6	3	7	5	2	24	22	2	24	20	4	23	18	5													
contrabandă și eschivarea de la achitarea plăților vamale (art.248, 249)		2	1	1	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1	1	-	-	-	-													
alte categorii		139	97	42	58	27	31	31	9	22	100	31	69	49	36	13	58	35	23													
TOTAL		400	238	162	270	139	131	240	97	143	525	252	273	518	351	167	642	449	193													

TABELUL NR. 2

CAUZE PENALE/PERSOANE TRIMISE ÎN JUDECATĂ

CAUZE PENALE/PERSONE TRIMISE ÎN JUDECATĂ													
Categorii de infracțiuni		2022		2021		2020		2019		2018		2017	
infracțiuni de corupție	(art.324 CP)	19/34	5/9	27/34	5/6	25/42	7/11	31/66	12/27	55/75	11/18	100/147	37/60
	(art.325 CP)		6/15		9/12		5/16		4/13		7/9		16/23
	(art.326 CP)		8/10		13/16		13/15		15/26		37/48		47/64
	(art.333 CP)						-		-		-		-
	(art.334 CP)						-		-		-		-
abuz de putere sau de serviciu (art. 327, 335 CP)		2/12		1/2		-		7/7		13/21		22/38	
exces de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu (art. 328 CP)		1/1		2/5		1/1		3/5		5/12		11/17	
neglijență (art. 329 CP)		-		-		-		2/2		3/3		2/6	
infracțiuni contra justiției (art. 303-323 CP)		2/4		1/1		1/1		6/6		5/8		20/21	
trafic de ființe umane (art. 165 CP)		2/2		-		-		1/1		-		-	
circulația ilegală a substanțelor narcotice(art. 217-219 CP)		-		-		-		-		-		-	
escrocherie și delapidarea averii străine (art.190, 191 CP)		4/8		9/24		7/14		11/12		10/20		12/16	
infracțiuni financiar-bancare (art. 238-240, 251-253)		-		-		-		2/7		4/11		1/5	
evaziuni fiscale și spălarea banilor(art.241-244, 250)		1/4		1/1		-		2/6		3/8		1/1	
contrabandă și eschivarea de la achitarea plăților vamale (art.248, 249)		-		-		-		-		-		3/6	
alte categorii		9/14		4/8		-		16/26		15/15		5/7	
TOTAL		40/79		45/75		34/58		81/138		113/173		177/264	

TABELUL NR. 3

Infracțiunea comunicată prin sesizare		2022			2021			2020			2019			2018		
		Sesizări soluționate	Pornirea UP	Neîncepere a UP	Sesizări soluționate	Pornirea UP	Neîncepere a UP	Sesizări soluționate	Pornirea UP	Neîncepere a UP	Sesizări soluționate	Pornirea UP	Neîncepere a UP	Sesizări soluționate	Pornirea UP	Neîncepere a UP
infracțiuni de corupție	(art.324 CP)	131	113	18	238	217	21	140	130	10	179	154	25	153	127	26
	(art.325 CP)	64	42	22	102	79	19	58	45	13	127	95	32	120	80	40
	(art.326 CP)	291	227	64	518	416	85	457	355	102	533	427	106	515	407	108
	(art.333 CP)	96	72	24	178	120	45	249	179	70	223	175	48	242	200	42
	(art.334 CP)	-	-	-	-	-	-	1	1	-	3	2	1	-	-	-
abuz de putere sau de serviciu (art. 327, 335 CP)		215	72	143	161	49	107	151	50	101	104	43	61	173	63	110
exces de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu (art. 328 CP)		90	23	67	53	10	41	42	13	29	90	27	63	124	50	74
neglijență (art. 329 CP)		32	4	28	46	7	37	30	3	27	39	13	26	32	5	27
infracțiuni contra justiției (art. 303-323 CP)		13	7	6	10	3	6	9	3	6	7	6	1	9	4	5
circulația ilegală a substanțelor narcotice și psihotrope (art.217-219)		1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-
infracțiuni contra patrimoniului (art.186-191)		42	27	15	47	34	8	138	130	8	42	35	7	64	60	4
infracțiuni financiar-bancare (art. 238-240, 251-253)		1	1	-	-	-	-	6	4	2	4	3	1	6	4	2
evaziuni fiscale și spălarea banilor (art.241-244, 250)		29	21	8	22	13	9	17	8	9	13	10	3	5	4	1
contrabandă și eschivarea de la achitarea plăților vamale (art.248, 249)		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
alte categorii		148	102	46	167	96	62	110	76	34	100	76	24	139	116	23
TOTAL		862	485	377	1024	628	355	951	642	309	932	640	292	1068	714	354

TABELUL NR. 4
Examinarea în judecătoria de primă instanță a cauzelor de corupție și celor conexe pentru 12 luni 2022

Criteriu	Nr.	Infrațiuni de corupție și conexe corupției	inclusiv																				Alte categorii de infrațiuni	inclusiv																				TOTAL		
			Infrațiuni de corupție							Infrațiuni conexe actelor de corupție														Sustrageri					Infrațiuni economice							Altele										
			324	325	326	333	334	256	327	328	330/2	332	335	335/1	303	307	310	311	312	313	314	191(2)d		190(2)d	196	189	190	191	195	196	237	243	244	242/2	248	252/2	253	217/1	145	290	329	361	323		352/1	351
Total sentințe de condamnare / persoane	1.	121/134	10/12	32/34	63/70	2/2			3/3			5/7			1/1			1/1	3/3			1/1			10/13		4/4	2/2								1/1	1/3			2/3						131/147
Închisoare	2.	8/8		1/1	5/5	1/1											1/1							5/7		3/3									1/1	1/3									13/15	
Închisoare cu amendă	3.	3/3	2/2	1/1																														1/1	1/3									3/3		
Închisoare cu aplicarea art.90 CP	4.	24/26		2/2	18/20	1/1			1/1			1/1					1/1							2/2		1/1	1/1																		26/28	
Închisoare cu amendă cu aplicarea art.90 CP	5.	34/36	5/6	28/29	1/1																																							34/36		
Muncă neremunerată în folosul comunități	6.	1/1															1/1																											1/1		
Amendă	7.	51/60	3/4	0/1	39/44			2/2			4/6			1/1			1/1			1/1				3/4		1/1												2/3						54/64		
Privarea de drepturi	8.	19/21	7/	1/1	1/1	1/1		3/3			4/6			1/1						1/1				3/3		1/1	1/1						1/1													
Privarea de drepturi (65 CP)	9.	1/1			1/1																		1/1														1/1									
Sent. Cu aplicarea art.79 CP	10.	2/2		2/2																																										
Sent. Cu aplicarea art.78(2) CP	11.																																													
Sent. Cu aplicarea art.88(5) CP	12.	1/1			1/1																		1/3												1/3											
ARV	13.																																													
364/1 CPP	14.	64/72	4/5	16/16	38/43	2/2		1/1			3/3						2/2						2/2		2/2																					
Total sentințe de încetare / persoane	15.	31/42	9/9		4/5			3/4	4/8		7/11			1/1		1/1	1/1			1/2			11/16		1/2		1/2	1/3									1/2	2/2		5/5					42/58	
în temeiul art. 55 CP	16.	-																					-																					-		
în temeiul art. 391(1)2) CPP (decesul persoanei)	17.	1/1			1/1																		1/2			1/2																		2/3		
în temeiul art. 391(1)6) cpp (alte circumst. ce exclud UP)	18.	-																					-																					-		
în temeiul art. 332 CPP - fapta reprez. Contrav.	19.	2/5	1/1		1/2				0/2														-																					2/5		
În temeiul art.332,391 CPP, 60 CP (prescripția)	20.	27/34	8/8		2/2			3/4	4/6		7/11			1/1		1/1	1/1						8/11		1/1			1/3									1/2	1/1		4/4				35/45		
Amnistia	21.	1/2																		1/2			2/3		0/1													1/1		1/1				3/5		
ARV	22.																																											-		
364/1 CPP	23.	5/6	1/1		1/1						2/2									1/2			1/1																1/1					6/7		
Total sentințe de achitare / persoane	24.	20/41	7/26	4/5	2/3			2/2	2/2		1/1	1/1		1/1									4/4		1/1												1/1	1/1		1/1				24/45		
în tem. Art.390 al.(1) p. 1) CPP	25.	3/3	1/1	1/1				1/1															1/1													1/1							4/4			
în tem. Art.390 al.(1) p. 2) CPP	26.																						1/1														1/1						1/1			
în tem. Art.390 al.(1) p. 3) CPP	27.	16/37	6/25	3/4	2/3			1/1	2/2		1/1			1/1									2/2		1/1															1/1				18/39		
în tem. Art.390 al.(1) p.4) CPP	28.	1/1										1/1																															1/1			
Sentințe in ordinea art.499 CPP / persoane	29.	1/1			1/1																																						1/1			
în temeiul art.99 lit.a) CP	30.	1/1			1/1																																									
TOTAL	31.	173/218	26/47	36/39	70/79	2/2			8/9	6/10		13/19	1/1		1/1	2/2		2/2	4/4			2/3			25/33		6/7	2/2	1/2	1/3						1/1	1/3		2/3	5/6		6/6			198/251	